

Obsah:

1. Úvod	7
1.1. Základní informace o strategii	7
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	9
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	10
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována	10
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží	10
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty	10
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	12
2.1. Profil území správního obvodu	12
2.1.1. Identifikace správního obvodu	12
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	13
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	27
2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje	29
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	30
3. Téma 1.: Školství	34
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	34
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	34
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	36
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	72
3.1.4. SWOT analýza školství	76
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	77
3.2. Návrhová část pro oblast školství	81
3.2.1. Struktura návrhové části	81
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)	83
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech	87
3.2.4. Indikátory	91
3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	95
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	95
3.3.2. Systém změn strategie	97
3.3.3. Akční plán	98
3.4. Závěr a postup zpracování	100
3.4.1. Shrnutí	100
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	101
3.5. Přílohy	101

3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	101
3.5.2.	Seznam zkratk.....	102
4.	Téma 2.: sociální služby	103
4.1.	4.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	103
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	103
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	105
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	131
4.1.4.	SWOT analýza oblasti sociálních služeb	136
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	137
4.2.	Struktura návrhové části	139
4.2.1.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	141
4.2.2.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	146
4.2.3.	Indikátory	150
4.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla).....	154
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	154
4.3.2.	Systém změn strategie	157
4.3.3.	Akční plán	157
4.4.	Závěr a postup zpracování	160
4.4.1.	Shrnutí.....	160
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	160
4.5.	Přílohy.....	161
4.5.1.	Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části	161
5.	Téma 3.: odpadové hospodářství	165
5.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů.....	165
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	165
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	166
	Analýza rizik a další potřebné analýzy.....	191
5.1.3.	SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství	194
5.1.4.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	195
5.2.	Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	198
5.2.1.	Struktura návrhové části	198
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	200
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	205
5.2.4.	Indikátory	212

5.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)	216
5.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	216
5.3.2.	System změn strategie	218
5.3.3.	Akční plán	219
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	222
5.4.1.	Shrnutí	222
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	223
5.5.	Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství	225
	Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012	227
	Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně	229
	Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP Žamberk (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012.....	232
	Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP Žamberk za období 2008-2012	234
	Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012 podrobně .	236
	Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012	241
	Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP Žamberk za období 2008-2012.....	243
	Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012	245
	Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Žamberk za období 2008-2012	247
	Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012	249
6.	Téma 4.: Servis samosprávám v území	252
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	252
6.1.1.	Popis ve správním obvodu včetně finanční analýzy	255
6.1.2.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	286
6.1.3.	SWOT analýza oblasti	292
6.1.4.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	294
6.2.	Návrhová část pro oblast volitelného tématu.....	302
6.2.1.	Struktura návrhové části	302
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	304
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	307
6.2.4.	Indikátory	311
6.3.	Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla).....	315
6.3.1.	System monitorování a hodnocení realizace strategie	315

6.3.2.	System změn strategie	317
6.3.3.	Akční plán	317
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	320
6.4.1.	Shrnutí	320
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	321
6.5.	Přílohy.....	321
7.	Závěr, kontakty.....	322
8.	Přílohy.....	326

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. 1.1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Žamberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám v území
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám v území)
Řešené území	Správní obvod ORP Žamberk
	Počet obyvatel správního obvodu: 29 284
	Počet obcí ve správním obvodu: 27
	Rozloha správního obvodu: 28145,7176 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Letohrad, Jablonné nad Orlicí, Žamberk; Městys: Kunvald
	Obce: Bystřec, Česká Rybná, České Petrovice, Dlouhoňovice, Hejnice, Helvíkovice, Jamné nad Orlicí, Kameničná, Klášterec nad Orlicí, Líšnice, Lukavice, Mistrovice, Nekoř, Orličky, Pastviny, Písečná, Šedivec, Sobkovice, Studené, Těchonín, Verměřovice, Záchlumí, Žampach
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Město Žamberk
Koordinátor tvorby strategie	Ing. Bc. Oldřich Jedlička, Bc. Michal Šťovíček
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Žamberk
Forma a datum projednání / schválení	Projednání na shromáždění starostů dne 10.6.2014. Schváleno na shromáždění starostů dne 10.6.2014.
Číslo a datum aktualizace	1/30.6.2014
Související legislativa	Zákon č. 128/200 Sb., o bocích (obecní zřízení); zákon č. 129/200 Sb., o krajích (krajské zřízení); zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon); zákon č 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů; směrnice č. 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic; zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.
Doba realizace strategie	2014-2023
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Žamberk
Orientační rozpočet implementace	
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v

	<p>rámcí právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).</p>
	<p>Projekt na území SO ORP Žamberk realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Žamberk a se zapojenými obcemi v rámci SO.</p>
	<p>Strategie byla zpracována realizačním týmem ve složení Ing. Bc. Oldřich Jedlička, Ing. Josef Franc, Ing. Ivana Vanická, Ing. Lukáš Bednář, Blanka Kulhavá, Simona Dudková v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"</p>
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	<p>V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):</p>
	<p>1. předškolní výchova a základní školství,</p>
	<p>2. sociální služby,</p>
	<p>3. odpadové hospodářství,</p>
	<p>4. servis samosprávám v území</p>

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 27 obcí, z toho 3 má statut města (Jablonné nad Orlicí, Letohrad, Žamberk) a 1 má statut městyse (Kunvald).

Tab. 1.2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bystřec Počet obyvatel: 1119 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Mistrovice Počet obyvatel: 618 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Česká Rybná Počet obyvatel: 407 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Nekoř Počet obyvatel: 942 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: České Petrovice Počet obyvatel: 150 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Orličky Počet obyvatel: 303 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dlouhoňovice Počet obyvatel: 775 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Pastviny Počet obyvatel: 348 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hejnice Počet obyvatel: 219 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Písečná Počet obyvatel: 523 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Helvíkovice Počet obyvatel: 459 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Sobkovice Počet obyvatel: 258 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jablonné nad Orlicí Počet obyvatel: 3301 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Studené Počet obyvatel: 166 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Jamné nad Orlicí Počet obyvatel: 695 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Šedivec Počet obyvatel: 204 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kameničná Počet obyvatel: 322 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Těchonín Počet obyvatel: 593 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Klášterec nad Orlicí Počet obyvatel: 885 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Verměřovice Počet obyvatel: 716 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kunvald Počet obyvatel: 996 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Záchlumí Počet obyvatel: 746 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Letohrad Počet obyvatel: 6322 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žampach Počet obyvatel: 291 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Líšnice Počet obyvatel: 745 Zapojení do tvorby strategie: ano		Název obce: Žamberk Počet obyvatel: 6095 Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Lukavice Počet obyvatel: 1107 Zapojení do tvorby strategie: ano		

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP název realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Žamberk a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a Město Žamberk je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie je koordinátor meziobecní spolupráce Ing. Bc. Oldřich Jedlička.

Strategie byla zpracována realizačním týmem ve složení Ing. Bc. Oldřich Jedlička, Ing. Josef Franc, Ing. Ivana Vanická, Ing. Lukáš Bednář, Blanka Kulhavá, Simona Dudková v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností".

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
	Stát	
1	Politika územního rozvoje ČR	Brno, Ústav územního rozvoje 2009
2	Plán odpadového hospodářství ČR	http://mzp.cz/cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi-cr
3	Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014 - 2020	http://www.mmr.cz
	Kraj	
1	Zásady územního rozvoje Pardubického kraje	http://www.pardubickykraj.cz/zasady-uzemniho-rozvoje
2	Program rozvoje Pardubického kraje	http://www.pardubickykraj.cz/rozvoj-kraje
3	Plán odpadového hospodářství Pardubického kraje	http://www.pardubickykraj.cz/plan-odpadoveho-hospodarstvi
4	Krajská koncepce hospodaření s odpady	http://www.pardubickykraj.cz/krajska-koncepce-hospodareni-s-odpady
5	Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na rok 2014	http://www.pardubickykraj.cz/socialni-sluzby
6	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na období 2015 - 2015	http://www.pardubickykraj.cz/socialni-sluzby
7	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2012 - 2016)	http://www.pardubickykraj.cz/pro-verejnost
	Mikroregiony, města a obce	
1	Strategický plán rozvoje regionu Orlicko	http://www.orlicko.cz
2	Strategický plán města Žamberka	http://www.zamberk.cz
3	Strategický plán města Letohrad	http://www.letohrad.eu

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

Správní obvod Žamberk leží na severu Pardubického kraje a svojí severní částí hraničí s obcemi Královéhradeckého kraje, menší úsek sousedí s Polskou republikou. Na východě je obklopen obcemi Krállicka, na jihu hraničí s Lanškrounskem a na jihozápadě s Orlickoústeckem. Území Žamberecka se rozkládá na 28 145 hektarech a zaujímá 6,2% rozlohy kraje. Ve 27 obcích, které tvoří správní obvod, žilo k 31. 12. 2012 celkem 29 284 obyvatel (5,7% obyvatelstva kraje). Hustota zalidnění 104,0 osob/km² je pod krajským průměrem. Ve třech městech správního obvodu – Žamberku, Jablonném nad Orlicí a Letohradě – žije 53,6% jeho obyvatel. Správní území je dále členěno na tři spádové oblasti pověřených obecních úřadů, jejichž sídla jsou v uvedených městech.

Mapa č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obyvatelstvo a obce

Tab. 2.1: Charakteristika území ORP Žamberk

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	27	27	27	27	27	27	27	27
Počet částí obcí	49	49	49	49	49	49	49	49
Počet katastrálních území	33	33	33	33	33	33	33	33
Počet obcí se statutem města	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	1	1	1	1	1
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	28,132	28,136	28,137	28,138	28,142	28,144	28,145	28,145
zemědělská půda	16,956	16,932	16,917	16,921	16,864	16,814	16,806	16,784
lesní pozemky	8,680	8,702	8,706	8,711	8,759	8,797	8,800	8,818
zastavěné plochy	0,371	0,372	0,374	0,376	0,376	0,378	0,379	0,380
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	102	102,4	103,6	104,2	103,9	103,9	104,1	104

Zdroj: ČSÚ

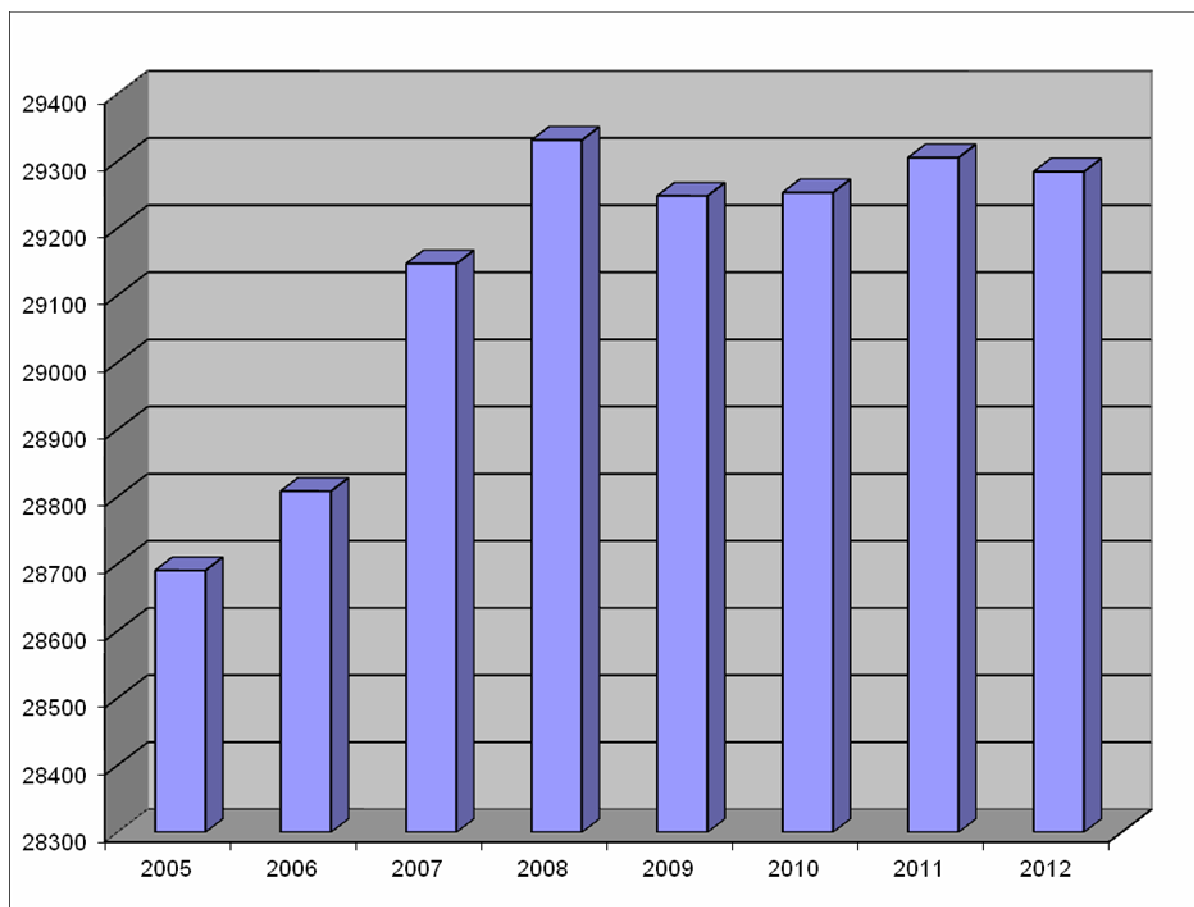
Území SO ORP Žamberk mělo k 31. 12. 2012 rozlohu 28 145 ha, což je 6,2% rozlohy celého Pardubického kraje. Zemědělská půda zabírala 16 784 ha (59,6%), lesní pozemky měly výměru 8 818 ha (31,3%) a zastavěné plochy měly výměru 380 ha (1,3%). Hustota zalidnění ke konci roku 2012 byla 104 osoby/km², což je hustota zalidnění mírně pod průměrem Pardubického kraje (114,3 osoby/km²) a výrazněji pod průměrem celé České republiky (133,33 osoby/km²). Z 27 obcí na území ORP Žamberk mají 3 statut města (Jablunné nad Orlicí, Letohrad a Žamberk) a od 2008 má jedna obec statut městyse (Kunvald).

Tab. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Žamberk

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet obyvatel celkem		28690	28808	29147	29331	29248	29253	29305	29284	
v tom:	muži	14261	14314	14457	14520	14487	14501	14575	14573	
	ženy	14429	14494	14690	14811	14761	14752	14730	14711	
Věkové skupiny										
v tom ve věku:	0 - 14	4743	4639	4579	4479	4417	4494	4504	4521	
	15 - 64	20244	20395	20704	20861	20684	20535	20425	20218	
	65 +	3703	3774	3864	3991	4147	4224	4376	4545	
Průměrný věk (celkem)			38,55	38,72	39,03	39,39	39,6	39,9	40,15	
Index stáří (65+ / 0 -14 v%)		0,780	0,813	0,843	0,891	0,938	0,939	0,971	1,005	
Muži										
v tom ve věku:	0 - 14	2490	2440	2392	2325	2316	2350	2335	2352	
	15 - 64	10243	10317	10470	10531	10419	10358	10374	10282	
	65 +	1528	1557	1595	1664	1752	1793	1859	1939	
Průměrný věk			37,22	37,42	37,76	38,04	38,2	38,57	38,85	
Index stáří (65+ / 0 -14 v%)		0,61	0,63	0,66	0,71	0,75	0,76	0,79	0,82	
Ženy										
v tom ve věku:	0 - 14	2253	2199	2187	2154	2101	2144	2162	2169	
	15 - 64	10001	10078	10234	10330	10265	10177	10051	9936	
	65 +	2175	2217	2269	2327	2395	2431	2517	2606	
Průměrný věk			39,87	40,00	40,27	40,72	40,9	41,21	41,45	
Index stáří (65+ / 0 -14 v%)		0,965	1,008	1,037	1,080	1,139	1,133	1,164	1,201	
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)										
celková		0,043	0,118	0,339	0,184	-0,083	0,005	0,001	-0,021	
přirozená		0,093	0,063	0,104	0,086	0,054	0,106	0,056	0,058	
stěhováním (mechanická)		-0,05	0,055	0,235	0,098	-0,137	-0,101	-0,055	-0,079	

Zdroj: ČSÚ

Graf 2.1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

V rámci území správního obvodu ORP Žamberk žilo k 31. 12. 2012 celkem 29 284 obyvatel, což představuje 5,7% všech obyvatel Pardubického kraje. Z hlediska vývoje počtu obyvatel je zřejmé, že od roku 2008 je počet obyvatel na území ORP Žamberk téměř stabilní a kolísá v počtu několika desítek obyvatel nahoru i dolů. Toto je důsledkem skutečnosti, že migrace na území ORP Žamberk je de facto nulová. Co do počtu obyvatel v rámci věkových skupin je jednoznačný trend nárůstu obyvatel věkové skupiny 65+ a naopak snižování počtu obyvatel ve věkové skupině 0-14 let. Tento vývoj negativně způsobuje stárnutí populace na území ORP Žamberk (od roku 2005 o více jak 1,5 roku) a snižování počtu mladých lidí, což bude mít za důsledek v nejbližší době i snižování obyvatel v produktivním věku a může znamenat další problémy spojené s tímto negativním demografickým vývojem na území ORP Žamberk (školství, sociální oblast a pod.)

Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP Žamberk

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	20	74	
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	11	40,7	
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	5	18,5	
Počet středních škol:	7	7,4	
-obory gymnázií	2	7,4	
-obory středních odborných škol a praktických škol	2	7,4	
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	3	7,4	
Počet základních uměleckých škol	2	7,4	Letohrad, Žamberk
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	0	0	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

Zdroj dat: ČSÚ, MOS (městská a obecní statistika)

Tab. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Žamberk

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	29	92,5	
Stálá kina	3	11,1	
Divadlo	2	7,4	
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	7	18,5	
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	2	7,4	
Kulturní zařízení ostatní	25	66,6	
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	5	14,8	
Koupaliště a bazény	6	22,2	
-z toho kryté	0	0	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	47	92,5	
Tělocvičny (včetně školních)	29	74	
Stadiony otevřené	6	22,2	

Stadiony kryté	0	0	
Zimní stadiony kryté i otevřené	3	11,1	
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	34	66,6	

Zdroj: ČSÚ, MOS (městská a obecní statistika)

Tab. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP Žamberk

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	2	7,4	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	12	14,8	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	7	14,8	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	13	14,8	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	5	11,1	
Zařízení lékárenské péče	7	11,1	
Nemocnice	0	0	
Odborné léčebné ústavy	1	3,7	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

Zdroj: ČSÚ, MOS (městská a obecní statistika)

Z hlediska potřeb rozvoje občanské a technické vybavenosti obcí ORP Žamberk je v oblasti kultury zapotřebí řešit absenci společenského multifunkčního sálu v Žamberku a v oblasti sportu absenci krytého plaveckého bazénu na území ORP. Nejbližší krytý plavecký bazén se nachází v sousedním ORP v Ústí nad Orlicí nebo Rychnově nad Kněžnou. V oblasti zdravotnictví je patrna potřeba zajištění více ordinací specialistů za možného využití systému pobídek pro lékaře. Dále je patrné úsilí ve spolupráci s okolními městy o zajištění reálné dostupnosti specializované nemocniční a ambulantní péče v současnosti dostupné pouze v Pardubicích. V oblasti školství je patrna snaha o zachování sítě stávajících základních a středních škol.

B. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. 2.6: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Žamberk

		Celkem	muži	ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		13898	7738	6160	
v tom:	zaměstnaní	12920	7241	5679	
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	10214	5445	4769
		zaměstnavatelé	414	286	128
		pracující na vlastní účet	1595	1178	417
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	515	257	258
		ženy na mateřské dovolené	265	0	265
nezaměstnaní		978	497	481	
Ekonomicky neaktivní celkem		13784	5999	7785	
z toho	nepracující důchodci	6265	2464	3801	
	žáci, studenti, učni	4715	2383	2332	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		606	300	306	

Zdroj: ČSÚ - SLDB 2001 (data k 26. 3. 2011)

Tab. 2.7: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			7 990
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		5 407
	v tom	v rámci obce	1 718
		do jiné obce okresu	2 818
		do jiného okresu kraje	123
		do jiného kraje	675
		do zahraničí	73
	vyjíždějící do škol		2 583
	v tom	v rámci obce	651
mimo obec		1 932	

Zdroj dat ČSÚ: SLDB 2001 (data k 26. 3. 2011)

Tab. 2.8: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				11 383
v tom:	tvořené 1 rodinou			7 508
	v tom	úplné	bez závislých dětí	3 449
			se závislými dětmi	2 768
		neúplné	bez závislých dětí	620
			se závislými dětmi	671
	tvořené 2 a více rodinami			162
	domácnosti jednotlivců			3 359
	vícečlenné nerodinné domácnosti			354

Zdroj: ČSÚ- SLDB 2001 (data k 26. 3. 2011)

Tab. 2.9: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP Žamberk

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	948	1110	1013	800	688	781	1272	1138	1079	
z toho (%): občané se zdravotním postižením	16,7	17,3	20	26,3	29,1	22,9	20,7	22,1	19,8	
z toho (%): absolventi	9,1	10,5	9,3	7,3	6,3	5,5	7,1	6	6,8	
z toho (%): osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	32,3	30,6	34,5	35,3	29,2	20,9	22,2	32,3	32,5	
Volná pracovní místa	226	87	93	425	387	111	79	107	126	
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	4,2	12,8	10,9	1,9	1,8	7	16,1	10,6	8,6	
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	6,66	7,8	6,72	5,19	4,45	5,21	8,72	7,8	7,35	

Zdroj : ČSÚ

Tab. 2.10: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	5676	5754	5893	5943	6089	6246	6144	6333	6474	6600
fyzické osoby celkem	4877	4922	5024	5068	5190	5338	5180	5328	5454	5577
z toho zemědělství podnikatelé	609	605	628	632	636	638	193	198	202	205
vyjádření v%	12,4	12,2	12,5	12,4	12,2	11,9	3,7	3,7	3,7	3,6
právnícké osoby celkem	799	832	869	875	899	908	964	1005	1020	1023
z toho obchodní společnosti	294	319	326	339	343	347	371	388	399	408
vyjádření v%	36,7	38,3	37,5	38,7	38,1	38,2	38,4	38,6	39,1	39,8
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybnářství	12	11,9	12,2	12,2	12,1	11,9	6	6,3	6,5	6,6
průmysl celkem	14,2	14,7	14,7	14,5	14,6	14,3	15,4	15,3	15,5	15,5
stavebnictví	10,3	10,6	10,6	10,8	11,1	11,5	12,6	12,9	12,4	12,5
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	32,3	31,6	31,2	31,4	31	30,6	31,8	32,1	31,5	31,3

Zdroj: ČSÚ

V roce 2003 sídlilo na území SO ORP Žamberk 5 676 ekonomických subjektů. Tento počet stále narůstá a v roce 2012 byl počet ekonomických subjektů již 6 600. Jediný drobný pokles byl zaznamenán v roce 2009, což bylo způsobeno celosvětovou hospodářskou krizí. Stejný trend je možno sledovat i u fyzických osob a právníckých osob. Z hlediska podílu ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomických činností mělo v roce 2012 zemědělství, lesnictví a rybnářství podíl 6,6%, průmysl 15,5%, stavebnictví 12,5% a velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel podíl 31,3%. V rámci uvedených údajů lze konstatovat, že došlo k razantnímu snížení podílu zemědělství, lesnictví a rybnářství z 12% v roce 2003 až na 6% v roce 2009. Od tohoto roku je možno sledovat opětovný nárůst na 6,6% v roce 2012. Z ostatních odvětví je patrný stálý mírný nárůst u stavebnictví.

C. Doprava

Území správního obvodu ORP Žamberk se řadí k oblastem ležícím mimo hlavní dopravní tahy ČR s horší dopravní dostupností. Obsluhu dopravními sítěmi dále komplikuje podhorský ráz regionu a systém osídlený typický pro obce bývalých Sudet – protáhlý tvar obce vázaný na údolí některé z řek či potoků a doplněný rozptýleným osídlením, zejména v severní části území na úpatí Orlických hor. Tento systém osídlení je problematický nejen z pohledu dopravy, ale také budování obslužné technické infrastruktury, zejména vodovodů, plynovodů a kanalizace.

Silniční doprava

Osu silniční sítě ve správním území ORP Žamberk tvoří silnice I. třídy I/11 vedoucí v trase (Vamberk -) Žamberk – Jablonné n/O – Červenovodské sedlo (- Šumperk). Tato silnice tvoří hlavní spojení oblasti Šumperska a Jeseníků s Hradcem Králové a Prahou a z toho důvodu je silně zatížena také tranzitní

dopravou. V řešeném území negativně ovlivňuje obyvatelstvo zejména v obci Helvíkovice, měste Žamberku, osadě Bredůvka a ve městě Jablonné nad Orlicí. Průtahy vedení středem sídel nejen zpomalují dopravu na vlastní silnici (omezená rychlost max. 50 km/h), ale také výrazně snižují bezpečnost silničního provozu a zhoršují životní prostředí obyvatel. Určitou část tranzitní dopravy převezme v budoucnosti rychlostní silnice R35, její zprovoznění však nelze očekávat dříve než hluboko po roce 2015. Vzhledem ke sklonovým poměrům je dalším nebezpečným úsekem trasa přes Červenovodské sedlo, kde vznikají dopravní problémy zejména v zimním období. Dostupnost dalších obcí je zajišťována dostatečnou sítí silnic II. a III. třídy. Ta má za úkol uspokojit dopravní potřeby především regionálního charakteru a proto se jejich sklonové a šířkové uspořádání odvíjí zejména od konfigurace terénu. Síť silnic II. třídy tvoří:

- II/310 (Olešnice v Orl. horách -) Žamberk – Letohrad
- II/311 (Lanškroun -) Jablonné n/O – Těchonín (- Mladkov – Deštné v Orl. horách)
- II/312 (Hanušovice – Lichkov -) Pastviny - Žamberk – Hejnice (- Choceň)
- II/360 Šedivec – Letohrad (-Ústí n/O – Vel. Meziříčí – Jaroměřice n/R)

Na území ORP Žamberk se nepřipravuje výstavba žádné dálnice ani rychlostní komunikace, avšak v budoucnu se počítá s napojením Žamberka na plánovanou silnici R35 přivaděčem Vysoké Mýto/Ústí nad Orlicí – České Libchavy – Žamberk (v ZUR Pk je prozatím stanoven koridor bez podrobnějšího vedení trasy). Tím bude zajištěna dobrá dostupnost regionu ve směru Hradec Králové, Pardubice a Praha. Do té doby si řešení závažných dopravních závad na silnici I/11 vyžádá urychlenou výstavbu společného jižního obchvatu Žamberka a Helvíkovic (trasa je již delší dobu stabilizována v ÚPD) a v budoucnu je třeba uvažovat i s řešením dopravy v Jablonném n/O, vč. odstranění úrovněového křížení s železnicí Letohrad – Lichkov. Vzhledem ke složitým sklonovým poměrům v úseku Jablonné n/O – Červená Voda je v ZUR Pk navržena změna trasování silnice I/11: za obcí Šedivec se levotočivým obloukem okolo osady Bredůvka stočí k severu a podél obce Studené bude pokračovat ve směru Mladkov a Lichkov, za kterým se připojí na stávající silnici I/43. Toto řešení zajistí v kombinaci s přivaděčem Vysoké Mýto – Žamberk a obchvatem Žamberka napojení celého regionu kvalitní komunikací na dálniční síť ČR (R35) i dobrou dostupnost regionu Králicka a hraničního přechodu Dolní Lipka – Boboszów.

Železniční doprava

V roce 1874 protála celý region nová trať Rakouské severozápadní dráhy z Týniště nad Orlicí přes Žamberk, Kyšperk (Letohrad) do Lichkova, o rok později prodloužená na území dnešního Polska. Její stavební uspořádání vycházelo z významu trati jakožto hlavní jednokolejné trati propojující Podorlicko s Kladskem a německou částí Slezska, vč. Vratislavi (Breslau, Wroclaw) na straně jedné a s Hradcem Králové a Prahou na straně druhé. V Lichkově pak dále navázala Moravská pohraniční dráha do Hanušovic a dále do Jeseníků. Zároveň byla také zprovozněna propojovací trať z Kyšperka do Ústí nad Orlicí. Kyšperk se tak stal významným železničním uzlem, kde byly soustředěny také činnosti pro údržbu a ošetřování lokomotiv a zřízeno depo kolejových vozidel.

Po druhé světové válce došlo v souvislosti se změnami osídlení v pohraničních oblastech během druhé poloviny minulého století k poklesu významu tratě. Rozvoj přeshraniční spolupráce v rámci EU a potřeba dobré dostupnosti regionu Orlických hor za účelem zvýšení turistického ruchu znamená postupně opětovné zvyšování významu trati. Proto v letech 2007 až 2008 proběhla komplexní obnova úseku Letohrad – Lichkov, včetně provedení elektrizace stejnosměrným systémem 3000 V. Záměrem bylo využívat trasu pro vedení nákladní dopravy do Polska a také pro vedení přímých rychlíků Praha – Wroclaw. Ta není v současnosti realizována a v osobní dopravě je provozován jediný

pár rychlíků v relaci Pardubice – Wrocław. Ten doplňuje několik spěšných vlaků Pardubice – Letohrad – Lichkov, čímž dochází ke zlepšení spojení do krajského města pro východní část regionu. Zatímco úsek mezi Letohradem a Lichkovem je v současnosti, nedlouho pro rekonstrukci, na vynikající úrovni, trať z Letohradu směrem na Žamberk a Týniště nad Orlicí je i nadále provozována v nezávislé trakti. Z důvodu rozdílnosti traktí v obou úsecích tratě bylo provedeno nové rozdělení vozebních ramen v regionální osobní dopravě na relace Týniště nad Orlicí – Žamberk – Letohrad a na Ústí nad Orlicí – Letohrad – Lichkov. Pro regionální dopravu v rámci SO ORP Žamberk tedy bude dojde k znevýhodnění cestujících z Verměřovic, Jablonného n/O, Jamného n/O a Těchonína v důsledku vynuceného přestupu v Letohradu. Dostupnost Žamberka k přímým vlakům Lichkov – Pardubice je možné řešit přípojnými regionálními vlaky navázanými na rychlík. Elektrizace úseku Týniště nad Orlicí – Letohrad by mj. posloužila také jako záložní trasa pro případ problémů na tranzitním železničním koridoru mezi Pardubicemi a Ústím nad Orlicí (i přes vynucenou úvrať v Letohradu a Ústí nad Orlicí). Specifická struktura jednotlivých sídel vyznačující se výrazně podlouhlým tvarem vázaným na údolí i v několikakilometrové délce přináší problémy v dopravní obslužnosti, zejména železniční dopravou, kde nemůže být hustota zastávek natolik vysoká jako u autobusů. Z toho důvodu i když je vzdálenost jednotlivých stanic a zastávek od intravilánu obcí výborná nebo akceptovatelná (Jamné nad Orlicí), nelze z hlediska dopravní obslužnosti považovat za dostatečnou docházkovou vzdálenost z centra obce (důležitá pro hodnocení indikátoru dopravní obslužnost) vzdálenost vyšší než 1,5 km. Do hodnocení indikátoru nebyly proto vůbec zahrnuty dopravní Žamberk a Jamné nad Orlicí (resp. ano v případech, kdy k vlakovému spoji existuje návazná autobusová doprava).

Cyklistická doprava

Z hlediska udržitelné dopravy je cyklistika velmi silný nástroj pro omezení využívání individuální automobilové dopravy na krátké cesty (cca do 5 km). To však vyžaduje vhodné podmínky přírodní (zejména konfigurace terénu) a organizační. Ty znamenají zejména vybudování sítě cyklostezek na nepoužívanějších trasách spojujících oblasti zdrojů a cílů dopravy (tedy z oblastí určených pro bydlení do míst zaměstnání a volnočasových aktivit). Cyklostezkou se rozumí samostatná komunikace určená pro cyklisty (event. i pro pěší) aniž by na ni byl povolen vjezd motorových vozidel – nejde tedy jen o prosté „osazení“ stávajících méně frekventovaných silnic navíc směrovkami se symbolem bicyklu, ale o vybudování nové plnohodnotné komunikace. Na silnicích s nízkou intenzitou dopravy k vedení cyklostezky stávající silnici využít lze, v intravilánu obcí nejlépe s doplněním vhodného vodorovného dopravního značení. Dalším nezbytným předpokladem pro rozvoj cyklistiky je zajistit v místech cílů cest možnost bezpečného uložení jízdního kola.

V uplynulých letech vzniklo na území SO ORP Žamberk několik nových cyklostezek:

- Letohrad, tábořiště – Červená – Ústí nad Orlicí (15 km celkem – z toho SO ORP Žamberk 2 km)
- Žamberk – Líšnice (2 km; otevřena 2009)
- Žamberk – Letohrad (4,7 km; otevřena 2010)
- krátká cyklostezka ve městě Letohradu v lokalitě Poříč (0,35 km)

Vzniká tak základní kostra sítě cyklostezek, kterou je možné v následujících letech dále rozšiřovat, aby vznikla ucelená síť bezpečných cyklostezek v regionu. Další doporučené směry pro trasování cyklostezek jsou z Žamberka podél Divoké Orlice přes Helvíkovice (návaznost na již vybudovanou stezku přes obec) a dále směr Záchlumí a Litice nad Orlicí; také by měl být vybudován návazný systém cyklostezek ve vlastních městech Žamberk a Letohrad. Pro plnohodnotné možnosti využití cyklistiky je potřebné navázat síť cyklostezek na integrovanou dopravu, zejména železniční. Ať už formou

úschoven typu Bike and Ride, tak možností cestovat spoji veřejné dopravy společně s bicyklem (možné pouze u vlaku, autobusové společnosti až na výjimky odmítají bicykly přepravovat).

(Zdroj: ŘSD, ČD, ÚAP)

D. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Na území SO ORP Žamberk se nachází několik výhradních ložisek nerostných surovin a také 3 prognózní zdroje nerostných surovin, a to zejména ložiska ruly a žuly. Těžba probíhá pouze na některých ložiscích, a to v Bystřeci, Mistrovicích a Záchlumí. V těchto třech případech se jedná o ložiska stavebního kamene. Pro ochranu většinu těchto výhradních ložisek nerostných surovin byla vymezena chráněná ložisková území.

Na území SO ORP Žamberk působilo k 31. 12. 2011 celkem 6 474 firem. Ze 2 968 z nich, které uvádějí počet svých zaměstnanců, je 2 347 firem bez zaměstnanců, 404 firem zaměstnává 1–5 osob, dalších 66 firem má 6–9 zaměstnanců, 58 firem má 10–19 zaměstnanců. S rostoucím počtem zaměstnanců počet firem rychle klesá. Průmysl je orientován zejména na elektrotechniku a strojírenství, zastoupen je taktéž tradiční průmysl východních Čech, a to textil.

Přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů ve SO ORP Žamberk

OEZ s.r.o.; Výroba elektrických rozvodných a kontrolních zařízení; 1500 - 1999 zaměstnanců;

Isolit-Bravo, spol. s r.o.; Výroba elektrických spotřebičů převážně pro domácnost; 500 - 999 zaměstnanců;

FLEXCON, s.r.o.; Výroba elektrických vodičů a kabelů j. n.; 250 - 499 zaměstnanců;

Kümpers Textil s.r.o.; Úprava a spřádání textilních vláken a příze; 250 - 499 zaměstnanců;

Šmídl s.r.o.; Silniční nákladní doprava; 250 - 499 zaměstnanců;

Albertinum, odborný léčebný ústav, Žamberk; Ústavní zdravotní péče; 200 - 249 zaměstnanců;

Dietfurt, s.r.o.; Tkaní textilií; 200 - 249 zaměstnanců.

Největší počet firem (820) je možno zařadit do oblasti maloobchodu (kromě motorových vozidel) a do oblasti velkoobchodu (kromě motorových vozidel) (679 firem), dále pak do oblasti specializované stavební činnosti (555 firem) a rostlinné a živočišné výroby, myslivosti a související činnosti (358 firem).

(Zdroj: ČSÚ; Databáze demografických údajů, Registr ekonomických subjektů; ÚAP)

E. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Životní prostředí v území ORP Žamberk se vyznačuje především svou krajinnou pestrostí a výrazně nenarušeným životním prostředím. Kvalita životního prostředí ve správním obvodu ORP Žamberk na dobré úrovni.

V SO ORP Žamberk se vyskytují všechny druhy zvláště chráněných území kromě národního parku. Mnohé z nich se územně překrývají. Na severu zasahuje část CHKO Orlické hory, na jihovýchodě ptačí oblast Králický Sněžník. Území kolem Tiché Orlice je evropsky významnou lokalitou stejného jména. Dále se na území SO ORP nachází EVL Litice a EVL Bouda u Těchonína. Co se týče MZCHÚ, leží zde celkem 4 přírodní památky a 3 přírodní rezervace. Kromě toho jsou zde vymezeny také 2 přírodní parky: Suchý Vrch a Buková Hora a přírodní park Orlice. V návrhu je přírodní park Údolí Rokytenky a Hvězdné.

Reliéf krajiny SO ORP Žamberk je dán Podorlickou pahorkatinou a výběžkem Orlických hor. Zemědělství zde obhospodaruje dle údajů ČÚZK k 20. 10. 2012 plochu 16 807 ha zemědělské půdy, což představuje 59,6% z celkové rozlohy území SO ORP Žamberk. Z kultur je na zemědělské půdě

nejvíce zastoupena orná půda s 9 186,9 ha (54,7%). Druhou nejvíce zastoupenou kulturou jsou trvalé travní porosty s 6 659,2 ha (39,6%). Zahrady a ovocné sady jsou zastoupeny 5,6% výměry zemědělské půdy. Oproti roku 2010 se výměra zemědělské půdy mírně snížila (o 57,5 ha). Především poklesla výměra orné půdy (o 127,7 ha), což je dáno tím, že část ploch byla zatrávněna. Výměra TTP se tímto zvětšila (o 56,2 ha).

Území SO ORP Žamberk je mírně průměrně lesnatým územím – lesnatost dosahuje 31,3%. Nejvíce lesnatými obcemi jsou Těchonín (64,2%) a Studené (64,1%), mírně vyšší výměru má také obec Orličky (45%). Mírně nižší podíl lesa je v obcích Kameničná, Líšnice, Lukavice, Mistrovice a Verměřovice – lesy zde tvoří méně než 20% plochy území obce – avšak celkově jsou lesy v území rozloženy rovnoměrně, což je pozitivním rysem krajiny jak z hlediska protierozní ochrany, tak ekologické stability. Většina lesů jsou lesy hospodářské, pouze menší část patří do kategorie lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení.

(Zdroj ČSÚ: databáze demografických údajů, ÚAP)

F. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Rozhodující podíl na zásobování obyvatel SO ORP Žamberk pitnou vodou mají skupinové vodovody (SV). Ty jsou dostatečně vybaveny zdroji podzemních vod (povrchové zdroje není nutné využívat) poskytujícími také rezervy v kapacitě. Území leží ve velké části v CHOPAV Žamberk-Králíky (severní část správního území) nebo CHOPAV Východočeská křída (jih území) a je proto nutné respektovat opatření směřující k zachování kvality podpovrchových vod. Mezi nejvýznamnější skupinové vodovody patří SV Žamberk – Lukavice – Dlouhoňovice, SV Jablonné nad Orlicí (zásobovány také Verměřovice, Mistrovice, Sobkovice, Jamné nad Orlicí, Šedivec, Nekoř a Bredůvka) a SV Letohrad – Písečná. Další obce jsou zásobovány z menších skupinových vodovodů. Z nich je nejdůležitější SV Líšnice – Pastviny, který má propojení jak se SV Žamberk, tak také s SV Jablonné n/O a v případě potřeby probíhá vzájemné posilování jejich zdrojů. Výhledově by se na SV Jablonné n/O měl napojit také SV Letohrad – Písečná. Z hlediska kanalizací a čistíren odpadních vod (ČOV) je nutné zejména naplňování Směrnice č. 91/271 EHS, o čištění městských odpadních vod, ve které je stanovena mimo jiné povinnost obcí nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (EO) mít odpovídající kanalizační systém zakončený ČOV. Obce s produkcí znečištění pod úroveň 2 000 EO musí zajistit přiměřené čištění produkovaných odpadních vod. Úroveň 2000 EO přesahují na správním území ORP Žamberk 3 obce: Žamberk, Letohrad a Jablonné n/O. Na území SO ORP Žamberk zasahují záplavové území Q100 tří vodních toků – Divoká Orlice, Rokytenka, Tichá Orlice. Záplavové území Q100 Divoké Orlice zasahuje 364,89 ha do území obcí Helvíkovice, Líšnice, Nekoř, Záchlumí a Žamberk. Záplavové území Q100 Rokytenky zasahuje 104,33 ha do území obcí Kunvald, Kameničná a Žamberk. Záplavové území Q100 toku Tiché Orlice zasahuje 371,69 ha do území obcí Bystřec, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Letohrad, Mistrovice, Sobkovice, Studené, Těchonín a Verměřovice.

Význam zásobování plynem spočívá zejména ve snížení emisní zátěže místního ovzduší z lokálních topenišť. Stav zásobování jednotlivých obcí plynem je v řešeném území rozdílný a po roce 2000 bylo možné pozorovat určité zlepšení v některých oblastech. Plynofikovány jsou všechny tři města regionu i většina obcí v jejich blízkém okolí. Lze konstatovat že celá jižní a východní část správního území je již vybavena dostatečně plynem, výjimku tvoří pouze obce Orličky a Písečná. Naopak, v západní a severní části regionu nejsou rozvody plynu doposud zavedeny vůbec. Otázkou i nadále zůstává, zda-li v již plynofikovaných obcích nedochází, z důvodu neúměrně rostoucích cen plynu, k opětovnému

návratu obyvatelstva (byť třeba jen částečnému) k původním zdrojům vytápění a tím také k nadměrnému zatěžování ovzduší emisemi z lokálních topenišť.

Zásobování elektřinou probíhá po dvou samostatných linkách VVN 110 kV: jednak ze západního směru od Vamberka a Ústí nad Orlicí do rozvodny Žamberk a jednak z jihovýchodu z rozvodny Krasíkov do rozvodny Jablonné nad Orlicí. Místní rozvod z těchto dvou rozvodů je řešen vedením VN 35 kV. Jižní částí území obce Žampach prochází trasa nadzemního vedení VVN 400 kV mezi rozvodnami Krasíkov a Neznášov. Pro zlepšení stability systému je navrženo jeho zaokrouhování výstavbou vedení 2x110 kV TR Žamberk – TR Jablonné n. O., což bylo reflektováno i v ZUR Pk (koridor pro umístění stavby E02). Území ORP Žamberk nedisponuje zdroji energie na fosilní paliva. Nejvýznamnějším zdrojem je vodní elektrárna Nekoř (ČEZ, obnovitelné zdroje Hradec Králové) s instalovaným výkonem 3 MW. Dále je pak v území provozováno hned několik malých vodních elektráren a fotovoltaických systémů.

V oblasti telekomunikací je důležité zajistit ochranu radioreléových spojů, pro jejichž provoz je nezbytná přímá viditelnost spolupracujících stanic. Proto jsou tyto stanice umísťovány zejména na terénní dominanty (nejvyšší kóty v terénu). Ochrana těchto spojů je prováděna vyhlášením ochranných pásem procházejících paprsků a kruhových ochranných pásem kolem spojových objektů v poloměru 500 m, které mají za úkol zabránit jejich stínění a rušení. Území ORP Žamberk nejvíce ovlivňují spoje vedené směrem k vysílači Rychnov nad Kněžnou-Litický Chlum (leží na území Královéhradeckého kraje). Signál mobilních operátorů dosahuje poněkud horší kvality pokrytí u O2 v oblasti Hejnic a České Rybné. Obecně však lze dosáhnout na signál tohoto operátora minimálně vně budov na celém území. To je důležitým faktorem pro řádné fungování Integrovaného záchranného systému (IZS), neboť tento operátor zajišťuje koordinaci mezi jednotlivými složkami IZS pomocí krizových telefonů. U dalších operátorů je síla signálu výrazně závislá na orografických předpokladech - T-Mobile nemá pokrytí v oblasti hned několika údolí: Tiché Orlice na východ od Letohradu, Černovického potoka na jih od Těchonína, Orličského potoka, v okolí potoka Čenkovičky na východ od Bystřece a v okolí osady Amerika na horním toku Divoké Orlice. Operátor Vodafone má špatnou úroveň pokrytí zejména v oblasti Česká Rybná – Hejnice, Studené – Sobkovice – Těchonín a v okolí Českých Petrovic. Vysokorychlostní mobilní Internet není nabízen nikde s výjimkou několika málo vyvýšených lokalit (mimo obydlená místa), kde je k dispozici 4G od T-Mobile. Stejný operátor na větší části území také nabízí Internet ADSL.

(Zdroj: ÚAP)

G. Rekreace, památky a cestovní ruch

Malebná krajina regionu, do které zasahují Orlické hory, poskytuje mnoho příležitostí pro rozvoj turistiky. K často navštěvovaným místům patří přírodní útvar Zemská brána, kde se řeka Divoká Orlice prudce stáčí do Čech a opouští hranici s Polskem. Milovníci letní rekreace vyhledávají přehradní nádrž Pastviny, příznivci turistiky a především zimních sportů navštěvují oblast u Suchého vrchu, na němž byla v třicátých letech minulého století vybudována rozhledna. Z historických památek regionu lze uvést zámek a barokní kostel sv. Václava v Žamberku, součástí expozice muzea v Žamberku je unikátní Erlebenova lékárna. Více než 40 ucelených expozic nabízí i Muzeum řemesel ve městě Letohrad. Starobylé centrum tohoto města je tvořeno řadou pozdně barokních a klasicistních domů s podloubím. Městskou památkovou zónou bylo vyhlášeno náměstí v Jablonném nad Orlicí, kde se nachází několik historicky významných domů. V Helvíkovicích na západě od Žamberka lze navštívit rodný domek Prokopa Diviše – vynálezce bleskosvodu.

Přírodní podmínky v regionu nabízejí řadu příležitostí především pro pěší turistiku a cykloturistiku. Nachází se zde hned dva přírodní parky, které mají dle zákona o ochraně přírody chránit estetické, přírodní a krajinné hodnoty. Jedná se o přírodní parky:

Orlice – chrání přírodní údolí – tok a nivu - řek Divoké Orlice, Tiché Orlice a po jejich spojení Orlice Suchý Vrch – Buková Hora - park je charakteristický vyrovnaností a souladem střídání rozsáhlých lesních komplexů, vyvážené zemědělské krajiny a lidských sídel, historickou, ale zvláště přírodní zajímavostí je dělostřelecká tvrz Bouda, součást Muzea československého opevnění, která je zimovištěm 9 druhů netopýrů.

Do severní části katastrálního území obcí Klášterec nad Orlicí a Kunvald zasahuje CHKO Orlické hory: zachovalý krajinný celek tvořený hřebenem Orlických hor, svahy před a za hlavním hřebenem a částečně malebným podhůřím, zachovalá lidová architektura, oblast atraktivní pro pěší i cykloturistiku, prochází tudy několik pěších i cyklistických tras (především hřebenová Jiráskova cesta), maloplošně zvláště chráněná území:

- přírodní památka Čenkovička (louky v údolí meandrujícího toku Čenkovičky),
- přírodní památka Hradní kopec Litice,
- přírodní památka Letohradská bažantnice (zbytek bažantnice založené v r. 1628),
- přírodní památka Údolí Záhorského potoka (lokalita bledule jarní),
- přírodní rezervace Hynkovice (svahové rašeliniště),
- přírodní rezervace Zemská brána - lokalita, kde na území Čech vstupuje Divoká Orlice, jednoobloukový kamenný most vystavěný českými a italskými kameníky v letech 1901–1903,
- přírodní památka Rašeliniště pod Předním vrchem - rašelinná louka se vzácnými i charakteristickými druhy rostlin.

Rekreace v zimním období - Oblast Orlických hor a Podorlicka nabízí poměrně velké množství zimních středisek, které nabízejí své služby jak pro sjezdové lyžování, tak i pro běžkaře. I přes nevysokou nadmořskou výšku se zde nachází několik menších lyžařských středisek a na ně navazující trasy pro běžecké lyžování. Střediska jsou vhodná jak pro víkendové, tak i celotýdenní pobyty. V území se nachází několik areálů pro sjezdové lyžování. Najdeme je v obcích Bystřec, České Petrovice, Dlouhoňovice, Jablonné nad Orlicí – Malák, Letohrad, Pastviny a Písečná.

Památky

Vyhledávanými kulturními a historickými památkami jsou především Státní hrad Litice, Zřícenina hradu Žampach, Muzeum řemesel v Letohradě, Tvrz Orlice v Letohradě, Rodný domek Prokopa Diviše v Helvíkovicích, Rozhledna na Suchém vrchu, Dělostřelecká tvrz Bouda v Těchoníně.

Většina dalších kulturních a historických památek v regionu má pouze lokální význam.

Cestovní ruch

Území ORP Žamberk mělo dle dat ČSÚ k 31. 12. 2012 (databáze cestovní ruch) celkem 48 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 2 288 lůžek. Z toho hotely a penziony se podílely na celkové struktuře hromadných ubytovacích zařízení téměř 40% (19 hotelů a penzionů), což pod průměrem v rámci Pardubického kraje (průměr v rámci kraje činil 55,3%). Chybí však nabídka ubytování vyšší kategorie pro náročnější klientelu, kterou v současné době nabízí pouze jediný hotel na Tvrzi Orlice. Návštěvnost ve správním obvodu ORP Žamberk byla podle dat ČSÚ činila k 31. 12. 2012 celkem 34 073 příjezdů hostů a 96 090 přenocování, což řadí tento správní obvod mezi nejnavštěvovanější v rámci okresu Ústí nad Orlicí. Z uvedených skutečností lze dovodit závěr, že potenciál cestovního ruchu tohoto území je velmi velký a je poměrně dobře využíván, přesto je zde prostor pro další rozvoj.

(Zdroj: weby obcí ORP, TIC)

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. 2.11: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	27	100	všechny obce na území ORP Žamberk mají platný územní plán
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0	
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	5	18,5	

Zdroj: ORP

Mapa obcí, které mají platný územní plán - jedná se o všechny obce ORP Žamberk

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří územně analytické podklady pro správní obvod ORP Žamberk; www.zamberk.cz.

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity.

ZÚR Pardubického kraje stanovuje mimo jiné priority územního plánování kraje, zpřesňují vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí vymezených v PÚR a vymezují rozvojové oblasti, osy a centra a specifické oblasti krajského významu. K území správního obvodu ORP Žamberk se vztahuje. Vymezení ploch a koridorů, ve kterých je prověření změn jejich využití územní studií podmínkou pro rozhodování - vypracování studie "Koridor silnice II/312 v úseku Choceň (Hemže) – České Libchavy – Žamberk".

Rozložení center - Problematická je funkce Žamberka, který je menší než podřízený Letohrad, přičemž Letohrad leží v těžišti SO ORP a má výrazně lepší silniční, ale především železniční spojení s Ústím nad Orlicí.

Z ÚP VÚC Pardubického kraje vyplývají následující záměry veřejně prospěšných staveb - nadzemní vedení 2 x 110 kV TR Žamberk - TR Jablonné nad Orlicí Rozvojové osy krajského významu - OSk3 Ústí nad Orlicí – Letohrad – Žamberk. Součástí osy je též město Jablonné nad Orlicí (3,1 tis. obyv.). Rozvojová osa je obsluhována silnicemi II/360 a II/310 a železniční tratí Ústí nad Orlicí – Letohrad – Jablonné nad Orlicí – Lichkov. V prostoru Žamberka je sledována rozsáhlá přeložka silnice I/11, která vede západním směrem na Hradec Králové a východním na Králíky. Ve správním obvodu ORP Žamberk: Dlouhoňovice (Dlouhoňovice), Jablonné nad Orlicí (Jablonné nad Orlicí), Letohrad (Červená, Kunčice u Letohradu, Letohrad, Orlice), Lukavice (Lukavice v Čechách), Mistrovice (Mistrovice nad Orlicí), Sobkovice (Sobkovice), Šedivec (Šedivec), Žamberk (Žamberk).

ZÚR dále stanovuje zásady pro usměrňování územního rozvoje a úkoly pro územní plánování:
Silnice II/310 (Žamberk - Letohrad) – navrhovaná přeložka v prostoru Letohradu a jejího nového napojení na silnici II/360 souvisí s řešením nevyhovujícího stavu vedení silnic v centru města.
Posilovat význam ostatních center osídlení, zejména mimo jiné ORP Žamberk.
Koridor pro umístění stavby D27 - přeložka I/11 Žamberk – jižní obchvat.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. 2.12: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Žamberk	1	Je přirozeným centrem území, sídlo ORP, společně s městem Letohrad tvoří hlavní sídlo ekonomických subjektů na území ORP Žamberk
Město Letohrad	1	Na území obce se nachází klíčová průmyslová zóna s hlavními zaměstnavateli na území ORP Žamberk
Ostatní obce SO	25	Řádně pečují o všestranný rozvoj svého území a zajišťují základní potřeby svých obyvatel
Kraj	1	Stejně jako u obcí zajišťuje všestranný rozvoj svého území a zajišťuje potřeby svých obyvatel. Jako vlastník krajských silnic zajišťuje jejich řádnou správu. Je zřizovatelem školských zařízení, zařízení sociálních služeb. Pro své území vydává významné strategické dokumenty pro zajištění rozvoje Pardubického kraje.
Stát	1	Důležitý např. z hlediska PÚR (nadregionální biokoridory a dopravní koridory jdou přes území SO ORP)
Sdružení obcí Orlicko	1	Nezastupitelná role v rámci činnosti téměř na území celého ORP. V rámci své více jak 20 leté činnosti podporuje trvalý rozvoj území všech členských obcí. V rámci svazku dochází již dlouhou dobu k meziobecní spolupráci v různých samosprávných činnostech obcí..
MAS Orlicko	1	Role koordinátora v rámci poskytování dotací z Programu rozvoje venkova a koordinace mezi nejrůznějšími subjekty ze všech odvětví života v ORP. Podporuje rozvoj území celého ORP Žamberk. Činnost vychází ze strategického plánu LEADER.
OEZ s.r.o. Letohrad	1	Dominantní zaměstnavatel v celém ORP Žamberk (více jak 1500 zaměstnanců). Zabývá se výrobou elektrozařízení.
Ostatní významní zaměstnavatelé	6	Mezi další významné zaměstnavatele na území ORP Žamberk patří: Isolit-Bravo, spol. s r.o.; Výroba elektrických spotřebičů převážně pro domácnost; FLEXCON, s.r.o.; Výroba elektrických vodičů a kabelů; Kumpers Textil s.r.o.; Úprava a spřádání textilních vláken a příže; Šmídl s.r.o.; Silniční nákladní doprava; Albertinum, odborný léčebný ústav, Žamberk; Ústavní zdravotní péče; Dietfurt, s.r.o.; Tkaní textilií
Střední školy v území ORP	5	Letohradské soukromé gymnázium; Průmyslová střední škola + SOU Letohrad; Gymnázium Žamberk; Střední škola obchodu, řemesel a služeb Žamberk; Odborné učiliště a Praktická škola Žamberk. Zabezpečují studentům na území ORP Žamberk i z jiných ORP kontinuitu vzdělávacího procesu.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tab. 2.13: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Nízká míra nezaměstnanosti. Vyvážená, diverzifikovaná odvětvová a velikostní struktura zaměstnavatelů.	1. Relativně nízká daňová výtěžnost správního obvodu (nejnižší v obcích Dlouhoňovice, Mistrovice a Šedivec). Nedostatek pracovních příležitostí v menších obcích (např. Česká Rybná, Orličky, Pastviny, Studené).
2. Velmi atraktivní a nenarušené přírodní prostředí (CHKO Orlické hory, PP Orlice a Suchý vrch – Buková hora). Vysoký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Členité území krajiny velmi vhodné pro sportovně turistické využití, zejména pro pěší turistiku a cykloturistiku v létě a běžecké a sjezdové lyžování v zimním období. Pastvinská přehrada jako výrazná rekreační atraktivita, vodácky využitelné toky Tiché a Divoké Orlice. Dostatečný počet a pestrá struktura ubytovacích kapacit. Vysoký potenciál kulturního a historického dědictví, mj. existence unikátního systému předválečného opevnění. Přeshraniční spolupráce se sousedním regionem Kladsko a společné řešení mnoha problémů.	2. Malá turisticko-rekreační funkce u některých obcí. Většina nemovitých kulturních památek v regionu má pouze lokální význam, pro rozvoj cestovního ruchu nejsou příliš atraktivní. Chybí nabídka ubytování vyšší kategorie pro náročnější klientelu. Roztříštěný a nejednotný informační a orientační systém pro turisty a návštěvníky regionu.
3. Stabilní a stále rostoucí počet ekonomických subjektů, které zajišťují ekonomickou stabilitu území.	3. Více jak třetina obcí nemá ZŠ, žáci jsou nuceni dojíždět do školy v jiné obci. Chybějící možnost vzdělání na úrovni VOŠ a VŠ. Horší dostupnost zdravotní péče v menších obcích. Nedostatečné kapacity sociálních zařízení pro staré lidi vzhledem k předpokládanému populačnímu vývoji. Pokračující stárnutí populace.
4. Vysoká intenzita bytové výstavby v některých obcích. Vysoký podíl bydlení v rodinných domech.	4. Starší bytový fond. Relativně nízký nárůst bytového fondu v některých obcích. Chybějící technická infrastruktura a příprava pozemků pro bydlení.
5. Železniční trať 021 a 024 je celostátní tratí s potenciálem růstu jejího významu. Rekonstruovaná a elektrizovaná železnice mezi Letohradem a Lichkovem, propojení autobusů a vlaků v Letohradě. Připojení ORP k IREDO Pardubického kraje.	5. Neexistence obchvatu Žamberka na silnici I/11. Směrové vedení a technický stav silnice I/11 neodpovídá současným požadavkům na moderní komunikaci I. třídy. Špatné propojení autobusové a železniční dopravy - neexistence jednotného terminálu v Žamberku.

<p>6. Všechny skupinové vodovody jsou zásobeny z podzemních zdrojů CHOPAV Žamberk-Králíky a CHOPAV Východočeská křída. Vodovody pro veřejnou potřebu ve většině souvislé zástavby. Vybudovaná kanalizace s ČOV ve všech obcích nad 2000 EO (Žamberk, Letohrad a Jablonné n/O) i některých dalších sídlech (Dlouhoňovice). Daří se postupně budovat ucelenou síť cyklostezek</p>	<p>6. Nejsou propojené jednotlivé skupinové vodovody do rozsáhlejší vodárenské soustavy. Zdroje pitné vody často nesplňují hygienické normy. Až na výjimky nemají malé obce dořešené čištění odpadních vod, absence ČOV v menších sídlech, malý počet obcí napojených na kanalizaci s ČOV. Nízká úroveň plynofikace obcí v západní a severní části řešeného území.</p>
<p>7. Ve sledovaném území se nachází větší množství ložisek nerostných surovin (stavební kámen), která představují místní zdroj surovin.</p>	<p>7. Vysoký výskyt sesuvných území, přičemž velká část z nich se nachází přímo ve stávající zástavbě nebo její blízkosti a mohou představovat riziko a omezení pro rozvoj obcí.</p>
<p>Příležitosti:</p>	<p>Hrozby:</p>
<p>1. Zvýšení četnosti a infrastrukturní připravenosti podnikatelských a průmyslových zón. Koordinační přístup samosprávy při budování podnikatelských ploch a areálů. Zlepšování dopravní infrastruktury v regionu (může přispět k intenzivnímu rozvoji podnikatelského prostředí).</p>	<p>1. Migrace vzdělaných mladých lidí mimo region za prací a výhodnějšími životními podmínkami.</p>
<p>2. Růst zájmu o rekreaci a trávení volného času. Významný potenciál návštěvníků a turistů ze sousedního Polska. Růst oblíbenosti aktivního trávení volného času (cykloturistika, hippoturistika, inline, lyžování + adrenalinové sporty) a agroturistiky. Trvalý růst poptávky v oblasti cestovního ruchu – především cykloturistiky a zimních sportů. Výhodné podmínky pro možnost čerpání finančních prostředků z národních a evropských dotačních titulů.</p>	<p>2. Nedostatečná připravenost regionálních rozvojových projektů na čerpání zdrojů z fondů a programů EU pro rozvoj cestovního ruchu. Podcenění významu cestovního ruchu a volnočasových aktivit jako předmětu podnikání a významného zdroje tvorby pracovních míst. Konflikt nevhodných rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj a ochranu přírody a krajiny. Sílící pozice a rozvoj konkurenčních regionů ve vztahu k trhu cestovního ruchu. Poškození přírodních atraktivit vlivem neorganizovaného rozvoje cestovního ruchu, narušení krajinného rázu. Přetrvávající nedostatečný lokální patriotismus dosídlené části obyvatelstva. Periferní (pohraniční) poloha v rámci ČR a s tím související špatná dopravní dostupnost regionu.</p>
<p>3. Atraktivní oblast pro bydlení, rozvoj výstavby bytových a rodinných domů, rozvoj rekreace. Rozvoj sociální péče s podporou státu, kraje.</p>	<p>3. Nízký počet žáků ZŠ v menších obcích může vést ke zrušení dalších základních škol a ke zvýšení vyjížděky žáků do škol mimo obec bydliště. Nebezpečí odchodu části kvalifikovaných osob a studentů mimo území ORP.</p>
<p>4. Zisk dotace na regenerace bytových domů. Dostatečná příprava nových lokalit pro rozvoj bydlení.</p>	<p>4. Nízká intenzita bytové výstavby může vést ke zpomalení rozvoje regionu (doprava, služby, pracovní příležitosti). Nedostatek kapacit bydlení pro seniory.</p>

5. Zlepšení dostupnosti regionu vybudováním přivaděče od budoucí silnice R35. Výstavba obchvatu Žamberka na silnici I/11. Dobudování systému cyklostezek vázaných na údolí Tiché a Divoké Orlice.	5. Další omezování investic do veřejné dopravy. Zvyšování dopravy v centru Žamberka, Letohradu a Jablonného n/O.
6. Vytvoření propojené vodárenské soustavy mezi Žamberkem, Jablonným n/O a Letohradem. Rozvoj plynofikace obcí. Podpora budování kanalizace a ČOV v menších obcích, využívání možností biologického čištění vod v nejmenších sídlech.	6. Další zvyšování cen zemního plynu pro domácnost a díky čemuž dojde k opětovnému přechodu obyvatel k vytápění pevnými palivy – zvýšení emisní zátěže ovzduší z lokálních topenišť. Odklad výstavby silnice R35 a návazného přivaděče k Žamberku. Ohrožení podzemních vod nevhodnou činností v území a znečišťováním půdy.
7. Zajištění poptávky po nerostných surovinách z místních zdrojů.	7. Změnou klimatu může dojít k vyšším a intenzivnějším srážkám a tím i k aktivaci sesuvů a ohrožení stávající zástavby.

Přestože ekonomická základna na území ORP Žamberk je v jejich dílčích statistikách spíše průměrná a nenachází se zde žádné hnací odvětví či velký podnik (vyjma OEZ Letohrad), patří ORP Žamberk k nejméně problémovým oblastem v Pardubickém kraji z hlediska situace na trhu práce. Tato hodnota je ovlivněna diverzifikovanou strukturou místních mikropodniků, vlastním potenciálem regionu v podobě několika menších zaměstnavatelů (100–200 zaměstnanců), a také blízkostí spádových měst (Ústí n. O., Lanškroun nebo i Rychnov nad Kněžnou), kam místní obyvatelé vyjíždějí za prací. Současně je možné konstatovat, že index ekonomického zatížení je stále velmi příznivý a území má tak z pohledu věkové skladby obyvatelstva potenciál ekonomického rozvoje (tzv. demografické okno).

Atraktivní podhorská krajina regionu, do které částečně zasahuje CHKO Orlické hory, poskytuje mnoho příležitostí pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace, což dokládá například i jedno z nejvyšších zastoupení neobydlených domů využívaných k rekreačním účelům v kraji. Celkově v oblasti životního prostředí patří území tohoto ORP k nejvíce zachovaným územím v Pardubickém kraji s relativně vysokou a nadprůměrnou ekologickou stabilitou. Jde o vodohospodářsky významný region. Zvyšování využití přírodního potenciálu území ve prospěch trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu a rekreace (mapování hodnotných prvků území, prezentace, budování naučných stezek, rekonstrukce přírodních prvků, zpřístupňování hodnotných přírodních lokalit, vyhlídek, atd., opatření ke zvyšování bezpečnosti návštěvníků v přírodě, obnova a vybavení turistických a cykloturistických tras, budování infrastruktury pro pobyt v přírodě (odpočívadla, nocoviště, tábořiště, atd., budování další infrastruktury pro plnohodnotné využití potenciálu území k rekreaci).

Péče o nemovité kulturní dědictví, stejně jako o drobné památky v území, v sobě propojuje cíle zkvalitňování vzhledu území, zvyšování jeho potenciálu pro kvalitní rekreaci i péči o kulturní dědictví regionu a posilování místní regionální identity.

Z pohledu širších vazeb se tedy jedná o území s výraznou vazbou na významné dopravní cesty. Prioritou území je proto upřesnění tras dopravních koridorů (např. R35) a rozvoj ekonomických aktivit soustředěný nejen do měst s přímou vazbou na tyto komunikační koridory.

Využití rozvojového potenciálu venkova (např. lidský potenciál, atraktivita prostředí, alternativní služby, schopnost obyvatel spolupracovat, obnova kulturního dědictví a oživení kulturního života).

Pro další rozvoj potenciálu území ORP Žamberk je velkou příležitostí možnost čerpání finančních prostředků z národních a evropských dotačních titulů pro nejrůznější oblasti života. Z tohoto důvodu je nutné co nejdříve připravit a následně realizovat kvalitní projekty, které přispějí k dalšímu rozvoji území ORP Žamberk.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství.

Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Tab. 3.1: Počet ZŠ, MŠ v ORP Žamberk - dle velikostních kategorií obcí

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod	2012/2013										
	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	2	9	11	2	1	2					27
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	2	0	1	4					7
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	2	8	2	0	0					12
Počet MŠ	0	4	11	2	1	4					22
Gymnázia	0	0	0	0	0	2					2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	7	2	0	1					11
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	4					5

2006/2007 - 2011/2012											
Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod	2006/2007 - 2011/2012										
	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	2	9	11	2	1	2					27
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	2	0	1	4					7
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	2	8	2	0	0					12
Počet MŠ	0	4	11	2	1	4					22
Gymnázia	0	0	0	0	0	2					2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	1	7	2	0	0					10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	1	4					5

2005/2006											
Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod	2005/2006										
	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí	2	10	9	3	1	2					27
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	0	0	1	1	1	4					7
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	0	3	7	2	0	0					12
Počet MŠ	0	5	9	3	1	4					22
Gymnázia	0	0	0	0	0	2					2
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	0	2	5	3	0	0					10
Počet jiných zařízení	0	0	0	0	2	4					6

Zdroj: ČSÚ

Poznámka:

V počtu jiných zařízení je: ZUŠ Jablonné nad Orlicí, ZUŠ Letohrad, ZUŠ Žamberk, SVČ ANIMO Žamberk, a od roku 2012 Speciální střední škola Žamberk a základní škola Žamberk. Speciální škola v Jablonném nad Orlicí fungovala samostatně do 30. 6. 2006. V letech 2006/2007 - 2011/2012 jsou hodnoty stejné.

Správní obvod ORP Žamberk tvoří v uvedeném období 27 obcí, ve kterých žilo k 31. 12. 2012 celkem 29 284 obyvatel. Ve školním roce 2012/2013 se v ORP Žamberk nacházelo celkem 19 ZŠ, z toho 7 ZŠ s 1. a 2. stupněm, 12 ZŠ jen s 1. stupněm. Dále 22 MŠ, z toho v 11 případech se jednalo o sloučené organizace (ZŠ+MŠ), dále 2 gymnázia a celkem 5 "jiných zařízení" (ZUŠ Jablonné nad Orlicí, ZUŠ Letohrad, ZUŠ Žamberk, SVČ ANIMO Žamberk, a od roku 2012 Speciální střední škola Žamberk a základní škola Žamberk). Z provedené analýzy je zřejmé, že počet výše uvedených škol a školských zařízení se během analyzovaného období t.j. od školního roku 2005/2006 do školního roku 2012/2013 nezměnil. Počty jednotlivých škol a školských zařízení z pohledu předškolního a základního vzdělávání v jednotlivých skupinách obcí podle počtu obyvatel v časové řadě od školního roku 2005/2006 do školního roku 2012/2013 přehledně uvádějí tabulky.

Existence škol v obcích a jejich struktura je dána především velikostí obce, menší obce si v rámci tradice snaží školu v obci zachovat, ale naráží to na zajištění finančních prostředků. Důležitá je i kvalita dopravní obslužnosti, která je nezbytná při dojíždění žáků ze spádových obcí do škol v centrech, kterými jsou města Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí. Z údajů je zřejmé, že struktura škol v ORP Žamberk zůstává ve sledovaném období setrvalá, když úplné základní vzdělávání je poskytováno pouze v sedmi obcích.

Tab. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žamberk

ORP Žamberk	celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	37	22	19	3	1	0	0	2
Bystřec	1	1	1	0	0	0	0	0
Česká Rybná	1	0	1	0	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Hejnice	1	1	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	1	1	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	3	1	1	1	0	0	0	0
Jamné nad Orlicí	1	1	1	0	0	0	0	0
Kameničná	1	1	0	0	0	0	0	0
Klášterec nad Orlicí	2	1	1	0	0	0	0	0
Kunvald	1	1	1	0	0	0	0	0
Letohrad	6	2	2	1	0	0	0	1
Líšnice	1	1	1	0	0	0	0	0

Lukavice	1	1	1	0	0	0	0	0
Mistrovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Nekoř	2	1	1	0	0	0	0	0
Orličky	1	1	1	0	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	1	1	0	0	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0	0	0
Těchonín	1	1	1	0	0	0	0	0
Verměřovice	1	1	1	0	0	0	0	0
Záchlumí	2	1	1	0	0	0	0	0
Žamberk	7	2	2	1	1	0	0	1
Žampach	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT

V obcích ORP Žamberk bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 37 ředitelství školských zařízení, patřících do oblasti základního školství a předškolního vzdělávání, která zajišťovala organizaci a provoz 22 mateřských škol, 19 základních škol, 3 základních uměleckých škol, 1 střediska volného času a 2 gymnázií nižšího stupně. Nejvíce školských zařízení je v Žamberku (celkem 7 ředitelství - 18,9% v ORP Žamberk) a Letohradě (celkem 6 ředitelství - 16,2% v ORP Žamberk), naopak v obcích České Petrovice, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec a Žampach není žádné. Lze tedy konstatovat, že 22,2% obcí ORP Žamberk (6 obcí z 27) nedisponuje žádným školským zařízením základního školství ani předškolního vzdělávání a musí řešit docházku žáků a zajištění vzdělávání ve spolupráci s jinými obcemi.

Tab. 3.3: Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Poznámka: u gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ

ORP Žamberk Název obce	celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
Celkem	2	1	0	1	0	0
Bystřec	0	0	0	0	0	0
Česká Rybná	0	0	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	0	0	0	0	0
Jamně nad Orlicí	0	0	0	0	0	0
Kameničná	0	0	0	0	0	0
Kláštorec nad Orlicí	0	0	0	0	0	0
Kunvald	0	0	0	0	0	0
Letohrad	1	0	0	1	0	0

Líšnice	0	0	0	0	0	0
Lukavice	0	0	0	0	0	0
Mistrovice	0	0	0	0	0	0
Nekoř	0	0	0	0	0	0
Orličky	0	0	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0	0
Písečná	0	0	0	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0
Těchonín	0	0	0	0	0	0
Verměřovice	0	0	0	0	0	0
Záchlumí	0	0	0	0	0	0
Žamberk	1	1	0	0	0	0
Žampach	0	0	0	0	0	0

Zdroj: výroční zpráva kraje

V ORP Žamberk jsou pouze dvě soukromé školy - Letohradské soukromé gymnázium a Mateřská škola Erudio v Žamberku, která funguje od září 2013.

Počty CÍRKEVNÍCH škol / školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Na území ORP Žamberk není žádná církevní škola.

Pracovníci ve školství ORP Žamberk

Tab. 3.4: Pracovníci ve školství ORP Žamberk ve školách a zařízeních zřizovanými obcemi

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	108,752	81,496	27,256
základní školy	213,506	167,981	45,525
základní umělecké školy	44,418	38,943	5,475
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	22,876	22,876	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,375	4	1,375
zařízení školního stravování	82,018	0	82,018
celkem rok 2012/2013	476,945	315,296	161,649
2011/2012			
mateřské školy	107,999	80,288	27,711
základní školy	214,826	167,326	47,5
základní umělecké školy	42,319	36,909	5,41

gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	21,782	21,782	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,375	4	1,375
zařízení školního stravování	83,418	0	83,418
celkem rok 2011/2012	475,719	310,305	165,414

2010/2011			
mateřské školy	107,178	79,876	27,302
základní školy	214,258	166,83	47,428
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	20,624	20,624	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	84,071	0	84,071
celkem rok 2010/2011	426,131	267,33	158,801

Do tohoto roku nejsou na ORP poskytnuta data u ZUŠ, SVČ - zřizovatelem byl kraj.

typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2009/2010			
mateřské školy	105,077	77,693	27,384
základní školy	217,647	169,293	48,354
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	20,199	20,199	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	85,423	0	85,423
celkem rok 2009/2010	428,346	267,185	161,161

2008/2009			
mateřské školy	99,96	74,825	25,135
základní školy	222,579	171,806	50,773
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0

školní družiny a kluby	18,969	18,969	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	85,693	0	85,693
celkem rok 2008/2009	427,201	265,6	161,601

2007/2008			
mateřské školy	99,96	74,108	25,852
základní školy	229,334	178,553	50,781
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	19,159	19,159	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	85,89	0	85,89
celkem rok 2007/2008	434,343	271,82	162,523

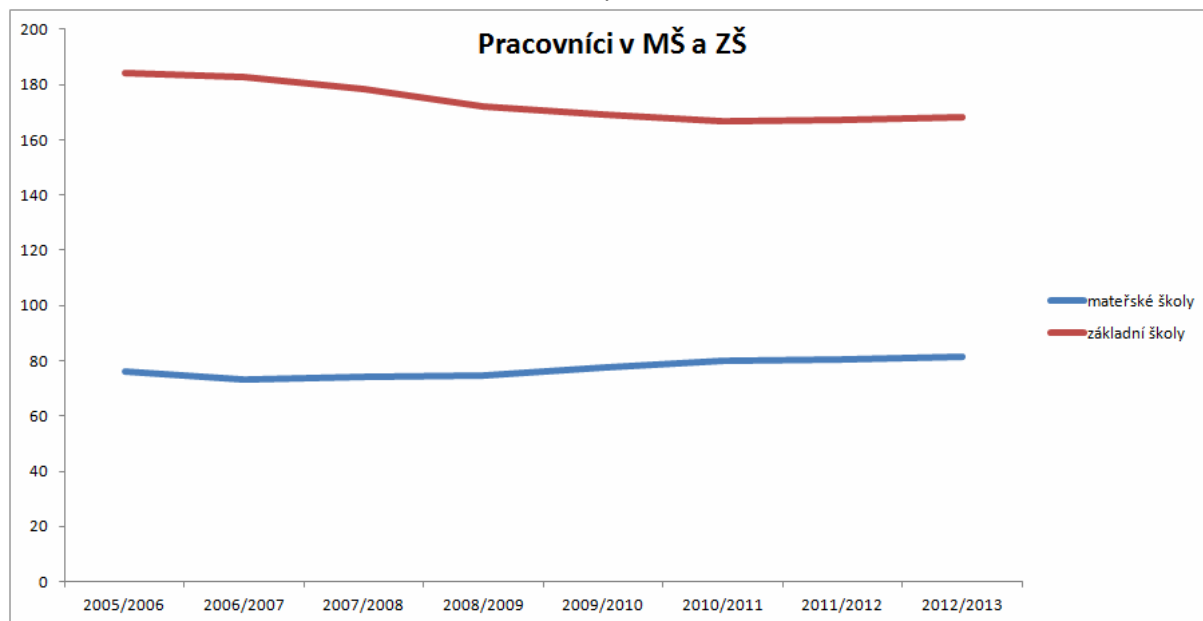
typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2006/2007			
mateřské školy	98,986	73,258	25,728
základní školy	235,374	182,646	52,728
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0
školní družiny a kluby	18,46	18,46	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	85,933	0	85,933
celkem rok 2006/2007	438,753	274,364	164,389

2005/2006			
mateřské školy	100,769	76,14	24,629
základní školy	239,147	184,001	55,146
základní umělecké školy	0		
gymnázia	0		
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	0	0	0

školní družiny a kluby	20,099	20,099	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	0		
zařízení školního stravování	88,062	0	88,062
celkem rok 2005/2006	448,077	280,24	167,837

Zdroj: Výkazy MŠMT (P1-04)

Graf 3.1 Pracovníci v MŠ a ZŠ v zařízeních zřizovanými obcemi v ORP Žamberk

Základní vzdělávání

Tab. 3.5: Počet ZŠ v ORP Žamberk

Za ORP Žamberk	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2005/2006 - 2012/2013			
obec	19	7	12
kraj	1	0	1
církev	0	0	0
Soukromá ZŠ	1	0	1
celkem	21	7	14

Zdroj: Výkazy MŠMT

V počtu za ORP Žamberk je uvedeno Gymnázium Žamberk, které zajišťuje výuku 2.st. ZŠ, ale jinak je vedeno jako střední škola a v počtu soukromých ZŠ je uvedeno Letohradské soukromé gymnázium, které zajišťuje výuku 2. stupně ZŠ, také jako střední škola.

Na území ORP Žamberk bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 19 ZŠ zřízených obcemi, z toho 7 úplných a 12 neúplných. Dále 1 úplná ZŠ zřízená krajem a 1 soukromá ZŠ. Tento počet se v analyzovaném období (2005/2006 až 2012/2013) nezměnil.

Z celkového počtu 27 obcí v území ORP Žamberk v šesti obcích není žádná základní škola. Jde o malé obce, pro které je provoz ZŠ příliš náročný a již delší dobu mají vyřešenu školní docházku ve spolupráci s ostatními obcemi (především městy Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí). Jedná se o obce České Petrovice, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec a Žampach.

Tab. 3.6: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žamberk

ORP Žamberk Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětítřídní	vícetřídní
celkem škol	12	1	6	2	3	0	0
Bystřec	1	0	0	0	1	0	0
Česká Rybná	1	0	1	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0
Jamné nad Orlicí	1	0	1	0	0	0	0
Kameničná	0	0	0	0	0	0	0
Klášterec nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0
Kunvald	0	0	0	0	0	0	0
Letohrad	0	0	0	0	0	0	0
Líšnice	1	0	1	0	0	0	0
Lukavice	1	0	0	0	1	0	0
Mistrovice	1	0	0	1	0	0	0
Nekoř	1	0	0	0	1	0	0
Orličky	1	1	0	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	0	0	1	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0	0
Těchonín	1	0	1	0	0	0	0
Verměřovice	1	0	1	0	0	0	0
Záchlumí	1	0	1	0	0	0	0
Žamberk	0	0	0	0	0	0	0
Žampach	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: data od zřizovatele

Ve školním roku 2012/2013 bylo ze všech 19 ZŠ zřízených obcemi celkem 12 ZŠ malotřídních, z toho celkem 1 jednotřídní, 6 dvoutřídní, 2 trojtřídní a 3 čtyřtřídní. Existence malotřídních škol odpovídá snahám obcí zachovat alespoň pro menší žáky dostupné základní vzdělání přímo v obci tak, aby už od 1. třídy nemuseli dojíždět do školy mimo svou obec.

ZŠ zřizované v ORP Žamberk

Tab. 3.7: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	19	10	123	0	2335	80,9	28,86	18,98	122,89
2011/2012	19	10	123	0	2302	80,2	28,70	18,71	121,15
2010/2011	19	10	120	2	2282	78,1	29,21	19,01	120,10
2009/2010	19	10	119	2	2253	76,5	29,45	18,93	118,57
2008/2009	19	10	122	2	2331	74,5	31,28	19,10	122,68
2007/2008	19	10	127	2	2461	73,6	33,43	19,37	129,52
2006/2007	19	10	129	2	2597	69,8	37,20	20,13	136,68
2005/2006	19	10	133	2	2770	73,1	37,89	20,82	145,78

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3, P1-04)

Ve sloupci počet žáků je uveden počet včetně žáků umístěných ve 2 speciálních třídách. Počet žáků ve speciálních třídách v r. 2010/2011: 13, 2009/2010: 19, 2008/2009: 18, 2007/2008: 20, 2006/2007: 16, 2005/2006: 16. Data za Gymnázium Žamberk nejsou započítána.

SOUKROMÉ ZŠ

Na území ORP Žamberk nejsou žádné soukromé ZŠ, data za Letohradské soukromé gymnázium nejsou uvedena - není to běžná ZŠ.

CÍRKEVNÍ ZŠ

Na území ORP Žamberk se nenachází žádná církevní ZŠ.

Ve školním roce 2012/2013 bylo na území ORP Žamberk celkem 19 ZŠ zřizovaných obcemi (z toho 10 samostatných ZŠ) se 123 běžnými třídami. Na 2335 dětí připadlo 80,9 úvazků, kdy počet dětí na 1 pedagoga činil 28,86. Počet dětí na třídu byl 18,98, což je pod průměrem Pardubického kraje, který v témže školním roce činil 20,4. Celkově připadlo v rámci ORP Žamberk 122,89 dětí na 1 ZŠ. Počet žáků v ZŠ zřízených obcemi měl během analyzovaného období sestupnou tendenci od školního roku 2005/2006, kdy bylo v ZŠ 2 770 dětí. Nejméně dětí v ZŠ bylo ve školním roce 2009/2010 (2 253 dětí), poté začal jejich počet mírně stoupat na hodnotu 2 335 ve školním roce 2012/2013. Počet dětí na 1 pedagoga se ve sledovaném období pohyboval mezi hodnotami 28,7 až 37,89, přičemž nejvyšší hodnota byla dosažena ve školním roce 2005/2006 (37,89) a nejnižší (28,7) ve školním roce 2011/2012. Počet dětí na 1 třídu se pohyboval v rozmezí hodnot 18,71 až 20,82, přičemž nejvyšší hodnota byla dosažena ve školním roce 2005/2006 a nejnižší ve školním roce 2011/2012. Počet dětí na školu měl klesající trend z hodnoty 145,78 ve školním roce 2005/2006, nejnižší hodnoty bylo dosaženo ve školním roce 2009/2010 (118,57). Následně začal počet dětí na školu růst na hodnotu 122,89 ve školním roce 2012/2013. Tyto trendy odrážejí přirozený populační vývoj a odpovídají vývoji přirozeného přírůstku obyvatelstva bez znatelných větších výkyvů.

Tab. 3.8: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	19	19	10	20	15	29
Bystřec	1	1	1	1	2	2
Česká Rybná	1	1	0	1	0	2
České Petrovice	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	1	0	1	0	2
Jamné nad Orlicí	1	1	1	1	1	1
Kameničná	0	0	0	0	0	0
Kláštorec nad Orlicí	1	1	0	1	1	2
Kunvald	1	1	1	1	1	2
Letohrad	2	2	0	3	2	4
Líšnice	1	1	1	1	1	0
Lukavice	1	1	1	1	1	2
Mistrovice	1	1	1	1	1	0
Nekoř	1	1	0	1	1	2
Orličky	1	1	1	1	1	1
Pastviny	0	0	0	0	0	0
Písečná	1	1	1	1	1	2
Sobkovice	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0
Těchonín	1	1	1	1	1	2
Verměřovice	1	1	1	1	1	1
Záchlumí	1	1	0	1	0	2
Žamberk	2	2	0	2	0	2
Žampach	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3), data od zřizovatelů

Ve sloupci ŠJ jsou uvedeny pouze kompletní školní jídelny. V obci Česká Rybná a Záchlumí (Bohousová) jsou pouze výdejny, ve sloupci ŠJ tedy nejsou uvedeny. V Letohradě je 1 odloučené pracoviště Základní školy U Dvora, a to na Orlicí, kde se nachází školní družina (je započtena v sloupci ŠD) a výdejna (není započtena do ŠJ).

Součástmi 19 základních škol zřízených obcemi v rámci ORP Žamberk je celkem 10 mateřských škol, 20 školních družin (školních klubů), 15 školních jídelen a 29 jiných zařízení (tělocvičny, hřiště, bazény).

Tab. 3.9: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Žamberk

ORP Žamberk Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	19	123	2335	122,89	18,98
Bystřec	1	4	59	59	14,75
Česká Rybná	1	2	23	23	11,5
České Petrovice	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	17	371	371	21,82
Jamně nad Orlicí	1	2	32	32	16
Kameničná	0	0	0	0	0
Klášteřec nad Orlicí	1	9	132	132	14,66
Kunvald	1	7	64	64	9,14
Letohrad	2	27	602	301	22,29
Líšnice	1	2	36	36	18
Lukavice	1	4	54	54	13,5
Mistrovice	1	3	32	32	10,66
Nekoř	1	4	45	45	11,25
Orličky	1	1	15	15	15
Pastviny	0	0	0	0	0
Písečná	1	3	49	49	16,33
Sobkovice	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0
Těchonín	1	2	32	32	16
Verměřovice	1	2	29	29	14,5
Záchlumí	1	2	27	27	13,5
Žamberk	2	32	733	366,5	22,90625
Žampach	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3), data od zřizovatelů

Ve školním roce 2012/2013 bylo v 19 ZŠ zřizovaných obcemi ve správním obvodu ORP Žamberk celkem 123 tříd, které navštěvovalo celkem 2 335 žáků ZŠ. Celkový průměrný počet žáků na školu činil 122,89 a průměrný počet žáků na třídu 18,98. Z údajů je patrné, že největší počet žáků ve třídě je ve školách v městě Žamberk a Letohrad. Nejnižší počty žáků ve třídách jsou ve školách s nejmenším absolutním počtem žáků.

Tab. 3.10: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Žamberk

ORP Žamberk Název obce	počet škol	počet úplných škol	počet neúplných škol
celkem	19	7	12
Bystřec	1	0	1
Česká Rybná	1	0	1
České Petrovice	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0
Hejnice	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	1	1	0
Jamné nad Orlicí	1	0	1
Kameničná	0	0	0
Kláštepec nad Orlicí	1	1	0
Kunvald	1	1	0
Letohrad	2	2	0
Líšnice	1	0	1
Lukavice	1	0	1
Mistrovice	1	0	1
Nekoř	1	0	1
Orličky	1	0	1
Pastviny	0	0	0
Písečná	1	0	1
Sobkovice	0	0	0
Studené	0	0	0
Šedivec	0	0	0
Těchonín	1	0	1
Verměřovice	1	0	1
Záchlumí	1	0	1
Žamberk	2	2	0
Žampach	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3), data od zřizovatelů

Ve školním roce 2012/2013 bylo z 19 ZŠ na území ORP Žamberk zřízených obcemi celkem 7 úplných ZŠ a 12 neúplných ZŠ. Vysoký počet neúplných škol, když se jedná o školy I. stupně, odráží jak tradici základního školství v obci, tak i velké snahy obcí o zachování škol v obcích alespoň pro menší žáky, a to z důvodu stabilizace obyvatel v těchto obcích.

Tab. 3.11: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Žamberk

ORP Žamberk		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem		celkem	z toho ženy
celkem učitelé		183		165,4	137,6
v tom vyučující	na 1. stupni	102		92,9	88,3
	na 2. stupni	81		72,5	49,3

Zdroj: Výkazy MŠMT (P1-04)

Na ZŠ zřizovaných obcemi v území ORP Žamberk bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 183 učitelů. Celkem přepočtených bylo 165,4 z toho 137,4 žen, což jednoznačně potvrzuje celonárodní vysoký počet žen jako pedagogů, a to zejména na I. stupni ZŠ.

Tab. 3.12: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žamberk

ORP Žamberk		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	3	3	1,5	1,5
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	0	0	0	0
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		0	0	0	0
výchovní poradci		8	6	x	x

Zdroj: Výkazy MŠMT (P1-04)

Výchovní poradci se ve sloupcích "přepočtení na plně zaměstnané" nevykazují.

Z celkového počtu jsou ve školách zřizovanými obcemi ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žamberk zastoupeni 3 asistenty pedagoga pro žáky se zdravotním postižením (fyzické osoby), jde jen o ženy (v přepočtu na plně zaměstnané 1,5). Dále 8 výchovných poradců (FO), z toho 6 žen.

Tab. 3.13: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Žamberk

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	19	2335	167,9	13,9
2011/2012	19	2302	167,3	13,8
2010/2011	19	2269	166,8	13,6
2009/2010	19	2234	169,3	13,2
2008/2009	19	2313	171,8	13,5
2007/2008	19	2441	178,5	13,7
2006/2007	19	2581	182,6	14,1
2005/2006	19	2754	184,0	14,9

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3, P1-04), data od zřizovatelů

Ve školním roce 2012/2013 navštěvovalo celkem 19 ZŠ zřízených obcemi celkem 2 335 žáků a současně zde vyučovalo celkem 167 učitelů (přepočtený stav). Počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka činil 13,9. Ve sledovaném období (2005/2006 - 2012/2013) byla nejnižší hodnota počtu žáků na jednoho pracovníka dosažena ve školním roce 2009/2010 (13,19) v souvislosti s nejnižším počtem žáků (2 234). Nejvyšší hodnota počtu žáků na jednoho přepočteného pracovníka pak byla dosažena v roce 2005/2006 (14,96) v souvislosti s nejvyšším počtem žáků (2 754) za sledované období.

Tab. 3.14: Počet absolventů ZŠ v ORP Žamberk

žáci, kteří ukončili školní docházku	2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y	běž né tříd y	speci ální tříd y
v to m	v 1. – 5. ročn íku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročn íku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 7. ročn íku	0	0	2	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0
	v 8. ročn íku	10	0	9	0	9	0	5	0	4	0	9	0	10	0	8
	v 9. ročn íku	32 4	0	350	0	304	0	334	0	286	0	231	0	229	0	219
	v 10. ročn íku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

žáci, kteří přešli do SŠ																	
v to m	z 5. ročn íku	43	0	46	0	44	0	34	0	37	0	23	0	25	0	36	0
	ze 7. ročn íku	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
žáci 1. r. s dodate čným odklade m PŠD		9	0	4	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3)

Vývoj počtu absolventů ZŠ v ORP Žamberk v období školních let 2005/2006 až 2012/2013 uvádí tabulka. Zatímco ve školním roce 2005/2006 ukončilo školní docházku v 9. ročníku celkem 324 žáků, ve školním roce 2012/2013 celkem 219 žáků, což je o 105 žáků méně (o 32,4%). Tento úbytek byl vyvolán demografickým vývojem dětské populace v ORP Žamberk.

Tab. 3.15: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Žamberk

	celkem	z toho zřízené			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	1	1	0	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0	0	0	0	0
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	0	0	0	0
základní škola praktická	0	0	0	0	0
základní škola speciální	1	1	0	0	0
přípravný stupeň základní školy speciální	0	0	0	0	0

Zdroj: Statistická ročenka školství, Výkazy MŠMT (R13-01), data od zřizovatelů

Základní škola speciální je sloučena se speciální střední školou s názvem Speciální střední škola a základní škola Žamberk.

Tab. 3.16: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Žamberk

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2012/2013			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,98	96,61	
- jinými subjekty	8,2	3,39	
Průměrný počet žáků celkem	18,17		
2011/2012			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,72	96,52	
- jinými subjekty	6,92	3,48	
Průměrný počet žáků celkem	17,67		
2010/2011			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,02	96,82	
- jinými subjekty	7,5	3,18	
Průměrný počet žáků celkem	18,13		
2009/2010			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	18,93	96,32	
- jinými subjekty	7,17	3,68	
Průměrný počet žáků celkem	17,85		
2008/2009			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,11	96,36	
- jinými subjekty	8,8	3,64	
Průměrný počet žáků celkem	18,33		
2007/2008			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	19,38	96,74	
- jinými subjekty	8,3	3,26	
Průměrný počet žáků celkem	18,57		

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu	Komentář
2006/2007			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,13	96,51	
- jinými subjekty	7,83	3,49	
Průměrný počet žáků celkem	19,09		

2005/2006			
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných			
- obcemi	20,83	96,82	
- jinými subjekty	7	3,18	
Průměrný počet žáků celkem	19,6		

Zdroj: Výkazy MŠMT (M3), data od zřizovatelů

V hodnotě "jinými subjekty" jsou uvedena data za Speciální střední školu a základní školu Žamberk (Nádražní 468).

Ve školním roce 2012/2013 byl průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných obcemi 18,98 žáků na třídu, tedy mírně pod průměrem Pardubického kraje (20,4), přičemž žáků ZŠ zřizovaných obcemi představovaly 96,61% žáků všech ZŠ v území ORP Žamberk. Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřízených jinými subjekty činil 8,2 žáků na třídu, přičemž tyto žáků představovaly 3,39% žáků všech ZŠ v území ORP Žamberk. Nízká hodnota průměrného počtu žáků ve třídách v ZŠ zřizovaných jinými subjekty je odůvodněna skutečností, že se vztahuje ke speciálním třídám a žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a odpovídá krajskému průměru (7,7). Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ celkem za všechny zřizovatele činil 18,17 žáků na třídu, což je o 1,47 žáka na třídu méně než ve školním roce 2005/2006, kdy celkový průměr činil 19,6 žáka na třídu.

Tab. 3.17: Popis ZŠ v ORP Žamberk za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP Žamberk		3660	2335	1325	
Základní škola a mateřská škola Bystřec	Bystřec	100	59	41	
Základní škola Česká Rybná	Česká Rybná	40	23	17	
Základní škola Jablonné nad Orlicí	Jablonné nad Orlicí	594	371	223	
Základní škola a mateřská škola Jamné nad Orlicí	Jamné nad Orlicí	50	32	18	
Masarykova základní škola Klášterec nad Orlicí	Kláštorec nad Orlicí	180	132	48	
Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald	Kunvald	200	64	136	
Základní škola Letohrad, Komenského	Letohrad	450	228	222	
Základní škola Letohrad, U Dvora	Letohrad	450	374	76	
Základní škola a Mateřská škola Líšnice	Líšnice	60	36	24	
Základní škola a mateřská škola Lukavice	Lukavice	86	54	32	
Základní škola a mateřská škola Mistrovice	Mistrovice	50	32	18	
Základní škola Nekoř	Nekoř	70	45	25	
Základní škola a Mateřská škola Orličky	Orličky	50	15	35	
Základní škola a Mateřská škola Písečná	Písečná	50	49	1	
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN	Těchonín	40	32	8	
Základní škola a Mateřská škola Verměřovice	Verměřovice	62	29	33	
Základní škola Bohousová	Záchlumí	50	27	23	
Základní škola Žamberk, 28. října	Žamberk	475	430	45	
Základní škola Žamberk, Nádražní	Žamberk	603	303	300	

Zdroj: Výkazy MŠMT (R13-01, M3), data od zřizovatelů

Ve školním roce 2012/2013 bylo v rámci území ORP Žamberk v provozu celkem 19 základních škol zřízených obcemi s celkovou kapacitou 3 660 žáků. Tyto školy navštěvovalo celkem 2 335 žáků, volná kapacita činila 1 325 míst. Z údajů je zřejmé, že v ORP je velká volná kapacita v ZŠ. Příčinou je zřejmě historický demografický vývoj, když se neustále snižuje počet dětí navštěvujících základní školy.

Tab. 3.18: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Žamberk

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v%
Kapacita všech ZŠ k 30.9. 2013	3660	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	0	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	0	----	----
Počet žáků k 30.9. 2013	2335	1325	63,8
Předpoklad k konci roku 2018	2571	1089	70,2
Předpoklad k konci roku 2023	2632	1028	71,9

Pro předpoklad počtu dětí k roku 2018 a 2023 jsou využita data Pardubického kraje, zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050. ČSÚ 2014.

Podle projekce obyvatelstva v Pardubickém kraji do roku 2050 dle ČSÚ dojde mezi lety 2013 -2018 v rámci Pardubického kraje k nárůstu počtu dětí v kategorii 6 -15 let z 48 575 na 53 495 (přírůstek 10,1%). V roce 2023 bude v téže kategorii 54 760 dětí, což představuje přírůstek 12,7% oproti roku 2013. Z uvedeného lze dovodit přibližný odhad, že počet dětí v ZŠ v území ORP Žamberk (věková kategorie dětí 6 - 15 let) naroste mezi lety 2013 - 2018 o 10,1% a bude činit v roce 2018 cca 2571 žáků. V roce 2023 pak bude počet žáků v ZŠ na území ORP Žamberk po nárůstu o 12,7% oproti roku 2013 činit cca 2632 žáků. V současné době není ve sledovaném výhledu u zřizovatelů ZŠ známý nárůst či úbytek kapacity v ZŠ. Zejména z tohoto důvodu mají data o volné kapacitě v letech 2018 a 2023 pouze orientační hodnotu. Vzhledem k celkové volné kapacitě by měl předpokládaný nárůst počtu žáků být bez problémů zajištěn.

Předškolní vzdělávání

Tab. 3.19: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Žamberk

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	22	1076	43	1076	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1076	43	1076	0	0
2011/2012						
obec	22	1070	43	1070	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0

soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1070	43	1070	0	0

2010/2011						
obec	22	1050	43	1050	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1050	43	1050	0	0

2009/2010						
obec	22	1027	41	1027	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1027	41	1027	0	0

2008/2009						
obec	22	1019	41	1019	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	1019	41	1019	0	0

zřizovatel	počet MŠ	počet dětí celkem	počet běžných tříd	počet dětí v běžných třídách	počet speciálních tříd	počet dětí ve speciálních třídách
2007/2008						
obec	22	991	41	991	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	991	41	991	0	0

2006/2007						
obec	22	944	40	944	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	944	40	944	0	0

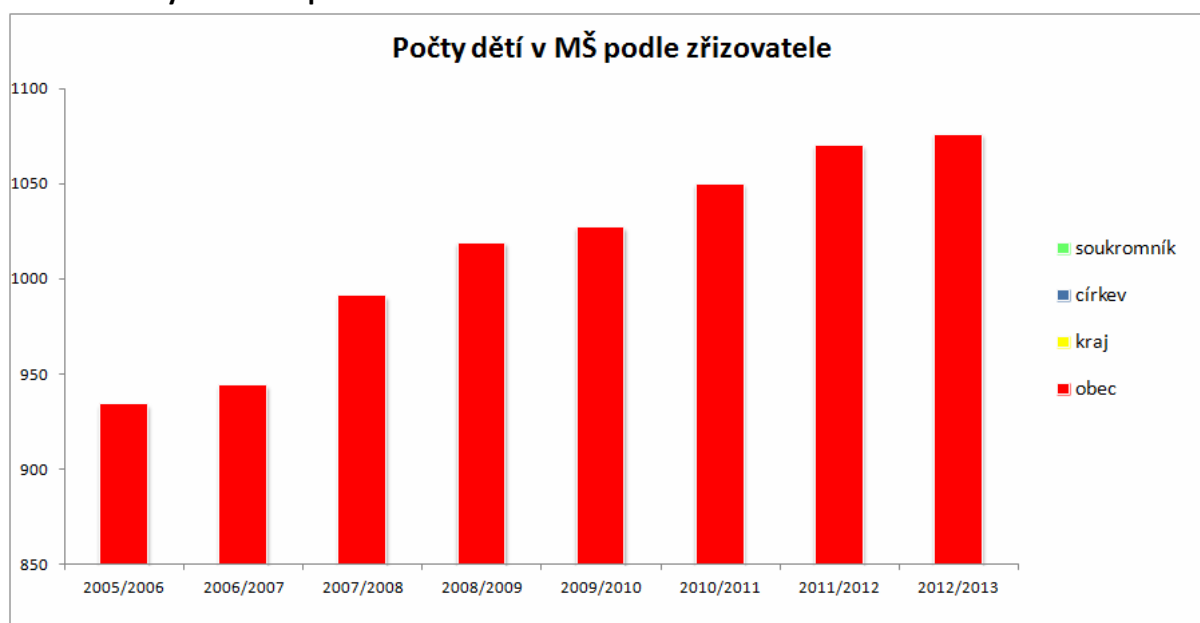
2005/2006						
obec	22	934	40	934	0	0
kraj	0	0	0	0	0	0
církev	0	0	0	0	0	0
soukromník	0	0	0	0	0	0
celkem:	22	934	40	934	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (S1-01), data od zřizovatele

Soukromá MŠ ERUDIO v Žamberku zahájila svou činnost v září 2013.

V území ORP Žamberk bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 22 MŠ s celkem 43 běžnými třídami. Celkový počet dětí navštěvujících MŠ činil 1 076. Všechny MŠ byly zřízeny obcemi. Počet MŠ (22) byl v rámci analyzovaného období (2005/2006 až 2012/2013) konstantní a zůstal beze změny. Celkový počet dětí v běžných třídách měl v analyzovaném období rostoucí trend, kdy z 934 dětí ve školním roce 2005/2006 narostl na 1 076 dětí ve školním roce 2012/2013, což představuje nárůst o 15%. S rostoucím počtem dětí přirozeně vzrostl počet běžných tříd z 40 v roce 2005/2006 na 43 v roce 2012/2013. Vývoj počtu dětí v období 2005/2006 až 2012/2013 zachycuje následující graf.

Graf 3.2 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Žamberk

MŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.20: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ

Školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	22	12	43	1076	80,9	13,30	25,02	48,90
2011/2012	22	12	43	1070	80,2	13,34	24,88	48,63

2010/2011	22	12	43	1050	78,1	13,44	24,41	47,72
2009/2010	22	12	41	1027	76,5	13,42	25,04	46,68
2008/2009	22	12	41	1019	74,5	13,67	24,85	46,31
2007/2008	22	12	41	991	73,6	13,46	24,17	45,04
2006/2007	22	12	40	944	69,8	13,52	23,60	42,90
2005/2006	22	12	40	934	73,1	12,77	23,35	42,45

Zdroj: Výkazy MŠMT (S1-01, P1-04, R13-01), data u zřizovatele

SOUKROMÉ MŠ (např. firemní školky atd.)

Na území ORP Žamberk nebyla žádná soukromá MŠ, nově od září 2013 vznikla soukromá MŠ ERUDIO.

CÍRKEVNÍ MŠ

Na území ORP Žamberk se nenachází žádná církevní MŠ.

Předškolní vzdělávání podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílí se na jeho zdravém, citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání. Poskytuje také speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Organizuje se pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti (sedmi) let a je nepovinné. Ve školním roce 2012/2013 bylo v rámci ORP Žamberk 22 MŠ zřízených obcemi, z toho 12 samostatných MŠ a 10 sloučených se ZŠ. Na 1 076 dětí ve 43 třídách připadlo 80,9 úvazku pedagogů. Na 1 pedagogický úvazek připadlo 13,3 dětí. Počet dětí na 1 třídu byl 25, což je mírně nad průměrem naplněnosti tříd kraje (24,7) a počet dětí na školu byl 48,9. V analyzovaném období (2005/2006 až 2011/2012) se počet MŠ (22) neměnil. Počet dětí na 1 úvazek se pohyboval mezi hodnotami 13,77 - 13,67, nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2008/2009, nejnižší hodnota v roce 2007/2008. Počet dětí ve třídě se pohyboval v rozmezí 23,35 - 25,04, kdy nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2009/2010 a nejnižší hodnota v roce 2005/2006. Počet dětí na školu měl rostoucí trend, kdy z hodnoty 42,45 v roce 2005/2006 narostl na hodnotu 48,9 v roce 2012/2013, což představuje nárůst o 15%. I přes zvyšující se absolutní počet dětí v MŠ způsobený přechodným nárůstem zájmu o mateřské školy je pozitivní skutečností, že nedochází k výraznému zvyšování počtu dětí na jeden pracovní úvazek.

Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.21: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI

školní rok	přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	80,9	2,9	4%
2011/2012	80,2	3,8	5%
2010/2011	78,1	3,6	5%
2009/2010	76,5	2,8	4%
2008/2009	74,5	3	4%
2007/2008	73,6	4	5%

2006/2007	69,8	3,2	5%
2005/2006	73,1	3,2	4%

Zdroj: Výkazy MŠMT (R13-01), data od zřizovatele

Soukromé MŠ, církevní MŠ

V analyzovaném období nebyly na území ORP Žamberk jiné MŠ než obecní. (Od září 2013 vznikla soukromá MŠ ERUDIO v Žamberku).

Ve školním roce 2012/2013 v MŠ zřizovanými obcemi v ORP Žamberk činil počet přepočtených pedagogů celkem 80,9 z toho 2,9 (4%) bylo nekvalifikovaných. Přepočtený počet pedagogů měl od školního roku 2005/2006 rostoucí trend (z 73,1 v roce 2005/2006 na 80,9 v roce 2012/2013), což představuje nárůst o 10,6%. Nárůst pedagogických pracovníků je způsoben nárůstem počtu dětí umístovaných do MŠ. Počet nekvalifikovaných pracovníků je setrvalý okolo 3% ze všech pedagogických pracovníků, což je poměrně nízké číslo a vyjadřuje vysokou míru kvalifikace u pedagogů v MŠ ve správním obvodu ORP Žamberk. Se zvyšujícím se důrazem na kvalifikaci může v krátké době dojít ještě ke snížení počtů nekvalifikovaných pedagogů.

Tab. 3.22: Popis MŠ v ORP Žamberk v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		1152	1076	76	
Základní škola a mateřská škola Bystřec	Bystřec	45	43	2	
Mateřská škola Dlouhoňovice	Dlouhoňovice	25	25	0	
Mateřská škola Hejnice	Hejnice	23	23	0	
Mateřská škola Helvíkovice	Helvíkovice	28	28	0	
Mateřská škola Hradisková	Jablonné nad Orlicí	131	131	0	
Základní škola a mateřská škola Jamné nad Orlicí	Jamně nad Orlicí	25	21	4	
Mateřská škola	Kameničná	24	21	3	
Mateřská škola Klášterec nad Orlicí	Klášteřec nad Orlicí	60	49	11	
Masarykova základní škola a mateřská škola Kunvald	Kunvald	40	40	0	
Mateřská škola Letohrad, Taušlova	Letohrad	83	83	0	
Mateřská škola Letohrad, U Dvora	Letohrad	127	112	15	
Základní škola a Mateřská škola Líšnice	Líšnice	56	50	6	
Základní škola a mateřská škola Lukavice	Lukavice	56	46	10	
Základní škola a mateřská škola Mistrovice	Mistrovice	25	25	0	

Mateřská škola Nekoř	Nekoř	26	26	0	
Základní škola a Mateřská škola Orličky	Orličky	38	16	22	
Základní škola a Mateřská škola Písečná	Písečná	40	39	1	
ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN	Těchonín	28	28	0	
Základní škola a Mateřská škola Verměřovice	Verměřovice	28	26	2	
Mateřská škola Záchlumí	Záchlumí	28	28	0	
Mateřská škola SLUNÍČKO	Žamberk	104	104	0	
Mateřská škola ČTYŘLÍSTEK	Žamberk	112	112	0	

Zdroj: data od zřizovatelů, Výkazy MŠMT (S1-01)

Ve školním roce 2012/2013 bylo v rámci území ORP Žamberk v provozu celkem 22 mateřských škol zřízených obcemi s celkovou kapacitou 1 152 žáků. Tyto školy navštěvovalo celkem 1 076 žáků, volná kapacita činila 76 místa (6,6%).

Tab. 3.23: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Žamberk

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita – počet žáků)	Počet žáků / kapacita v%
Kapacita všech MŠ k 30.9. 2013	1152	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2018	+14	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30.9. 2023	0	----	----
Počet dětí v MŠ k 30.9. 2013	1103	49	95,75
Předpoklad počtu dětí v MŠ k konci roku 2018	1003	163	86,02
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	919	247	78,82

Zdroj: ČSÚ, data od zřizovatelů, data od Pardubického kraje, Výkazy MŠMT (S1-01)

Známy nárůst oznámila pouze MŠ Nekoř (+ 14). Pro předpoklad počtu dětí k roku 2018 a 2023 jsou využita data Pardubického kraje, zdroj: Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050. ČSÚ 2014.

Podle projekce obyvatelstva v Pardubickém kraji do roku 2050 dle ČSÚ dojde mezi lety 2013 - 2018 v rámci Pardubického kraje ke snížení počtu dětí v kategorii 3 - 5 let z 17 445 na 15 860 (úbytek 9,1%). V roce 2023 bude v téže kategorii 14 540 dětí, což představuje úbytek 16,7% oproti roku 2013. Z uvedeného lze dovodit přibližný odhad, že počet dětí v MŠ v území ORP Žamberk (věková kategorie dětí 3 - 5 let) se sníží mezi lety 2013 - 2018 o 9,1% a bude činit cca 1 003 dětí. V roce 2023 pak bude počet dětí v MŠ na území ORP Žamberk po úbytku 16,7% oproti roku 2013 činit cca 919. V současné době není u zřizovatelů MŠ známý žádný nárůst ani úbytek kapacity v MŠ, avšak kapacita se v praxi pružně přizpůsobuje plánovanému počtu žáků v očekávaném období. Z tohoto důvodu mají data o volné kapacitě v letech 2018 a 2023 pouze orientační hodnotu.

Zařízení jeslového typu

Tab. 3.24: Počet zařízení v ORP Žamberk pro péči o děti do 3 let (zařízení jeslového typu a další formy)

	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31.12.2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				28	16
Žamberk	Občanské sdružení CEMA Žamberk	24	84	10	
Žamberk	Erudio - mateřská škola	24	84	18	16

Zdroj: data od zřizovatele

Erudio - mateřská škola v Žamberku funguje od září 2013.

Občanské sdružení CEMA Žamberk (MACEŠKA) nabízí své služby rodičům, kteří se chtějí ucházet o zaměstnání nebo se účastnit vzdělávacích či rekvalifikačních kurzů a nemají hlídání pro své děti, dále např. těm kteří potřebují krátkodobě pohlídat děti, aby mohli k lékaři, na úřady či se zúčastnit přijímacího pohovoru. Tato služba není náhradou za mateřskou školu, ale jistě možnou alternativou v případě, že se rodičům nepodaří umístit své dítě do MŠ z důvodu plné kapacity. Na hlídání v Macešce nevzniká žádný právní nárok. V Macešce je nabízeno volné hraní pod dozorem zodpovědných osob + organizované hraní, cvičení, zpívání apod. pro děti ve věku od 2 do 7 let, dále internetový koutek pro dospělé. Současně je možno hlídat zpravidla 10 dětí. Celkový počet návštěv v roce 2013: 1 965, celkový počet dětí: 135.

Ostatní - Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tab. 3.25: Školní družiny a školní kluby v ORP Žamberk

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem	0	0	0	0
obcemi	30	741	0	741
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	30	741	0	741

2011/2012				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	722	0	722
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	722	0	722

2010/2011				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	721	0	721
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	721	0	721

2009/2010				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	729	0	729
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	729	0	729

ŠD a ŠK zřizované	počet oddělení	počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2008/2009				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	723	0	723
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	723	0	723

2007/2008				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	649	0	649
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	649	0	649

2006/2007				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	685	0	685
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	685	0	685

2005/2006				
krajem	0	0	0	0
obcemi	28	653	0	653
církví	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0
celkem	28	653	0	653

Zdroj: Výkazy MŠMT (Z2-01)

Ve školním roce 2012/2013 bylo na území ORP Žamberk celkem 30 oddělení školních družin či školních klubů, do kterých bylo zapsáno 741 účastníků. Všechna oddělení byla zřízena obcemi a zapsaní účastníci byli z 1. stupně. Počet oddělení se ve sledovaném časovém období (2005/2006 - 2012/2013) změnil až ve školním roce 2012/2013, kdy přibyla 2 oddělení. Počet zapsaných účastníků kolísal od 649 ve školním roce 2007/2008 po 741 zapsaných účastníků ve školním roce 2012/2013.

Tab. 3.26: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Žamberk

ŠK a ŠD zřizované	vychovatelé			ostatní pedagog. Pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem	0	0	0	0	0	0
obcemi	32	32	0	2	2	0
církví	0	0	0	0	0	0
soukromou osobou	0	0	0	0	0	0
celkem	32	32	0	2	2	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (Z2-01)

Ve školních družinách a školních klubech v ORP Žamberk bylo ve školním roce 2012/2013 celkem 32 interních vychovatelů (vše ženy) a 2 ostatní pedagogičtí pracovníci, opět jen ženy.

Tab. 3.27: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP Žamberk

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	3	0
Bystřec	0	0	0
Česká Rybná	0	0	0
České Petrovice	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0
Hejnice	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	1	0
Jamně nad Orlicí	0	0	0
Kameničná	0	0	0

Klášterec nad Orlicí	0	0	0
Kunvald	0	0	0
Letohrad	0	1	0
Líšnice	0	0	0
Lukavice	0	0	0
Mistrovice	0	0	0
Nekoř	0	0	0
Orličky	0	0	0
Pastviny	0	0	0
Písečná	0	0	0
Sobkovice	0	0	0
Studené	0	0	0
Šedivec	0	0	0
Těchonín	0	0	0
Verměřovice	0	0	0
Záchlumí	0	0	0
Žamberk	0	1	0
Žampach	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (S24-01), data od zřizovatelů

Tab. 3.28: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Žamberk

ZUŠ v obcích	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	55,4	38,9
Bystřec	0	0
Česká Rybná	0	0
České Petrovice	0	0
Dlouhoňovice	0	0
Hejnice	0	0
Helvíkovice	0	0
Jablonné nad Orlicí	10,1	7,7
Jamné nad Orlicí	0	0
Kameničná	0	0
Klášterec nad Orlicí	0	0
Kunvald	0	0
Letohrad	17,9	13,1
Líšnice	0	0
Lukavice	0	0
Mistrovice	0	0
Nekoř	0	0
Orličky	0	0
Pastviny	0	0
Písečná	0	0
Sobkovice	0	0

Studené	0	0
Šedivec	0	0
Těchonín	0	0
Verměřovice	0	0
Záchlumí	0	0
Žamberk	27,4	18,1
Žampach	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (P1-04)

Tab. 3.29: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Žamberk

Název obce	z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
Celkem	0	1	0
Bystřec	0	0	0
Česká Rybná	0	0	0
České Petrovice	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0
Hejnice	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	0	0
Jamně nad Orlicí	0	0	0
Kameničná	0	0	0
Klášteřec nad Orlicí	0	0	0
Kunvald	0	0	0
Letohrad	0	0	0
Líšnice	0	0	0
Lukavice	0	0	0
Mistrovice	0	0	0
Nekoř	0	0	0
Orličky	0	0	0
Pastviny	0	0	0
Písečná	0	0	0
Sobkovice	0	0	0
Studené	0	0	0
Šedivec	0	0	0
Těchonín	0	0	0
Verměřovice	0	0	0
Záchlumí	0	0	0
Žamberk	0	1	0
Žampach	0	0	0

Zdroj: statistická ročenka MŠMT, data od zřizovatelů, Výkazy MŠMT (Z15-01)

Tab. 3.30: SVČ zřizované obcemi v ORP Žamberk

Název obce	počet zájmových útvarů (kroužků)	počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	54	454	72	116	642
Bystřec	0	0	0	0	0
Česká Rybná	0	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	0	0	0	0
Jamně nad Orlicí	0	0	0	0	0
Kameničná	0	0	0	0	0
Klášterec nad Orlicí	0	0	0	0	0
Kunvald	0	0	0	0	0
Letohrad	0	0	0	0	0
Líšnice	0	0	0	0	0
Lukavice	0	0	0	0	0
Mistrovice	0	0	0	0	0
Nekoř	0	0	0	0	0
Orličky	0	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0
Písečná	0	0	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0
Těchonín	0	0	0	0	0
Verměřovice	0	0	0	0	0
Záchlumí	0	0	0	0	0
Žamberk	54	454	72	116	642
Žampach	0	0	0	0	0

Zdroj: Statistická ročenka MŠMT, Výkazy MŠMT (Z15-01)

SVČ svoji činnost uskutečňuje ve více oblastech zájmového vzdělávání dětí, žáků, studentů a dospělých. Prostřednictvím pravidelné zájmové činnosti předkládá dětem a mládeži pestrou nabídku aktivit ve volném čase. Každoročně nabízí zájmové kroužky, kluby a kurzy nejen pro děti školního a předškolního věku, ale i pro mládež a dospělé. Ve školním roce 2012/2013 navštívilo 54 zájmových útvarů celkem 642 členů, z toho 72 předškolních dětí, 454 žáků a 116 ostatních členů. Pravidelná činnost zahrnuje následující oblasti: tělovýchovu a sport, techniku a přírodovědu, výtvarnou, estetickou a dramatickou výchovu, výuku cizích jazyků, základů práce s PC atp.

Tab. 3.31: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Žamberk

SVČ Žamberk v ORP	pedagogičtí pracovníci				ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	46	4	4	42	5	2	1,4	3
Bystřec	0	0	0	0	0	0	0	0
Česká Rybná	0	0	0	0	0	0	0	0
České Petrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Hejnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Helvíkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Jablonné nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0	0
Jamné nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0	0
Kameničná	0	0	0	0	0	0	0	0
Kláštorec nad Orlicí	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunvald	0	0	0	0	0	0	0	0
Letohrad	0	0	0	0	0	0	0	0
Líšnice	0	0	0	0	0	0	0	0
Lukavice	0	0	0	0	0	0	0	0
Mistrovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Nekoř	0	0	0	0	0	0	0	0
Orličky	0	0	0	0	0	0	0	0
Pastviny	0	0	0	0	0	0	0	0
Písečná	0	0	0	0	0	0	0	0
Sobkovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0	0	0	0
Těchonín	0	0	0	0	0	0	0	0
Verměřovice	0	0	0	0	0	0	0	0
Záchlumí	0	0	0	0	0	0	0	0
Žamberk	46	4	4	42	5	2	1,4	3
Žampach	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (Z15-01)

Tab. 3.32: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Žamberk

	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	34	3433	1105	2327	6021
Bystřec	2	102	43	59	135
Česká Rybná	1	22	0	22	30
České Petrovice	0	0	0	0	0
Dlouhoňovice	1	25	25	0	25
Hejnice	1	45	23	22	50
Helvíkovice	1	28	28	0	28
Jablonné nad Orlicí	3	453	131	322	700
Jamně nad Orlicí	1	53	21	32	61
Kameničná	1	33	21	11	65
Kláštevec nad Orlicí	2	177	49	128	210
Kunvald	1	103	39	64	180
Letohrad	5	808	195	613	1323
Líšnice	1	87	51	36	120
Lukavice	1	100	46	54	100
Mistrovice	1	57	25	32	70
Nekoř	2	71	26	45	141
Orličky	1	30	17	13	66
Pastviny	0	0	0	0	0
Písečná	1	86	38	48	90
Sobkovice	0	0	0	0	0
Studené	0	0	0	0	0
Šedivec	0	0	0	0	0
Těchonín	1	60	28	32	200
Verměřovice	1	54	26	28	94
Záchlumí	2	54	29	25	115
Žamberk	4	985	244	741	2218
Žampach					

Zdroj: statistická ročenka školství MŠMT, Výkazy MŠMT (Z17-01)

Výdejny jsou u obcí: Česká Rybná, Helvíkovice, 1x Letohrad, Záchlumí, 2x Žamberk. U obce Kameničná jsou uvedeni i žáci u ZŠ, kteří dojíždějí z jiných základních škol (školy z okresu Rychnov nad Kněžnou), jinak Kameničná ZŠ nemá.

Stravování žáků na území správního obvodu ORP Žamberk ve školním roce 2012/2013 zajišťovalo celkem 26 školních jídelen popřípadě výdejen zřízených obcemi s celkovou kapacitou kuchyní 6021 stravníků. V těchto školních jídelnách (výdejnách) se stravovalo celkem 3 433 osob, z toho 1 105 žáků MŠ, 2 327 žáků ZŠ. Z uvedeného je zřejmé, že cílová kapacita převyšuje potřeby počtu stravovaných z řad žáků ZŠ a MŠ. Z údajů je také patrné, že školní jídelna je nedílnou součástí všech škol, což zcela odpovídá tradici školního stravování v ČR.

Tab. 3.33: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Žamberk

školní jídelny zřizované	pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	0	0
obcemi	109	83,6
církví	0	0
soukromé	0	0

Zdroj: Výkazy MŠMT (Z17-01)

Ve školním roce 2012/2013 bylo v rámci školních jídelen zřízených obcí v ORP Žamberk zaměstnáno celkem 109 fyzických osob (83,6 přepočtených na plný úvazek).

Financování

Tab. 3.34: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	14 307 522	14 934 414	14 751 864	17 636 865	18 658 696	19 705 672	19 358 188	19 034 088
ZŠ (jen 1. stupeň)	1 430 320	1 715 873	1 489 767	1 822 077	2 387 337	1 945 164	2 207 722	2 222 768
MŠ	9 314 117	9 009 928	9 170 718	9 815 865	12 680 897	12 461 931	12 777 151	13 122 019
Sloučené organizace (např. ZŠ+MŠ)	6 622 955	7 515 588	8 154 366	8 748 020	9 457 850	9 985 203	10 816 012	10 864 182
Jiné	0	0	0	0	0	0	1 289 690	62 950
Celkem	31 674 914	33 175 803	33 566 715	38 022 827	43 184 780	44 097 970	46 448 763	45 306 007

Zdroj: data od zřizovatelů

Tabulka neobsahuje data zřizovatele Jablonné nad Orlicí za MŠ v letech 2005 – 2008. V řádku "Jiné" jsou data za SVČ Žamberk a ZUŠ Žamberk, a to pouze za rok 2011 a 2012 (v předcházejících letech byl zřizovatelem kraj). Data za ZUŠ Jablonné nad Orlicí a ZUŠ Letohrad nebyla neposkytnuta.

Tab. 3.35: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Žamberk v Kč

rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	92 364 890	93 913 455	100 373 019	97 915 810	96 761 000	109 422 000	116 581 939	118 984 000
z toho	platy	91 586 890	92 946 455,00	99 569 019	97 005 710	95 889 000	108 485 939	118 100 000
	ostatní osobní náklady	778 000	967 000	804 000	910 100	872 000	937 000	1 011 000
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	36 989 540	36 721 507	38 767 740	37 082 340	36 415 000	40 199 000	42 263 170	44 661 000
neinvestiční výdaje celkem	129 354 430	130 634 962	139 140 759	134 998 150	133 176 000	149 621 000	158 845 109	163 645 000

Zdroj: sběr dat u zřizovatelů a ORP

Tab. 3.36: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Žamberk

druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání, základní školy, gymnázia, stravování MŠ, ZŠ, školní družiny a kluby	143 568 000	34 578	696
základní umělecké školy	17 619 000	16 436	89
využití volného času	2 448 000	3 819	76
celkem použité finanční prostředky	163 645 000		

Zdroj: Data byla poskytnuta na ORP.

Tab. 3.37: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Žamberk v roce 2013

Název obce	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	27 288 000	
Bystřec	816 000	1 200 000
Česká Rybná	184 000	626 960
České Petrovice	0	0
Dlouhoňovice	200 000	1 795 581
Hejnice	184 000	1 585 124
Helvíkovice	224 000	1 455 453
Jablonné nad Orlicí	4 016 000	5 480 000
Jamně nad Orlicí	424 000	676 908
Kameničná	168 000	1 804 746
Klášterec nad Orlicí	1 448 000	2 834 000
Kunvald	832 000	7 346 722
Letohrad	6 376 000	7 850 930
Líšnice	688 000	5 722 885
Lukavice	800 000	6 629 316
Mistrovice	456 000	780 000
Nekoř	568 000	1 224 200
Orličky	248 000	2 365 363
Pastviny	0	0
Písečná	704 000	1 089 509
Sobkovice	0	0
Studené	0	0
Název obce	v Kč	

	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Šedivec	0	0
Těchonín	480 000	949 147
Verměřovice	440 000	737 130
Záchlumí	440 000	1 054 000
Žamberk	7 592 000	56 271 550
Žampach	0	0

Zdroj: data od zřizovatelů

Finanční prostředky z RUD jsou vypočítány orientačně takto: počet žáků celkem v roce 2012/2013 (MŠ + ZŠ, pouze školy zřizované obcemi) * 8000 Kč.

Celkové skutečné náklady byly stanoveny na základě dat od zřizovatelů a zahrnují investiční i neinvestiční náklady zřizovatele.

Z analýzy je zřejmé, že finanční prostředky poskytnuté obcím z RUD jsou zpravidla nižší, než celkové skutečné náklady vynakládané obcemi na provoz škol a školských zařízení. Celkově v rámci ORP Žamberk příjmy z RUD pokrývají necelou třetinu nákladů na provoz škol a školských zařízení. Zbylou část nákladů hradí obce ze svých rozpočtů.

Tab. 3.38: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Žamberk týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
celkem			192 170 000	
Bystřec	Zateplení budovy ZŠ, změna zdroje tepla, výměna střešní krytiny	2015 až 2016	6 500 000	
Česká Rybná	Zateplení školy	2017	1 500 000	
Jablonné nad Orlicí	Dokončení zateplení budovy, rekonstrukce sociálního zázemí	2014 až 2020	8 000 000	
Jamné nad Orlicí	samostatné sociální zařízení pro ZŠ	dle finančních možností	1 500 000	
	zateplovací omítka	2016	200 000	
	obnova nábytku, lavic, židlí, kateder	2015 až 2020	220 000	
Kláštorec nad Orlicí	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ a spojovacího krčku, čp.176 Kláštorec n.O.	2015	5 000 000	Projekt s dotací z OPŽP
Kunvald	0	0	0	
Letohrad, Komenského	výstavba hřiště, rekonstrukce sociálních zařízení, rekonstrukce prostranství před školou	2014 až 2017	1 250 000	
Letohrad, U Dvora	Rekonstrukce přístupových cest, rekonstrukce sociálních zařízení	2016 až 2018	1 250 000	
Líšnice	Rekonstrukce elektroinstalace, rozvodu vody a sociálních zařízení budovy Základní školy Líšnice	2016	1 400 000	

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
Lukavice	0	0	0	
Mistrovice	Zateplení a výměna oken	2014	2 150 000	
Nekoř	0	0	0	
Orličky	0	0	0	
Písečná	Zastřešení a půdní vestavba tříd	zahájeno 2013	6 700 000	pokračuje se po částech dle fin. možností
Těchonín	Zastřešení a zateplení školní jídelny a výstavba tělocvičny	2015 až 2023	20 000 000	
Verměřovice	Vestavba kabinetů a tříd + střecha	2017	15 000 000	
Záchlumí	Zateplení ZŠ	2014	1 500 000	
Žamberk, 28. října	Kompletní rekonstrukce školy	dle finančních možností	120 000 000	
Žamberk, Nádražní	0	0	0	

Zdroj: data od zřizovatele

Na základě provedeného šetření u zřizovatelů škol v obcích ORP Žamberk bylo orientačně zjištěno, že odhadované investice do jimi zřízených ZŠ do roku 2023 dosahují celkové výše 192,170 mil. Kč. Tato skutečnost napovídá nedobrému technickému stavu části škol a školských zařízení v rámci správního obvodu ORP.

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 3.39: Analýza cílových (dotčených) skupin oblasti základního a předškolního vzdělávání

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	kvalitní výuka (počet dětí/žáků ve třídě, kvalita vyučujících, kvalita vybavení); nízké ceny obědů a dalších výdajů; vzdálenost do školy ve vztahu k zajištění bezpečnosti dětí; rozsah a kvalita mimoškolní činnosti; poradenství: výchovné a kariérní	neadekvátní požadavky ze strany rodičů; aktivizace v případě rušení či nevhodné optimalizace; neochota spolupracovat se školou; škola supluje funkci rodiny	standardní prostřednictvím ZŠ, MŠ nebo obce	prověřit komunikační kanály; stanovení standardu (prostorových a materiálově technických podmínek - např. pasportizace)
Rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	dostatečná kapacita pro umístění jejich dítěte; kvalitní výuk, vybavení včetně mimoškolní výuky; dostupnost z místa bydliště	neadekvátní požadavky ze strany rodičů; aktivizace v případě rušení či nevhodné optimalizace;	standardní prostřednictvím ZŠ, MŠ nebo obce	prověřit počet neuspokojených žadatelů
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	děti v MŠ - hrát si a objevovat; žáci v ZŠ - názornost a atraktivnost výuky; kvalita a rozsah vybavení a mimoškolní výuky	nedostatečný individuální přístup	standardní prostřednictvím ZŠ; schránky důvěry; školní časopis	založit dětský parlament
děti se SVP a jejich rodiče a pedagogové	podpora pedagogicko-psychologické poradny Pardubického kraje (dále PPP Pk), (metodické vedení, supervize) zajištění asistentů pedagogů	nezajištění dostatečně potřebné péče pro děti se SVP	standardní	navýšení kapacit PPP Pk a zajištění finančních prostředků pro asistenty a využití dobrovolníků, vzdělávání pedagogů

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Pedagogové a další zaměstnanci	stabilní zaměstnání	rizika spojená se syndromem vyhoření	standardní	inspirace dobrými příklady v oblasti dobrých pracovních podmínek a vybavení
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	prioritně udržet školu v obci; optimalizovat výdaje na provoz a investice; uspokojit požadavky vlastních občanů	nedostatek financí; nezajištění dopravní obslužnosti	jednání mezi obcemi	meziobecní spolupráce
Představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	zajistit pro své občany školní docházku; pokud možno nepřispívat na provoz a mzdy ZŠ, MŠ	nedostatek financí; negativní změny legislativy	jednání s ostatními obcemi a školami	motivace ze strany obce
střední školy	spolupráce při podpoře technického a přírodovědného vzdělávání (přednášky odborníků, prezentace oborů, výuka přímo na SŠ)	nedostatečná spolupráce	Standardní	využít zapojení do projektu Pardubického kraje a využití spolupráce v rámci ŠVP ZŠ

Tab. 3.40: Analýza rizik – registr rizik v oblasti v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí k zajištění provozu školy	2	5	10	1. Zlepšit energetický management a zavést sdružené nákupy energií vedoucí ke snížení výdajů. 2. Zavést motivační systémy pro ZŠ a MŠ k úsporám. 3. Stanovení standardu (prostorových a materiálově technických podmínek - např. pasportizace)	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	1. Využít fondy EU na zateplení budov a další energetické úspory 2. Stanovení standardu	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na platy	1	5	5		Stát
Organizační riziko					
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	3	9	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	4	8	1. Jednání k obnově spojů 2. Meziobecní spolupráce	Obce, kraj
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	3	6	Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Zachování stávajícího systému normativů na ZŠ a MŠ	4	3	12	1. Jednání s krajem 2. Meziobecní spolupráce	Obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zhorší podmínky výuky	3	4	12	Upozornění na dopady změn legislativy	Obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	3	9	Využít fondy EU pro zateplení budov a další energetické úspory	Obec zřizující ZŠ, MŠ

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	2	6	1. Využit fondy EU 2. Upozornění státu na nenaplnění ustanovení zákona ve věci přispívání na učební pomůcky a vybavení	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	3	6	Výběr kvalitních ředitelů	Obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	3	6	1. Sledování kvality výuky ze strany obce ve spolupráci s ČŠI 2. Meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	4	2	8	1. Vysvětlování problematiky inkluze 2. Meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	1. Motivace ze strany obce ve spolupráci s vedením školy (lepší pracovní podmínky, ubytování) 2. Meziobecní spolupráce	Konkrétní ZŠ, MŠ

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění škol, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality škol).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5:

- hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a
- hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Pravděpodobnost je v níže uvedené tabulce v několika případech uvedena v rozsahu (např. 1 až 5). Rozsah byl zpracovateli vzorového příkladu zvolen proto, že se to významně týká místních podmínek v daném ORP. Pro konkrétní území je nutné napsat jednoznačné číslo.

Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik (tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika – tj. průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikaci reálného výskytu dané rizikové události).

3.1.4. SWOT analýza školství

Tab. 3.41: SWOT analýza školství

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> 1) zájem obcí o zachování škol 2) ZŠ a MŠ jsou součástí společenského života v obci 3) jistota bezplatného veřejného vzdělání 4) vybrané školy spolupracují ve vybraných projektech 5) v malotřídkách rodinný a individuální přístup 6) kvalitní vybavení škol 7) dobrá komunikace se zřizovateli 	<ul style="list-style-type: none"> 1) místně nedostatečná kapacita MŠ 2) nízká naplněnost ZŠ 3) konkurence II. stupně ZŠ a gymnázia 4) nedostatek finančních prostředků na provoz, investice a volnočasové aktivity 5) nedostatečná kapacita pro umístění dětí mladších 3 let (zařízení jeslového typu) 6) nedostatečná kapacita a připravenost systému pro vzdělávání žáků se SVP 7) špatný technický stav některých budov 8) nedostatečná kapacita během letních prázdnin u MŠ i ŠD 9) stárnutí pedagogů a syndrom vyhoření 10) nedostatečná prezentace nabídky technických a přírodovědných oborů a příprava žáků v rámci výuky
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> 1) rostoucí trend počtu žáků v ZŠ 2) využití dotací EU 3) meziobecní spolupráce 4) podpora technického vzdělávání na území Pardubického kraje 5) změny legislativy k lepšímu 6) nabídka vzdělávání pro veřejnost (celoživotní vzdělávání) 7) vznik vysílající dobrovolnické organizace 8) společné zaměstnání pedagogů (výuka cizího jazyka) 	<ul style="list-style-type: none"> 1) špatná legislativa 2) systém financování 3) finanční limity rodičů (lyžařský výcvik, atp.) 4) nedostatečná příprava pedagogů pro žáky se SVP 5) udržení malotřídních škol v Pardubickém kraji 6) nedostatečná kompetence pedagogů pro práci v malotřídkách 7) vysoká administrativní náročnost při čerpání dotací z EU 8) neschopnost obcí financovat školy s nízkým počtem počtu žáků

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ve správním obvodu ORP Žamberk je celkem 27 obcí, z nichž 3 mají statut města (Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí), která představují místní centrum pro své spádové obce. Územní rozmístění škol a školských zařízení je celkem rovnoměrné, a to i vzhledem k již naznačené spádovosti k jednotlivým centrům (městům). Alespoň jedna škola je v 21 obcích, pouze v 6 obcích se nenachází žádná škola ani školské zařízení. Jedná se o obce České Petrovice, Pastviny, Sobkovice, Studené, Šedivec a Žampach. Tyto obce zajišťují potřeby svých občanů v rámci předškolního a základního vzdělávání spoluprací s okolními obcemi, především s výše uvedenými městy. Občané z obcí, ve kterých se příslušné školy nenachází, jsou odkázáni na veřejnou dopravu v rámci základní dopravní obslužnosti, která je zajištěna v přiměřené kvalitě. V ostatních menších obcích je patrna snaha o zajištění alespoň 1. stupně základního vzdělání, aby nemusely žáci již od 1. třídy ZŠ dojíždět do spádové obce, což představuje nárůst bezpečnostních rizik. Zejména z tohoto důvodu část obcí pomáhá se zajištěním dopravy do škol a školských zařízení vlastními prostředky.

Základních škol je celkem 19 a jsou v sedmnácti obcích, 10 obcí nemá zřízenou základní školu. Sedm základních škol je úplných, neúplné základní školy jsou školy I. stupně a jsou ve většině případů malotřídní. Spojování tříd je důsledkem především malého počtu žáků a také snahy obcí zachovat minimálně pro žáky I. stupně vzdělání přímo v obcích. Spojováním tříd také dochází k naplnění minimálních počtů žáků, a tím se následně obec vyhne doplácení finančních nákladů na „chybějící žáky“. Snaha o zachování alespoň minimální možnosti základního vzdělání v obcích je jednou z priorit zastupitelstev obcí, o čemž svědčí stabilní počet základních škol v územním obvodu ORP Žamberk během posledních let. Tato snaha souvisí i s historickým vývojem a potřebou obcí nabídnout svým občanům alespoň zajištění základních podmínek pro rozvoj života v obci, a tím předcházet vyhledávání obcí. Současně je potřeba zdůraznit, že zejména u malých obcí se jedná o významnou finanční zátěž pro zřizovatele.

U mateřských škol a zařízení jeslového typu je patrný odraz pozitivního demografického vývoje populace v posledních letech, kdy je zřejmý nárůst dětí od 934 dětí ve školkách v roce 2005/2006 až po současných 1 076 dětí. Zvýšený počet dětí má nepochybně vliv na růst přepočteného počtu pracovníků, když v roce 2005/2006 bylo 73,2 celkových přepočtených pracovníků mateřských škol a v současném období to je 80,9. Velmi pozitivním poznatkem je skutečnost, že počet nekvalifikovaných pedagogů je méně než 3%, což je poměrně nízké číslo a vyjadřuje vysokou míru kvalifikace u pedagogů v MŠ ve správním obvodu ORP Žamberk. Se zvyšujícím se důrazem na kvalifikaci může v krátké době dojít ještě k dalšímu snížení počtů nekvalifikovaných pedagogů. Negativním jevem, který je však stejný v celé republice, je velká feminizace pedagogů. Toto je velmi patrné právě u mateřských škol a v případě základních škol pak především na 1. stupni. Počet dětí na třídu neustále roste z 23,3 dětí ve školním roce 2005/2006 až na 25 dětí ve školním roce 2012/2013, což může v některých zařízeních a v některých obcích způsobovat problémy s přijímáním dětí do MŠ. Vzhledem k předpokladu dalšího demografického vývoje a očekávaného poklesu počtu dětí však zatím není nutno řešit a během několika let by měla být tato situace bez problémů stabilizována. Ve správním obvodu ORP Žamberk provozují 2 instituce zařízení jeslového typu, obě v městě Žamberk a zatím je v jednom zařízení stále volná kapacita. Z tohoto důvodu se v blízké době nepočítá s větším rozšířením zařízení jeslového typu, alternativou je vznik takovýchto zařízení jako podnikatelská aktivita nebo jako podpora návratu žen do zaměstnání u větších firem.

U základních škol byl znatelný úbytek žáků od školního roku 2005/2006 – 2 770 žáků až do školního roku 2009/2010 – 2 253 žáků. Od toho školního roku je zase mírně vzrůstající trend, kdy ve školním roce 2012/2013 bylo již 2 335 žáků. Vzhledem k předpokládanému demografickému vývoji se očekává další nárůst počtu žáků v ZŠ. V současné době se většina základních škol potýká s malými počty žáků, a proto očekávaný nárůst počtu žáků v dalších letech by pomohl stabilizovat situaci v ZŠ, což je nejvíce patrné u malých základních škol v menších sídlech, kdy nenaplnění počtů žáků vede k vysoké finanční zátěži zřizovatelů takových škol a hrozí i možný zánik těchto škol vzhledem k omezeným finančním možnostem malých obcí. Z tohoto důvodu je předpokládán demografický vývoj světlým bodem ve výhledu provozování těchto základních škol. V období 2005/06 bylo v základních školách ve správním obvodu ORP Žamberk 73,1 úvazku pedagogů, nyní to je 80,9 úvazku. Znatelně poklesl na jednoho pedagoga, když v současnosti to je 28,86 žáků na jednoho pedagoga (pokles o 23,9% oproti školnímu roku 2005/2006). Na 1. stupni základních škol je zřejmá velká převaha žen - učitelek (téměř 90%). Na 2. stupni se tato převaha značně snižuje a na území ORP Žamberk je situace mezi učiteli a učitelkami na 2. stupni téměř vyrovnaná.

Ve správním obvodu ORP Žamberk se nacházejí školská zařízení. Jako v celé ČR i v území ORP Žamberk se nachází řada školních družin a školních jídelen. Školní družiny se nacházejí ve všech obcích, kde je nějaký typ základní školy. Obsazenost školních družin koresponduje s vývojem počtu žáků od 653 žáků ve školním roce 2005/2006 po 741 žáků ve školním roce 2011/12. V území ORP Žamberk navštěvují školní družiny pouze žáci 1. stupně ZŠ. Z údajů taktéž vyplývá, že služby družin využívá velká většina, přes 70% žáků 1. stupně základní školy. Vysoká obsazenost školních družin je dána jak pracovním vytížením rodičů, tak i tradičním pojetím péče o žáky bezprostředně po skončení každodenní výuky. Tradice a zaměstnanost rodičů se také odráží v existenci a využívání školních jídelen. Z údajů je zřejmé, že všechny školy v regionu - úplné či neúplné, disponují službami školní jídelny a tyto služby využívají takřka bez výjimky všichni žáci. Školní jídelny v poměrně širokém rozsahu nabízejí a poskytují stravování i jiným osobám, což přispívá ke zlepšení ekonomiky školních jídelen.

Ve správním obvodu ORP Žamberk se nachází 3 Základní umělecké školy, a to v Žamberku, Letohradě a Jablonném nad Orlicí, které nabízejí mimoškolní vzdělání zejména v hudebních oborech. Jedná se historicky o již tradiční nabídku, když téměř v každém regionálním centru se nachází takovýto typ školy. Stejně jako jinde i ve správním obvodu ORP Žamberk jsou služby ZUŠ vyhledávány, a to jak z důvodu relativně nízkého školného, tak i z důvodu tradice získávání minimálního, zejména hudebního vzdělání. Středisko volného času se nachází pouze v Žamberku a nabízí vzdělávací služby pro děti a žáky zejména předškolního a školního věku. Jde o zařízení specializované na poskytování služeb mimoškolních aktivit se zaměřením na široké spektrum oborů od kulturních, přes přírodovědné až po jazykové. Tuto nabídku využívají jak děti a žáci přímo ze Žamberku, tak i celé spádové oblasti. V ostatních obcích ve správním obvodu ORP Žamberk podobné zařízení neexistuje a je částečně a ne zcela dostatečně nahrazováno nabídkou mimoškolních aktivit základních škol, zejména škol úplných.

Financování školství je obecně palčivým problémem pro všechny města a obce ORP. Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděljuje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů.

Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, než je z RUD určeno na školství, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností. Zejména pro malé obce je financování provozu a investic do škol, založené mimo jiného na systému poskytování příspěvků na žáka, na hranici únosnosti napjatého obecního rozpočtu a pro „vesnické školy“ představuje „existenční riziko“.

V rámci analýzy systému, kvality a dosahovaných výsledků vzdělávání byly identifikovány především následující faktory: Ačkoliv jednotlivé školy a školská zařízení deklarují ve svých ŠVP jako prioritu zajištění nejvyšší možné kvality vzdělávání s přihlédnutím k možnostem každého žáka, je podíl žáků v území, kteří při studiu dosahují nadprůměrných výsledků velmi nízký. V území v současné době existují příklady dobré praxe při práci s nadanými žáky (LSG o.p.s., Contipro Group), přesto se jedná spíše o ojedinělé případy (s přihlédnutím k existující kapacitě území). Potřeba nastavení systému k širšímu rozvoji praktických dovedností i sociálních kompetencí s potřebou zajištění individuálního přístupu se současně objevuje i na druhém „pólu“ vzdělávání i další podpory žáků, a to u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a dalšími žáky (např. studenti ohrožení sociálním vyloučením). Systém péče o žáky se SVP je v současné době značně poddimenzován, a to jak z pohledu pedagogického personálu, tak na straně Pedagogicko – psychologické poradny Pardubického kraje (PPP PK).

Uvedené skutečnosti naráží především na personální i materiálně – technické limity jednotlivých škol a školských zařízení případně PPP PK, dle názoru jednotlivých pedagogů by personální kapacity bylo možné řešit i např. formou spolupráce s dobrovolníky (doučování a podpora žáků se SVP, práce s talentovanými žáky, volnočasové aktivity – odborného i neoborného charakteru, péče o děti a žáky po dobu školních prázdnin...). Za tímto účelem by školy a školská zařízení využila podporu dobrovolnické organizace, která by kromě dobrovolníků mohla zprostředkovávat např. také stáže studentů pedagogických fakult. Otázka materiálně - technického zázemí buď přímými investicemi škol a školských zařízení (budování venkovních učeben, zázemí pro dílny...), nebo spoluprací s vhodnými organizacemi (SŠ a SOU, firmy...).

Otázka podpory technických a přírodovědných oborů je aktuální i s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji poptávky po uvedených oborech a stále se rozrůstající disproporci mezi absolventy technických a přírodovědných oborů (poptávkou po zaměstnancích) a nabídkou volných míst v učebních oborech. Na uvedenou situaci v současné době reaguje i Pardubický kraj v rámci projektů zaměřených na podporu technického a přírodovědného vzdělávání, do budoucna by tato podpora měla být realizována komplexně, nejen na materiální bázi, ale s přihlédnutím ke všem cílovým skupinám a stakeholderům (rodiče, zaměstnavatelé...).

V závěru je třeba konstatovat, že základní vzdělávání ve správním obvodu ORP Žamberk vykazuje všechny znaky standardního základního vzdělávání jako v jiných regionech České republiky. Současně se však již několik let prosazují trendy v oblasti nabídky inovativních forem vzdělávání s nabídkou specificky zaměřených programů. K těmto zařízením patří již zmiňovaná nabídka dětské skupiny ERUDIO Žamberk a projekt Letohradského soukromého gymnázia o.p.s, které plánuje během léta 2014 otevření lesní mateřské školky (klubu) „Strom života“. Tyto aktivity reflektují pozitivní vývoj v oblasti zájmu rodičů, zaměstnavatelů i pedagogů o profilaci škol, školských zařízení i dětských

skupin a nabídku specifických a inovativních forem vzdělávání a představují příklady dobré praxe i pro další školy a školská zařízení v území.

Hlavní vlivy na rozsah a kvalitu poskytování služeb škol a školských zařízení má zejména demografický vývoj, nastavení systému financování školství a zásadní snaha obcí o udržení alespoň minimální nabídky poskytování základního vzdělávání ve svých obcích.

Nezanedbatelným aspektem jsou však rostoucí vlivy dalších subjektů (firem, neziskových organizací), které se otázkami vzdělávání začínají zabývat v souvislosti s potřebou zajištění kvalitní občanské vybavenosti pro své zaměstnance.

S přihlédnutím k výše uvedeným závěrům analytické části jsou vhodnými tématy pro další zpracování návrhové části zejména tato témata :

- Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních
- Špatný technický stav školních budov a vybavení
- Rozšíření nabídky mimoškolních a doprovodných aktivit
- Podpora technického a přírodovědného vzdělávání

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odborné veřejnosti z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

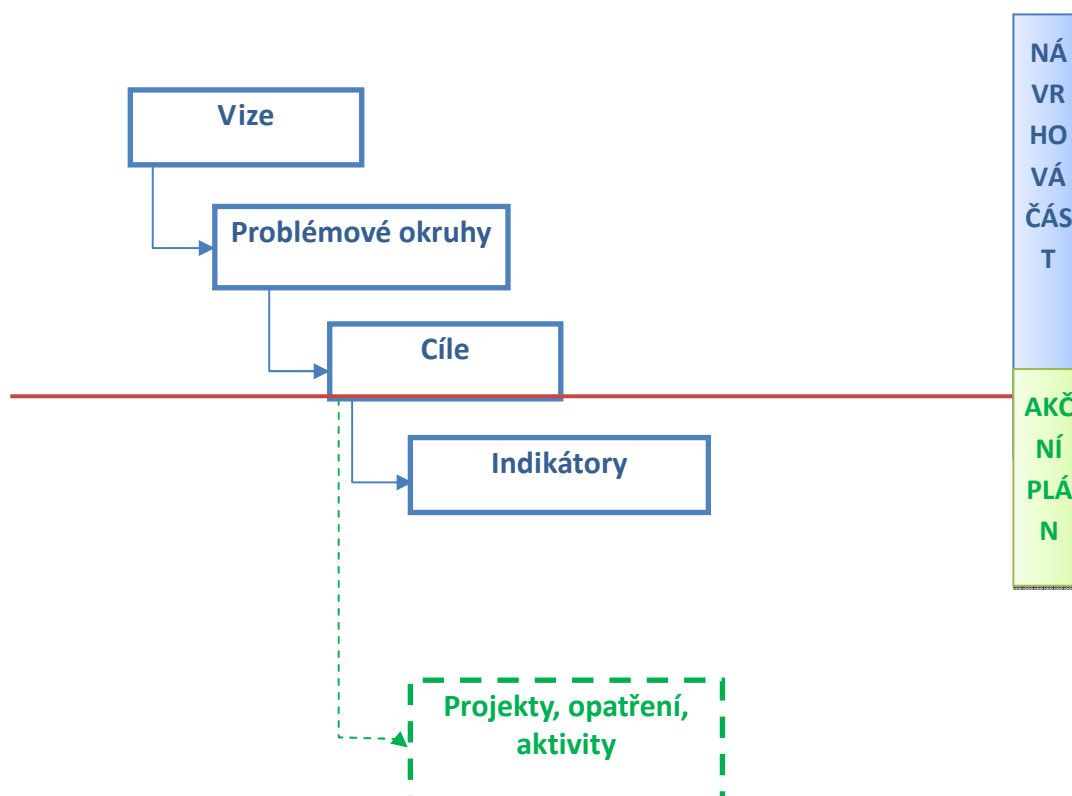
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálními investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
Školství	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3	
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1	cíl 3.2

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE		
<p>Vzájemná spolupráce obcím ORP Žamberk přináší efekt. Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu. Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz. Vzdělání je místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP. Do vzdělávání jsou zapojeny i další relevantní subjekty, především firmy. Komunitní plánování sociální péče na celém území ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.</p>		
OBLASTI		
Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3
Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních	Špatný technický stav školních budov a vybavení	Podpora technického a přírodovědného vzdělávání
CÍLE		
1.1 Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz	2.1 Využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám	3.1 Rozvoj komunikace a spolupráce mezi základními školami, středními školami a zaměstnavateli v regionu
1.2 Posílit potenciál škol ke vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami		3.2 Vytváření podmínek na ZŠ pro získání technických dovedností (dílny ...)

Popis jednotlivých problémových oblastí

Problémová oblast 1

Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních

Z pohledu starostů obcí i občanů představuje udržení základní a mateřské školy v obci základní prioritu každé obce (města, městyse). Ve školním roce 2012/2013 se v území nacházelo 12 škol s povolenou výjimkou počtu žáků a 10 škol s dobrovolným příspěvkem zřizovatele. Uvedenou prioritu potvrzují také výstupy z komunitních jednání, že základní a mateřské školy představují významný komunitní prvek obce, organizují společenské akce a besedy, podílejí se na propojování spolupráce obce, rodičů i místních organizací a podnikatelů. Možnost umístění dítěte do MŠ/ZŠ nebo družiny v obci současně představuje významný předpoklad zázemí pro další rozvoj obce z pohledu služeb pro rodiny s dětmi. Z pohledu demografického se ve věkové skupině 6 – 14 let očekává v období let 2014 – 2020 přechod silných ročníků do ZŠ a situace v naplněnosti škol se taklepší, ačkoliv nelze očekávat dosažení optimální naplněnosti jednotlivých tříd. Tento stav tak vede k přirozeně konkurenčnímu prostředí mezi jednotlivými školami (a to i díky mobilitě rodičů do zaměstnání a možnosti dopravy dětí do škol mimo místo trvalého bydliště) a posouvá tak jednotlivé školy ke svému maximálnímu potenciálu.

Financování školství je obecně palčivým problémem pro všechna města a obce ORP. Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a

ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy. Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč. Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší, takže obce své školy dotují z vlastních zdrojů podle svých možností. Zejména pro malé obce je financování provozu a investic do škol, založené mimo jiného na systému poskytování příspěvků na žáka, na hranici únosnosti napjatého obecního rozpočtu a pro „vesnické školy“ představuje „existenční riziko“.

Problémem je nedostatek zajištění finančních prostředků v rozpočtech obcí na provoz a investice do škol a školských zařízení. Již v současné době některé z obcí vynakládají pětinu rozpočtu na „udržení“ škol a školských zařízení. V důsledku nižšího počtu žáků jsou pak tyto náklady ještě vyšší.

Pokud nedojde k vyřešení naplněnosti škol a školských zařízení především na malých obcích a tím k navýšení finančních nákladů, které obce na školy a školská zařízení vynakládají, může dojít ke zrušení těchto škol a školských zařízení. Toto bude mít za následky i další související dopady. Hrozí například úbytek počtu obyvatel, nutnost dojíždění apod. Občané z obcí, ve kterých se příslušné školy a školské zařízení nenachází, jsou odkázáni na veřejnou dopravu v rámci základní dopravní obslužnosti, která je zajištěna sice v přiměřené kvalitě, ale je zde nutnost dojíždění dětí již od 1. třídy ZŠ do spádové obce, což představuje nárůst bezpečnostních rizik. V menších obcích je patrna snaha o zajištění alespoň 1. stupně základního vzdělávání.

Problémová oblast 2

Špatný technický stav školních budov a vybavení

Na základě provedeného šetření u zřizovatelů škol v obcích ORP Žamberk bylo orientačně zjištěno, že odhadované investice do jimi zřízených ZŠ do roku 2023 dosahují celkové výše 192,170 mil. Kč. Tato skutečnost napovídá nedobrému technickému stavu části škol a školských zařízení v rámci správního obvodu ORP Žamberk. Některé z plánových investic včetně odhadů finančních nákladů jsou, na základě šetření u jednotlivých obcí, uvedeny v následující tabulce.

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
		celkem	192 170 000	
Bystřec	Zateplení budovy ZŠ, změna zdroje tepla, výměna střešní krytiny	2015 až 2016	6 500 000	
Česká Rybná	Zateplení školy	2017	1 500 000	
Jablonné nad Orlicí	Dokončení zateplení budovy, rekonstrukce sociálního zázemí	2014 až 2020	8 000 000	
Jamné nad Orlicí	samostatné sociální zařízení pro ZŠ	dle finančních možností	1 500 000	
	zateplovací omítka	2016	200 000	
	obnova nábytku, lavic, židlí, kateder	2015 až 2020	220 000	

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka (Kč)	Poznámka
Klášterec nad Orlicí	Snížení energetické náročnosti budovy ZŠ a spojovacího krčku, čp.176 Klášterec n.O.	2015	5 000 000	Projekt s dotací z OPŽP
Kunvald	0	0	0	
Letohrad, Komenského	výstavba hřiště, rekonstrukce sociálních zařízení, rekonstrukce prostranství před školou	2014 až 2017	1 250 000	
Letohrad, U Dvora	Rekonstrukce přístupových cest, rekonstrukce sociálních zařízení	2016 až 2018	1 250 000	
Líšnice	Rekonstrukce elektroinstalace, rozvodu vody a sociálních zařízení budovy Základní školy Líšnice	2016	1 400 000	
Lukavice	0	0	0	
Mistrovice	Zateplení a výměna oken	2014	2 150 000	
Nekoř	0	0	0	
Orličky	0	0	0	
Písečná	Zastřešení a půdní vestavba tříd	zahájeno 2013	6 700 000	pokračuje se po částech dle fin. možností
Těchonín	Zastřešení a zateplení školní jídelny a výstavba tělocvičny	2015 až 2023	20 000 000	
Verměřovice	Vestavba kabinetů a tříd + střecha	2017	15 000 000	
Záchlumí	Zateplení ZŠ	2014	1 500 000	
Žamberk, 28. října	Kompletní rekonstrukce školy	dle finančních možností	120 000 000	
Žamberk, Nádražní	0	0	0	

Zdroj: data od zřizovatele

Náklady na zajištění technického stavu školních budov jsou poskytovány z rozpočtů obcí, které díky ostatním nemalým finančním požadavkům v mnoha případech nemají finance na investice do technického stavu svých školních budov. V těchto případech by bylo vhodné připravit kvalitní projekty na zlepšení technického stavu školních budov s ohledem na možnosti využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám.

Z pohledu materiálně – technického zázemí a vybavenosti je většina objektů škol a školských zařízení starších 15 let a doposud neprošlo rekonstrukcí (modernizací). Dostatečnou vybavenost učebními pomůckami a vzdělávacím materiálem udává také většina škol a školských zařízení v území ORP Žamberk. Největší absenci nacházejí školy v oblasti dostatečného zázemí pro výuku technických a přírodovědných oborů. Mimo pořízení vybavení pro školy a školská zařízení pro zajištění výuky jsou dále prioritní otázky vybavenosti pro nabídku volnočasových aktivit (kroužků, seminářů, ...).

Hlavním důvodem je nedostatek finančních prostředků k potřebným investicím. Obce musejí finančně zajišťovat mnoho dalších činností, a proto pro školy a školská zařízení v mnoha případech zůstávají pouze finanční prostředky na zajištění provozních nákladů. To se samozřejmě promítá do dalšího zhoršování technického stavu školních budov a vybavení.

Krizovým stavem při neřešení tohoto problému může být havarijní stav školních budov, které bez finančních prostředků již nebudou zaručovat bezpečný provoz. To může souviset i s odlivem dětí do škol v okolí, které budou nabízet kvalitní prostory a kvalitní vybavení pro potřeby svých žáků. Tím nastane další problém při nedostatku žáků budou narůstat náklady na jejich dofinancování a zřizovatelé škol se tak ocitnou v začarovaném kruhu.

Problémová oblast 3

Podpora technického a přírodovědného vzdělávání

Podpora technických a přírodovědných oborů je aktuální i s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji poptávky po uvedených oborech a stále se rozrůstající disproporci mezi absolventy technických a přírodovědných oborů (poptávkou po zaměstnancích) a nabídkou volných míst v učebních oborech. Na uvedenou situaci v současné době reaguje i Pardubický kraj v rámci projektů zaměřených na podporu technického a přírodovědného vzdělávání, do budoucna by tato podpora měla být realizována komplexně, nejen na materiální bázi, ale s přihlédnutím ke všem cílovým skupinám a stakeholderům (rodiče, zaměstnavatelé...).

Na výše uvedené skutečnosti dále navazuje poptávka škol po větší podpoře vzdělávání. Za nedostatečné nebo limitní jsou označovány především možnosti odborného vzdělávání pedagogů (v praxi, ve spolupráci s univerzitami...), možnosti spolupráce s absolventy a studenty pedagogických oborů, zvyšování kvalifikace při komunikaci a vedení týmů, osvojování dovedností při vzdělávání žáků se SVP i talentovaných atd. Pro malotřídní školy jsou především personální limity velmi omezující pro případ možného zapojení do různých dotačních projektů.

V rámci průzkumu u škol a školských zařízení bylo zjištěno, že ačkoliv jednotlivé školy a školská zařízení deklarují ve svých ŠVP jako prioritu zajištění nejvyšší možné kvality vzdělávání s přihlédnutím k možnostem každého žáka, je podíl žáků v území, kteří při studiu dosahují nadprůměrných výsledků, velmi nízký. V území v současné době existují příklady dobré praxe při práci s nadanými žáky, přesto se na této úrovni jedná opravdu o ojedinělé případy. Potřeba nastavení systému k širšímu rozvoji praktických dovedností i sociálních kompetencí s potřebou zajištění individuálního přístupu se současně objevuje i na druhém „pólu“ vzdělávání i další podpory žáků, a to u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). Systém péče o žáky se SVP je v současné době značně poddimenzován, a to jak z pohledu pedagogických pracovníků tak i u organizací, které péči o tyto žáky zajišťují. S plánovaným rušením ZŠ praktických je možné očekávat další zatížení systému a rostoucí požadavky na práci pedagogických pracovníků, psychologů, prevenci kriminality a šikany atd.

Příčinou problému je nedostatečné materiálně-technické zázemí pro výuku praktických předmětů na základních školách (školní dílny, školní zahrady...), nízká společenská prestiž technických oborů, nesoulad mezi požadavky trhu práce a systémem přijímacích řízení do jednotlivých oborů SŠ, SOŠ a SOU, nedostatečný prostor pro seznámení žáků s technickým vzděláním na všech úrovních

primárního vzdělávání, malé zkušenosti se spoluprací mezi školami a firmami, absence vhodné podpůrné organizace pro podporu této spolupráce.

Důsledkem neřešení tohoto problému je nedostatek absolventů škol s technickým a přírodovědným vzděláním, což může mít v kritickém případě vliv na úbytek zaměstnavatelů v území, kteří tyto absolventy potřebují pro činnost svých firem. Díky tomu může dojít i k úbytku nabídky vzdělávání a studenti z území ORP, kteří budou mít o toto studium zájem budou nuceni dojíždět za svým studiem. To může mít dopad na demografický vývoj a stabilitu osídlení v území.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních
Cíl 1.1	Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz
Popis cíle	<p>Financování školství je obecně palčivým problémem pro všechny města a obce ORP Žamberk. Školy mají dva základní zdroje financování. Přímé náklady na vzdělávání od státu na mzdové náklady, pomůcky a ostatní neinvestiční náklady, kdy MŠMT rozděluje prostředky dle státních normativů (počtu žáků) na jednotlivé krajské úřady, které si pak stanovují vlastní krajské normativy a podle nich přerozdělují peníze na jednotlivé školy.</p> <p>Provoz a investice jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Do obecních rozpočtů přicházejí peníze na školství prostřednictvím rozpočtového určení daní. Na jednoho žáka dostává obec přibližně 8000 Kč.</p> <p>Náklady na provoz škol jsou však zpravidla vyšší. Obce své školy proto dotují z vlastních zdrojů podle svých možností.</p> <p>Zejména pro malé obce je financování provozu a investic do škol, založené mimo jiného na systému poskytování příspěvků na žáka, na hranici únosnosti napjatého obecního rozpočtu a pro „vesnické školy“ představuje „existenční riziko“.</p> <p>Cíl 1.1. se proto zaměřuje na opatření, která mohou vést ke snížení nákladů při zajišťování vzdělávání ve školách, nebo k rozšíření nabídky škol (především malotřídních) a to na bázi spolupráce těchto organizací při zajišťování výuky i volnočasových aktivit.</p>
Hlavní opatření	<p>A1) Organizace setkání škol</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace setkání • moderace jednání • zpracování zápisu (výstupů) a rozeslání účastníkům <p>Opatření umožní zástupcům škol a obcí identifikovat společné problémy a hledat jejich společné operativní řešení, např. formou:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměstnání společného zaměstnance (psychologa, učitele cizích jazyků, logopeda, atd.) – který bude působit pro více škol a školských zařízení - společného organizování některých akcí a společného pokrývání nákladů na ně (lyžařský výcvik, účast na kulturních akcích, ...) - společného zajištění některých aktivit (provoz školní družiny, nebo mateřské školy v době letních prázdnin, ...)

	<p>A2) Konkrétní aktivní podpora při realizaci jednotlivých aktivit spolupráce škol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora, či organizace společného nákupu materiálu a služeb • Podpora spolupráce s dalšími organizacemi v území • Podpora, či organizační zajištění spolupráce při společném zajišťování akcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet organizovaných setkání za rok Počet zastřešených, nebo podpořených aktivit</p>
Správce cíle	Jiří Dytrt (ORP Žamberk)

Problémový okruh 1	Udržitelnost škol, zejména malých a malotřídních
Cíl 1.2	Posílit potenciál škol k individuálnímu vzdělávání žáků
Popis cíle	<p>V současné době je již ve školách v území MAS ORLICKO integrováno cca 250 žáků se SVP – zdravotní postižení, žáků se sociálním znevýhodněním (vycházejících z málo podnětného socio-kulturního prostředí) a žáků se zdravotním znevýhodněním (epileptici, psychiatricky nemocní, ...). V souladu s pro-inkluzní politikou se očekává v dalších letech nárůst počtu žáků, pro které je nutné zajistit individualizaci výuky a odstranění fyzických překážek vzdělávání.</p> <p>Dle jednání se specialisty je třeba nastavit systém k širšímu rozvoji praktických dovedností i sociálních kompetencí s potřebou zajištění individuálního přístupu i další podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP).</p> <p>Vzhledem k menšímu využití kapacit – především u malotřídních škol, mají tyto dobrý potenciál pro vzdělávání žáků se SVP, velmi často jim však chybí žádoucí investiční vybavení (schodolezy, bezbariérové WC, reedukační prostory, pomůcky, atd.), potřebná edukace, metodické vedení i personální podpora pedagogického personálu (asistenti pedagogů).</p> <p>Cíl 1.2. se proto zahrnuje na opatření, která zlepší přístup žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ke kvalitnímu vzdělávání – zajistit adekvátní vybavení a stavebně – technický stav škol i kvalifikovaný a motivovaný pedagogický personál.</p>
Hlavní opatření	<p>A1) Organizace setkání škol a dalších organizací podílejících se na vzdělávání žáků se SVP</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizace setkání na uvedené téma za účasti škol i školských zařízení (Pedagogicko – psychologická poradna, zástupci speciálních škol, ...) • moderace jednání a zpracování zápisů <p>A2) Podpora čerpání dotací pro vytvoření adekvátního zázemí pro žáky se SVP (pomůcky, bezbariérovost, klidové místnosti, ...) a zvýšení pedagogických kapacit</p> <p>A3) Zohlednění této potřeby ve strategických dokumentech (Pardubický kraj, MAS, ...)</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet organizovaných setkání za rok Počet intervencí pro zprostředkování informací o dotačních možnostech</p>
Správce cíle	Jiří Dytrt (ORP Žamberk)

Problémový okruh 2	Špatný technický stav školních budov a vybavení
Cíl 2.1	Využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám
Popis cíle	<p>Na základě provedeného šetření u zřizovatelů škol v obcích ORP Žamberk bylo zjištěno, že odhadované investice do jimi zřízených škol do roku 2023 dosahují celkové výše 192,170 mil. Kč. Tato skutečnost napovídá nedobrému technickému stavu části škol a školských zařízení v rámci správního obvodu ORP Žamberk.</p> <p>Náklady na zajištění technického stavu školních budov jsou poskytovány z rozpočtů obcí, které díky ostatním nemalým finančním požadavkům v mnoha případech nemají finance na investice do technického stavu svých školních budov. V těchto případech by bylo vhodné připravit kvalitní projekty na zlepšení technického stavu školních budov s ohledem na možnosti využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám.</p> <p>Se vstupem ČR do Evropské unie se rozšířily možnosti obcí a jejich organizací získat dotační prostředky nejen z veřejných dotačních zdrojů ČR, ale i z dotačních programů Evropské unie. Zkušenosti z minulého programovacího období ukázaly, že získání, čerpání a následné vyúčtování dotací je u většiny programů značně administrativně náročné, stejně tak získání informací o všech vypisovaných výzvách k podání žádostí o dotace.</p> <p>Cílem opatření je zlepšit přístup obcí k finančním prostředkům na revitalizaci a zvýšení energetické účinnosti škol v obci.</p>
Hlavní opatření	A1) Průběžné mapování situace A2) Podpora čerpání dotací
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet zpracovaných mapování Počet intervencí pro zprostředkování informací o dotačních možnostech
Správce cíle	Jiří Dytrt (ORP Žamberk)

Problémový okruh 3	Podpora technického a přírodovědného vzdělávání
Cíl 3.1	Podpora vzdělávání založeného na úzkém propojení teoretické výuky a praktické profesní přípravy v konkrétním firemním prostředí.
Popis cíle	<p>Diskuse se zaměstnavateli v území prokázala, že se stále častěji potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil pro zajišťování své výroby (provozu). Problém je nejzřejmější především u zaměstnavatelů v technických a přírodovědných oborech.</p> <p>K dalším problémům následně patří nedostatečná kvalifikace absolventů, resp. rozpor potřeb zaměstnavatelů a získané kvalifikace absolventa.</p> <p>Zkušenosti zaměstnavatelů i příklady dobré praxe ze zahraničí prokázaly, že nejefektivnější způsob nábory zaměstnanců je založen na kontinuálním vzdělávání v úzké vazbě mezi školou a budoucím potenciálním</p>

	<p>zaměstnavatelem.</p> <p>Se směřováním žáků k technickým oborům je třeba začít včas tak, aby si tento obor vybral již při přechodu na SŠ. A na středních školách zajistit, aby jejich zájem obor neustal – dlouhodobé praxe u zaměstnavatelů, stipendia atd.</p> <p>V území již nyní probíhají aktivity, založené na spolupráci škol a firem při vzdělávání, tyto jsou však v počátcích a pro zajištění a udržení kvalifikované pracovní síly v území – a také dobře fungujících zaměstnavatelů, je potřeba tuto spolupráci maximálně podpořit.</p> <p>Je tedy nutné zmapovat stávající stav spolupráce mezi zaměstnavateli, ZŠ a SŠ a na základě příkladů dobré praxe zpracovat koncepci podpory a rozvoje této spolupráce.</p> <p>Cíl 1.3. se proto zaměřuje na opatření, které mohou přispět k lepší přípravě žáků k volbě povolání již od MŠ a ZŠ a k následné spolupráci škol a firem v území.</p>
Hlavní opatření	<p>A1) Rozbor situace - zmapování výchozího stavu (existující spolupráce škol a firem v území, jejího rozsahu, nákladů a potřeb)</p> <p>A2) Zpracování koncepce podpory komunikace a spolupráce mezi ZŠ, MŠ a zaměstnavateli v regionu</p> <p>A3) Vyhledání vhodného garanta pro realizaci koncepce podpory</p> <p>A4) Zajištění jejího financování dílčích projektů spolupráce škol a firem</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<p>Počet formálních i neformálních partnerství</p> <p>Počet podaných žádostí na financování spolupráce škol a firem</p>
Správce cíle	Jiří Dytrt (ORP Žamberk)

Problémový okruh 3	Podpora technického a přírodovědného vzdělávání
Cíl 3.2	Vytváření podmínek na ZŠ pro získávání technických dovedností
Popis cíle	<p>Jednou z příčin nezájmu o technické a přírodovědné obory je i nedostatečný přístup k seznámení s těmito oblastmi na MŠ a ZŠ a motivaci ke vzdělávání v uvedených oborech tak určují jiné faktory, jakými jsou např. dostupnost vzdělávacího zařízení, prestiž oboru, náročnost vzdělávání a v neposlední řadě získaná motivace a vztah k jednotlivým oborům vzdělávání již na ZŠ a MŠ.</p> <p>Společně s klesající populační křivkou v předemětných ročnících to vede k nežádoucí disproporci na trhu absolventů.</p> <p>Z podnětů několika základních škol vyplynul zájem o obnovu a rozšíření vybavení ve školních dílnách a zajištění odbornějšího výcviku zařazením odborníka z praxe do výuky. Pouze tak se mohou žáci nadchnout pro tyto obory, že budou pracovat s kvalitním vybavením pod dohledem zkušeného odborníka. V návaznosti na cíl 3.1 lze i tento cíl zaopatřit ve spolupráci s velkými zaměstnavateli v území.</p>
Hlavní opatření	<p>A1) Rozbor situace (může proběhnout ve vazbě na aktivitu A1, Cíle 3.1.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmapování výchozího stavu (požadavky na zřízení a dovybavení dílen a vzdělávání pedagogických pracovníků ...)

	<p>A2) Podpora čerpání dotací na vybavení pro technické a přírodovědné vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zprostředkování informací o dotačních možnostech školám (obcím) <p>A4) Zohlednění těchto potřeb ve strategických dokumentech (Pardubický kraj, MAS, ...)</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet intervencí pro zprostředkování informací o dotačních možnostech na rozšíření výuky praktických předmětů
Správce cíle	Jiří Dytrt (ORP Žamberk)

3.2.4. Indikátory

Indikátory výsledků

Problémový okruh	Udržitelnost škol, zejména malotřídních		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	PODÍL ŠKOL V ÚZEMÍ ZAPOJENÝCH DO PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ POSILUJÍCÍCH UDRŽITELNOST ŠKOL V ÚZEMÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		60%	90%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat podíl škol v území, zapojených do intervencí realizovaných v rámci daného problémového okruhu.		
Metodika a výpočet:	Výpočet je stanoven na základě skutečného počtu škol, které se zapojily alespoň do jedné z realizovaných intervencí (opatření) v rámci problémového okruhu.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy z jednání, prezenční listiny, zpracované a zaslané informační materiály.		

Problémový okruh	Špatný technický stav školních budov a vybavení		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	PODÍL ŠKOL V ÚZEMÍ, VE KTERÝCH DOŠLO KE ZLEPŠENÍ TECHNICKÉHO STAVU A VYBAVENÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		20%	36%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat podíl škol v území, ve kterých došlo ke zlepšení technického stavu a vybavení.		
Metodika a výpočet:	Vypočte se jako podíl počtu škol, ve kterých byla realizována alespoň jedna akce ke zlepšení technického stavu a vybavení školy ku počtu škol v území.		
Zdroj čerpání dat:	ORP Žamberk		

Problémový okruh	Podpora technického a přírodovědného vzdělávání		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	PODÍL ŠKOL VYUŽÍVAJÍCÍCH SLUŽBY GARANTA PRO PODPORU TECHNICKÉHO A PŘÍRODOVĚDNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		80%	95%
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Realizace dílčích opatření v rámci problémového okruhu č. 3 předpokládá zřízení pozice odborného garanta, který bude koordinovat jednotlivé dílčí aktivity, monitorovat dílčí pokroky a zajišťovat realizaci dílčích opatření. Služby tohoto garanta by měly být k dispozici všem školám v území – tj. mělo by být dosaženo bezmála 100% dopadu.		
Metodika a výpočet:	Garant povede evidenci realizovaných aktivit, setkání, konzultací atd.		
Zdroj čerpání dat:	Evidence garanta aktivity		

Indikátory výstupů

Cíl 1.1	Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	POČET ORGANIZOVANÝCH SETKÁNÍ ZA ROK		
Měrná jednotka	Počet/rok		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet setkání k výměně zkušeností a vytvoření podmínek k identifikaci problémů a hledání společných řešení.		
Metodika a výpočet:	Skutečně konaná setkání		
Zdroj čerpání dat:	Pozvánky, prezenční listiny, zápisy.		

Cíl 1.1	Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz		
Číslo indikátoru	1.1.2.		
Název indikátoru	POČET ZASTŘEŠENÝCH, NEBO PODPOŘENÝCH AKTIVIT		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet aktivit spolupráce škol, které byly aktivním způsobem podpořeny.		
Metodika a výpočet:	Skutečně zrealizované aktivity spolupráce škol.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy z příprav projektů, smlouvy, vzniklé formální i neformální partnerství, pozvánky, projednání podpor v orgánech města, atd.		

Měrná jednotka	Počet /rok		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		2	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet realizovaných intervencí pro zprostředkování informací o dotačních možnostech.		
Metodika a výpočet:	Skutečný stav realizovaných intervencí (setkání, seminářů, zaslaných informací, ...)		
Zdroj čerpání dat:	Zaslané materiály, prezenční listiny, ...		

Cíl 3.1	Podpora vzdělávání založeného na úzkém propojení teoretické výuky a praktické profesní přípravy v konkrétním firemním prostředí.		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	POČET FORMÁLNÍCH I NEFORMÁLNÍCH PARTNERSTVÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet navázaných formálních i neformálních partnerství.		
Metodika a výpočet:	Garant realizace koncepce podpory spolupráce škol a firem bude vést evidenci jednání a aktivit realizovaných v rámci příslušné koncepce jednotlivými partnerstvími škol a firem.		
Zdroj čerpání dat:	Informace garanta (prezenční listiny, setkání, smlouvy)		

Cíl 3.1	Podpora vzdělávání založeného na úzkém propojení teoretické výuky a praktické profesní přípravy v konkrétním firemním prostředí.		
Číslo indikátoru	3.1.2		
Název indikátoru	POČET PODANÝCH ŽÁDOSTÍ NA FINANCOVÁNÍ SPOLUPRÁCE ŠKOL A FIREM		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		2	4
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet žádostí, směřujících k financování spolupráce škol a firem, v souladu s koncepcí.		
Metodika a výpočet:	Garant realizace koncepce podpory spolupráce škol a firem bude odpovědný za zajištění financování spolupráce v souladu s koncepcí. Na základě této činnosti bude monitorovat počet realizovaných projektů (žádostí) k financování této spolupráce.		
Zdroj čerpání dat:	Informace garanta		

Cíl 3.2	Vytváření podmínek na ZŠ pro získávání technických dovedností		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	POČET INTERVENČÍ PRO ZPROSTŘEDKOVÁNÍ INFORMACÍ O DOTAČNÍCH MOŽNOSTECH NA ROZŠÍŘENÍ VÝUKY PRAKTICKÝCH		

	PŘEDMĚTŮ.		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Andrea Fišerová		
Roky	2012	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet intervencí pro zprostředkování informací o dotačních možnostech.		
Metodika a výpočet:	Skutečný stav realizovaných intervencí (setkání, seminářů, zaslaných informací, ...)		
Zdroj čerpání dat:	Zaslané materiály, prezenční listiny, ...		

3.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Podpořit spolupráci škol a tím vytvořit podmínky pro jejich efektivnější provoz	Jiří Dytrt
1.2	Posílit potenciál škol k individuálnímu vzdělávání žáků	Jiří Dytrt
2.1	Využití fondů EU k revitalizaci školních budov, zateplení a energetickým úsporám	Jiří Dytrt
3.1	Podpora vzdělávání založeného na úzkém propojení teoretické výuky a praktické profesní přípravy v konkrétním firemním prostředí.	Jiří Dytrt
3.2	Vytváření podmínek na ZŠ pro získávání technických dovedností	Jiří Dytrt

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	PODÍL ŠKOL V ÚZEMÍ ZAPOJENÝCH DO PODPŮRNÝCH OPATŘENÍ POSILUJÍCÍCH UDRŽITELNOST ŠKOL V ÚZEMÍ	Andrea Fišerová
2	PODÍL ŠKOL V ÚZEMÍ, VE KTERÝCH DOŠLO KE ZLEPŠENÍ TECHNICKÉHO STAVU A VYBAVENÍ	Andrea Fišerová
3	PODÍL ŠKOL VYUŽÍVAJÍCÍCH SLUŽBY GARANTA PRO PODPORU TECHNICKÉHO A PŘÍRODOVĚDNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	Andrea Fišerová
1.1.1	POČET ORGANIZOVANÝCH SETKÁNÍ ZA ROK	Andrea Fišerová
1.1.2	POČET ZASTŘEŠENÝCH, NEBO PODPOŘENÝCH AKTIVIT	Andrea Fišerová
1.2.1	POČET ORGANIZOVANÝCH SETKÁNÍ ZA ROK	Andrea Fišerová
1.2.2	POČET INTERVENČÍ PRO ZPROSTŘEDKOVÁNÍ INFORMACÍ O DOTAČNÍCH MOŽNOSTECH	Andrea Fišerová
2.1.1	POČET ZPRACOVANÝCH MAPOVÁNÍ (AKTUALIZACÍ) POTŘEB	Andrea Fišerová
2.1.2	POČET INTERVENČÍ PRO ZPROSTŘEDKOVÁNÍ INFORMACÍ O DOTAČNÍCH MOŽNOSTECH	Andrea Fišerová
3.1.1	POČET FORMÁLNÍCH I NEFORMÁLNÍCH PARTNERSTVÍ	Andrea Fišerová
3.1.2	POČET PODANÝCH ŽÁDOSTÍ NA FINANCOVÁNÍ SPOLUPRÁCE ŠKOL A FIREM	Andrea Fišerová
3.2.1	POČET INTERVENČÍ PRO ZPROSTŘEDKOVÁNÍ INFORMACÍ O DOTAČNÍCH MOŽNOSTECH NA ROZŠÍŘENÍ VÝUKY PRAKTICKÝCH PŘEDMĚTŮ.	Andrea Fišerová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému

cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85% dotace, 15% rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje.

Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V souladu s vizí strategie, která definuje vzdělání jako **místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP** a která dále klade důraz na **zapojení i dalších relevantní subjektů, především firem**, do procesu vzdělávání se 3 problémové oblasti zaměřují na aktivity, které **(1) podpoří udržení škol v obcích a podpoří tak jejich udržení** - a to na bázi spolupráce (cíl 1.1.) i díky čerpání dotací (cíl 2.1.).

V oblasti podpory škol při vzdělávání žáků se SVP je strategie v cíli 1.2. specificky zaměřena na podporu škol při vzdělávání integrovaných žáků a přípravu na rostoucí podíl těchto žáků.

Právě menší školy, mají velmi dobrý potenciál provádět vzdělávání se specifickými vzdělávacími potřebami a zdánlivé mínus (nižší počet žáků), tak může představovat i významnou výhodu v procesu kvalitního vzdělávání se zaměřením na individuální potřeby dětí.

(2) Pro posílení spolupráce škol a firem v území jsou navržena opatření k navázání a provázání této spolupráce (3.1.) a opatření k investičními vybavenosti škol pro rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání (3.2.) a to v souladu s výstupy této spolupráce.

Právě realizace specifického cíle č. 3 může velmi intenzivně podpořit spolupráci a síťování v území. Nabídnou-li kvalitně vybavené MŠ a ZŠ žákům dostatek podnětů k volbě správného oboru a rodičům dostatek informací o oborech technických a přírodovědných, a budou-li tyto podněty dále rozvíjeny na SŠ a posíleny přímým provázáním odborné praxe, získají právě místní firmy dostatek kvalifikovaných místních zaměstnanců.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Zpracování návrhové části bezprostředně navazovalo na zpracování analýzy, která byla provedena v souladu s metodickým doporučením zejména formou terénního šetření v obcích území ORP Žamberk. Práce na návrhové části byly zahájeny v červenci 2014. Hlavním organizátorem a mediátorem zpracování návrhové části byl realizační tým v čele s koordinátorem. Po zpracování návrhové části v její pracovní podobě, a to zejména v části popis problémových okruhů a stanovení cílů k jednotlivým problémovým okruhům došlo k jednání stanovené fokusní skupiny složené ze zástupců odborníků a starostů obcí ORP Žamberk. Po diskusi v rámci fokusní skupiny došlo ke schválení čtyř problémových okruhů, jejich cílů a aktivit vedoucích k naplňování těchto cílů. Takto schválené jádro návrhové části bylo dále dopracováno a doplněno realizačním týmem o stanovení indikátorů výsledků a výstupů. Realizační tým dále navrhnul správce cílů a gestory indikátorů. Na zpracování a připomínkování návrhové části v oblasti odpadového hospodářství se podílel celý realizační tým.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

3.5.2. Seznam zkratk

ZŠ	Základní škola
MŠ	Mateřská škola
SŠ	Střední škola
ČSÚ	Český statistický úřad
ZUŠ	Základní umělecká škola
SVČ	Středisko volného času
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
žáci se SVP	žáci se speciálními vzdělávacími potřebami
ŠJ	Školní jídelna
ŠD	Školní družina
ŠK	Školní klub
RUD	Rozpočtové určení daně
ŠVP	Školní vzdělávací program
PPP	Pedagogicko- psychologická poradna
PK	Pardubický kraj

4. Téma 2.: sociální služby

4.1. 4.1 Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa:

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Podle evidence MPSV „Registru poskytovatelů sociálních služeb“ bylo na území SO ORP Žamberk k 31.12.2013 registrováno celkem 16 zařízení sociálních služeb, provozovaných celkem 8 registrovanými poskytovateli.

1. Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku
2. Centrum sociální péče města Žamberk
3. Bytový dům s pečovatelskou službou
4. Domov pod hradem Žampach - chráněné bydlení
5. Domov pod hradem Žampach
6. Domov pod hradem Žampach
7. Domov pod hradem Žampach - Odlehčovací služba
8. Pečovatelská služba
9. Dům s pečovatelskou službou
10. Dům na půl cesty
11. Domov na skalách
12. Domov na skalách
13. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Letohrad
14. Charitní pečovatelská služba Letohrad
15. Osobní asistence Ústí nad Orlicí
16. Občanská poradna Ústí nad Orlicí - kontaktní místo Letohrad

Podle databáze ČSÚ s aktuálními daty k 31. 12. 2012 je zřejmé, že počet zařízení sociálních služeb registrovaných na území ORP Žamberk je zde výrazně nižší. Je zde evidováno pouze 6 zařízení:

1. Domov pro osoby se zdravotním postižením v Žampachu
2. Chráněné bydlení v Žampachu
3. Azylový dům v Žamberku
4. Dům na půl cesty v Žamberku
5. Zařízení pro krizovou pomoc v Žamberku
6. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Letohrad

Výrazná odchylka v datech může vyplývat jednak z neaktuálnosti dat ČSÚ (aktuálnost dat - rok 2012) a jednak ze skutečnosti, že Registr poskytovatelů sociálních služeb MPSV s velkou pravděpodobností eviduje registrovaná zařízení sociálních služeb systémem "co 1 sociální služba, to 1 zařízení", což by nasvědčovalo systémovému nedostatku.

Tab. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Žamberk

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	0
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
Domovy pro seniory	0
Domovy se zvláštním režimem	0
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	1
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	9
celkem	16

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Popis zařízení sociálních služeb zařazených v tabulce č. 4.1:

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

1. Domov pod hradem Žampach, Žampach 1 a 8, 564 01 Žampach, poskytovatel Domov pod hradem Žampach. Domov pod hradem Žampach je zařízením sociálních služeb Pardubického kraje poskytujícím tři služby, a to domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení a odlehčovací službu.

Chráněné bydlení

1. Domov pod hradem Žampach – Chráněné bydlení, Komenského 42, 561 51 Letohrad, poskytovatel - Domov pod hradem Žampach - příspěvková organizace Pardubického kraje.

Zařízení poskytuje služby zaměřené na udržování a prohlubování praktických dovedností při zajišťování chodu domácnosti.

Azylové domy

1. Domov na skalách, Čs. armády 728, 564 01 Žamberk, kde Občanské sdružení CEMA Žamberk jako poskytovatel služby napomáhá ženám a matkám s dětmi, které potřebují dočasné bydlení, pomoci při neshodě v rodině, v případě ohrožení, při zajištění základních životních potřeb.

Domy na půl cesty

1. Dům na půl cesty, Sadová 1475, 564 01 Žamberk, kde Občanské sdružení CEMA Žamberk jako poskytovatel sociální pobytové služby napomáhá v Domě na půl cesty mladým lidem, kteří potřebují ubytování a podporu k samostatnému způsobu života.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

1. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Letohrad, Taušlova 714, 561 51 Letohrad, poskytovatelem je církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí. NZDM Letohrad nabízí sociální službu pro děti a mládež ve věku 10-20 let z Letohradu a okolí.

Sociální poradny

1. Občanská poradna Ústí nad Orlicí - kontaktní místo Letohrad, Na Kopečku 356, 561, poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí. Občanská poradna Ústí nad Orlicí je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci.

Ostatní

1. Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku, Za Kopečkem 353, 564 01 Žamberk, poskytovatel - Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku - příspěvková organizace Pardubického kraje. Zařízení poskytuje sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

2. Osobní asistence Ústí nad Orlicí, Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad, poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

3. Centrum sociální péče města Žamberk, Albertova 357, 564 01 Žamberk, poskytovatel - Centrum sociální péče města Žamberk, který zajišťuje poskytování terénní pečovatelské služby pro osoby, které mají sníženou soběstačnost a jejichž zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné osoby, a pro rodiny s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

4. Bytový dům s pečovatelskou službou, Pastviny 140, 564 01 Pastviny, kde poskytovatel - Dita Škúrková - osoba podnikající dle ŽZ nezapsaná v OR poskytuje pečovatelské služby.

5. Pečovatelská služba, Aloise Hanuše 176, 561 64 Jablonné nad Orlicí, poskytovatel Město Jablonné nad Orlicí.

6. Dům s pečovatelskou službou, Sokolovská 16, 561 51 Letohrad, poskytovatel - Město Letohrad, nabízí pomoc v domácím prostředí, dojížděku za klienty do jejich domovů.

7. Charitní pečovatelská služba Letohrad, Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad. Poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí, poskytuje starým a zdravotně postiženým lidem v jejich domácím prostředí laskavou a odbornou péči.

8. Odlehčovací služba v rámci zařízení Domov pod hradem Žampach, kde je převažující poskytovanou sociální službou "domov pro osoby se zdravotním postižením".

9. Krizová pomoc v rámci zařízení Domov na skalách v Žamberku, kde převažující poskytovanou službou je azylový dům.

Shrnutí:

V území ORP Žamberk působí k 31. 12. 2013 celkem 8 poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají registrované sociální služby s místem poskytování na území ORP Žamberk. Celkem je v ORP registrováno podle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV 16 sociálních služeb a stejný počet zařízení. Zařízení sociálních služeb jsou lokalizována převážně ve městech s pověřeným obecním úřadem nebo pověřeným úřadem s rozšířenou působností (Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí).

Výjimku tvoří zařízení Domov pod hradem Žampach a dům s pečovatelskou službou v Pastvinách, jehož výstavba a provoz je zdárným příkladem dobré praxe meziobecní spolupráce. Dům s pečovatelskou službou v Pastvinách představuje výstup společně realizovaného projektu obcí Pastviny, Klášterec nad Orlicí a Kunvald v rámci mikroregionu "Rozvoj regionu obcí pod Zemskou bránou" v oblasti sociálních služeb.

Z hlediska dostatečnosti struktury zařízení sociálních služeb s adresou na území ORP Žamberk je z Komunitního plánu sociálních služeb města Letohrad patrna úvaha o rozšíření stávající sítě zařízení o denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením popřípadě chráněné dílny. Stejná potřeba byla zjištěna terénním šetřením v Žamberku, kde denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením by pomohl vyřešit poptávku po navazujících službách pro osoby se zdravotním postižením, neboť by poskytovanými službami navazoval na ZŠ speciální v Žamberku, která vzdělává tuto cílovou skupinu.

Tab. 4.2a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Žamberk (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Žamberk)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	
Denní stacionáře	
Týdenní stacionáře	1
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	
Domovy se zvláštním režimem	
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	1
Zařízení pro krizovou pomoc	1
Nízkoprahová denní centra	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	
Terapeutické komunity	
Sociální poradny	4
Sociálně terapeutické dílny	
Centra sociálně rehabilitačních služeb	1
Pracoviště rané péče	3
Intervenční centra	1
Služby následné péče	
Ostatní	12
celkem	28

Zdroj: sběr dat ORP, vlastní šetření, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji

Tab. 4.2b: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo ORP Žamberk působících v rámci ORP Žamberk

P.č.	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Týdenní stacionář Mezi vámi	týdenní stacionář	Město Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí
2.	Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím	intervenční centrum	SKP-CENTRUM, o.p.s.	Pardubice
3.	Amalthea o.s.	ostatní -soc. aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Amalthea o.s.	Česká Třebová
5.	Pobočka FOD Pardubice	ostatní -soc. aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Fond ohrožených dětí z.s.	Pardubice
6.	Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Pardubice	centrum sociálně rehabilitačních služeb	Tyfloservis, o.p.s.	Hradec Králové
7.	Sociální rehabilitace -středisko Ústí nad Orlicí	centrum sociálně rehabilitačních služeb	Péče o duševní zdraví - region Pardubice z.s.	Ústí nad Orlicí
8.	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s.	centrum sociálně rehabilitačních služeb	Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s.	Ústí nad Orlicí
9.	Sociální poradna - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých	sociální poradna	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR	Česká Třebová
10.	Ambulantní centrum Pardubice	sociální poradna	Laxus o.s.	Pardubice
11.	Poradenské středisko nedoslýchavých HELP	sociální poradna	Český klub nedoslýchavých HELP	Ústí nad Orlicí
12.	Poradna pro rodinu Pardubického kraje	sociální poradna	Pardubický kraj	Ústí nad Orlicí
13.	MOST PRO o. p. s.	sociální poradna	MOST PRO o. p. s.	Ústí nad Orlicí
14.	Středisko rané péče Tamtam Olomouc	raná péče	Centrum pro dětský sluch TAMTAM, o.p.s.	Olomouc
15.	Středisko pro ranou péči v Pardubicích	raná péče	Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s.	Pardubice
16.	Raná péče EDA	raná péče	Raná péče EDA, o.p.s.	Praha
17.	Občanské sdružení Kontakt	ostatní -telefonická krizová pomoc	Kontakt o.s.	Linka důvěry Ústí n.Orlicí

18.	Centrum terénních programů Pardubického kraje	ostatní - terénní služby a poradenství pro drogově závislé a jejich rodiny	Laxus o.s.	Pardubice
-----	---	--	------------	-----------

Zdroj: sběr dat ORP, vlastní šetření, Katalog sociálních služeb a pomoci v Pardubickém kraji

Mimo zařízení sociálních služeb se sídlem na území ORP Žamberk, jejichž výčet je uveden v tabulce č. 4.1 se na saturování sociálních potřeb obyvatelů obcí ORP Žamberk podílí zařízení (resp. poskytovatelé) se sídlem mimo území ORP Žamberk a to tak, že buď sami do území ORP Žamberk dojíždějí za účelem poskytování dané služby anebo obyvatelé ORP Žamberk mohou navštěvovat jejich dostupná zařízení s adresou mimo území ORP Žamberk. Přehled těchto zařízení je uveden v tabulce 4.2b. V tabulce 4.2a je pak uveden počet všech zařízení, působících na území ORP se sídlem na území i mimo území ORP. (Součet zařízení tab. 4. 1 a tab. 4.2b)

Popis zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP Žamberk působící na území ORP Žamberk:

Týdenní stacionáře

1. Týdenní stacionář mezi vámi, T. G. Masaryka 123, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Stacionář Ústí nad Orlicí (příspěvková organizace města). Zařízení poskytuje pobytové služby lidem s mentálním postižením, event. s přidruženou smyslovou nebo tělesnou vadou.

Centra sociálně rehabilitačních služeb

1. Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Pardubice, Milady Horákové 549/53, Třebeš, 500 06 Hradec Králové, poskytovatel - Tyfloservis, o.p.s., poskytuje sociálně rehabilitační služby osobám nevidomým a těžce slabozrakým.

2. Sociální rehabilitace - středisko Ústí nad Orlicí, Malé Hamry 355, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Péče o duševní zdraví - region Pardubice (zájmové sdružení). Zařízení sociálních služeb poskytuje sociálně rehabilitační služby osobám s chronickým duševním onemocněním.

3. Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s., Čs. armády 1181, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s., vedle sociálně rehabilitačních služeb zařízení zajišťuje poskytování osobní asistence.

Sociální poradny:

1. Sociální poradna, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Mlýnská 900, 560 02 Česká Třebová, poskytovatel - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství osobám se zrakovým postižením, a to ambulantní i terénní formou.

2. Ambulantní centrum Pardubice, Jana Palacha 1552, Zelené Předměstí, 530 02 Pardubice, poskytovatel - Laxus o.s. zajišťuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým závislostí nebo závislým na návykových látkách.

3. Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP, Čs. armády 284, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Český klub nedoslýchavých HELP. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství osobám se sluchovým postižením a seniorům.

4. Poradna pro rodinu Pardubického kraje, Na Pláni 1343 562 06 Ústí nad Orlicí, příspěvková organizace Pardubického kraje. Zařízení poskytuje odborné sociální poradenství klientům, kteří mají

problémy v osobních, partnerských, rodinných a mezilidských vztazích nebo žijí osaměle. Dále poskytuje těmto klientům psychologickou, psychoterapeutickou a psychosociální pomoc.

5. Zařízení poradny pro cizince MOST PRO o.p.s., 17. listopadu 1394, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - MOST PRO o.p.s. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství cizincům ze třetích zemí i z EU, kteří žijí nebo pracují na území Pardubického kraje.

Pracoviště rané péče:

1. Středisko rané péče Tamtam Olomouc, Jungmannova 25, 772 00 Olomouc, zařízení poskytovatele - Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o. s., poskytuje sociální služby rané péče rodinám dětí se sluchovým a kombinovaným postižením od narození do 7 let věku.

2. Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., Bělehradská 389, Polabiny, 530 09 Pardubice, poskytovatel - Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., poskytuje sociální služby rané péče, jejímž cílem je podpora rodiny a podpora vývoje dítěte raného věku (0-7 let) s ohroženým vývojem nebo tělesným, mentálním či kombinovaným postižením v Pardubickém kraji.

3. Raná péče EDA, Trojická 2/387, 128 00 Praha 2, poskytovatel - Raná péče EDA, o.p.s.. Zařízení poskytuje odborné služby, podporu a pomoc rodinám, ve kterých vyrůstá dítě se zrakovým či jiným postižením nebo ohrožením vývoje v raném věku.

Intervenční centra

1. Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím, Erno Košťála 980, Studánka, 530 12 Pardubice, poskytovatel - SKP - CENTRUM, o.p.s., pomáhá umožnit osobám ohroženým domácím násilím a nebezpečným pronásledováním v Pardubickém kraji dosáhnout na možnost ukončení násilného chování.

Ostatní:

1. Amalthea o.s., Hýblova 546, 560 02 Česká Třebová, poskytovatel - Amalthea o.s. poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Provozuje dva odborné programy – Centrum náhradní rodinné péče a Podpora pro rodinu a dítě.

2. Pobočka FOD Pardubice, Nerudova 880, 530 02 Pardubice, poskytovatel - Fond ohrožených dětí z.s. poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

3. Občanské sdružení Kontakt, Ústí nad Orlicí, poskytuje telefonickou krizovou pomoc dle § 108/2006 Sb., o sociálních službách (465 524 252 - linka důvěry Ústí nad Orlicí) a e-mailové poradenství .

4. Centrum terénních programů Pardubického kraje, Milheimova 827, 530 02 Pardubice, poskytovatel Laxus o.s. poskytuje terénní služby a poradenství pro drogově závislé a jejich rodiny.

Dále v území ORP Žamberk působí subjekty poskytující související služby mimo zákon o sociálních službách:

Související služby (mimo zákon o sociálních službách) - nejsou zahrnuty v tabulce:

Občanské sdružení CEMA Žamberk – Klub bez klíče, Nádražní 22, 564 01 Žamberk. V klubu jsou zajišťovány volnočasové, vzdělávací a výchovné aktivity pro děti a mládež.

Občanské sdružení CEMA Žamberk – Rodinné centrum Pohoda, Nádražní 22, 564 01 Žamberk. Rodinné centrum je místem setkávání rodičů s malými dětmi.

Občanské sdružení Šťastný domov, Líšnice 82, 561 84.

Oblastní charita Ústí nad Orlicí – Rodinné centrum Mozaika Letohrad, Taušlova 714, 561 51 Letohrad.
Rodinné centrum nabízí prostor pro setkávání rodin s dětmi.

Tab. 4.3: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	1
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	
	Domovy se zvláštním režimem	
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	
	Telefonická krizová pomoc	
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	1
	Intervenční centra	
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	
Sociální rehabilitace		

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle "Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV" působí v území ORP Žamberk k 31. 12. 2013 celkem 8 poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají registrováno celkem 16 sociálních služeb s místem poskytování na území ORP Žamberk.

Na základě analýzy databáze ČSÚ je zřejmé, že zde je pro ORP Žamberk k 31. 12. 2012 v ukazateli sociální služby poskytované v zařízeních uvedeno pouze 5 sociálních služeb. Porovnáním těchto údajů o poskytovaných službách s údaji v Registru poskytovatelů MPSV je zřejmé, že databáze ČSÚ je neaktuální. Současně je nutno této komparaci přiložit pouze omezený (orientační) význam neboť vedle rozdílné aktuálnosti porovnávaných dat je odlišná i struktura vedených údajů.

Přehled sociálních služeb vedených v tab. č. 4.3:

Sociální poradenství

1. Občanská poradna Ústí nad Orlicí - kontaktní místo Letohrad, Na Kopečku 356, 561, poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí. Občanská poradna Ústí nad Orlicí je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci, provází občany při jejich obtížích a přijímá každého občana s každým dotazem. Služba odborného poradenství je nabízena každému, kdo se ocitne v nouzi, neví si rady a není schopen svou situaci zvládnout bez pomoci.

Osobní asistentství

1. Osobní asistence Ústí nad Orlicí, Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad, poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí.

Pečovatelská služba

1. Centrum sociální péče města Žamberk, Albertova 357, 564 01 Žamberk, poskytovatel - Centrum sociální péče města Žamberk, který zajišťuje poskytování terénní pečovatelské služby pro osoby, které mají sníženou soběstačnost a jejichž zdravotní stav vyžaduje pomoc jiné osoby, a pro rodiny s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

2. Bytový dům s pečovatelskou službou, Pastviny 140, 564 01 Pastviny, kde poskytovatel - Dita Škúrková - osoba podnikající dle ŽZ nezapsaná v OR poskytuje pečovatelské služby občanům, jejichž zdravotní stav a věk umožňují, za předpokladu poskytování pečovatelské služby v potřebném rozsahu, vést poměrně samostatný život.

3. Pečovatelská služba, Aloise Hanuše 176, 561 64 Jablonné nad Orlicí, poskytovatel Město Jablonné nad Orlicí.

4. Dům s pečovatelskou službou, Sokolovská 16, 561 51 Letohrad, poskytovatel - Město Letohrad, nabízí pomoc v domácím prostředí, dojížděku za klienty do jejich domovů.

5. Charitní pečovatelská služba Letohrad, Na Kopečku 356, 561 51 Letohrad. Poskytovatel - církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí, poskytuje starým a zdravotně postiženým lidem v jejich domácím prostředí laskavou a odbornou péči, prostřednictvím pečovatelských služeb, především pak klientům ošetřovatelské péče.

Odlehčovací služby

1. Domov pod hradem Žampach, Žampach 1 a 8, 564 01 Žampach, poskytovatel Domov pod hradem Žampach, kde odlehčovací služby jsou poskytovány v zařízení domova pro osoby se zdravotním postižením.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

1., 2. Domov pod hradem Žampach, Žampach 1 a 8, 564 01 Žampach, poskytovatel Domov pod hradem Žampach. Domov pod hradem Žampach je příspěvkovou organizací Pardubického kraje, která poskytuje tři služby, a to domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení a odlehčovací službu.

Chráněné bydlení

1. Domov pod hradem Žampach – Chráněné bydlení, Komenského 42, 561 51 Letohrad, poskytovatel - Domov pod hradem Žampach - příspěvková organizace Pardubického kraje.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

1. Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku, Za Kopečkem 353, 564 01 Žamberk, poskytovatel - Albertinum , odborný léčebný ústav v Žamberku - příspěvková organizace Pardubického kraje, poskytuje sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče.

Azylové domy

1. Domov na skalách, Čs. armády 728, 564 01 Žamberk, kde Občanské sdružení CEMA Žamberk.

Domy na půl cesty

1. Dům na půl cesty, Sadová 1475, 564 01 Žamberk, kde Občanské sdružení CEMA Žamberk jako poskytovatel sociální pobytové služby napomáhá v Domě na půl cesty mladým lidem, kteří potřebují ubytování a podporu k samostatnému způsobu života.

Krizová pomoc

1. Domov na skalách, Čs. armády 728, 564 01 Žamberk, kde Občanské sdružení CEMA Žamberk poskytuje krizovou pomoc, pomáhá ženám, rodinám a rodičům s dětmi, kteří se ocitli náhle bez přístřeší a nemá jim kdo pomoci.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

1. Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Letohrad, Taušlova 714, 561 51 Letohrad, poskytovatelem je církevní organizace Oblastní charita Ústí nad Orlicí. NZDM Letohrad nabízí sociální službu pro děti a mládež ve věku 10-20 let z Letohradu a okolí.

Shrnutí:

Na území ORP Žamberk je celkem osmi poskytovateli sociálních služeb, majících zde sídlo, poskytováno celkem 16 sociálních služeb, z toho 1 služba sociálního poradenství, 11 služeb sociální péče a 4 služby sociální prevence. Další služby působí na území ORP bez registrované adresy zařízení, zejména služby s celostátní, krajskou či okresní působností.

Převážná většina nabídky sociálních služeb je soustředěna převážně ve městech s pověřeným obecním úřadem nebo pověřeným úřadem s rozšířenou působností (Žamberk, Letohrad a Jablonné

nad Orlicí). Poskytované služby jsou však zpravidla dostupné pro obyvatele spádového území ORP a to tak, že například služby poskytované terénní formou za uživateli „dojíždí“ i do okolních obcí nebo služby ambulantní a pobytové přijímají uživatele z celého ORP případně regionu nebo kraje. Mimo sociální služby dle zákona o sociálních službách spektrum nabídky podle potřeby doplňují služby návazné a související.

Z komunitního plánu sociálních služeb města Letohrad plyne úvaha o rozšíření stávající sítě služeb sociální péče o denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením popřípadě o chráněné dílny. Stejná potřeba byla identifikována terénním šetřením na ORP v Žamberku. Služeb denního stacionáře by využívaly zejména zdravotně postižené děti (mládež) kontinuálně po ukončení docházky na ZŠ speciální v Žamberku.

Z hlediska struktury i kapacity poskytovaných služeb je nápadná absence potřebné struktury a kapacity u služeb sociální péče domovy pro seniory popř. domovy se zvláštním režimem. Tento deficit byl potvrzen provedeným dotazníkovým šetřením u představitelů obcí ORP v dubnu 2014. Tento problém bude v důsledku nepříznivého demografického vývoje narůstat, neboť na základě projekce obyvatelstva zpracované ČSÚ pro území Pardubického kraje lze očekávat, že počet seniorů (věková kat. 65+) mezi lety 2013 - 2023 v rámci kraje vzroste o cca 36%. Současně je zaznamenána poptávka po pečovatelské službě, převyšující současné možnosti poskytovatelů.

Tab. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Žamberk (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP Žamberk)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	6
Služby sociální péče	Osobní asistence	2
	Pečovatelská služba	5
	Tísňová péče	
	Průvodcovské a předčitatelské služby	
	Podpora samostatného bydlení	
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	
	Denní stacionáře	
	Týdenní stacionáře	
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	
	Domovy se zvláštním režimem	
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	3
	Telefonická krizová pomoc	1
	Tlumočnické služby	
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	1
	Kontaktní centra	
	Krizová pomoc	1
	Intervenční centra	1
	Nízkoprahová denní centra	
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	
	Služby následné péče	
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	
	Sociálně terapeutické dílny	
	Terapeutické komunity	
	Terénní programy	1
Sociální rehabilitace	3	

Zdroj: vlastní šetření

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo území ORP uvedená v tabulce č. 4.2 se podílí na saturaci sociálních potřeb obyvatel ORP Žamberk zejména poskytováním níže uvedených sociálních služeb.

Sociální poradny

1. Sociální poradna, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Mlýnská 900, 560 02 Česká Třebová, poskytovatel - Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství osobám se zrakovým postižením, a to ambulantní i terénní formou.

2. Ambulantní centrum Pardubice, Jana Palacha 1552, Zelené Předměstí, 530 02 Pardubice, poskytovatel - Laxus o.s. zajišťuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým závislostí nebo závislým na návykových látkách.
3. Poradenské středisko Českého klubu nedoslýchavých HELP, Čs. armády 284, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Český klub nedoslýchavých HELP. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství osobám se sluchovým postižením a seniorům.
4. Poradna pro rodinu Pardubického kraje, Na Pláni 1343 562 06 Ústí nad Orlicí, příspěvková organizace Pardubického kraje, poskytuje odborné sociální poradenství klientům, kteří mají problémy v osobních, partnerských, rodinných a mezilidských vztazích nebo žijí osaměle.
5. Zařízení poradny pro cizince MOST PRO o.p.s., 17. listopadu 1394, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - MOST PRO o.p.s. Poradna poskytuje odborné sociální poradenství cizincům ze třetích zemí i z EU, kteří žijí nebo pracují na území Pardubického kraje.

Týdenní stacionáře

1. Týdenní stacionář mezi vámi, T. G. Masaryka 123, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Stacionář Ústí nad Orlicí (příspěvková organizace města), poskytuje pobytové služby lidem s mentálním postižením, event. s přidruženou smyslovou nebo tělesnou vadou, od 3 do 64 let věku, převážně z okresu Ústí nad Orlicí.

Raná péče

1. Středisko rané péče Tamtam Olomouc, Jungmannova 25, 772 00 Olomouc, zařízení poskytovatele - Federace rodičů a přátel sluchově postižených, o. s., poskytuje sociální služby rané péče rodinám dětí se sluchovým a kombinovaným postižením od narození do 7 let věku.
2. Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., Bělehradská 389, Polabiny, 530 09 Pardubice, poskytovatel - Středisko rané péče v Pardubicích o.p.s., poskytuje sociální služby rané péče, jejímž cílem je podpora rodiny a podpora vývoje dítěte raného věku (0-7 let).
3. Raná péče EDA, Trojická 2/387, 128 00 Praha 2, poskytovatel - Raná péče EDA, o.p.s., poskytuje odborné služby, podporu a pomoc rodinám, ve kterých vyrůstá dítě se zrakovým či jiným postižením nebo ohrožením vývoje v raném věku.

Telefonická krizová pomoc

1. Občanské sdružení Kontakt, Ústí nad Orlicí, poskytuje telefonickou krizovou pomoc dle § 108/2006 Sb., o sociálních službách (465 524 252 - linka důvěry Ústí nad Orlicí) a e-mailové poradenství.

Intervenční centra

1. Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím, Erno Košťála 980, Studánka, 530 12 Pardubice, poskytovatel - SKP - CENTRUM, o.p.s. .

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

1. Amalthea o.s., Hýblova 546, 560 02 Česká Třebová, poskytovatel - Amalthea o.s. poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Provozuje dva odborné programy – Centrum náhradní rodinné péče a Podpora pro rodinu a dítě.
2. Pobočka FOD Pardubice, Nerudova 880, 530 02 Pardubice, poskytovatel - Fond ohrožených dětí z.s. poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Terénní programy

1. Centrum terénních programů Pardubického kraje, Milheimova 827, 530 02 Pardubice, poskytovatel Laxus o.s. poskytuje terénní služby a poradenství pro drogově závislé a jejich rodiny.

Sociální rehabilitace

1. Tyfloservis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko Pardubice, Milady Horákové 549/53, Třebeš, 500 06 Hradec Králové, poskytovatel - Tyfloservis, o.p.s., poskytuje sociálně rehabilitační služby osobám nevidomým a těžce slabozrakým.

2. Sociální rehabilitace - středisko Ústí nad Orlicí, Malé Hamry 355, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Péče o duševní zdraví - region Pardubice (zájmové sdružení), poskytuje sociálně rehabilitační služby osobám s chronickým duševním onemocněním.

3. Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s., Čs. armády 1181, 562 01 Ústí nad Orlicí, poskytovatel - Centrum pro zdravotně postižené a seniory Pardubického kraje, o.p.s., vedle sociálně rehabilitačních služeb zařízení zajišťuje poskytování osobní asistence.

Dále v území ORP Žamberk působí subjekty poskytující související služby mimo zákon o sociálních službách:

Související služby (mimo zákon o sociálních službách) - nejsou zahrnuty v tabulce:

- Občanské sdružení CEMA Žamberk – Klub bez klíče, Nádražní 22, 564 01 Žamberk. V klubu jsou zajišťovány volnočasové, vzdělávací a výchovné aktivity pro děti a mládež.
- Občanské sdružení CEMA Žamberk – Rodinné centrum Pohoda, Nádražní 22, 564 01 Žamberk. Rodinné centrum je místem setkávání rodičů s malými dětmi.
- Občanské sdružení Šťastný domov, Líšnice 82, 561 84.
- Oblastní charita Ústí nad Orlicí – Rodinné centrum Mozaika Letohrad, Taušlova 714, 561 51 Letohrad. Rodinné centrum nabízí prostor pro setkávání rodin s dětmi.

Shrnutí:

Tabulka č. 4.4 obsahuje celkový počet jednotlivých druhů sociálních služeb dostupných obyvatelům ORP Žamberk bez rozdílu, zda poskytovatel (zařízení) sídlí na území ORP či nikoliv.

(Součet počtu jednotlivých druhů poskytovaných sociálních služeb z tabulky č. 4.3 a počtu výše uvedených sociálních služeb). Na základě této dílčí analýzy je zřejmé, že obyvatelé ORP Žamberk disponují nabídkou 17 druhů sociálních služeb z celkového počtu 33 dostupných sociálních služeb, z toho se jedná v 6 případech o sociální poradenství, ve 12 případech o služby sociální péče a 15 služeb sociální prevence.

Tab. 4.5: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Žamberk					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						
Denní stacionáře						
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
Domovy pro seniory						
Domovy se zvláštním režimem						
Chráněné bydlení		1				
Azylové domy						1
Domy na půl cesty						1
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny				1		
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní		2	3	2	1	1
celkem	0	5	3	4	1	3

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle analýzy dat MPSV - "Registr poskytovatelů sociálních služeb" bylo v území SO ORP Žamberk k 31. 12. 2013 celkem 16 zařízení sociálních služeb, přičemž 31% těchto zařízení je zřízeno krajem, 19% obcemi, 25% církevními organizacemi, 6% fyzickou osobou a 19% jiným zřizovatelem (občanským sdružením).

Tab. 4.6: Počet sociálních služeb v ORP Žamberk dle zřizovatele

	typ sociální služby						
	Sociální poradenství					1	
Služby sociální péče	Osobní asistence					1	
	Pečovatelská služba			3		1	1
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby		1				
	Centra denních služeb						
	Denní stacionáře						
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		2				
	Domovy pro seniory						
	Domovy se zvláštním režimem						
	Chráněné bydlení		1				
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče		1				
	Služby sociální prevence	Raná péče					
Telefonická krizová pomoc							
Tlumočnické služby							
Azylové domy							1
Domy na půl cesty							1
Kontaktní centra							
Krizová pomoc							1
Intervenční centra							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1	
Noclehárny							
Služby následné péče							
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi							
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením							
Sociálně terapeutické dílny							
Terapeutické komunity							
Terénní programy							
Sociální rehabilitace							
celkem	0	5	3	4	1	3	

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle "Registru poskytovatelů sociálních služeb" MPSV bylo k 31. 12. 2013 na území SO ORP Žamberk registrováno celkem 16 sociálních služeb, z toho 5 jich bylo poskytováno subjekty, kde zřizovatelem byl Pardubický kraj (31%), ve 3 případech byla zřizovatelem obec (19%), ve 4 případech církev (25%). Fyzickou osobou je zřízena a poskytována 1 sociální služba (6%), občanským sdružením (jiné) pak 3 druhy sociálních služeb (19%).

Tab. 4.7: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky (Kč)						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	ORP Žamberk						
Druh zařízení sociálních služeb							
Centra denních služeb							
Denní stacionáře							
Týdenní stacionáře							
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	12 526 000		25 000	7 218 763	20 812 083	586 958	4 125 556
Domovy pro seniory							
Domovy se zvláštním režimem							
Chráněné bydlení	160 000			106 000	402 513		
Azylové domy	360 000	2 865 000	243 500		505 588		316 083
Domy na půl cesty		925 000	12 000		131 220		34 504
Zařízení pro krizovou pomoc							
Nízkoprahová denní centra							
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	231 000	140 000					392 649
Noclehárny							
Terapeutické komunity							
Sociální poradny	20 147	13 140	7 500				8 783
Sociálně terapeutické dílny							
Centra sociálně rehabilitačních služeb							
Pracoviště rané péče							
Intervenční centra							
Služby následné péče							
Ostatní	3 345 062	80 312	533 952	5 050 354	4 510 896	138 076	3 126 746
celkem za všechna zařízení	16 642 209	4 023 452	821 952	12 375 117	26 362 300	725 034	8 004 321

Zdroj: vlastní šetření

V roce 2012 bylo vynaloženo na financování zařízení sociálních služeb sídlících na území ORP Žamberk celkem 68 285 872 Kč. Struktura zdrojů těchto financí obsahuje dotace MPSV v celkové výši 16 642 209 Kč, dotace kraje ve výši 4 023 452 Kč, dotace obcí ve výši 821 952 Kč, příspěvky zřizovatelů ve výši 12 375 117 Kč, úhrady uživatelů ve výši 26 362 300 Kč, sponzorské dary ve výši 725 034 Kč a jiné finanční zdroje ve výši 16 785 398 Kč.

Tab. 4.8: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk

	pobytová					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních služeb															
Denní stacionáře															
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				114											
Domovy pro seniory															
Domovy se zvláštním režimem															
Chráněné bydlení				7											
Azylové domy			370	36											
Domy na půl cesty				8											
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež					20										
Noclehárny															
Terapeutické komunity															
Sociální poradny								6							
Sociálně terapeutické dílny															
Centra sociálně rehabilitačních služeb															
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní				30		20					395				

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb

V tabulce č. 4.8 je vyčíslena kapacita zařízení sociálních služeb (počet klientů, kontaktů, intervencí, lůžek, hovorů) v posuzovaném správním obvodu.

Podrobnější údaje k jednotlivým druhům zařízení a jejich kapacitě:

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domov pod hradem Žampach:

112 lůžek pobytové kapacity v rámci služby domov pro osoby se zdravotním postižením 2 lůžka pobytové kapacity v rámci odlehčovacích služeb

Chráněné bydlení

Domov pod hradem Žampach:

7 lůžek pobytové kapacity

Azylové domy

Domov na Skalách (CEMA Žamberk):

32 lůžek pobytové kapacity v rámci sociální služby azylového domu

4 lůžka pobytové kapacity v rámci služby krizové

370 intervencí krizové pomoci

Domy na půl cesty

Dům na půl cesty (CEMA Žamberk):

8 lůžek pobytové kapacity

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Letohrad:

20 klientů ambulantní kapacity

Sociální poradna

6 intervencí ambulantní kapacity v rámci odborného sociálního poradenství

Ostatní

30 lůžek pobytové kapacity v Albertinum, odborný léčebný ústav v Žamberku

20 klientů ambulantní kapacity a 379 klientů terénní kapacity v rámci pečovatelských služeb

16 klientů terénní kapacity v rámci osobní asistence

Tab. 4.9: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčitatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	1 492 116 Kč	133 094 Kč						
Výdaje	7 568 872 Kč	285 607 Kč						
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	20%	47%						

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření

Pečovatelská služba - rozklad kumulativních položek:

Oblastní charita Ústí nad Orlicí: P: 58 610 Kč, V: 200 621 Kč, 29%

Dita Škúrková: P: 150 000 Kč, V: 825 000 Kč, 18%

Město Jablonné nad Orlicí: P: 104 469 Kč V: 523 930 Kč, 19%

Centrum sociální péče města Žamberk: P: 510 267 Kč, V: 4 603 861 Kč, 11%

Město Letohrad: P: 668 770 Kč, V: 1 415 460 Kč, 47 %

Osobní asistence - Oblastní charita Ústí nad Orlicí: P: 133 094 Kč, V: 285 607 Kč, 47%

Tab. 4.10: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	4
Osobní asistence	0
Tísňová péče	
Průvodcovské a předčitatelské služby	
Podpora samostatného bydlení	
Odlehčovací služby	
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření

V roce 2012 byli na území ORP Žamberk v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením evidováni celkem 4 neuspokojení žadatelé v rámci pečovatelské služby u poskytovatele (fyzické osoby) Dita Škúrková. Z uvedeného počtu neuspokojených žadatelů však nelze jednoznačně dovodit závěr, do jaké míry je kapacita předmětných terénních a ambulantní služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením dostatečná či nikoliv. Někteří žadatelé podávají žádosti v době, kdy ještě nejsou připraveni či ochotni službu čerpat, naopak někteří potenciální žadatelé po obdržení informace o absenci volné kapacity žádost naopak nepodávají.

Tab. 4.11: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Žamberk v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem									

	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem		89							

	Pracoviště rané péče			Intervenční centra			Služby následné péče		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem									

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		mu ži	žen y		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem				11	94	10			

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem					4		116	2	58

	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí		Děti a mládež do 18 let	dospělí	
		m uží	že ny		m uží	že ny		m uží	že ny
Posuzovaný správní obvod - celkem	4	7	13				14	30	0

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření

Poznámka:

Zařízení Azylový dům (AD) poskytuje i službu krizová pomoc (KP): rozdělení klientů: děti AD:63, KP:53, muži AD:2, ženy AD:32, KP:26. V tabulce jsou obě služby sečteny.

Sociální poradny - celkový počet klientů 89, poskytovatel statisticky nerozlišuje klienty na děti, ženy a muže.

Ostatní:

V položce muži je zahrnuto 114 mužů a 26 klientů bez udání pohlaví (celkem 140).

Rozklad kumulativní položky ostatní:

Osobní asistence - Oblastní charita Ústí nad Orlicí: 3 klienti bez udání pohlaví a věku

Pečovatelská služba: Oblastní charita Ústí nad Orlicí: 15 klientů bez udání pohlaví a věku

Dita Škurková : muži 6, ženy 15

Město Jablonné n. Orlicí: muži 19, ženy 36

Centrum sociální péče města Žamberk: muži 27, ženy 132

Město Letohrad: muži 42, ženy 72

Soc. služby ve zdravotnictví- Albertinum : muži 20, ženy 49

Odlehčovací služba: 2 klienti bez udání pohlaví

Soc. aktivizační služba pro rodiny s dětmi: Oblastní charita Ústí nad Orlicí: 6 klientů bez udání pohlaví a věku

Tab. 4.12: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100%)	Průměrné náklady na uživatele/d en ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/d en terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/d en pobytové služby
Centra denních služeb				
Denní stacionáře				
Týdenní stacionáře				
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	46 395 720			1 107
Domovy pro seniory				
Domovy se zvláštním režimem				
Chráněné bydlení				
Azylové domy	4 297 589			419
Domy na půl cesty	1 112 179			575
Zařízení pro krizovou pomoc				
Nízkoprahová denní centra				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	887 454	51		
Noclehárny				
Terapeutické komunity				
Sociální poradny	61 462	57		
Sociálně terapeutické dílny				
Centra sociálně rehabilitačních služeb				
Pracoviště rané péče				
Intervenční centra				
Služby následné péče				
ostatní	16 099 237		832	286

Zdroj: MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb, vlastní šetření

Poznámka:

Domovy pro osoby se zdravotním postižením zahrnuje i službu chráněná bydlení a odlehčovací službu, vše poskytované v Domově pod hradem Žampach

Azylový dům se skládá ze služby Krizová pomoc (693 497,-) a azylový dům (3604092,-) poskytované Občanským sdružením CEMA Žamberk.

Ostatní:

Osobní asistence - Oblastní charita Ústí nad Orlicí: celkové náklady (CN): 285607,- průměrné náklady (PN): 378,-

Pečovatelská služba: Oblastní charita Ústí nad Orlicí: CN:200621,-, PN: 53,-

Dita Škurková : CN: neudala, PN: neudala

Město Jablonné n. Orlicí: CN:523930,- PN:38,-

Centrum sociální péče města Žamberk: CN: 4603861,- PN: nevedeno

Město Letohrad: CN:2820120, PN: 64,-

Sociální služby ve zdravotnictví - Albertinum CN:7212966,- PN: 286,-

Odlehčovací služba: (spojeno)

Soc. aktivizační služba pro rodiny s dětmi: Oblastní charita Ústí nad Orlicí: CN:452132,- PN:299,-

Počet organizací vykonávajících dobrovolnickou péči a počet jejich projektů v letech 2010, 2011 a 2012 v ORP Žamberk

Analýzou databáze MV přístupné na odkazu: <http://www.mvcr.cz/clanek/seznam-akreditovanych-projektu.aspx> bylo zjištěno, že na území SO ORP Žamberk nepůsobila v letech 2010, 2011 a 2012 žádná organizace vykonávající dobrovolnickou činnost na základě akreditovaných projektů MV. Současně nebylo místním šetřením potvrzeno, že by tuto činnost v rámci akreditovaných projektů na území ORP Žamberk vykonávala organizace sídlící mimo území ORP Žamberk.

Zaměření dobrovolnických projektů v letech 2010, 2011 a 2012 v ORP Žamberk

Na území SO ORP Žamberk nebyly v letech 2010, 2011 a 2012 realizovány žádné akreditované projekty MV dobrovolnické služby. Současně místním šetřením nebyla zjištěna jiná organizace se sídlem mimo území ORP Žamberk, vykonávající v ORP dobrovolnickou činnost v rámci akreditovaného projektu.

Tab. 4.13: Analýza výdajů obcí ORP Žamberk na sociální oblast v letech 2008 - 2012

Pododíl	Paragraf	Název	Výdaje v Kč/rok				
			2008	2009	2010	2011	2012
431	4312	Odborné sociální poradenství Odborné sociální poradenství podle § 37 odst. 3 a 4 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.					
	4319	Ostatní výdaje související se sociálním poradenstvím	86 920	148 020	87 070	94 530	87 110
432	4322	Ústavy péče pro mládež Dětské domovy pro děti ve věku nad 3 roky a ústavní zařízení pro mládež, podpora dětských vesniček, nespádají-li do oddílu 31 (školská internátní zařízení) a není-li prvotním smyslem pomoc zdravotně postiženým.					
	4329	Ostatní sociální péče a pomoc dětem a mládeži Zahrnuje i vymožené výživné přijaté od osob povinných výživou.	57 420	124 000	64 130	32 700	51 990
433	4333	Domovy-penzióny pro matky s dětmi					
	4339	Ostatní sociální péče a pomoc rodině a manželství	8 000	5 000	0	0	0
434	4341	Sociální pomoc osobám v hmotné nouzi a občanům sociálně nepřízpůsobivým Pomoc osobám v hmotné nouzi a osobám sociálně nepřízpůsobivým včetně zvláštní pomoci osobám, které se dostaly bez vlastního zavinění do nepříznivých poměrů nebo v nich žijí.	170 000	150 000	50 000	100 000	100 000
	4343	Sociální pomoc osobám v souvislosti s živelní pohromou nebo požárem	4 700	2 020	7 850	0	6 880

	4349	Ostatní sociální péče a pomoc ostatním skupinám obyvatelstva Včetně např. programů pomoci propuštěným vězňům včetně prevence kriminality a neoddelitelných podpor více skupinám obyvatelstva apod.	571 530	181 280	87 920	0	23 280
435	4351	Osobní asistence, pečovatelská služba a podpora samostatného bydlení	3 046 400	2 612 750	2 820 470	2 971 290	2 939 000
	4352	Tísňová péče	0	0	0	1 000	2 000
	4355	Týdenní stacionáře	12 770	1 000	1 000	0	23 000
	4356	Denní stacionáře a centra denních služeb	28 060	0	3 805 500	3 989 500	0
	4357	Domovy Zahrnuje domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.	3 634 000	3 839 150	0	0	3 806 000
	4359	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální péče. Zahrnuje např. odlehčovací služby.	133 050	107 350	96 700	53 690	13 000
437	4371	Raná péče a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi					
	4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny					
	4378	Terénní programy					
	4379	Ostatní služby a činnosti v oblasti sociální prevence Zahrnuje zejména sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, telefonickou krizovou pomoc, tlumočnické služby a další činnosti v oblasti sociální prevence.	7 000	8 000	49 000	4 000	3 000
	4399	Ostatní záležitosti sociálních věcí a politiky zaměstnanosti	700	380	0	770	0
Celkové náklady			7 760 550	7 178 950	7 069 640	7 247 480	7 055 260
Sociální poradenství (431)			86 920	148 020	87 070	94 530	87 110
Sociální péče a pomoc dětem a mládeži (432)			57 420	124 000	64 130	32 700	51 990
Sociální péče a pomoc manželstvím a rodinám (433)			8 000	5 000	0	0	0
Sociální rehabilitace a ostatní sociální péče a pomoc (434)			746 230	333 300	145 770	100 000	130 160
Služby sociální péče (435)			6 854 280	6 560 250	6 723 670	7 014 480	6 781 000
Služby sociální prevence (437)			7 700	8 380	49 000	4 770	3 000

Zdroj: Ministerstvo financí ČR, Výdaje obcí

Finanční analýza byla zpracována za období let 2008-2012 s přihlédnutím ke skutečnosti, že v roce 2006, resp. roce 2007 se uskutečnila sociální reforma a zahrnutí dřívějšího období by způsobilo pravděpodobně značný rozptyl hodnot analyzovaných dat a potažmo snížení vypovídající hodnoty této analýzy.

Na základě provedené finanční analýzy je zřejmé, že mezi lety 2008 - 2012 nedošlo k významnějším výkyvům u celkových výdajů na oblast sociálních služeb. V roce 2008 bylo obcemi ORP vynaloženo na oblast sociálních služeb celkem 7 760 550 Kč. V roce 2012 pak 7 055 260 Kč, což představuje celkový mírný pokles o 705 290 Kč (v relativních hodnotách -9 %). Nejvíce finančních prostředků bylo na sociální služby vynaloženo v roce 2008, naopak nejméně v roce 2012. Největší meziroční pokles byl

zaznamenán mezi roky 2008/2009, kdy mimo jiného došlo k výraznému omezování finančních zdrojů obcí v souvislosti s hospodářskou krizí.

Z hlediska struktury obecních výdajů na sociální oblast je zřejmé, že nejvíce výdajů je vynakládáno na služby sociální péče (pododdíl 435). V roce 2008 bylo vynaloženo na služby sociální péče celkem 6 854 280 Kč, v roce 2012 celkem 6 781 000 Kč, což představuje nepatrný pokles o 73 280 Kč (1 %).

Jako mírně negativní skutečnost se jeví s výjimkou roku 2010, nízký podíl obcí na výdajích služeb sociální prevence.

Očekávaný vývoj ve správním obvodu

Provedené analýzy jsou jedním z podkladů pro stanovení strategie rozvoje sociálních služeb v regionu. Na jejich základě lze vyhodnotit řadu skutečností:

- stávající kapacitu zařízení a sociálních služeb v komparaci se srovnatelnými regiony,
- požadavky na kapacitu zařízení a sociálních služeb (navýšení, snížení, zachování stavu),
- požadavky na změnu nabídky potřebných zařízení a sociálních služeb – přizpůsobení aktuální poptávce,
- efektivitu využití vynaložených finančních zdrojů a hledání dalších možností získávání těchto zdrojů,
- přínos procesu transformace a deinstitucionalizace pobytových zařízení,
- možnosti budování komunitních center sociálních služeb,
- možnosti ke zvýšení kvality sociálních služeb.

Tyto poznatky jsou nezbytné pro optimalizaci sítě sociálních služeb ve správním obvodu za současného naplnění oprávněných potřeb obyvatel regionu, efektivního využití dostupných finančních zdrojů, spolupráce všech aktérů a dosažení vysoké kvality těchto služeb. Současně se musí brát v úvahu vliv demografického a společenského vývoje na požadavky na sociální služby.

Celkově populace stárne a prodlužuje se doba dožití, proto bude třeba se soustředit na rozvoj služeb pro seniory. Zde se však nesmí zapomenout na trend poskytování služeb v terénní a ambulantní formě, aby klient mohl co nejdéle zůstat ve svém přirozeném prostředí.

Celorepublikově také dochází k humanizaci pobytových zařízení, což je další neopomenutelný fakt při plánování sociálních služeb a hledání tématu pro meziobecní spolupráci, obdobně jako problematika transformace a deinstitucionalizace, která se týká pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. V návaznosti na tento proces bude třeba se soustředit především na podporu komunitních pobytových služeb.

V mnoha regionech se v důsledku nepříznivého hospodářského vývoje řeší problémy se sociálně vyloučenými skupinami obyvatel. V těchto případech je vhodné se soustředit na služby a činnosti směřované k aktivizaci těchto osob, podporující rodinný život a smysluplné trávení volného času. Je rovněž vhodné úzce spolupracovat s aktéry oblasti školství, zaměstnávání a bydlení.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. 4.14: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti sociálních služeb

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Poskytovatelé sociálních služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Dostatek finančních prostředků - Zájem uživatelů - Zvýšit podporu ze strany obcí, kraje a státu - Slabá konkurence 	<ul style="list-style-type: none"> - Nízká kvalita poskytované služby - Absence potřebné služby - Nedostatek kapacity - Nedostatek financí - Neochota spolupracovat 	Pravidelná společná setkání	<ul style="list-style-type: none"> - Zajistit organizátora - Komunitní plánování sociálních služeb - Meziobecní spolupráce
Uživatelé služeb	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoká kvalita služby - Dostupnost služby - Nízká cena služby - Možnost výběru 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem o službu - Neochota hradit služby - Neadekvátní požadavky - Nedostatečná informovanost 	<ul style="list-style-type: none"> - Webová prezentace - Prezentace v tisku - Informační letáky či brožury - Osobní komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - Prověření nabídky a informačních kanálů
Rodinní příslušníci uživatelů	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrá dostupnost služby - Vysoká kvalita služby - Nízká cena služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem o službu - Nedostatečná informovanost - Neadekvátní požadavky 	<ul style="list-style-type: none"> - Webová prezentace - Prezentace v tisku - Informační letáky a brožury 	<ul style="list-style-type: none"> - Prověření nabídky a informačních kanálů
Veřejnost nečerpající služby	<ul style="list-style-type: none"> - Efektivita služby - Nízké náklady - Dodatečná nabídka služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem o oblast sociálních služeb - Pocit privilegizace některých skupin obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozitivní prezentace v médiích - Otevřenost služeb veřejnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Zlepšit komunikaci s médii - Pravidelně informovat - Pořádat besedy, setkání, nebo veřejná projednávání
Sponzoři a donátoři	<ul style="list-style-type: none"> - Dobré fungování a kvalita služby - Propagace partnera 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek zdrojů - Ukončení spolupráce - Neadekvátní zásahy do rozhodování o službě 	Standardní	<ul style="list-style-type: none"> - Motivovat pro spolupráci - Vysvětlovat role - Propagace - Zveřejňovat dobré příklady - Kvalitní výroční zprávy

Dobrovolníci	<ul style="list-style-type: none"> - Získání zkušeností - Možnost vzdělávání - Podpora ze strany stálých zaměstnanců - Podporu ze strany zaměstnavatele 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedůstojný přístup ke klientům - Přecenění sebe sama - Neochota se vzdělávat 	<ul style="list-style-type: none"> - Běžné komunikační kanály - Pravidelná supervize 	<ul style="list-style-type: none"> - Účast na vzdělávacích programech a supervizích - Poskytnutí zpětné vazby
Představitelé obcí SO ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - Uspokojení poptávky vlastních občanů - Optimalizovat výdaje na příspěvky nebo dotace pokud obec neposkytuje vlastními organizacemi nebo na provoz a investice svých organizací - Zmapování služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - Nejasné kompetence obcí - Nedostatek zdrojů, struktura financování zejména z veřejných zdrojů - Nejasná strategie, častá změna požadavků, nereálná očekávání - Špatné rozmístění poskytovatelů v území - Neochota spolupracovat, nezájem, jiné priority 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace s odborníky, zástupci poskytovatelů - Jednání mezi obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Zajištění přísunu pravidelných informací poskytovatelů, zajištění kontaktu se zástupci uživatelů - Meziobecní spolupráce - Prosazování společných zájmů
Kraje	<ul style="list-style-type: none"> - Uspokojení poptávky občanů na území kraje - Optimalizace sítě zařízení - Optimalizovat výdaje na služby poskytované nebo dotované krajem (příspěvky a dotace) - Předat služby poskytované krajem na obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevhodná alokace zdrojů, struktura financování zejména z veřejných zdrojů - Nejasná strategie: častá změna požadavků, nereálná očekávání - Špatné rozmístění poskytovatelů v rámci území kraje - Nedostatečná komunikace orgánů krajů a obcí k samosprávným kompetencím - Rizika spojená s nadměrnou administrativou a přetížením 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace s odborníky, zástupci poskytovatelů - Jednání s obcemi 	<ul style="list-style-type: none"> - Dobré pracovní podmínky včetně odměňování - Stálost zaměstnání
Stát	<ul style="list-style-type: none"> - Uspokojení poptávky občanů na území ČR - Optimalizace sítě zařízení - Optimalizovat výdaje na poskytované služby 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevhodná alokace zdrojů, struktura financování zejména z veřejných zdrojů - Nejasná strategie: častá změna požadavků, nereálná očekávání - Špatné rozmístění poskytovatelů v rámci ČR - Vrchnostenský přístup státu (nedostatečná komunikace) 	<ul style="list-style-type: none"> - Komunikace se zástupci obcí, se zájmovými sdruženími, odborníky, zástupci poskytovatelů 	<ul style="list-style-type: none"> - Prosazování zájmů společných veřejné správě (legislativních, ekonomických) - Jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi
Média	<ul style="list-style-type: none"> - Náměty pro čtenáře, zpravidla chtějí senzace 	<ul style="list-style-type: none"> - Negativní tvář poskytovatele a obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Partnerství s médii 	<ul style="list-style-type: none"> - Pravidelná komunikace s médii - Nabízet příklady dobré praxe

Tab. 4.15: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nevyjasněnost způsobu financování	3	4	12	1. Prosazování zájmů společných veřejné správě (legislativních, ekonomických) 2. Jasné vymezení kompetencí mezi státem krajem a obcemi	- Obec - Poskytovatel - stát, kraj
Nedostatek financí na zajištění běžného provozu (obec zřizovatelem poskytovatel)	3	5	15	1. Získat sponzory 2. Jednat s krajem o kofinancování 3. Zlepšit energetický management a zavést sdružené nákupy energií ke snížení výdajů, ostatní sdružené nákupy 4. Stanovení standardu (prostorových a materiálně technických podmínek – např. pasportizace) 5. Meziobecní spolupráce 6. Úhrada od uživatelů	- Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele - Obec, je-li podporovatel služby - Zřizovatel poskytovatele - Poskytovatelé
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	1. Využít fondy EU a jiné dotace 2. Meziobecní spolupráce	- Obec, je-li zřizovatelem poskytovatele - Obec, je-li podporovatel služby - Zřizovatel poskytovatele - Poskytovatel
Uživatelé neplatí za službu	2	2	4	1. Management pohledávek	- Poskytovatel
Neschopnost udržet službu po dobu udržitelnosti projektů financovaných z EU	2	4	8	1. Správné nastavení projektu 2. finanční rezervy, diverzifikace služeb	- Příjemce dotace
Jednoleté financování projektů	4	3	12	1. Změnit systém financování	- Poskytovatel
Organizační riziko					
Špatné rozmístění poskytovatelů a zařízení v rámci ORP (chybějící nebo přebytná kapacita služeb)	1	3	3	1. Meziobecní spolupráce	- Obce ORP
Nedostatek uživatelů/příliš mnoho uživatelů v čase (demografický vývoj)	3	3	9	1. Využít fondy EU 2. Meziobecní spolupráce	- Obce ORP

Nezájem či neochota ke spolupráci	3	3	9	1. Meziobecní spolupráce 2. Zlepšení komunikace mezi obcemi	- Obce ORP
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	3	3	9	1. Upozornění na dopady změn legislativy	- Obce ORP
Nevhodné reformy či změny zákonů	3	3	9	1. Upozornění na dopady změn legislativy	- Obce ORP
Technické riziko					
Nevhodné prostory, špatný technický stav budov	2	3	6	1. Využití dotace EU a jiné zdroje	- Obec (vlastník budov) - Poskytovatel
Špatná technický stav vybavení, zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	1. využití dotace EU a jiné zdroje	- Obec (vlastník zařízení) - Poskytovatel
Věcné riziko					
Špatné řízení poskytované služby (stížnosti občanů)	2	3	6	1. Sledování kvality 2. Meziobecní spolupráce (příklady dobré praxe)	-Zřizovatel poskytovatele
Nízká kvalita konkrétní služby	2	3	6	1. Správně stanovené podmínky ve smlouvě	- Poskytovatel
Nezájem uživatelů či rodinných příslušníků o konkrétní službu	3	3	9	1. Vysvětlování problematiky 2. Meziobecní spolupráce	- Poskytovatel
Nedostatečné nebo nevhodné personální zabezpečení služeb	2	3	6	1. Personální management 2. Vzdělávání zaměstnanců	- Poskytovatel

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování), organizační rizika (týká se například rozmístění škol, demografie, chování obcí a kraje), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. stav budov, vybavení), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkají kvality škol).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5:

- hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a
    - hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).
- Pravděpodobnost je v níže uvedené tabulce v několika případech uvedena v rozsahu (např. 1 až 5). Rozsah byl zpracovateli vzorového příkladu zvolen proto, že se to významně týká místních podmínek v daném ORP. Pro konkrétní území je nutné napsat jednoznačné číslo.

Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se bude pohybovat mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik (tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika – tj. průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikaci reálného výskytu dané rizikové události).

Z provedené analýzy rizik bylo jako největší riziko identifikováno především finanční riziko spojené s nedostatkem financí k zajištění běžného provozu poskytované služby. Nositelům rizika jsou zejména obce, ať již jako zřizovatelé nebo podporovatelé služby a poskytovatelé dané sociální služby. Lze očekávat, že s postupem nepříznivého demografického vývoje (stárnutí populace) a souvisejícím nárůstem osob potřebných z řad seniorů, bude problém nedostatku financí pro celou oblast sociálních služeb ještě palčivější. Jako další významná rizika byla shledána finanční rizika související s nevyjasněním způsobu financování sociálních služeb a dále se systémem jednoletého způsobu financování projektů, znemožňující racionální plánování předmětných sociálních služeb.

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Tab. 4.16: SWOT analýza oblasti sociálních služeb

<p>Silné stránky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zkušenosti s komunitním plánováním na části ORP (Letohrad a okolí) 2. Ochota obcí řešit problémy občanů 3. Existence stabilních a progresivních poskytovatelů soc. služeb (CEMA Žamberk, Oblastní charita Ústí nad Orlicí, pobočka Letohrad) 4. Příklad úspěšné meziobecní spolupráce při výstavbě a provozování Domu s pečovatelskou službou v Pastvinách 5. Široké zastoupení poskytovatelů pečovatelské služby (Žamberk, Letohrad, Jablonné n. Orlicí, Pastviny) 6. Dostupnost širší nabídky sociálních služeb v rámci okresu nebo kraje 7. Občanské sdružení Šťastný domov - chráněné dílny a zázemí pro volný čas postižených 	<p>Slabé stránky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nedostatek financí obcí na sociální služby 2. Absence zařízení denního stacionáře a domova pro seniory na území ORP 3. Chybějící dobrovolnická aktivita 4. Nízká informovanost obyvatel o sociálních službách 5. Absence komunitního plánu celého území ORP 6. Nedostatečná propagace sektoru sociálních služeb 7. Tématika soc. služeb není preferované téma obcí 8. Nedostatek kapacity sociálního bydlení
<p>Příležitosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Využití finančních prostředků EU na realizaci projektů v oblasti sociálních služeb 2. Vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením a osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené 3. Koordinace a efektivnější využití sociálních služeb nabízených v regionu na základě meziobecní spolupráce 4. Spolupráce obcí při budování infrastruktury zdravotních a sociálních služeb 5. Rozšíření služeb ambulantních a terénních s cílem poskytnout potřebné služby především v přirozeném prostředí uživatelů (klientů) 6. Zavedení služeb komunitního charakteru 7. Vytvoření kapacity dostupného bydlení 8. Vznik dobrovolnické organizace s účastí v akreditovaných projektech 	<p>Hrozby:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nepříznivý demografický vývoj spočívající ve stárnutí populace 2. Nevhodné změny legislativy s negativními dopady na poskytované sociální služby 3. Snížení finančních zdrojů ke krytí nákladů na sociální služby 4. Změna modelu sociální politiky při změně politické reprezentace 5. Nezvládnutí procesu transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb 6. Nárůst sociálně vyloučených osob při větším nárůstu nezaměstnanosti 7. Dlouhodobě nesystémová podpora financování sociálních služeb

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám.

Příležitostí je řešení problémů formou meziobecní spolupráce. Základem by mělo být společné komunitní plánování sociálních služeb na co nejširším území, nejlépe na celém území SO ORP.

Problém finančního rizika spojeného s nedostatkem financí k zajištění běžného provozu poskytovaných sociálních služeb může být řešen využitím finančních prostředků EU na realizaci velkého spektra projektů v oblasti sociálních služeb. Zde je však nutné mít tyto projekty kvalitně připravené tak, aby byly úspěšné.

Specifickými problémy na území ORP Žamberk je absence dobrovolnické aktivity a také nedostatečná kapacita sociálního bydlení (malometrážní byty). I zde je prostor využití příležitosti meziobecní spolupráce v rámci společného komunitního plánování a také možnosti využití finančních prostředků z nejrůznějších dotačních titulů především z fondů EU.

4.1.5 Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V území ORP Žamberk působí k 31. 12. 2013 celkem 8 poskytovatelů sociálních služeb, kteří mají registrované sociální služby s místem poskytování na území ORP Žamberk. Celkem je v ORP registrováno podle Registru poskytovatelů sociálních služeb MPSV 16 sociálních služeb a stejný počet zařízení. Zařízení sociálních služeb jsou lokalizována převážně ve městech s pověřeným obecním úřadem nebo pověřeným úřadem s rozšířenou působností (Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí). Výjimku tvoří zařízení Domov pod hradem Žampach a dům s pečovatelskou službou v Pastvinách, jehož výstavba a provoz je zdárným příkladem dobré praxe meziobecní spolupráce. Dům s pečovatelskou službou v Pastvinách představuje výstup společně realizovaného projektu obcí Pastviny, Klášterec nad Orlicí, Kunvald a České Petrovice v rámci mikroregionu "Rozvoj regionu obcí pod Zemskou bránou" v oblasti sociálních služeb.

Poskytované služby jsou však zpravidla dostupné pro obyvatele spádového území ORP a to tak, že například služby poskytované terénní formou za uživateli „dojíždí“ i do okolních obcí nebo služby ambulantní a pobytové přijímají uživatele z celého ORP případně regionu nebo kraje. Mimo sociální služby dle zákona o sociálních službách spektrum nabídky podle potřeby doplňují služby návazné a související.

Metoda komunitního plánování sociálních služeb je v praxi realizována pouze v Letohradě, kde je zpracovaný komunitní plán pro rozvoj sociálních služeb ve městě a okolních obcích. Existence komunitního plánování je obecně hodnocena velmi kladně a je zde reálná příležitost pro využití této zkušenosti a zavedení komunitního plánování pro celé území ORP v rámci meziobecní spolupráce.

Z hlediska dostatečnosti struktury zařízení sociálních služeb s adresou na území ORP Žamberk je z Komunitního plánu sociálních služeb města Letohrad patrna úvaha o rozšíření stávající sítě zařízení o denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením popřípadě chráněné dílny. Stejná potřeba byla zjištěna terénním šetřením v Žamberku, kde denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením by pomohl vyřešit poptávku po navazujících službách pro osoby se zdravotním postižením, neboť by poskytovanými službami navazoval na ZŠ speciální v Žamberku, která vzdělává tuto cílovou skupinu.

Z hlediska kapacit stávajících sociálních služeb lze po přihlédnutí k závěru terénního výzkumu u představitelů obcí ORP Žamberk v dubnu 2014 konstatovat, že obecně je jako jeden z největších problémů v oblasti sociálních služeb, který musí v obcích řešit, vnímána nedostatečná kapacita v zařízeních pro seniory (zejména v chybějícím domově pro seniory popřípadě domově se zvláštním režimem) a dále chybějící dostupné sociální bydlení (malometrážní byty). Současně však je vytváření nových kapacit zařízení sociálních služeb limitováno nejvýraznějším problémem obcí v oblasti sociálních služeb, vyplývajícím rovněž z předmětného terénního výzkumu a to nedostatkem financí, které je možno směřovat do sociální oblasti.

Obecně lze konstatovat, že stávající síť zařízení sociálních služeb na území ORP, je s výjimkou zmíněných problémů v oblasti struktury a kapacity, přiměřená jak z hlediska zabezpečení aktuálních sociálních potřeb obyvatel ORP, tak z hlediska finanční udržitelnosti provozu těchto zařízení. Mimo zařízení sociálních služeb se sídlem v území ORP jsou obyvatelům obcí dále dostupná zařízení sociálních služeb mimo území ORP, které významně rozšiřují nabídku poskytovaných sociálních služeb.

Na území SO ORP Žamberk nebyly v letech 2010, 2011 a 2012 realizovány žádné akreditované projekty MV dobrovolnické služby. Absence působnosti organizace vykonávající dobrovolnickou činnost na základě akreditovaných projektů MV je na jedné straně slabší stránkou charakterizující oblast sociálních služeb v území ORP avšak na straně druhé příležitostí, jak v budoucnu rozšířit a zkvalitnit předmětný segment sociálních služeb v ORP.

Na základě provedené finanční analýzy je zřejmé, že mezi lety 2008 - 2012 nedošlo k významnějším výkyvům u celkových výdajů na oblast sociálních služeb. V roce 2008 bylo obcemi ORP vynaloženo na oblast sociálních služeb celkem 7 760 550 Kč. V roce 2012 pak 7 055 260 Kč, což představuje celkový mírný pokles o 705 290 Kč (v relativních hodnotách -9 %). Nejvíce finančních prostředků bylo na sociální služby vynaloženo v roce 2008, naopak nejméně v roce 2012. Největší meziroční pokles byl zaznamenán mezi roky 2008/2009, kdy mimo jiného došlo k výraznému omezení finančních zdrojů obcí v souvislosti s hospodářskou krizí.

Z hlediska struktury obecních výdajů na sociální oblast je zřejmé, že nejvíce výdajů je vynakládáno na služby sociální péče (pododíl 435). V roce 2008 bylo vynaloženo na služby sociální péče celkem 6 854 280 Kč, v roce 2012 celkem 6 781 000 Kč, což představuje nepatrný pokles o 73 280 Kč (1%).

Jako mírně negativní skutečnost se jeví s výjimkou roku 2010, nízký podíl obcí na výdajích služeb sociální prevence.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. Provedená analytická část potvrdila, že v této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících.

Cílem projektu je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Na základě analytické části se návrhová část zaměří zejména na tato témata:

- Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území ORP
- Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním
- Absence dobrovolnické aktivity
- Nedostatečná kapacita sociálního bydlení (malometrážní byty)

4.2. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odborné veřejnosti z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

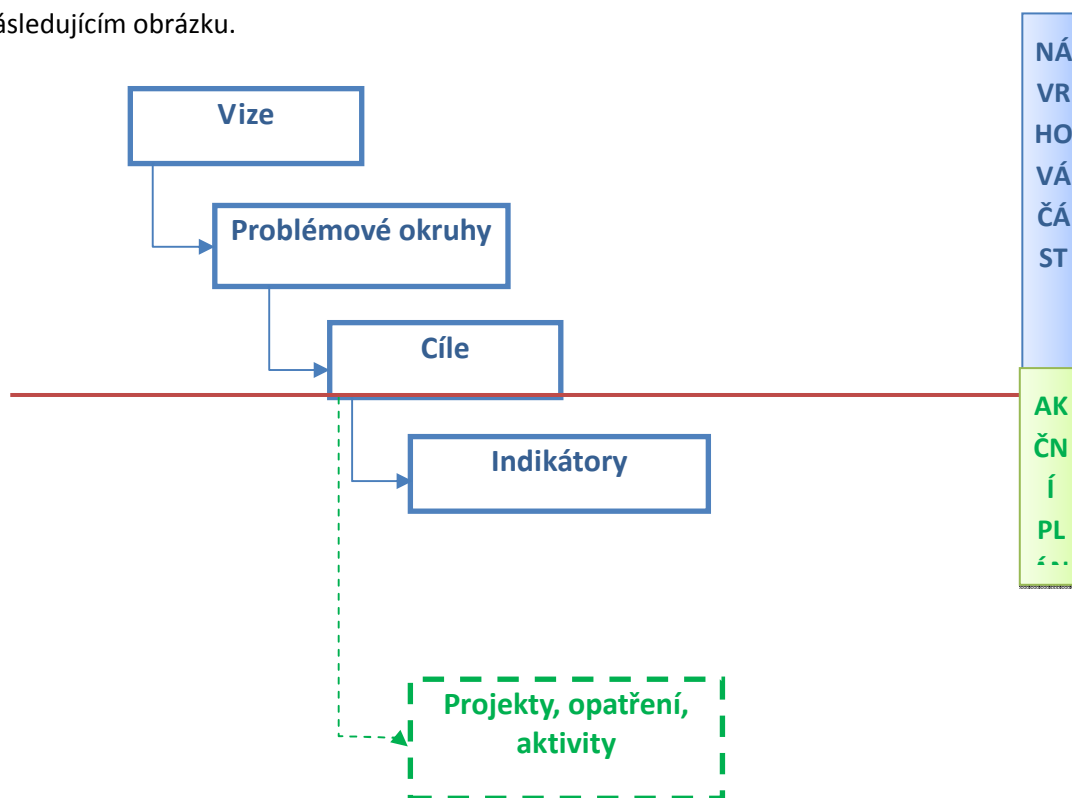
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálními investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
Sociální služby	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3	
	cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1	cíl 3.2

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.1. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE			
<p>Vzájemná spolupráce obcím SO ORP Žamberk přináší efekt. Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu. Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz. Vzdělání je místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP. Do vzdělávání jsou zapojeny i další relevantní subjekty, především firmy. Komunitní plánování sociální péče na celém území SO ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.</p>			
OBLASTI			
Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3	Problémová oblast 4
Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území ORP	Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním	Absence dobrovolnické aktivity	Nedostatečná kapacita sociálního bydlení (malometrážní byty)
CÍLE			
1.1 Společné komunitní plánování sociálních služeb více obcemi pokrývající celé území SO ORP	2.1 Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj	3.1 Vybudování dobrovolnického centra	4.1 Podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů (pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby s nízkými příjmy, se sociálním handicapem ...)

Popis problémových oblastí

Problémová oblast 1

Komunitní plánování sociální péče nepokrývající celé území ORP

Komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Výsledkem komunitního plánování by měl být systém sociálních služeb na místní úrovni, který odpovídá místním potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.

Je to otevřený, cyklický proces zjišťování potřeb, zdrojů, plánování, realizace a vyhodnocení efektivity dílčích kroků za účelem zajištění dostupnosti sociálních služeb. Účastníky procesu komunitního plánování sociálních služeb ve SO ORP Žamberk se mohou stát všichni, kdo se dobrovolně hlásí k jeho principům a aktivně se podílí na jeho realizaci. Jedná se o zástupce uživatelů, poskytovatelů, zadavatelů sociálních služeb a veřejnosti.

Plánování zajištění dostupné sítě veřejných služeb metodou komunitního plánování přináší voleným zástupcům obcí relevantní podklady pro strategické plánování, protože tyto vznikají na základě mapování skutečné potřeby občanů v daném místě.

Pro obce představuje komunitní plánování zejména tyto přínosy:

- zapojuje všechny účastníky systému sociálních služeb (uživatelé, poskytovatele, zadavatele) do přípravy a uskutečňování plánu sociálních služeb a zvyšuje tak podíl na rozhodovacím
- podporuje dialog a spolupráci mezi obyvateli, zvyšuje pocit příslušnosti ke komunitě a umožňuje objevovat nové lidské i materiální stránky;
- umožňuje obcím sdružovat stávající zdroje, zvyšuje efektivitu jejich využití, zvyšuje dostupnost a kvalitu sociálních služeb a rozšiřuje jejich nabídku, zajišťuje, aby sociální služby odpovídaly zjištěným místním potřebám;
- zvyšuje efektivitu investovaných finančních prostředků, protože je vynakládá jen na takové služby, které jsou potřebné.

Metoda komunitního plánování sociálních služeb v rámci správního obvodu ORP Žamberk byla úspěšně aplikována pouze v Letohradě, kde byl zpracován komunitní plán pro rozvoj sociálních služeb ve městě a okolních obcích. V současné době již tento plán pozbyl platnosti. V Žamberku Komunitní plánování je dotčenými skupinami v oblasti sociálních služeb obecně vnímáno a hodnoceno velmi kladně. V rámci meziobecní spolupráce se otevírá reálná příležitost pro zavedení komunitního plánování pro celé území ORP.

Na základě uvedených skutečností je zřejmé, že komunitní plánování rozvoje sociálních a souvisejících služeb v rámci celého území ORP Žamberk by pomohlo přispět k efektivnějšímu využívání finančních prostředků vynakládaných do oblasti sociálních služeb při současném udržitelném rozvoji sociálních služeb v souladu s potřebami řešeného území.

K příčinám, respektive překážkám bránícím ve společném komunitním plánování patří zejména nízká informovanost samospráv o možnostech a přínosech komunitního plánování, dílčím způsobem nezáměr některých obcí o problematiku sociálních služeb, nedostatečná komunikace mezi souvisejícími skupinami v sociální oblasti a v neposlední řadě nízká motivace v zastupitelstvech obcí k přijetí rozhodnutí o zavedení komunitního plánování.

Neřešení popsaného problému znamená pro obce ve správním obvodu ORP Žamberk zejména nevyužití užitku plynoucích z možných pozitivních dopadů:

- rozvoj sociálních služeb v souladu s potřebami uživatelů;
- vytvoření realizovatelné koncepce rozvoje sociálních služeb;
- společné hledání nových finančních, materiálních a lidských zdrojů pro zajištění sociálních služeb.

Problémová oblast 2

Nedostatečná nabídka služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním

Na základě provedené analýzy a s přihlédnutím k výsledkům dotazníkového šetření u představitelů obcí v ORP Žamberk byl z hlediska dostatečnosti nabídky poskytovaných sociálních služeb

identifikován problém zejména s nedostatečnou kapacitou služby domov pro seniory. Na území ORP se nenachází žádné zařízení s pobytovou službou domov pro seniory. V případě potřeby poskytnutí této pobytové služby jsou senioři ze SO ORP Žamberk nuceni využívat služby zařízení lokalizovaných na území sousedních ORP – Ústí nad Orlicí, Lanškroun a Králíky.

Po projednání tohoto problému ve fokusní skupině byl vyvozen závěr, že v současné době absence domova pro seniory nepředstavuje pro oblast sociálních služeb v ORP Žamberk významnější problém, neboť tato pobytová služba je úspěšně nahrazována terénními a ambulantními službami, zejména pečovatelskou službou s vysokou časovou dostupností.

Problém by však mohl nastat při větším nárůstu počtu zájemců o některou z předmětných služeb péče o seniory a osoby se zdravotním postižením. Toto riziko je s ohledem na nepříznivý demografický vývoj velice pravděpodobné. Podle projekce obyvatelstva zpracované ČSÚ pro území Pardubického kraje lze očekávat, že počet seniorů (věková kat. 65+) mezi lety 2013 – 2023 v rámci ORP Žamberk vzroste o cca 36%.

Z uvedeného důvodu je s ohledem na očekávaný vývoj vhodné přijmout opatření k řešení tohoto potenciálního problému. Řešením by mohlo být zajištění dostatečné flexibility kapacity terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením popřípadě zvýšení jejich časové dostupnosti. Jedná se zejména o pečovatelskou službu a osobní asistenci, jako terénní služby, které prodlouží dobu, po kterou klient může setrvat doma před nástupem do pobytové služby. Z provedených analýz jednoznačně vyplývá, že terénní a ambulantní služby jsou v nákladech na jednoho uživatele výrazně levnější než služby pobytové.

Na základě jednání fokusní skupiny byl mimo výše uvedeného identifikován nový problém v souvislosti s nedostatečnou nabídkou sociálních služeb a to absence služeb péče o osoby s duševním onemocněním, konkrétně chybějící denní stacionář pro osoby s duševním onemocněním. Podle kvalifikovaného odhadu je v rámci SO ORP cca 50 osob, které by tuto službu mohly využívat, ale není zde dostupná.

V denních stacionářích se poskytují služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, a osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Služba obsahuje tyto základní činnosti: pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Předmětný denní stacionář by měl nabízet aktivity lidem s duševním onemocněním a/nebo mentálním handicapem, kteří potřebují pravidelnou podporu v získávání a udržování schopností a dovedností potřebných k dosažení co největší míry samostatnosti pro život v běžném prostředí.

Potřeba denního stacionáře byla rovněž zaznamenána pro cílovou skupinu děti, mládež a dospělé osoby se zdravotním postižením. Zvláště potřebné by bylo využití denního stacionáře k zajištění služeb pro děti a mládež po ukončení základní školy praktické v Žamberku, pokud nejsou účastníky navazujícího vzdělávání.

Systémovým řešením by bylo aktivity směřovat ke vzniku a provozu zařízení denního stacionáře s komplexní nabídkou pro všechny uvedené cílové skupiny tj. jak skupinu osob s duševním onemocněním tak skupinu děti, mládež a dospělí se zdravotním postižením.

Příčinou absence služeb denního stacionáře je zejména nedostatek finančních prostředků, nízká informovanost představitelů obcí a členů obecních zastupitelstev o popsaném problému ve spojení s nízkým zájmem některých obcí o problematiku sociálních služeb.

Při neřešení tohoto problému hrozí riziko spojené s nedostatečnou kapacitou či dostupností předmětných služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním, které může mít za následek neuspokojené potřeby klientů sociálních služeb v rámci území správního obvodu ORP Žamberk.

Problémová oblast 3

Absence dobrovolnické aktivity

Dobrovolnictví doplňuje nabídku činností profesionálních organizací poskytujících sociální a zdravotní péči občanům, případně těmto organizacím pomáhá v jejich fungování a rozvoji.

Dobrovolnictví umožňuje uživatelům sociálních služeb rozvíjet jejich společenské kontakty a účastnit se společenského života, rozšiřuje možnosti trávení volného času a napomáhá ve zlepšení kvality jejich života. Dobrovolníci rozšiřují nabídku činností poskytovatelů sociálních služeb a současně šetří kapacitu jejich pracovníků. Většina organizací zajišťujících dobrovolnictví na území Pardubického kraje je současně poskytovateli sociálních služeb, což zvyšuje nároky na řízení organizace.

Podpora dobrovolnictví v rámci kraje by měla směřovat k vytvoření sítě dobrovolnických center, která budou koordinovat dobrovolnickou činnost na území kraje – budou dobrovolníky vyhledávat, vysílat je do konkrétních organizací, rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti.

Z provedené analýzy oblasti sociálních služeb je zřejmé, že na území SO ORP Žamberk nebyly v letech 2010, 2011 a 2012 realizovány žádné akreditované projekty MV dobrovolnické služby. Skutečnost, že v rámci území ORP Žamberk nepůsobí žádná organizace vykonávající dobrovolnickou činnost na základě akreditovaných projektů MV je na jedné straně slabší stránkou charakterizující oblast sociálních služeb v území ORP avšak na straně druhé příležitostí, jak v budoucnu rozšířit a zkvalitnit a zefektivnit předmětný segment sociálních služeb v ORP.

Podle studie MPSV „Dobrovolnictví v sociálních službách“ činily v roce 2012 výdaje 49 organizací podle na 1 926 dobrovolníků, kteří odpracovali 83 573 dobrovolnických hodin, 6 408 231 Kč.

- Vážený průměr nákladů na jednu hodinu dobrovolnické práce činí 93 Kč.
- Medián hodnoty nákladů na jednu hodinu dobrovolnické práce činí 75 Kč
- Modus hodnoty nákladů na jednu hodinu dobrovolnické práce činí 71 Kč
- Průměrně odpracoval 1 dobrovolník 43,4 hodin.

Do výše uvedených nákladů se započítávají náklady na pojištění dobrovolníků, mzdu koordinátora dobrovolníků, cestovné dobrovolníků, náklady na výcvik, supervizi dobrovolníků a režii kanceláře koordinátora dobrovolníků.

Zákon o sociálních službách umožňuje působení dobrovolníků v sociálních službách v rámci akreditovaného režimu dle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje podmínky a pravidla činnosti dobrovolníků. Na organizaci, v níž působí dobrovolníci v rámci sociálních služeb, jsou kladeny také další požadavky vycházející ze standardů kvality sociálních služeb.

K nejvýraznějším příčinám nízké dobrovolnické aktivity patří zejména:

- nedostatek informací o tom, jak se jako dobrovolník zapojit,
- omezené kapacity dobrovolnických organizací,
- nízké uznání a ocenění dobrovolnictví
- zvýšené nároky na organizaci, v níž dobrovolníci působí.

Absence dobrovolnictví, resp. absence působnosti organizace vykonávající dobrovolnickou činnost na základě akreditovaných projektů MV v rámci ORP Žamberk představuje pro oblast sociálních služeb negativní dopad spojený zejména se ztrátou či omezením těchto přínosů:

- rozšíření nabídky činností poskytovatelů sociálních služeb a možnosti úspory kapacity vlastních pracovníků.
- získání pracovních zkušeností a dovedností u studentů a nezaměstnaných
- získání nebo zachování pracovních návyků
- pozitivní dopady na klienty a pacienty přijímacích zařízení.

Problémová oblast 4

Nedostatečná kapacita sociálního bydlení

Z provedené analýzy po přihlédnutí k výsledkům dotazníkového šetření u představitelů obcí v rámci předmětného projektu byla jako jeden z problémů dotčeného území identifikována nedostatečná kapacita sociálních (startovacích, malometrážních) bytů. Existence tohoto problémového okruhu byla ověřena ve fokusní skupině, složené ze zástupců odborné veřejnosti a zástupců samospráv z území ORP.

Stávající kapacita sociálních bytů v rámci území správního obvodu je nižší než poptávka cílové skupiny, tvořené zejména domácnostmi, pro které je trhem nabízené bydlení bez veřejné pomoci finančně nedostupné a které jsou zároveň na trhu bydlení z důvodu své rodinné, sociální, zdravotní nebo finanční situace či z důvodu své národnosti, etnického původu, věku či náboženství znevýhodněny, a tím ohroženy sociálním vyloučením.

Sociální bydlení je nezbytnou součástí bytového trhu, která má splňovat potřeby bydlení poskytováním domů a bytů k pronájmu nebo prodeji za ceny dostupné těm, kteří nejsou schopni soutěžit na otevřeném trhu a tak získat vhodný byt a zajišťovat řádné spravování a údržbu bytového fondu. Zde nelze spoléhat na jeho vznik či regulaci tržními pravidly nýbrž je třeba právní úpravy určující odpovědnost za zajištění, konkrétních podmínek pro výstavbu, provoz, výši nájemného a

kontrolu tohoto sektoru brání jeho zneužívání, zajišťující dodržování pravidel vzájemného soužití a dalších podmínek stanovených zákonem.

Ze strany státu dochází k řešení této situace zejména formou příspěvků a doplatků na bydlení, ale tato forma pomoci se vůbec nedotkne tíživé situace osob, které na bydlení vůbec nedosáhnou. Díky chybějící koncepci státu, postihující systémové řešení tohoto problému záleží převážně na obcích, jak budou situaci ve spolupráci s jinými obcemi a za podpory státu řešit.

Cílem řešení předmětného problému v ORP Žamberk je zajištění dlouhodobého, kvalitativně standardního, velikostně přiměřeného a prostorově nevyloučeného nájemního bydlení pro domácnosti, pro které je trhem nabízené bydlení bez veřejné pomoci finančně nedostupné, a které jsou zároveň na trhu bydlení z důvodu své rodinné, sociální, zdravotní nebo finanční situace či z důvodu své národnosti, etnického původu, věku či náboženství znevýhodněny, a tím ohroženy sociálním vyloučením.

K příčinám nedostatečné kapacity sociálního bydlení na území ORP Žamberk patří zejména:

- nárůst počtu lidí bez domova
- prohloubení segregace domácností vyloučených z bydlení
- zvýšení finanční nedostupnosti bydlení
- diskriminace některých skupiny domácností na trhu s bydlením
- rostoucí tlak na omezení státních výdajů na dávky na bydlení.

V případě neřešení tohoto problému hrozí riziko, že by se do neřešitelné situace mohl dostávat stále větší počet osob a tím by mohlo zejména dojít k nárůstu počtu osob ohrožených sociálním vyloučením a k prohloubení jejich segregace.

4.2.2. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území SO ORP
Cíl 1.1	Aplikace metody komunitního plánování sociálních služeb na celém území SO ORP
Popis cíle	<p>Komunitní plánování sociálních služeb je metoda, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům i potřebám jednotlivých občanů. Výsledkem komunitního plánování by měl být systém sociálních služeb na místní úrovni, který odpovídá místním potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.</p> <p>Metoda komunitního plánování sociálních služeb v rámci správního obvodu ORP Žamberk byla úspěšně aplikována pouze v Letohradě, kde byl zpracován komunitní plán pro rozvoj sociálních služeb ve městě a okolních obcích. V současné době již tento plán pozbyl platnosti. V Žamberku Komunitní plánování je dotčenými skupinami v oblasti sociálních služeb obecně vnímáno a hodnoceno velmi kladně. V rámci meziobecní spolupráce se otevírá reálná příležitost pro zavedení komunitního plánování pro celé území SO ORP.</p>

Hlavní opatření	<p>A. Úvodní fáze (Cílem této fáze je vytvořit základní podmínky pro zpracování komunitního plánu)</p> <p>Situační analýza</p> <ul style="list-style-type: none"> - Místní demografická analýza - Analýza poskytovatelů sociálních služeb - Analýza systému zdrojů sociálních služeb <p>B. Informační kampaň</p> <p>C. Vytvoření partnerské koalice pro zpracování komunitního plánu</p> <p>D. Příprava strategické části komunitního plánu sociálních služeb</p> <p>E. Porovnání stávajících soc. služeb s jejich uživatelskou potřebností</p> <p>F. SWOT analýza stávajícího systému soc. služeb</p> <p>G. Strategická část (vize, priority, opatření a aktivity, financování realizace výstupů KP, kritéria pro implementaci KP)</p> <p>H. Veřejné projednání komunitního plánu</p> <p>I. Práce s připomínkami</p> <p>J. Finální verze KP</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET SUBJEKTŮ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ ZPRACOVANÝ KOMUNITNÍ PLÁN PRO SO ORP INTENZITA AKTUALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU
Správce cíle	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>

Problémový okruh 2	Dostupnost služeb péče o seniory a osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním
Cíl 2.1	Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj.
Popis cíle	<p>Na základě provedené analýzy a s přihlédnutím k výsledkům dotazníkového šetření u představitelů obcí ve SO ORP Žamberk byl z hlediska dostatečnosti nabídky poskytovaných sociálních služeb identifikován problém zejména s nedostatečnou kapacitou služby domov pro seniory. Na území ORP se nenachází žádné zařízení s pobytovou službou domov pro seniory. V případě potřeby poskytnutí této pobytové služby jsou senioři ze SO ORP Žamberk nuceni využívat služby zařízení lokalizovaných na území sousedních SO ORP – Ústí nad Orlicí, Lanškroun a Králíky.</p> <p>Po projednání tohoto problému ve fokusní skupině byl vyvozen závěr, že v současné době absence domova pro seniory nepředstavuje pro oblast sociálních služeb ve SO ORP Žamberk významnější problém, neboť tato pobytová služba je úspěšně nahrazována terénními a ambulantními službami, zejména pečovatelskou službou s vysokou časovou dostupností.</p> <p>Pečovatelská služba tvoří základní síť péče o seniory. Tato služba je doplňována dalšími ambulantními a terénními službami. Geografická dostupnost</p>

	pečovatelské služby je na území SO ORP Žamberk je na dobré úrovni. Prostor pro zlepšení je zejména v oblasti její časové dostupnosti a flexibility. Jedná se zejména o rozšíření její časové dostupnosti ve večerních hodinách a o víkendech. Omezená provozní doba pečovatelských služeb je obecně jednou z příčin zvýšené poptávky po pobytových zařízeních u osob, které by jinak mohly žít s podporou v domácím prostředí.
Hlavní opatření	A. Analýza poptávky po pečovatelské službě ve večerních hodinách a o víkendech v rámci SO ORP Žamberk. B. Jednání s poskytovateli, rešerše nabídek poskytovatelů sociálních služeb v oblasti terénních a ambulantních služeb. C. Výběr (koordinace) konkrétního poskytovatele sociálních služeb k zajištění požadavku na rozšíření časové dostupnosti a flexibility pečovatelské služby.
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET DOSTUPNÝCH AMBULANTNÍCH SLUŽEB PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM
Správce cíle	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>

Problémový okruh 3	Absence dobrovolnické aktivity
Cíl 3.1	Vybudování dobrovolnického centra
Popis cíle	Na území SO ORP Žamberk nebyly v letech 2010, 2011 a 2012 realizovány žádné akreditované projekty MV dobrovolnické služby. Dobrovolnictví doplňuje nabídku činností profesionálních organizací poskytujících sociální a zdravotní péči občanům, případně těmto organizacím pomáhá v jejich fungování a rozvoji. Dobrovolnictví umožňuje uživatelům sociálních služeb rozvíjet jejich společenské kontakty a účastnit se společenského života, rozšiřuje možnosti trávení volného času a napomáhá ve zlepšení kvality jejich života. Dobrovolníci rozšiřují nabídku činností poskytovatelů sociálních služeb a současně šetří kapacitu jejich pracovníků. Většina organizací zajišťujících dobrovolnictví na území Pardubického kraje je současně poskytovateli sociálních služeb, což zvyšuje nároky na řízení organizace. Podpora dobrovolnictví v rámci kraje by měla směřovat k vytvoření sítě dobrovolnických center, která budou koordinovat dobrovolnickou činnost na území kraje – budou dobrovolníky vyhledávat, vysílat je do konkrétních organizací, rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti.
Hlavní opatření	A. Analýza poptávky po dobrovolnické službě v rámci územního obvodu ORP

	B. Analýza věcných, právních, odborných a finančních možností pro vznik dobrovolnického centra C. Zajištění podmínek pro akreditaci projektu Ministerstvem vnitra
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET ZŘÍZENÝCH VYSÍLAJÍCÍCH DOBROVOLNICKÝCH CENTER POČET AKREDITOVANÝCH PROGRAMŮ PŮSOBÍCÍCH V REGIONU
Správce cíle	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>

Problémový okruh 4	Nedostatečná kapacita sociálního bydlení.
Cíl 4.1	Podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů
Popis cíle	Na základě dotazníkového šetření u představitelů obcí SO ORP Žamberk v rámci předmětného projektu byla jako jeden z problémů v sociální oblasti identifikována nedostatečná kapacita sociálních bytů, která by uspokojila poptávku cílové skupiny obyvatel, která je charakterizována jako domácnosti, pro které je trhem nabízené bydlení bez veřejné pomoci finančně nedostupné a které jsou zároveň na trhu bydlení z důvodu své rodinné, sociální, zdravotní nebo finanční situace či z důvodu své národnosti, etnického původu, věku či náboženství znevýhodněny, a tím ohroženy sociálním vyloučením.
Hlavní opatření	A. Ustanovení řešitelského týmu B. Analýza potřebné kapacity malometrážních bytů v rámci jednotlivých obcí SO ORP Žamberk a zájmu obcí zapojit se do projektu. C. Analýza věcných, právních, odborných a finančních možností pro realizaci výstavby malometrážních bytů. D. Průzkum existence korespondujícího dotačního titulu na podporu projektů sociálního bydlení

Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET NOVĚ VYBUDOVANÝCH MALÝCH BYTŮ
Správce cíle	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>

4.2.3. Indikátory

Indikátor výsledku pro Problémový okruh 1:

Výsledkový

Problémový okruh	Komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území SO ORP		
Číslo indikátoru	I.		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		27	27
Skutečnost	5		
Popis měřítka:	Počet obcí, které se zapojí do přípravy, projednání a realizace komunitního plánu.		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu obcí, které se zapojí do přípravy, projednání a realizace komunitního plánu – když se zástupci obce zúčastní přípravy, projednání a realizace komunitního plánu.		
Zdroj čerpání dat:	Informace odboru sociálních věcí, informace z komunitního plánu		

Výstupový:

Cíl	Aplikace metody komunitního plánování sociálních služeb na celém území ORP		
Číslo indikátoru	I.1.		
Název indikátoru	ZPRACOVANÝ KOMUNITNÍ PLÁN PRO SO ORP		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Zpracovaný komunitní plán jako strategický dokument s územní platností pro celý správní obvod obce s rozšířenou působností Žamberk.		
Metodika a výpočet:	Počet nově vzniklých zpracovaných komunitních plánů jako strategických dokumentů.		
Zdroj čerpání dat:	Informace odboru sociálních věcí		

Cíl	Aplikace metody komunitního plánování sociálních služeb na celém území ORP		
Číslo indikátoru	I.2.		
Název indikátoru	INTENZITA AKTUALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU		
Měrná jednotka	Počet aktualizací		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		

Popis měřítka:	Počet aktualizací komunitního plánu a jejich frekvence
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu aktualizací komunitního plánu
Zdroj čerpání dat:	Informace odboru sociálních věcí, informace z komunitního plánu

Cíl	Aplikace metody komunitního plánování sociálních služeb na celém území ORP		
Číslo indikátoru	I.3.		
Název indikátoru	POČET SUBJEKTŮ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	3	5
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Počet zapojených subjektů, které se budou podílet na zpracování, projednání a realizace komunitního plánu.		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu subjektů, podílejících se na zpracování, projednání a realizace komunitního plánu. - prezenční listiny apod.		
Zdroj čerpání dat:	Informace odboru sociálních věcí, informace z komunitního plánu, prezenční listiny projednávání		

Indikátor výsledku pro Problémový okruh 2:

Výsledkový

Problémový okruh	Dostupnost služeb péče o seniory a osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním		
Číslo indikátoru	II.		
Název indikátoru	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK SE ZAJIŠTĚNOU DOSTUPNOSTÍ SLUŽEB PÉČE O SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	40	70
Skutečnost	20	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Plocha území ORP Žamberk s dostupnými službami péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním omezením.		
Metodika a výpočet:	Zjištění plochy území ORP Žamberk s dostupnými službami péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním omezením.		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Výstupový:

Cíl:	Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj
Číslo indikátoru	II.1.

Název indikátoru	POČET DOSTUPNÝCH AMBULANTNÍCH SLUŽEB PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zajištění ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním (např. denní stacionář).		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu ambulantních služeb pro osoby s duševním onemocněním (denní stacionář).		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Indikátor výsledku pro Problémový okruh 3:

Výsledkový

Problémový okruh	Absence dobrovolnické aktivity		
Číslo indikátoru	III.		
Název indikátoru	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK S POKRYTÍM SLUŽEB DOBROVOLNICKÉHO CENTRA		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	70
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Plocha území ORP Žamberk s pokrytím služeb dobrovolnického centra.		
Metodika a výpočet:	Zjištění plochy území ORP Žamberk s pokrytím služeb dobrovolnického centra.		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Výstupový:

Cíl	Vybudování dobrovolnického centra		
Číslo indikátoru	III.1.		
Název indikátoru	POČET ZŘÍZENÝCH VYSÍLAJÍCÍCH DOBROVOLNICKÝCH CENTER		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Mgr. Dagmar Ducháčková		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zřízení dobrovolnického centra		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu dobrovolnických center		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Cíl	Podpora rozvoje dobrovolnictví a vzdělávání dobrovolníků		
Číslo indikátoru	III.2.		
Název indikátoru	POČET AKREDITOVANÝCH PROGRAMŮ PŮSOBÍCÍCH V REGIONU		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Zajištění akreditovaných programů dobrovolnictví (MV), který bude působit v území ORP		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu akreditovaných programů působících v území ORP		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Indikátor výsledku pro Problémový okruh 4:

Výsledkový

Problémový okruh	Nedostatečná kapacita sociálního bydlení		
Číslo indikátoru	IV.		
Název indikátoru	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK S MOŽNOSTÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		40	70
Skutečnost	20		
Popis měřítka:	Plocha území ORP Žamberk s možností sociálního bydlení.		
Metodika a výpočet:	Zjištění plochy území ORP Žamberk s možností sociálního bydlení		
Zdroj čerpání dat:	Sociální odbor Data od poskytovatelů služeb		

Výstupový:

Cíl	Podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů (pro osoby ohrožené sociálním vyloučením, osoby s nízkými příjmy, se sociálním handicapem ...)		
Číslo indikátoru	IV.1.		
Název indikátoru	POČET NOVĚ VYBUDOVANÝCH MALÝCH BYTŮ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	<i>Mgr. Dagmar Ducháčková</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Budování malých bytů (sociálního bydlení) na podporu osob ohrožených sociálním vyloučením, osob s nízkými příjmy, se sociálním handicapem		
Metodika a výpočet:	Zjištění počtu nově vybudovaných malých bytů v území ORP		
Zdroj čerpání dat:	Obce		

4.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny	

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Aplikace metody komunitního plánování sociálních služeb na celém území SO ORP	MUDr. Jiřina Jirešová
2.1	Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj	MUDr. Jiřina Jirešová
3.1	Vybudování dobrovolnického centra	MUDr. Jiřina Jirešová
4.1	Podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů	MUDr. Jiřina Jirešová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
I.	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	Mgr. Dagmar Ducháčková
I.1.	ZPRACOVANÝ KOMUNITNÍ PLÁN PRO SO ORP	Mgr. Dagmar Ducháčková
I.2.	INTENZITA AKTUALIZACE KOMUNITNÍHO PLÁNU	Mgr. Dagmar Ducháčková
I.3.	POČET SUBJEKTŮ ZAPOJENÝCH DO KOMUNITNÍHO PLÁNOVÁNÍ	Mgr. Dagmar Ducháčková
II.	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK SE ZAJIŠTĚNOU DOSTUPNOSTÍ SLUŽEB PÉČE O SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM	Mgr. Dagmar Ducháčková
II.1.	POČET DOSTUPNÝCH AMBULANTNÍCH SLUŽEB PRO OSOBY S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM	Mgr. Dagmar Ducháčková
III.	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK S POKRYTÍM SLUŽEB DOBROVOLNICKÉHO CENTRA	Mgr. Dagmar Ducháčková
III.1.	POČET ZŘÍZENÝCH VYSÍLAJÍCÍCH DOBROVOLNICKÝCH CENTER	Mgr. Dagmar Ducháčková
III.2.	POČET AKREDITOVANÝCH PROGRAMŮ PŮSOBÍCÍCH V REGIONU	Mgr. Dagmar Ducháčková
IV.	PLOCHA ÚZEMÍ ORP ŽAMBERK S MOŽNOSTÍ SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ	Mgr. Dagmar Ducháčková
IV.1.	POČET NOVĚ VYBUDOVANÝCH MALÝCH BYTŮ	Mgr. Dagmar Ducháčková

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a

vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
-------------------------------------	---------------------------------	---------------

Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému

cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace									■		■		■	
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85% dotace, 15% rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje.

Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Vize 2. tématu sociální služby zní: **„Komunitní plánování sociální péče na celém území ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků“.**

Vzájemná spolupráce obcí ORP Žamberk by měla přinést efekt a zajistit vysoký standard sociálních služeb na celém území správního obvodu. Na základě provedené analýzy v obcích území ORP Žamberk byly definovány 4. problémové oblasti, které by měli být naplněny prostřednictvím 4 cílů. První problémovou oblastí je *komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území ORP k ní byl definován jeden cíl a to: společné komunitní plánování sociálních služeb více obcemi pokrývající celé území ORP*. Druhou problémovou oblastí je *nedostatečná nabídka služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním*. K této oblasti je definován cíl *Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj*. Třetí problémovou oblastí je *Absence dobrovolnické aktivity*. Zde byl definován cíl *vybudování dobrovolnického centra a podpora rozvoje dobrovolnictví a vzdělávání dobrovolníků*. Poslední problémovou oblastí je *nedostatečná kapacita sociálního bydlení (malometrážní byty)*. Zde byl definován cíl *jeden a to: podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů*.

Pro sledování úrovně naplňování výše definovaných cílů byla ke každému z nich nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Zpracování návrhové části bezprostředně navazovalo na zpracování analýzy, která byla provedena v souladu s metodickým doporučením zejména formou terénního šetření v obcích území ORP Žamberk. Práce na návrhové části byly zahájeny v červenci 2014. Hlavním organizátorem a mediátorem zpracování návrhové části byl realizační tým v čele s koordinátorem. Po zpracování návrhové části v její pracovní podobě, a to zejména v části popis problémových okruhů a stanovení cílů k jednotlivým problémovým okruhům došlo k jednání stanovené fokusní skupiny složené ze zástupců odborníků a starostů obcí ORP Žamberk. Po diskusi v rámci fokusní skupiny došlo ke schválení čtyř problémových okruhů, jejich cílů a aktivit vedoucích k naplňování těchto cílů. Takto

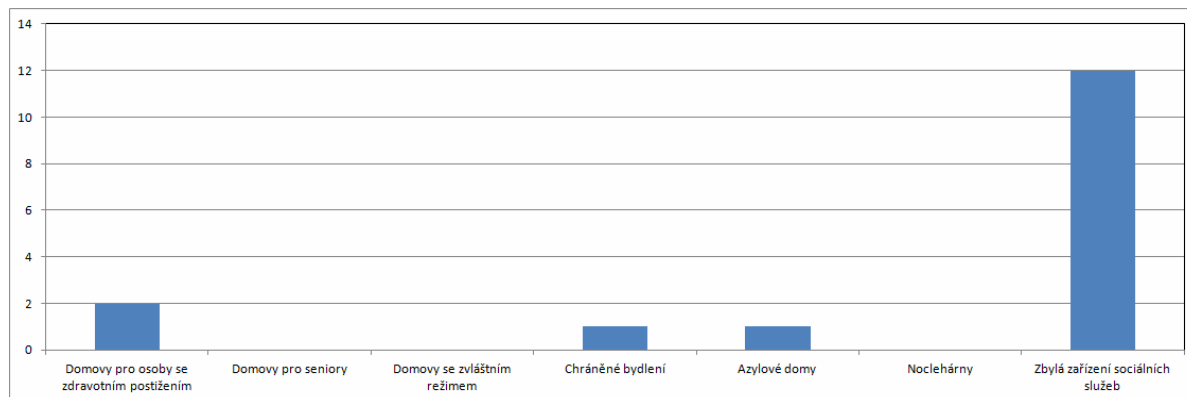

schválené jádro návrhové části bylo dále dopracováno a doplněno realizační týmem o stanovení indikátorů výsledků a výstupů. Realizační tým dále navrhnul správce cílů a gestory indikátorů. Na zpracování a připomínkování návrhové části v oblasti odpadového hospodářství se podílel celý realizační tým.

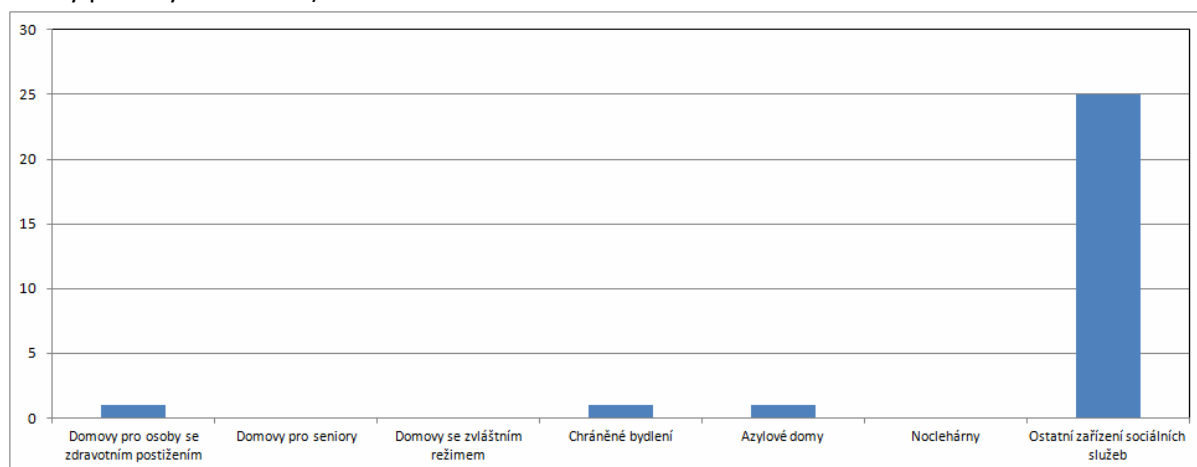
4.5. Přílohy

4.5.1. Grafické výstupy zpracované v rámci analytické části

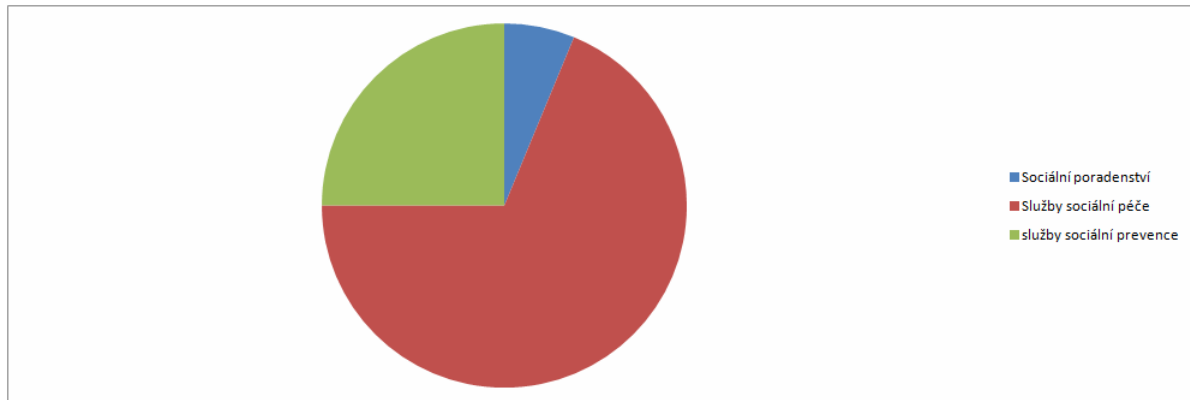
Graf č. 4.1 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

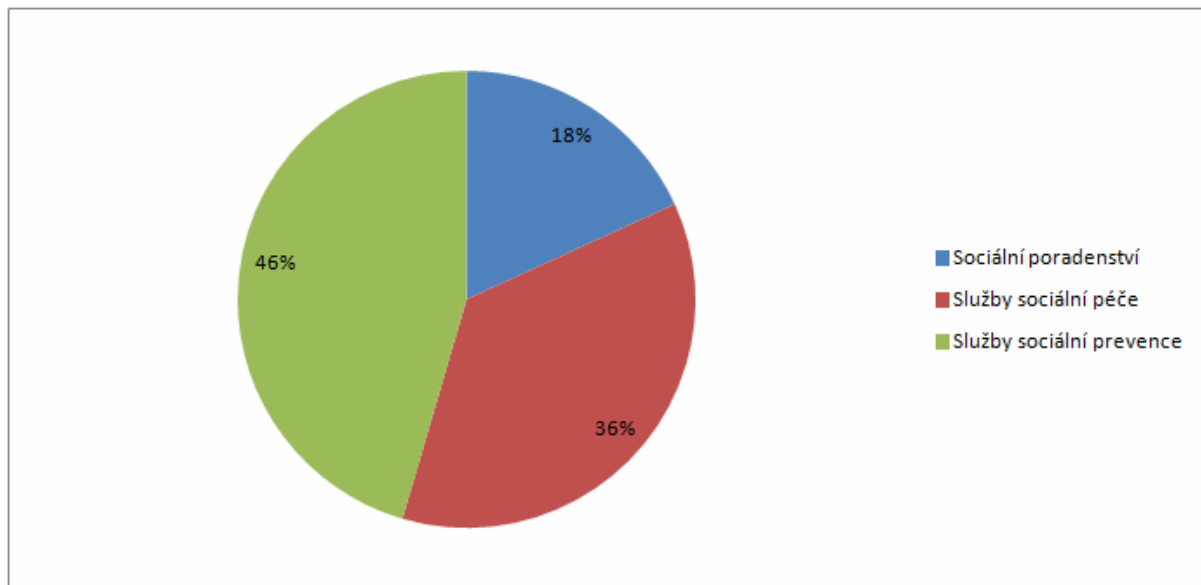
Graf č. 4.2 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

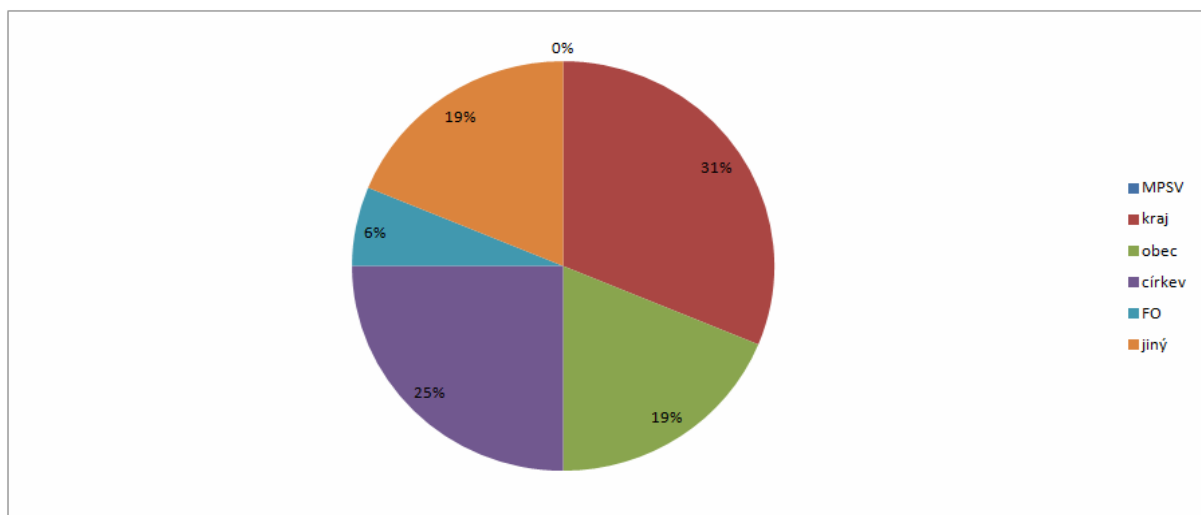
Graf č. 4.3 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

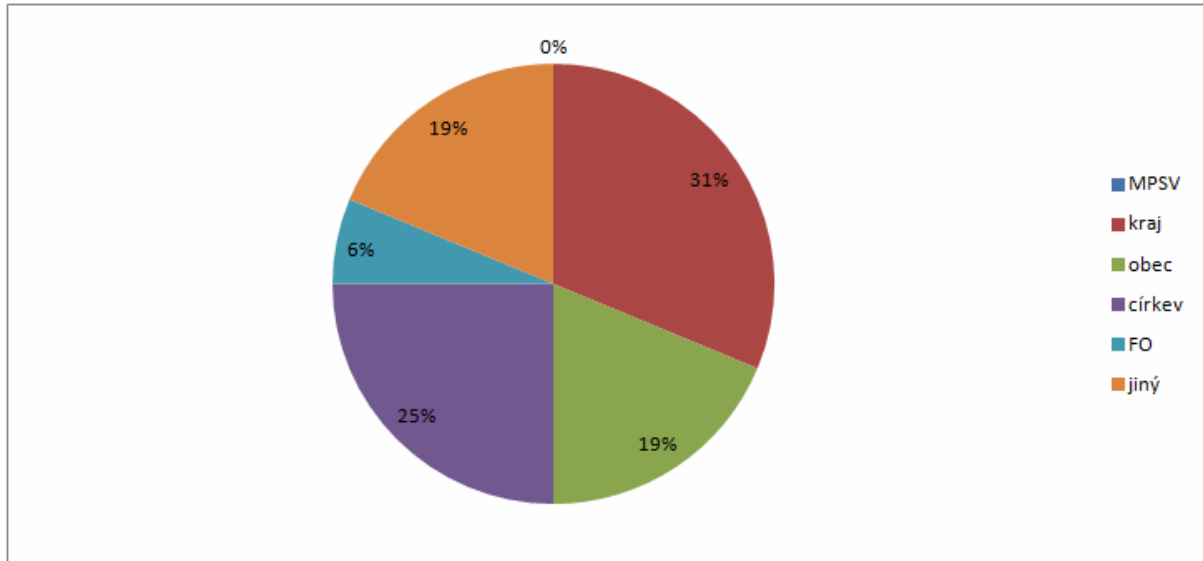
Graf č. 4.4 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP

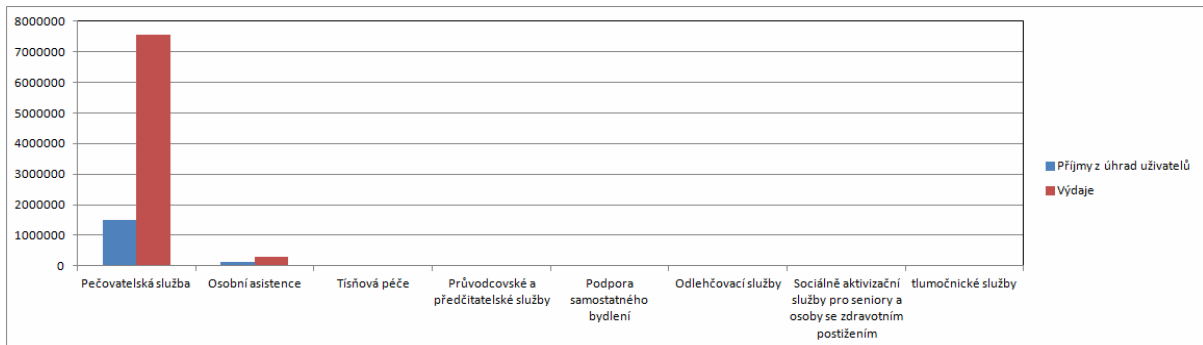
Graf č.4 .5 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

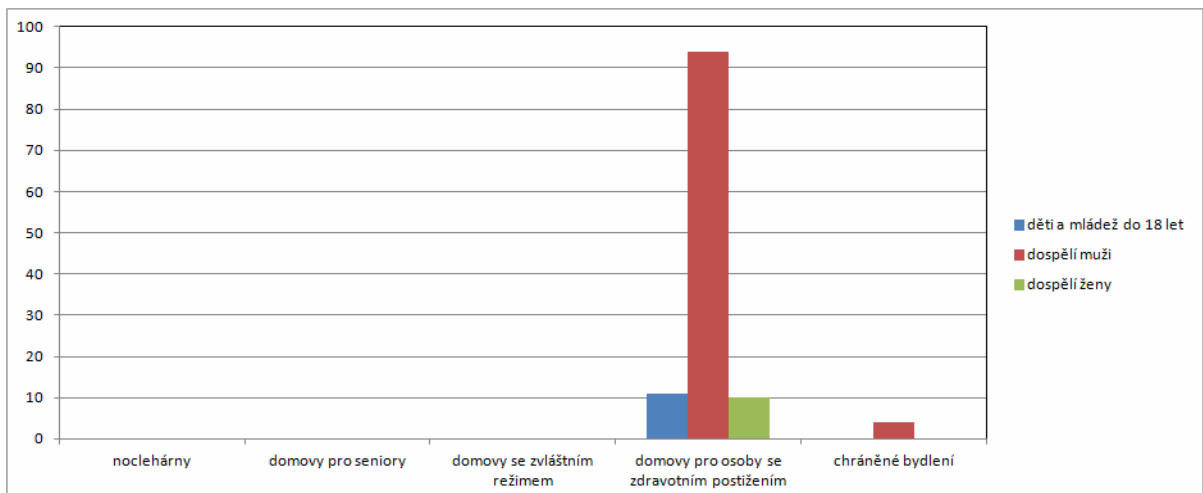
Graf č. 4.6 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

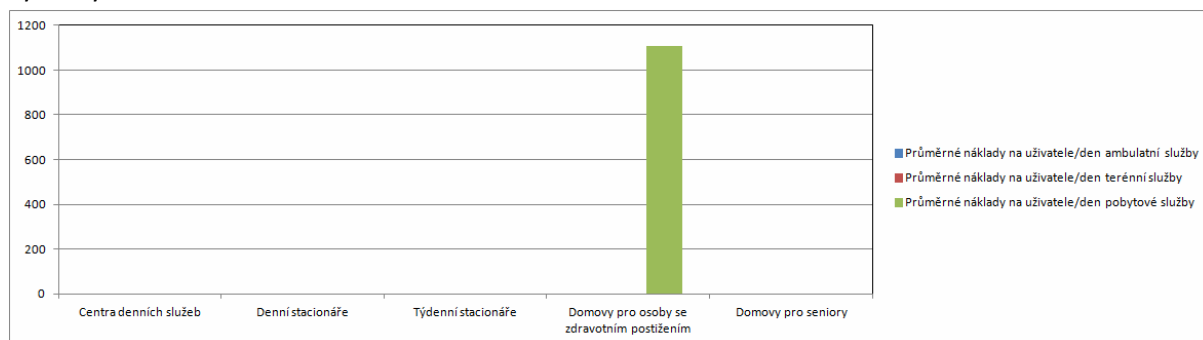
Graf č. 4.7 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 4.8 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 4.9 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3.: odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků, zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků, zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění

- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Řešené téma

Řešeným tématem je odpadové hospodářství na území ORP Žamberk.

Analýza řeší územní jednotku ORP Žamberk a k němu územně příslušných měst a obcí.

Identifikace problémů

Na základě provedeného dotazníkového šetření v rámci předemtného projektu meziobecní spolupráce u představitelů obcí ORP Žamberk v dubnu 2014 byly identifikovány zejména níže uvedené problémy v oblasti odpadového hospodářství:

- **vysoké ceny za svoz odpadů**
- **špatná vybavenost území (velká vzdálenost k zařízení k nakládání s odpady nebo nedostupnost zařízení k nakládání s odpady (sklárky, spalovny, třídící linky apod.)**
- **neinformovanost občanů (potřeba osvěty)**
- **nedostatečná síť kontejnerů na třídění odpadů**

Na území správního obvodu ORP Žamberk zatím neexistují svazky obcí, které by systémově spolupracovaly v oblasti odpadového hospodářství. V roce 2011 několik obcí, konkrétně Jablonné nad Orlicí, Letohrad, Bystřec, Jamné nad Orlicí, Mistrovice spolupracovalo na společném projektu zaměřeném na nákup nádob na sběr odpadů a bioodpadů.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Všech 27 obcí území ORP Žamberk provádí nakládání s odpady v souladu s platnou legislativou České republiky.

Na území ORP zajišťují svoz směsného komunálního odpadu dvě společnosti EKOLA České Libchavy s.r.o. a Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí, které zajišťují i pro většinu obcí i svoz tříděného/separovaného odpadu. Tříděný/separovaný odpad sváží také Jaromír Plundra a TS Žamberk.

Ohledně nákladů na svoz odpadů, je na 1 tunu odpadu finančně náročnější svoz tříděného odpadu než svoz směsného komunálního odpadu. Zde je ale nutné podotknout, že pokud jsou obce zasmluvněny v systému EKO-KOM, pak jsou obcím vypláceny odměny za zajištění sběru a nakládání s obaly a obalovými složkami odpadu. Rozdíly v cenách nákladů na svoz se také liší velikostí obcí, kdy u menších obcí jsou náklady na svoz 1 tuny odpadu vyšší. Do toho se samozřejmě promítá i "dojezdová" vzdálenost z obce do příslušného zařízení pro nakládání s předemtným odpadem. V náročnosti svozu směsného komunálního odpadu a tříděného odpadu se projevuje i skutečnost zda obec realizuje i svoz bioodpadů, což se projevuje vyšší cenou za 1 tunu tříděného odpadu a naopak nižší cenou za 1 tunu směsného komunálního odpadu.

Poplatky za odpady se pohybují kolem 500 Kč na jednoho poplatníka. Částky, které obce doplácí na 1 občana se velmi liší a záleží na rozhodnutí jednotlivých obcí kolik budou na odpadové hospodářství přispívat ze svého rozpočtu. Jsou obce, které pokryjí téměř všechny náklady z příjmů za odpady a na druhé straně jsou obce, které přispívají i více než třetinu všech nákladů na nakládání s odpady.

Průměrné náklady na sběr, svoz, odstranění/využití směsného komunálního odpadu z obcí (Kč/t) v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 2 548,5 Kč, v Pardubickém kraji 2 351,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 917,- až 2 257,- Kč.

Průměrné náklady pro tříděný sběr využitelných odpadů v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 4 678,6 Kč, v Pardubickém kraji 4 286,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 182,- až 3 062,- Kč.

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedena sběrná místa, komunitní kompostárny a bioplynové stanice.

Tab. 5.1: Sběrné dvory na území ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Pozn.
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí	Nádražní	Jablonné nad Orlicí	580376	200,00	120,00	O	Kovy, nebezpečný odpad, elektrozařízení
2.	Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí	Orlice	Letohrad	580538	660,00	220,00	O	Nápojové kartony, kov, nebezpečný odpad, papír, plast, pneumatiky, sklo, velkoobjemový odpad, elektrozařízení, baterie
3.	TS Žamberk s.r.o.	Zemědělská 1052	Žamberk	581259	200,00	200,00	O	
4.	Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí	Letohrad 2	Letohrad	580538	200,00	110,00	O	Nápojové kartony, kov, nebezpečný odpad, papír, plast, pneumatiky, sklo, velkoobjemový odpad, elektrozařízení, baterie
5.	AgroKonzulta Žamberk spol. s r.o.	Klostermanova 1258	Žamberk	581259	2,52	4,42	S	
6.	Agro Žamberk a.s.	Zemědělská 1600	Žamberk	581259	1000,00	293,00	S	Elektrozařízení, baterie
7.	TS Žamberk s.r.o.	Písečská 38	Dlouhoňovice	548031	5000,00	3800,00	O	Zemina, stavební materiál

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Jedná se o sběrné dvory a sběrná místa se souhlasem k provozu těchto zařízení.

Tab. 5.2: Sběrná místa na území ORP Žamberk, současný stav

Č	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Obec Kameničná	Kameničná	Kameničná	580422	10	5	O

Zdroj: vlastní šetření

Jedná se o obecní sběrné místo bez souhlasu k provozu zařízení.

Tab. 5.3: Výkupny odpadů na území ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatel a zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximáln í kapacita [t]	Průměrn ě využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Pozn.
		Ulice číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Jiří Havelka	Tyršova 478	Letohra d	58053 8	900,00	474,00	S	kovy
2.	Milan Plundra	Požárníků 458	Letohra d	58053 8	390,00	328,00	S	Kovy, sklo, pneumatiky, plasty, baterie, akumulátory, měď, bronz, mosaz, hliník, olovo, zinek, kabely, zářivky
3.	Jaromír Plundra	U Velorexu 904	Žamberk	58125 9	2900,00	5960,00	S	Kovy, sklo, pneumatiky, plasty, baterie, akumulátory, měď, bronz, mosaz, hliník, olovo, zinek, kabely, zářivky, autovraky
4.	Pavel Bednář	Jamnė nad Orlicí	Jamnė nad Orlicí	58039 2	1500,00	265,00	S	Kovy, plasty
5.	Recykling kovové odpady a.s.	Za Kasárnami	Žamberk	58125 9	1000,00	352,00	S	Kovy, sklo, plasty, baterie, akumulátory, měď, bronz, mosaz, hliník, olovo, zinek, kabely, zářivky, autovraky
6.	B O R s.r.o.	Zemědělsk á 1004	Žamberk	58125 9	5,00	1,44	S	Agrochemické odpady, pesticidy, plastové obaly

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplatu, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti. Role výkupen odpadů je spíše diskutabilní vzhledem k odklonu lukrativních odpadů z komunálního sběru, proto také jednotlivé obce nemají tyto výkupny začleněny do svého systému nakládání s odpady. Výkupny se zaměřují především na kovové odpady a jsou koncentrovány především v městech Letohrad a Žamberk. V obcích, které nemají v dosahu sběrný dvůr jsou především využívány mobilní svozy odpadů (především kovy) a většinou jsou spojeny i s mobilním svozem nebezpečných odpadů, které musejí obce ze zákona zajistit alespoň 2x v roce.

Ve všech sběrných dvorech na území ORP Žamberk jsou sbírány tyto odpady:

Tříděné odpady

Papír: 15 01 01 Papírové a lepenkové obaly, 20 01 01 Papír a lepenka

Plasty: 15 01 02 Plastové obaly, 20 01 39 Plasty

Sklo: 15 01 07 Skleněné obaly, 20 01 02 Sklo
Kovy: 15 01 04 Kovové obaly, 20 01 40 Kovy
Nápojový kartón: 15 01 05 Kompozitní obaly

Nebezpečné složky komunálního odpadu

20 01 13 Rozpouštědla
20 01 14 Kyseliny
20 01 15 Zásady
20 01 17 Fotochemikálie
20 01 19 Pesticidy
20 01 21 Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
20 01 23 Vyřazená zařízení obsahující chlorofluoruhlodíky
20 01 26 Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 25
20 01 27 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky
20 01 29 Detergenty obsahující nebezpečné látky
20 01 31 Nepoužitelná cytostatika
20 01 33 Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie
20 01 35 Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 236)
20 01 37 Dřevo obsahující nebezpečné látky

Bioodpady

02 01 03 Odpad z rostlinných pletiv
20 01 38 Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37
20 02 01 Biologicky rozložitelný odpad
20 03 02 Odpad z tržišť

Ostatní

16 01 03 Pneumatiky
20 01 10 Oděvy
20 01 11 Textilní materiály
20 01 25 Jedlý olej a tuk
20 01 28 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 20 01 27
20 01 30 Detergenty neuvedené pod číslem 20 01 29
20 01 32 Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31
20 01 34 Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 20 01 33
20 03 01 Směsný komunální odpad
20 03 07 Objemný odpad
20 03 99 Komunální odpady jinak blíže neurčené

Stavební odpad

20 02 02 Zemina a kameny

Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území. Je nutné, aby se obce spojily při realizaci společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území, jejich velikost samozřejmě bude vycházet z individuálních podmínek jednotlivých obcí. Zde je možnost v rámci meziobecní spolupráce využít jak stávající sběrné dvory a sběrná místa (pokud mají dostatečnou kapacitu, příp. místo pro jeho rozšíření) pro odkládání odpadů od občanů okolních obcí. Obce se pak mohou společně podílet na financování provozu sběrného dvora. Další možností je využití dotačních prostředků EU popř. z národních zdrojů k rozšíření stávající sítě sběrných dvorů v rámci ORP na základě realizace společných projektů obcí.

Tab. 5.4: Třídící linky na území ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí	Nádražní	Jablonné nad Orlicí	580538		13204,00	S	plasty, papír
2.	Jaromír Plundra	U Velorexu 904	Žamberk	581259		3500,00	S	plasty, papír

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.5: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058			S	v současné době není již několik let využívána

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.6: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel /vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí	Nádražní	Jablonné nad Orlicí	580538	Bystřec, Jablonné nad Orlicí, Jamné nad Orlicí, Mistrovice, Orličky, Sobkovice, Studené, Těchonín, Verměřovice	S	
2.	Jaromír Plundra	U Velorexu	Žamberk	581259	Záchlumí, Pastviny, Žamberk	S	
3.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058		S	V současné době není třídící linka již několik let využívána

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Třídící linky jsou pouze dvě na území ORP Žamberk u nejvýznamnějších firem zajišťujících svoz tříděného/separovaného odpad. Jelikož tyto firmy zajišťují více než 90 % svozu všech tříděných/separovaných odpadů v rámci ORP Žamberk, je kapacita a síť těchto zařízení dostatečná. V rámci průzkumu se nejvíce jeví jako ekonomické případné rozšíření o další třídící linky.

Na území ORP Žamberk je realizován různý systém třídění odpadů (kontejnery – nejpoužívanější; pytlový sběr, kombinace obou způsobů. Co do množství jsou nejvýznamnější kovy. Sběr kovů se děje především přes výkupny a minoritně přes sběrné dvory či mobilní svozy (např. mobilní svozy, které jsou organizovány obcí nebo spolky). Meziroční trend produkce separovaných odpadů je jednoznačně vzestupný, a to všech druhů separovaného odpadu. Stěžejní pro rozvoj tříděného sběru v obcích je jednoznačně spolupráce se systémem EKO-KOM, který obcím přináší finanční odměny za zajištění tříděného sběru.

Obce z území ORP Žamberk dosahují lehce nadprůměrných výkonů v třídění odpadů (průměrná výtěžnost dosahuje 45,4 kg/obyvatel/rok – údaj 2013) v celém Pardubickém kraji, které jsou i nad průměrem ČR.

Tab. 5.7: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	Orlice	Letohrad	580538	150,00	450,00	O	kompostárna
2.	TS Žamberk s.r.o.	Písečská 38	Dlouhoňovice	548031	150,00	250,00	O	kompostárna
3.	BOCUS a.s.	Orlice 282	Letohrad	580538			S	BPS
4.	Zemědělská a.s. Bystřec		Bystřec	579971			S	BPS

5.	KAVEMA s.r.o.	Na Drahách 444	Žamberk	581259		S	BPS
----	---------------	----------------	---------	--------	--	---	-----

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.8: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatel é zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	18250,00	2131,00	S	kompostárna

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.9: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/ vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	Orlice	Letohrad	580538	Letohrad	O	Kompostárna
2.	TS Žamberk s.r.o.	Písečská 38	Dlouhoňovice	548031	Žamberk	O	Kompostárna
3.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	Letohrad, Lukavice	S	Kompostárna

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Oficiálních zařízení pro nakládání s BRO je poměrně málo a vzhledem k postupnému zapojování dalších obcí je vhodné vytvořit celkovou koncepci pro všechny obce v území ORP Žamberk k nakládání s BRO s možností využití domácího kompostování, využití komunitních kompostáren, využití bioodpadů v lokálním zemědělství apod. Je potřeba i využít stávajících zařízení k nakládání s bioodpady. Za určitých podmínek lze od letošního roku využít i BPS, pokud by s tím souhlasil provozovatel tohoto zařízení a zajistil by si souhlas k nakládání s odpady. Podobně tak i zemědělec by musel mít povoleno zařízení k nakládání s odpady (malé zařízení – povolení pouze z ORP; větší zařízení – povolení krajským úřadem). Před budováním jakýchkoli zařízení je potřeba vyhodnotit efektivitu a udržitelnost jejich provozu z hlediska nákladů a stabilního odbytu kompostu a dalších produktů. Zde je nutno zmínit novou legislativu, která obcím ukládá povinnost odděleně sbírat biologicky rozložitelný odpad (domácí kompostování a využívání materiálu není však způsobem odděleného sběru bioodpadu dle zákona).

Co se týká území jsou uvedena zařízení schopná pojmout většinou pouze bioodpady ze svého okolí, což potvrzuje i skutečnost, že využitá kapacita těchto zařízení většinou překračuje jeho roční kapacitu.

V současné době pouze část obcí zajišťuje třídění BRO a část z nich využívá biologicky rozložitelný materiál přímo v rámci zemědělské výroby apod. V rámci menších obcí je množství BRO dle

průzkumu malé a většina BRO je zpracovávána přímo občany pro zahrádkářské a zemědělské využití. Spolupráce se zemědělskými podniky a využití separovaných biologicky rozložitelných komunálních odpadů v zemědělství nebo domácích zahradách se jeví jako vhodný směr pro využívání bioodpadů z obcí (tím ale nebude splněna zákonná podmínka odděleného sběru bioodpadů).

Tab. 5.10: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	OMNICON s.r.o.	Areál Centra biologické ochrany armády České republiky	Těchonín	581054	356,00	5,00	NO, OO	S	

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.11: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	OMNICON s.r.o.	Areál Centra biologické ochrany armády České republiky	Těchonín	581054	Těchonín	S	Toto zařízení je pouze pro potřeby vlastního provozu. Nelze ho použít pro nakládání s odpady v obcích.

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Spalovny na území ORP Žamberk nejsou využívány s výjimkou Areálu Centra biologické ochrany armády České republiky v Těchoníně, který má svou "vlastní" spalovnu pouze pro potřeby svého provozu. Uvedené zařízení nelze použít pro nakládání s odpady v obcích.

V rámci nakládání s odpady na území ORP Žamberk se s dalším rozšířením o nové spalovny nepočítá a nakládání s odpady v tomto území probíhá v jiných zařízeních.

Tab. 5.12: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	OO, NO, IO	Má dostatečnou kapacitu na 15 let	S
2.	Eko Bi s.r.o.	Třebovice	Třebovice	581071	OO, NO, IO		S
3.	Technické služby Lanškroun, s.r.o.	Dolní Třešňovec	Dolní Třešňovec	580511	OO, NO, IO		S

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Tab. 5.13: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	všechny obce ORP Žamberk	S

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Na území ORP Žamberk není žádná skládka a pro celé území ORP Žamberk je využívána skládka v Českých Libchavách (vzdálená cca 20 km od středu ORP Žamberk), která byla vybudována v 90. letech 20. století i pro území ORP Žamberk. Tato skládka má dostatečnou kapacitu na minimálně 15 let a je předpoklad jejího dalšího rozšíření. Z tohoto důvodu se nepřepokládá vybudování skládky na území ORP Žamberk. Budování nových skládek je obecně v současné legislativě téměř nemožné. Z tohoto důvodu je potřeba hledat možnosti pro využití směsných komunálních odpadů a dalších odpadů z obcí.

Tab. 5.14: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP Žamberk a v blízkosti územní ORP Žamberk, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	EKOLA České Libchavy s.r.o.	České Libchavy 172	České Libchavy	580058	dekontaminace odpadu	S	biologická dekontaminace, biodegradace
2.	Jaromír Plundra	Nádražní	Žamberk	581259	autovrakoviště	S	
3.	Agro Žamberk a.s.	Zemědělská 1004	Žamberk	581259	autovrakoviště	S	
4.	Petr Lipenský	Písečná	Písečná	580775	zemina a kameny	S	
5.	Českomoravský štěrk, a.s.	Jablonné nad Orlicí	Jablonné nad Orlicí	580376	zemina a kameny	S	

Zdroj: vlastní šetření, data od ORP, katalogová čísla zařízení k nakládání s odpady, databáze oprávněných osob k nakládání s odpady kraje

Jedná se o zařízení, která především zajišťují odběr zeminy a kamení a autovraků. V případě společnosti EKOLA České Libchavy s.r.o. se jedná o zařízení pro biologickou dekontaminaci a biodegradaci.

Doplňující informace - černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Černé skládky se vyskytují nahodile v některých obcích a jsou zpravidla neprodleně likvidovány ve spolupráci s místně a věcně příslušným správním orgánem životního prostředí. Na černých skládkách se nejčastěji vyskytují stavební odpady. Jejich odstraňování je zpravidla hrazeno z finančních prostředků dotčených obcí.

Na území ORP Žamberk je evidováno celkem 31 starých ekologických zátěží, které se nacházejí na území obcí Bystřec (1), Česká Rybná (2), Dlouhoňovice (1), Jablonné nad Orlicí (3), Klášterec nad Orlicí (5), Letohrad (6), Nekoř (1), Orličky (1), Pastviny (2), Písečná (1), Sobkovice (1), Záchlumí (2) a Žamberk (5).

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008 – 2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Tab. 5.15: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	89 664,04	245 591,92	20 686,74	24 506,94	38 802,89	26 690,78
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	3 899,69	3 122,49	1 487,41	4 329,05	1 732,42	1 401,22
Celková produkce (OO a NO)	94 283,41	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z celkové produkce všech odpadů (OO + NO) v letech 2008-2012 je zřejmý výrazný pokles produkce odpadů OO, kdy od roku 2009 je množství OO mezi 10 - 15 % produkce roku 2008. Také produkce NO v letech 2011 a 2012 klesla zhruba na polovinu roku 2008. Podíl na celkové produkci odpadů s výjimkou roku 2008, kdy podíl NO byl 1,26 % celkové produkce, tak od roku 2009 do roku 2012 je podíl NO na celkové produkci mezi 4,27 - 15%. Celková produkce odpadů přepočtená na obyvatele byla v roce 2008 více jak 8 000 kg a poté se ustálila okolo 1 000 kg na obyvatele. V současné době je snížení měrné produkce NO o cca 80 % ve srovnání s rokem 2000. Vzhledem k charakteru území a skutečnosti, že se jedná spíše o venkovské zemědělské území je podíl produkce NO k celkové produkci odpadů velmi malý. V roce 2008 došlo ke značnému nárůstu produkce ostatních odpadů způsobenému především produkcí stavebních odpadů (jedná se patrně o odpady z podnikové sféry). Možnou příčinou je i probíhající větší dekontaminace zeminy v rámci řešení starých ekologických

zátěží. Poté patrně došlo k útlumu stavební výroby i možnostem jiného použití stavebních materiálů. Výkyvy v produkci NO v letech 2008 a 2010 jsou způsobeny nárůstem množství NO Šterk ze železničního svršku obsahující nebezpečné látky v roce 2008 a NO Zemina a kamení obsahující nebezpečné látky v roce 2010. Zde se může jednat např. o odstranění staré ekologické zátěže. Výkyvy jsou způsobeny produkcí odpadů z podnikové sféry.

Tab. 5.15a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Žamberk	29 284	652,12	22,27	16 705,57	570,47	17 357,68	592,74
Pardubický kraj	516 440	7 995,73	15,48	271 172,68	525,08	279 168,41	540,56

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.15a je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, jejichž původcem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 61,78 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP Žamberk všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 46,54 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP Žamberk. Z těchto hodnot je patrné, že 38,22 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP Žamberk. Největší množství nebezpečných odpadů pochází z produkce těchto subjektů: KRC SRO CO, k.s. Žamberk; OEZ s.r.o. Letohrad; Bühler CZ s.r.o. Žamberk; Albertinum, OLÚ Žamberk; ZEZ SILKO, s.r.o. Žamberk; Šmídl s.r.o. Žamberk; Isolit - Bravo spol. s r.o. Jablonné nad Orlicí; GAF s.r.o. Žamberk; Formplast Purkert Bystřec.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Pardubický kraj vykazuje ORP Žamberk vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a vyšší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP Žamberk pohybuje nad průměrnou hodnotou za Pardubický kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 10,13 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 49,93 kg vyšší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tab. 5.16: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	2,90	0,00	0,50

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	1 263,68	287,90	440,50	573,80	469,25
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	55,06	47,85	46,34	31,57	73,66
04	Odpady z kožedělného, kožedělnického a textilního průmyslu	46,20	49,76	24,15	35,47	29,15
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	2,40	9,08	54,13	23,11	0,03
06	Odpady z anorganických chemických procesů	42,60	23,68	0,40	0,68	0,42
07	Odpady z organických chemických procesů	1,67	1,44	1,00	0,39	0,29
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	45,11	36,60	16,23	27,77	50,07
09	Odpady z fotografického průmyslu	1,10	1,12	2,26	1,01	1,70
10	Odpady z tepelných procesů	33,87	25,12	13,62	59,81	20,05
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	101,33	59,56	69,64	80,53	114,00
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	528,76	205,15	282,79	341,14	747,34
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	163,94	90,66	120,20	132,25	161,12
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	9,15	4,14	3,07	3,70	4,05
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 135,81	2 015,21	2 140,42	2 472,31	3 278,69
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 079,82	894,83	528,35	1 137,32	862,84
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z	231 579,60	7 255,36	13 140,93	22 040,29	8 669,50

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
	kontaminovaných míst)					
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	41,89	46,81	46,56	46,75	48,95
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	550,07	258,54	220,75	1 397,49	1 237,23
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	12 032,34	10 861,33	11 671,76	12 129,65	12 323,18
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,26	0,00
Celková produkce odpadů [t]		248 714,40	22 174,14	28 825,99	40 535,32	28 092,00

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Mezi 5 nejvíce množství zastoupených skupin odpadů na území ORP Žamberk patří komunální odpady (z největší části původem z domácností), stavební a demoliční odpady (především od právnických osob), Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené (především od právnických osob), Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin (především od právnických osob), Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely (také především od právnických osob).

Tab. 5.17: Celková produkce KO na území ORP Žamberk za období 2008-2012 – 5 nejvíce množství zastoupených KO

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka	O	284,08	234,96	618,47	551,56	418,13
200140	Kovy	O	376,05	283,24	361,82	1 002,47	1 288,87
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	845,48	1 416,25	1 562,21	1 948,12	1 637,24

200301	Směsný komunální odpad	O	8 193,33	7 494,87	6 992,72	7 036,84	7 437,45
200307	Objemný odpad	O	766,54	604,96	1 271,73	787,27	856,93

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V rámci produkce KO na území ORP Žamberk jsou nejvíce zastoupeny tyto druhy odpadů: Směsný komunální odpad; Biologicky rozložitelný odpad; Objemný odpad; Kovy; Papír a lepenka. Tato produkce je stejná jako v ostatních regionech a vychází z běžného života občanů a v rámci třídění se jedná o historicky nejdéle zajišťovaný sběr (kovy, papír). SKO je z největší části původem z domácností. Biologicky rozložitelný odpad – z části od obcí – údržba obecní zeleně, dále z produkce od občanů (zde vhodná vazba na třídění), menší množství od právnických osob. Objemný odpad, kovy, papír a lepenka pochází z větší části od právnických osob.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97% obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. 5.18: Celková produkce odpadů na území ORP Žamberk (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00
Celková produkce KO	13 136,02	12 856,63	13 776,31	14 571,32	15 576,58
Celková produkce SKO	8 193,33	7 494,87	6 992,72	7 036,84	7 437,45

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce komunálních odpadů a směsných komunálních odpadů (KO a SKO) v letech 2008-2012 je s výjimkou roku 2008 a roku 2011 poměrně stabilní. Oproti roku 2008 došlo ke snížení celkové produkce odpadů o více jak 80 %. Celková produkce KO je mírně rostoucí a celková produkce SKO je stabilní bez výraznějších výkyvů. Stejný trend je i u produkce KO a SKO přepočtené na jednoho na obyvatele ORP. Produkce KO a SKO přepočtené na obyvatele území ORP Žamberk ve sledovaném období neklesají a naopak u měrné produkce KO dochází k mírnému nárůstu. Podíl produkce SKO na KO postupně klesá z 60 % v roce 2008 na 48 % v roce 2012.

Tab. 5.18a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Žamberk	29 284	12 748,70	435,35	6 154,07	210,15	207,33
Pardubický kraj	516 440	181 106,16	350,68	102 610,26	198,69	210,08

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 5.18a je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obci (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 81,84 % celkové produkce KO v území ORP Žamberk. Produkce SKO z obcí tvoří 82,74 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP Žamberk všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 18,16 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP Žamberk a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP Žamberk je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 65,75 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 8,62 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly

vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Tab. 5.19: Separovaný sběr odpadů na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	643,69	914,83	1 720,91	1 539,20	1 780,11
Sklo	150107, 200102	354,03	377,63	547,89	572,27	579,37
Plast	150102, 200139	423,28	374,88	419,47	503,29	540,21
Nápojové kartony	150105	16,38	22,53	28,10	25,29	34,21
Celkem separovaný sběr		1 437,38	1 689,87	2 716,37	2 640,06	2 933,90

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Převažující složkou separovaného odpadu je papír, a to i vzhledem k nejdelší tradici sběru tohoto druhu odpadu (většinou ještě společně s kovy). Další složkou separovaného odpadu, co do množství nejvýznamnější, jsou již uvedené kovy, které však nejsou v tabulce uvedeny. Sběr kovů se děje především přes výkupny a minoritně přes sběrné dvory či mobilní svozy (např. mobilní svozy, které jsou organizovány obcí nebo spolky). Meziroční trend produkce separovaných odpadů je jednoznačně vzestupný, a to všech druhů separovaného odpadu.

Stěžejní pro rozvoj tříděného sběru v obcích je jednoznačně spolupráce se systémem EKO-KOM, který obcím přináší finanční odměny za zajištění tříděného sběru.

Obce z území ORP Žamberk dosahují lehce nadprůměrných výkonů v třídění odpadů (průměrná výtěžnost dosahuje 45,4 kg/obyvatel/rok – údaj 2013) v celém Pardubickém kraji, které jsou i nad průměrem ČR.

Tab. 5.19a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Žamberk	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	150101, 200101	29 284	1 151,53	39,32	25,18
Sklo	150107, 200102		545,64	18,63	12,54
Plast	150102, 200139		407,73	13,92	7,48
Nápojové kartony	150105		23,95	0,82	0,19
Kovy	200140, 150104		2 340,75	79,93	26,14

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.19a je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Údaje pochází z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH). Produkce papíru od obcí tvoří 64,69 %, produkce skla tvoří 94,18 %, produkce plastů tvoří 75,48 % a produkce nápojových kartonů tvoří 70,01 %, z celkové produkce těchto odpadů,

vyprodukovaných v celém území ORP Žamberk všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vyříděných odpadů vyprodukovaných na území ORP Žamberk tvoří odpady z obcí (72,56 %). Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP Žamberk vzhledem k průměrným hodnotám za ČR vyšší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů, kovů. Průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP Žamberk je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tab. 5.19b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Žamberk	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	150101, 200101	29 284	18,98	20,14
Sklo	150107, 200102		10,48	11,32
Plast	150102, 200139		13,72	11,92
Nápojové kartony	150105		0,77	0,28
Kovy	200140, 150104		10,66	29,30

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.19b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP Žamberk včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj vyšší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za Pardubický kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší kovů a vyšší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,72, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98

kg/obyv. Třídění v ORP Žamberk je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. 5.19c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Popisky řádků	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Pardubický kraj	20,24	11,61	12,14	0,32	25,89	70,20
(0 až 500 obyv. včetně)	5,24	11,97	12,88	0,31	1,22	31,62
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,06	11,20	11,67	0,41	3,78	35,13
(1001 až 4000 obyv. včetně)	12,90	12,87	12,84	0,36	7,90	46,87
(4001 až 10000 obyv. včetně)	24,91	13,24	12,00	0,45	51,05	101,65
(10001 až 20000 obyv. včetně)	25,80	11,11	11,02	0,22	54,29	102,44
(20001 až 50000 obyv. včetně)	37,17	13,08	19,76	0,29	66,78	137,09
(50001 až 100000 obyv. včetně)	34,45	9,20	10,55	0,23	19,61	74,04
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Pardubickém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel (Česká Rybná, České Petrovice, Hejnice, Helvíkovice, Kameničná, Orličky, Pastviny, Lobkovice, Studené, Šedivec, Žampach). Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 20 001 do 50 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídá v ORP Žamberk žádná obec (největší obcí v počtu obyvatel je město Letohrad s 6322 obyvateli). Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP Žamberk hodnotu 161 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v Pardubickém kraji méně hustá, přičemž hustota sběrné sítě v Pardubickém kraji je 141 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Svitavy, ORP Ústí nad Orlicí, ORP Vysoké Mýto) vykazuje ORP Žamberk nižší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP Žamberk je podprůměrná.

Tab. 5.20: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	845,48	1416,25	1562,21	1948,12	1637,24
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	184,88	0,00	189,63	200,32	200,24
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	179,28	160,47	100,84	31,59	138,80
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	54,07	47,85	46,34	31,57	73,66
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0,85	0,00	0,00	0,00	73,29

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tab. 5.21: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	11 357,69	10 830,79	12 000,57	12 185,67	12 341,04
z toho celková produkce BRKO	10 106,36	9 752,55	10 448,68	10 328,65	10 432,01

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 5.21 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v této tabulce č. 5.21 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75% hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50% hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35% hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace

dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

V produkci BRO a BRKO započítán i SKO. Ten významně ovlivňuje produkci BRO i BRKO. Podíl produkce BRKO na BRO je poměrně stabilní a pohybuje se v rozmezí od 84 % do 90 %.

Tab. 5.21a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Žamberk	29 284	8 602,91	293,78	1 514,20	51,71
Pardubický kraj	516 440	143 289,78	277,46	13 417,24	25,98

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 5.21a je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 82,46 % celkové produkce BRKO v území ORP Žamberk vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 17,54 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP Žamberk a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 5,63 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 32,18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Písečná, Žamberk. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP Žamberk. Tento systém je zaveden v obcích Letohrad, Žamberk, Líšnice, Dlouhoňovice, Kunvald, Lukavice, Klášterec nad Orlicí, Jablonné nad Orlicí.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Tab. 5.22: Nakládání s odpady celkově na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	27 761,86	165 317,19	12 653,24	11 492,78	8 232,12	6 876,08
	Energetické využití	30,27	301,00	8,75	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	27 522,79	165 618,19	12 661,99	11 492,78	8 232,12	6 876,08
Celková produkce odpadů		94 283,41	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		3,29	4,39	4,33	5,08	2,12
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		3,29	4,39	4,33	5,08	2,12

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Hlavním způsobem nakládání s odpady je jejich odstranění skládkováním mimo území ORP Žamberk (především skládka v Českých Libchavách, provozovatel EKOLA České Libchavy s.r.o.). Toto koncové zařízení využívá většina obcí ORP Žamberk. Nejvíce se materiálově využívají stavební odpady a zemina a kamení, které jsou využívány k recyklaci a znovuzískání anorganických surovin.

Tab. 5.23: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	543,14	1 624,82	1 845,82	4 923,96	2 075,94	1 178,26
		Energetické využití	0,03	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	499,22	1 625,82	1 845,82	4 923,96	2 075,94	1 178,26
Celková produkce KO [t]			9 624,23	13136,02	12856,63	13776,31	14571,32	15576,58
KO	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,06	0,31	0,49	0,39	0,03
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,06	0,31	0,49	0,39	0,03
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	2 513,78	0,80	0,00
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	2 513,78	0,80	0,00
Odstranění		Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,08	0,00	0,00

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce KO od obcí tvoří 81,84 % celkové produkce KO v území ORP Žamberk. Produkce SKO z obcí tvoří 82,74 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP Žamberk všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 17,87 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP Žamberk a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálního. Z celkové produkce KO z obcí, je hlavním způsobem kompostování biologicky rozložitelných odpadů a dále materiálové využití tříděného odpadu. Lze říci, že veškerý SKO vyprodukovaný na SO ORP Žamberk byl odstraněn skládkováním.

Tab. 5.24: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	4,47	0,00	0,00	13,19
		Energetické využití	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,30	0,28	0,35	0,01
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	22,00	2,71	6,80	26,37
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,06	0,01	0,14	0,04	0,02
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Hlavním způsobem nakládání se separovanými složkami odpadu, v případě ORP Žamberk se jedná jen o plasty a papír, je materiálové využití s rostoucím trendem. V produkci odpadů z ISOH je počítáno s

veškerými vytríděnými odpady na území ORP Žamberk včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). Hlavním způsobem nakládání s odpady je jejich materiálové využití, a to jak v koncových zařízeních na území ORP Žamberk, tak i mimo území ORP Žamberk (EKOLA České Libchavy s.r.o.). Obecně lze říci, že veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Tab. 5.25: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]									
BRO	Využití	Materiálové využití		737,78	1 361,70	4 476,77	1 529,51	1 349,65	
		Energetické využití		301,00	8,75	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,30	0,36	0,49	0,03	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		581,68	868,75	4 040,89	1 382,37	1 036,84	
		Energetické využití		0,85	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		148,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓							
		Spalování			0,00	0,27	0,08	0,00	0,00
		Jiné uložení			14 735,05	14 244,29	15 919,91	16 281,61	0,00
Počet obyvatel v území ORP				29 331	29 248	29 253	29 305	29 284	

Zdroj: databáze GROUP ISOH: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Produkce BRKO od obcí tvoří 82,46 % celkové produkce BRKO v území ORP Žamberk vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 17,54 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP

Žamberk a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce. Z celkové produkce BRO a BRKO z obcí, je hlavním způsobem jejich materiálové využití, a to jak v zařízeních na území ORP Žamberk (kompostárna Letohrad a Dlouhoňovice), tak i mimo území ORP Žamberk (kompostárna České Libchavy).

Finanční analýza

Tab. 5.26: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP Žamberk

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	257 840	269 530	262 500
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	18 065 640	18 854 710	18 367 810
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	368 860	418 460	432 650
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	37 580	43 050	53 740
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	663 870	737 070	546 740
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	1360	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	38 430	20 780	64 220
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	0	0	0
Celkové náklady		19 433 580	20 343 600	19 727 660

Zdroj: MFČR – Výdaje obcí

Tab. 5.27: Vybrané příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP Žamberk

Paragraf	Název	Příjmy v Kč/rok		
		2010	2011	2012
1333	Poplatky za uložení odpadů	0	0	0
1337	Poplatek za komunální odpad	11 520 410	11 661 066	118 568
1338	Registrační a evidenční poplatky za obaly	0	0	0
1340	Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	0	0	12 044 415
1359	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb jinde neuvedené	0	0	45 000
Celkové příjmy		11 520 410	11 661 066	12 207 983

Zdroj: MFČR – Výdaje obcí

Celkové náklady na odpadové hospodářství na území ORP Žamberk se v letech 2010 - 2012 příliš neliší a jejich výše je na stabilní úrovni. Nejvyšší náklady jsou za sběr a svoz komunálních odpadů. U příjmů z odpadového hospodářství na území ORP Žamberk je situace podobná pouze s velmi mírným nárůstem příjmů, což může být způsobeno tím, že obce se snaží snižovat své náklady na odpadové hospodářství a naopak přesunout tyto náklady na poplatníky (zvýšení poplatků). K dalšímu navýšení příjmů dochází díky odměnám za provádění separovaného sběru odpadů. V tabulce nejsou uvedeny příjmy ze smluvních závazků. Do příjmů ze smluvních závazků se zařazují příjmy za provoz sběrné sítě ke zpětnému odběru obalových odpadů a za jejich využití, od společnosti EKO-KOM, a.s. (tvoří velkou část příjmů), ze známkového systému poplatků, z přímých smluv s občany a ze smluv o zapojení malých firem a živnostníků do systému nakládání s odpady obce.

Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tab. 5.28: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané a subjekty zapojené do svozu komunálního odpadu obce	Pravidelný svoz (nerušit v noci) Krátká vzdálenost kontejnerů od domu Výše poplatků (co nejméně) Čistota u kontejnerů Četnost svozu (co nejvyšší) Rychlost reakce na specifické požadavky (např. odvézt plný kontejner, nabídka kontejnerů na biologický odpad)	Nedodržují zákon (např. dávají nebezpečný odpad do komunálního) Neadekvátní požadavky	Standardní komunikační kanály (www, noviny, TV) Informace v místních zpravodajích Informace o možnostech snížení poplatku za třídění odpadů	Vypracovat motivační leták s možností snížení poplatků za třídění odpadů Analyzovat umístění kontejnerů na odpad Zveřejňovat výsledky opatření Kontrolovat čistotu u popelnic
2.	Ostatní původci komunálního odpadu	Cena (co nejnižší) Čistota u kontejnerů	Nedodržují zákon (např. vhazují odpad do kontejnerů pro občany) Neplatí za odvoz	Standardní komunikační kanály (www, noviny, TV)	Zapojit do obecního systému nakládání s KO se stanovením jasných pravidel Provádět kontrolu
3.	Velké průmyslové podniky	Minimalizovat náklady na odpadové hospodářství Maximalizovat opětovné využití odpadů	Riziko ekologické zátěže	Opakovaná jednání	Provádět kontrolu nebo ji vyžadovat po ORP či ČIŽP
4.	Turisté, návštěvníci kulturní, sportovních akcí	Dostupnost odpadkových košů Kontejnery na odpad umístěny tak, aby nebyly v kontrastu s atraktivními místy Zajištění pořádku u nádob na odpad, aby nenarušovaly vzhled území	Nedodržování pořádku u nádob a košů na odpad	Standardní	Zajistit dostupnost odpadkových košů a nádob na odpad u turisticky zajímavých míst

5.	Představitelé SO ORP	Uspokojit požadavky vlastních občanů Optimalizovat výdaje na provoz a investice	Nedostatek zdrojů Pokuty za nedodržování zákona	Standardní Jednání mezi obcemi	Meziobecní spolupráce
6.	Ekologické neziskové organizace	Omezování skládkování, podpora třídění... Odstraňování černých skládek Snižování množství odpadů Ekologická výchova na školách	Protestní akce proti budování nových zařízení konkrétního typu Neodborné připomínkování	Veřejné projednávání k odpadům 1x ročně Běžné kanály komunikace	Zapojit je do ekologické výchovy Dát jim připomínkovat informační materiály pro občany
7.	Školy	Pomoc od města ve věci recyklace Podpora sběru vybraných komodit Kvalitní výchova v oblasti ekologie	Nedodržují zákon	Běžné kanály komunikace Projednat pravidelně s řediteli škol Zvát na veřejná projednávání	Připravit soutěž škol v recyklaci Pomoc se zavedením recyklace Motivovat školy, aby recyklovaly
8.	Majitelé skládek, tepláren a jiných zařízení pro nakládání s odpady	Maximalizace zisku Dostatečná kapacita zařízení	Nedodržují zákon Znečišťování prostředí u zastaralých technologií Staré ekologické zátěže	Opakovaná jednání	Připravit nový návrh smlouvy Investice do technologií
9.	Svozové společnosti	Získání zakázky Maximalizace zisku	Neplní smlouvu Nezodpovědný přístup zaměstnanců Porušují zákon	Běžné kanály komunikace	Změna svozové firmy Meziobecní spolupráce
10.	Média	Náměty pro čtenáře - obvykle chtějí senzace	Negativní tvář obce Medializace negativních dopadů, nepřesné informace	Partnerství s médii	Pravidelná komunikace

Mezi hlavní cílové skupiny v odpadovém hospodářství patří obce, jejich představitelé a jejich občané a dále společnosti, které poskytují služby v oblasti odpadového hospodářství.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti odpadového hospodářství

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum

nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. 5.29: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství	2	5	10	Optimalizace systému svozu Meziobecní spolupráce	obec
	Finanční riziko	Výdaje na mimořádné záležitosti, např. na odstraňování černých skládek	1	2	2	Prevence Sankce Zajištění dostatečné sítě zařízení na nakládání s odpady	obec
	Finanční riziko	Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	Dotační programy Meziobecní spolupráce	obec
	Finanční riziko	Občané a původci komunálního odpadu neplatí za odpad	3	2	6	Sankce a medializace	obec
2.	Organizační riziko	Špatný systém svozu odpadů v rámci ORP	2	3	6	Meziobecní spolupráce	obce daného území
	Organizační riziko	Neexistence nebo špatné rozmístění zařízení na nakládání a separaci odpadů	2	4	8	Meziobecní spolupráce Využití dotačních programů	obce daného území
	Organizační riziko	Nezájem nebo neochota obcí ke spolupráci	3	2	6	Meziobecní spolupráce	obce daného území
3.	Právní riziko	Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů	4	4	16	Upozornění na změny legislativy Připravit rezervu finančních prostředků na řešení dopadu změny legislativy	obec

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
4.	Technické riziko	Špatný technický stav zařízení a vybavení	4	2	8	Využití dotačních programů	obec
5.	Věcné riziko	Špatné řízení svozové firmy nebo porušování podmínek smlouvy a rizika spojená se zaměstnanci firmy (stížnosti občanů)	2	2	4	Náležitosti smlouvy - stanovené podmínky, sankce	obec
	Věcné riziko	Občané a původci odpadu porušují zákon - zvýšené náklady (např. černé skládky) nebo pokuta pro obec	2	3	6	Prevence, sankce, medializace Kontrola	obec

Jako jednoznačně největší riziko vychází z této analýzy rizik, riziko spojené se změnou legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů. Toto by mělo dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit v rozpočtech obcí rezervu na řešení dopadu tohoto rizika. Je zde však problém s finančními možnostmi obcí vzhledem k stále narůstajícím požadavkům na zajištění širokého spektra činností. Z těchto důvodů by bylo vhodné připravit a realizovat společnou strategii v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na dopady připravovaných změn legislativy.

Druhým nejvýznamnějším rizikem je nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství. Toto je podmíněno omezenými finančními možnostmi obcí na zajištění všech činností, které musejí obce vykonávat. Obce nástroje na financování odpadového hospodářství mají, ale bohužel je málo využívají (možností jsou společná výběrová řízení ke snížení cen služeb v odpadovém hospodářství, zpoplatnění živnostníků využívajících systémů nakládání s odpady v jednotlivých obcích atd.).

5.1.3. SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP Žamberk

Tab. 5.30: SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

Silné stránky	Slabé stránky
1. Dobře fungující systémy nakládání s odpady 2. Přibližně na čtyřech pětinach území je dobré využití vhodně rozmístěných zařízení pro nakládání s odpady (sběrné dvory, kompostárny, třídící linky). 3. Přibližně na 80% území je dobře nastavený systém separace odpadů.	1. Finanční náročnost nakládání s odpady. 2. Přibližně na pětinach území je nedostatečně hustá síť kontejnerů na třídění odpadů. 3. Zatím málo fungující meziobecní spolupráce při řešení např. svozu odpadů. 4. Absence společné strategie rozvoje odpadového hospodářství.

4. Systém poskytování informací. 5. Princip prevence vzniku odpadů v rámci osvěty a komunikačních kampaní směrem k občanům.	5. Dostupný legislativní rámec není plně využíván 6. Problematika zpracování odpadu není řešena systematicky (územně, legislativně) 7. Omezenost investičních finančních prostředků v oblasti odpadového hospodářství.
Příležitosti	Hrozby
1. Meziobecní spolupráce vedoucí k optimalizaci nákladů na odpadové hospodářství. 2. Využití dotačních titulů na rozšíření systémů nakládání s odpady. 3. Společný postup obcí při poptávkách služeb v odpadovém hospodářství. 4. Vylepšení systémů poskytování informací 5. Společná strategie obcí a měst pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativ. 6. Ekonomická motivace progresivních způsobů zpracování odpadů včetně příslušných investic	1. Dopady legislativních změn. 2. Růst finanční náročnosti provozování systému nakládání s odpady. 3. Vznik černých skládek. 4. Přetrvávající konzumní styl života občanů. 5. Komunikační problémy v systému nakládání s odpady. 6. Přeprava odpadů na velké vzdálenosti (nevyhovující zařízení v blízké vzdálenosti).

V rámci provedených šetření a z údajů získaných v rámci dotazníkových šetření od zástupců jednotlivých obcí SO ORP Žamberk je zřejmé, že systém nakládání s odpady je dobře fungující. Díky tomu, že tento systém je budován již poměrně dlouho je zde vybudovaná síť zařízení na nakládání s odpady. Vzhledem k narůstajícím nákladům na nakládání s odpady přistoupily jednotlivé obce k navýšení množství tříděného/separovaného odpadu, které vede ke snížení nákladů na nakládání s SKO.

V rámci šetření a získaných údajů od obcí je patrné, že osvěta a komunikační kampaně směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství probíhá v již dlouhou dobu. I nadále je potřeba osvětu rozšiřovat a pokračovat v realizaci dalších informačních kampaní.

K rozšíření sítě zařízení na nakládání s odpady přispělo využívání dotačních titulů, což bude i příležitostí v dalších letech k dovybavení systémů nakládání s odpady tak, aby tento systém byl stále lépe fungujícím. Příležitostí je i meziobecní spolupráce, která by mohla přispět ke snížení nákladů na nakládání s odpady a k ještě lépe a efektivněji fungujícímu systému nakládání s odpady.

5.1.4. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Všech 27 obcí území ORP Žamberk provádí nakládání s odpady v souladu s platnou legislativou České republiky.

Na území ORP zajišťují svoz směsného komunálního odpadu dvě společnosti EKOLA České Libchavy s.r.o. a Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí, které zajišťují i pro většinu obcí i svoz tříděného/separovaného odpadu. Tříděný/separovaný odpad sváží také Jaromír Plundra a TS Žamberk.

V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplat, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti.

Role výkupu odpadů je spíše diskutabilní vzhledem k odklonu lukrativních odpadů z komunálního sběru, proto také jednotlivé obce nemají tyto výkupny začleněny do svého systému nakládání s odpady. Výkupny se zaměřují především na kovové odpady a jsou koncentrovány především v městech Letohrad a Žamberk. V obcích, které nemají v dosahu sběrný dvůr jsou především využívány mobilní svozy odpadů (především kovy) a většinou jsou spojeny i s mobilním svozem nebezpečných odpadů, které musejí obce ze zákona zajistit alespoň 2x v roce.

Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území. Je nutné, aby se obce spojily při realizaci společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území, jejich velikost samozřejmě bude vycházet z individuálních podmínek jednotlivých obcí. Zde je možnost v rámci meziobecní spolupráce využít jak stávající sběrné dvory a sběrná místa (pokud mají dostatečnou kapacitu, příp. místo pro jeho rozšíření) pro odkládání odpadů od občanů okolních obcí. Obce se pak mohou společně podílet na financování provozu sběrného dvora. Další možností je využití dotačních prostředků EU popř. z národních zdrojů k rozšíření stávající sítě sběrných dvorů v rámci ORP na základě realizace společných projektů obcí.

Oficiálních zařízení pro nakládání s BRO je poměrně málo a vzhledem k postupnému zapojování dalších obcí je vhodné vytvořit celkovou koncepci pro všechny obce v území ORP Žamberk k nakládání s BRO s možností využití domácího kompostování, využití komunitních kompostáren, využití bioodpadů v lokálním zemědělství apod. Je potřeba i využít stávajících zařízení k nakládání s bioodpady. Za určitých podmínek lze od letošního roku využít i BPS, pokud by s tím souhlasil provozovatel tohoto zařízení a zajistil by si souhlas k nakládání s odpady. Podobně tak i zemědělec by musel mít povoleno zařízení k nakládání s odpady (malé zařízení – povolení pouze z ORP; větší zařízení – povolení krajským úřadem). Před budováním jakýchkoli zařízení je potřeba vyhodnotit efektivitu a udržitelnost jejich provozu z hlediska nákladů a stabilního odbytu kompostu a dalších produktů. Zde je nutno zmínit novou legislativu, která obcím ukládá povinnost odděleně sbírat biologicky rozložitelný odpad (domácí kompostování a využívání materiálu není však způsobem odděleného sběru bioodpadu dle zákona).

Co se týká území jsou uvedena zařízení schopná pojmout většinou pouze bioodpady ze svého okolí, což potvrzuje i skutečnost, že využitá kapacita těchto zařízení většinou překračuje jeho roční kapacitu.

V současné době pouze část obcí zajišťuje třídění BRO a část z nich využívá biologicky rozložitelný materiál přímo v rámci zemědělské výroby apod. V rámci menších obcí je množství BRO dle průzkumu malé a většina BRO je zpracovávána přímo občany pro zahrádkářské a zemědělské využití. Spolupráce se zemědělskými podniky a využití separovaných biologicky rozložitelných komunálních odpadů v zemědělství nebo domácích zahradách se jeví jako vhodný směr pro využívání bioodpadů z obcí (tím ale nebude splněna zákonná podmínka odděleného sběru bioodpadů).

Na území ORP Žamberk není žádná skládka a pro celé území ORP Žamberk je využívána skládka v Českých Libchavách (vzdálená cca 20 km od středu ORP Žamberk), která byla vybudována v 90. letech 20. století i pro území ORP Žamberk. Tato skládka má dostatečnou kapacitu na minimálně 15 let a je předpoklad jejího dalšího rozšíření. Z tohoto důvodu se nepřepokládá vybudování skládky na území ORP Žamberk. Budování nových skládek je obecně v současné legislativě téměř nemožné. Z tohoto důvodu je potřeba hledat možnosti pro využití směsných komunálních odpadů a dalších odpadů z obcí.

Celkové náklady na odpadové hospodářství na území ORP Žamberk se v letech 2010 - 2012 příliš neliší a jejich výše je na stabilní úrovni. Nejvyšší náklady jsou za sběr a svoz komunálních odpadů. U

příjmů z odpadového hospodářství na území ORP Žamberk je situace podobná pouze s velmi mírným nárůstem příjmů, což může být způsobeno tím, že obce se snaží snižovat své náklady na odpadové hospodářství a naopak přesunout tyto náklady na poplatníky (zvýšení poplatků). K dalšímu navýšení příjmů dochází díky odměnám za provádění separovaného sběru odpadů. V tabulce nejsou uvedeny příjmy ze smluvních závazků. Do příjmů ze smluvních závazků se zařazují příjmy za provoz sběrné sítě ke zpětnému odběru obalových odpadů a za jejich využití, od společnosti EKO-KOM, a.s. (tvoří velkou část příjmů), ze známkového systému poplatků, z přímých smluv s občany a ze smluv o zapojení malých firem a živnostníků do systému nakládání s odpady obce.

Jako jednoznačně největší riziko vychází z této analýzy rizik, riziko spojené se změnou legislativy, která povede k vynuceným investicím nebo zvýšení provozních nákladů. Toto by mělo dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit v rozpočtech obcí rezervu na řešení dopadu tohoto rizika. Je zde však problém s finančními možnostmi obcí vzhledem k stále narůstajícím požadavkům na zajištění širokého spektra činností. Z těchto důvodů by bylo vhodné připravit a realizovat společnou strategii v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na dopady připravovaných změn legislativy.

Druhým nejvýznamnějším rizikem je nedostatek financí na zajištění běžného provozu systému odpadového hospodářství. Toto je podmíněno omezenými finančními možnostmi obcí na zajištění všech činností, které musejí obce vykonávat. Obce nástroje na financování odpadového hospodářství mají, ale bohužel je málo využívají (možností jsou společná výběrová řízení ke snížení cen služeb v odpadovém hospodářství, zpoplatnění živnostníků využívajících systémů nakládání s odpady v jednotlivých obcích atd.).

V rámci provedených šetření a z uvedených údajů je zřejmé, že systém nakládání s odpady je dobře fungující. Díky tomu, že tento systém je budován již poměrně dlouho je zde vybudovaná síť zařízení na nakládání s odpady. Vzhledem k narůstajícím nákladům na nakládání s odpady přistoupily jednotlivé obce k navýšení množství tříděného/separovaného odpadu, které vede jak ke snížení celkových nákladů na nakládání s odpady, tak i ke zlepšení stavu životního prostředí v tomto území. K rozšíření sítě zařízení na zpracování a likvidaci odpadů přispělo využívání dotačních titulů, což bude i příležitostí v dalších letech k dovybavení systémů nakládání s odpady tak, aby tento systém byl stále lépe fungujícím. Příležitostí je i meziobecní spolupráce, která by mohla přispět ke snížení nákladů na likvidaci odpadů a k ještě lépe a efektivněji fungujícímu systému nakládání s odpady.

Na základě výše uvedených závěrů analytické části se návrhová část zaměří v oblasti odpadového hospodářství zejména na tato témata meziobecní spolupráce:

- Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství
- Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst
- Problematika BRO a BRKO
- Dopady legislativních změn

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinů opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odborníků a starostů z ORP Žamberk. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení. Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

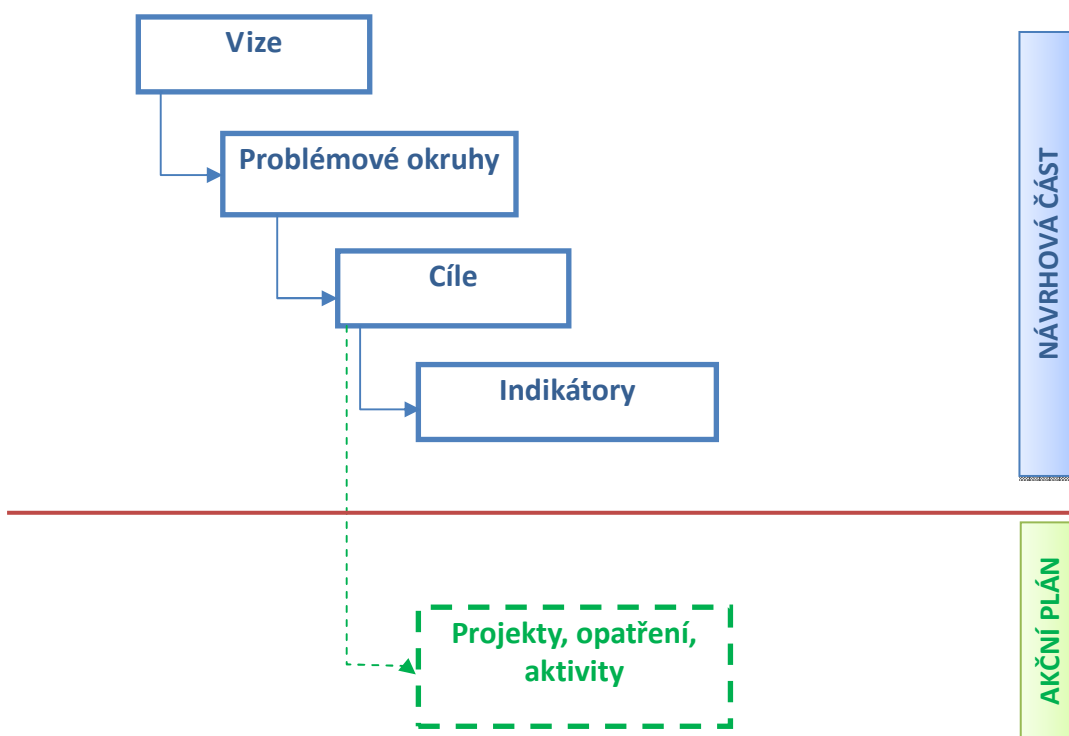
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3	
		cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE			
<p>Vzájemná spolupráce obcím ORP Žamberk přináší efekt. Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu. Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz. Vzdělání je místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP. Do vzdělávání jsou zapojeny i další relevantní subjekty, především firmy. Komunitní plánování sociální péče na celém území ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.</p>			
OBLASTI			
1. Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství	2. Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst	3. Problematika BRO a BRKO	4. Dopady legislativních změn
CÍLE			
1.1 Realizace společných postupů k úsporám finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství .	2.1 Zajistit optimalizaci sítě sběrných dvorů a sběrných míst	3.1. Rozvoj spolupráce obcí při systémovém řešení problematiky BRO a BRKO pro spádová území.	4.1 Společná strategie obcí a měst v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy.
1.2 Vytvořit optimalizační studii odpadového hospodářství.	2.2 Realizace společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území.		
1.3 Posílení spolupráce obcí při administrativě spojené s odpadovým hospodářstvím.			
1.4 Osvěta a komunikační kampaň směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství.			

Popis problémových oblastí

Problémová oblast 1

Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství

Jedním z problémů v oblasti odpadového hospodářství je optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství tak, aby došlo k úspoře finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství. Velký potenciál představuje meziobecní spolupráce v rámci území ORP a řešení společných postupů.

Obce a města vynakládají nemalé finanční prostředky na zajištění provozu systémů nakládání s odpady na svém území. Průměrné náklady na sběr, svoz, odstranění/využití směsného komunálního odpadu z obcí (Kč/t) v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 2 548,5 Kč, v Pardubickém kraji 2 351,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 917,- až 2 257,- Kč. Průměrné náklady pro tříděný sběr využitelných odpadů v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 4 678,6 Kč, v Pardubickém kraji 4 286,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 182,- až 3 062,- Kč.

Z hlediska struktury nákladů se jedná zejména o náklady za svoz SKO a jeho uložení na skládce, za svoz tříděného/separovaného odpadu, náklady na pořízení či pronájem sběrných nádob (hnízd) a kontejnerů, v některých obcích dále náklady na zřízení a provoz sběrného dvora či sběrného místa a rovněž náklady na zajištění nezbytné administrativy. Příjmy plynoucí obcím z odpadového hospodářství jsou tvořené zejména místními poplatky za odpady od občanů, smluvními odměnami od společnosti EKO-KOM a příjmy z prodeje druhotných surovin.

Přínosem pro zajištění optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství může být například realizace následujících postupů:

- zajistit efektivní vynakládání a kontrolování nákladů v odpadovém hospodářství,
- realizovat společné postupy při poptávkách služeb v oblasti odpadového hospodářství,
- zajistit zpracování optimalizační studie odpadového hospodářství,
- posílit spolupráci obcí při administrativě spojené s odpadovým hospodářstvím,
- spolupráce s dalšími regiony a pravidelné získávání informací,
- připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce,
- rozvoj spolupráce s dalšími subjekty jako je krajský úřad, společností EKO-KOM, a.s., společnostmi provozujícími systémy zpětného odběru, svozové společnosti apod.

Problémem je zajištění finančních prostředků v rozpočtech obcí na provoz efektivního odpadového hospodářství. Již v současné době obce vynakládají poměrně dost finančních prostředků ze svých rozpočtů tak, aby nemusely celou zátěž přesouvat na poplatníky, což je nepopulární záležitost.

Pokud nedojde k optimalizaci nákladů na odpadové hospodářství dojde buď k navýšení poplatků od občanů obce, což je možný zdroj příjmů, ale ve svém důsledku „politicky“ neprůchodný. Druhou možností je hradit potřebné náklady z prostředků rozpočtů obcí, což však také není optimální.

Z těchto důvodů se jeví jako optimální zajistit realizaci postupů uvedených výše, které by měly přispět k optimalizaci nákladu obcí na odpadové hospodářství.

Problémová oblast 2

Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst

V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplatu, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti.

Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území. Je nutné, aby se obce spojily při realizaci společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území, jejich velikost samozřejmě bude vycházet z individuálních podmínek jednotlivých obcí. Zde je možnost v rámci meziobecní spolupráce využít jak stávající sběrné dvory a sběrná místa (pokud mají dostatečnou kapacitu, příp. místo pro jeho rozšíření) pro odkládání odpadů od občanů okolních obcí, tak doplnit síť sběrných dvorů a sběrných míst výstavbou nových zařízení. Obce se pak mohou společně podílet na financování provozu sběrného dvora. Další možností je využití dotačních prostředků EU popř. z národních zdrojů k rozšíření stávající sítě sběrných dvorů v rámci ORP na základě realizace společných projektů obcí.

Dalšími nástroji na zajištění optimalizace provozu sběrných dvorů a sběrných míst je sjednocení vybavenosti sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na sbírané komodity a dotřídění odpadů. Společně koordinovat svoz odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost. Společně postupovat při pořízení vybavení sběrných dvorů a možnost rozšíření počtu odebíraných komodit ve sběrném dvoře nebo sběrném místě a zajistit důsledné roztřídění přijímaných odpadů dle jejich vlastností a složení s ohledem na jejich další využití příp. odstranění.

Problémem je zajištění optimální sítě sběrných dvorů a sběrných míst. Není možné, aby každá z obcí disponovala takovýmto zařízením, a to především z důvodu zajištění budoucího provozu včetně nutnosti zajištění finančních prostředků na tento provoz. Proto bude vhodné, aby spádové nebo sousední obce využívaly buď stávající zařízení nebo společným postupem zajistily vznik nových zařízení, která by byla také společným postupem provozována. Společným sběrem odpadů z dostatečného spádového území dojde k omezení vzniku černých skládek a rozložení financování provozu sběrného dvora nebo sběrného místa, a tím k úsporám finančních prostředků pro jednotlivé obce.

Pokud nedojde k optimalizaci sítě sběrných dvorů a sběrných míst, bude to znamenat pro velkou část obcí finančně náročné provozování vlastních zařízení jen pro území jejich obce. Naopak pokud žádná takováto zařízení nebudou ve spádovém území obce pak jednoznačně hrozí riziko výskytu černých skládek. Optimalizací sítě sběrných dvorů a sběrných míst by mělo dojít ke snížení produkce SKO.

Problémová oblast 3

Problematika biologicky rozložitelných odpadů

Tříděním (zavedením separace) dojde ke zvýšení produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) a následně k jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Produkce BRKO má jednoznačně vzrůstající trend. Je to dáno především rozšiřováním sběru biologicky rozložitelného odpadu, kdy je v zájmu jednotlivých obcí minimalizovat množství smíšeného komunálního odpadu a separovat biologicky rozložitelný odpad a ten pak materiálově nebo energeticky využívat. Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 5,63 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 32,18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Písečná, Žamberk. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP Žamberk. Tento systém je zaveden v obcích Letohrad, Žamberk, Líšnice, Dlouhoňovice, Kunvald, Lukavice, Klášterec nad Orlicí, Jablonné nad Orlicí. Trend produkce biologicky rozložitelného odpadu je mírně stoupající, což svědčí o zapojování dalších obcí do sběru biologicky rozložitelného odpadu. Je zde nutno zmínit legislativní povinnost odděleného sběru bioodpadů od 1.1.2015 v souladu s vyhláškou č. 123/2014 Sb. Větší nárůst množství separovaného biologicky rozložitelného odpadu se zatím neprojevil i vzhledem k typu zástavby na území ORP Žamberk, jelikož se jedná o především venkovskou zástavbu. Dalším důvodem pouze mírného nárůstu je převažující zemědělská produkce, která velkou část biologicky rozložitelného odpadu zpracuje. Kompostárny jsou na území ORP Žamberk pouze v Letohradě a Žamberku a využívají je jen samotné obce popřípadě pouze nejbližší spádové obce, ale ty spíše jen výjimečně.

Jako účinný nástroj bude vytvořit celkovou koncepci nakládání s BRO a BRKO pro všechny obce v území.

Před budováním jakýchkoliv zařízení je potřeba vyhodnotit efektivitu a udržitelnost jejich provozu z hlediska nákladů a stabilního odbytu kompostů a dalších produktů. Z tohoto důvodu je důležité zajistit stabilní a ekonomicky dostupné využití vhodných odděleně sbíraných bioodpadů z obcí v dostupném existujícím zařízení (nejlépe ve vazbě na zemědělskou výrobu). Společnými postupy realizovat činnost komunitních a obecních kompostáren.

Další možností je spolupráce v širším měřítku na vytvoření optimální sítě zařízení na území většího spádového území (několik ORP společně, území kraje apod.).

Problémem je, podobně jako u již popsaných sběrných dvorů a sběrných míst, zajištění optimální sítě zařízení pro nakládání s bioodpady. Vhodné bude společnými postupy realizovat řešení problematiky BRO a BRKO. Společným postupem dojde k omezení vzniku černých skládek a rozložení financování provozu zařízení na nakládání s bioodpady, a tím k úsporám finančních prostředků pro jednotlivé obce.

Pokud nedojde k optimalizaci řešení problematiky nakládání s BRO a BRKO bude to znamenat pro velkou část obcí finančně náročné provozování vlastních zařízení. Naopak pokud žádná takováto zařízení nebudou ve spádovém území obce pak jednoznačně hrozí riziko výskytu černých skládek. Dalším důsledkem bude „nesnižování“ množství komunálního odpadu, a tím nárůst vynakládaných finančních prostředků.

Problémová oblast 4

Dopady legislativních změn

Dopady legislativních změn v oblasti odpadového hospodářství se jeví jako velmi rizikové. Z pohledu obcí povedou tyto změny k vynuceným investicím nebo zvýšení nákladů. Samozřejmě je předpoklad, že legislativní změny budou mít vážný dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit se na takovéto změny. Vhodným nástrojem může být společná strategie obcí a měst, a to nejen na území ORP Žamberk, ale v celém širokém území. Snahou bude minimalizovat dopady změn na povinnosti a finanční náklady obcí v oblasti nakládání s odpady.

Jako vhodná opatření je možno zmínit společnou komunikaci s krajem, zjišťování informací o připravovaných koncepcích a změnách v odpadovém hospodářství a nakládání s SKO, aktivní účast na spolupráci při realizaci koncepcí v oblasti odpadového hospodářství.

Problémem dopadů legislativních změn může být zásadní změna v současné době nastavených způsobů nakládání s odpady, které budou mít za důsledek zásadní zásah do rozpočtů jednotlivých obcí. Následně obce budou muset zajistit nakládání s odpady v souladu s platnou legislativou, což může být u nepřipravených obcí poměrně náročné. Proto je téměř nutné začít realizovat společnou strategii reagující na připravované změny legislativy.

Pokud dojde k legislativním změnám, které budou mít zásadní dopad na činnost a finanční prostředky obcí, může to podstatným způsobem ovlivnit další činnosti, které jsou obce povinny vykonávat. Samozřejmě že společná strategie nemusí být nutně úspěšná, proto je vhodné připravit v obecních rozpočtech rezervu na řešení dopadu tohoto rizika.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství
Cíl 1.1	Realizace společných postupů k úsporám finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství .
Popis cíle	<p>Jedním z problémů v oblasti odpadového hospodářství optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství tak, aby došlo k úspoře finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství.</p> <p>Obce a města vynakládají nemalé finanční prostředky na zajištění provozu systémů nakládání s odpady na svém území. Z hlediska struktury nákladů se jedná zejména o náklady za svoz SKO a jeho uložení na skládce, za svoz tříděného/separovaného odpadu, náklady na pořízení či pronájem sběrných nádob (hnízd) a kontejnerů, v některých obcích dále náklady na zřízení a provoz sběrného dvora či sběrného místa a rovněž náklady na zajištění nezbytné administrativy. Příjmy plynoucí obcím z odpadového hospodářství, tvořené zejména místními poplatky za odpady od občanů, odměny od společnosti EKO-KOM a příjmy z prodeje druhotných surovin, zdaleka nepokrývají náklady na odpadové hospodářství a obce vzniklý deficit doplácí z obecních rozpočtů.</p> <p>Velký potenciál představuje meziobecní spolupráci v rámci území ORP a řešení společných postupů, které povedou k úsporám finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - realizovat společné poptávky a nákupy služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek (SKO, tříděné odpady, nebezpečné odpady, bioodpady apod.), - připravit a realizovat společný výběr provozovatelů zařízení k nakládání s odpady vlastněných obcemi (např. sběrné dvory, překládací stanice apod.), - zajistit optimální organizaci svozu, s ohledem na potřeby obcí (frekvence svozu, náklady, stejný systém jednotkového účtování služeb, jednotné zajištění určitého typu služby jednou společností), - optimalizovat sběrnou síť (nádoby, další sběrné prostředky) s ohledem na plnění zákonných povinností pro využití komunálních odpadů pro příslušná spádová území, - zajistit sběr a třídění dalších komodit v režimu zpětného odběru ve spolupráci s kolektivními systémy, případně dalších odpadů ve spolupráci s provozovateli jejich sběru, pokud jsou textil – charity, diakonie apod.) - společné vyjednávání obcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET OBCÍ REALIZUJÍCÍCH SPOLEČNOU POPTÁVKU A NÁKUP SLUŽEB V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 1	Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství
Cíl 1.2	Vytvořit optimalizační studii odpadového hospodářství.
Popis cíle	Vytvořením optimalizační studie odpadového hospodářství by mělo dojít k návrhu optimalizace sítě zařízení pro nakládání s odpady (např. sběrné dvory a sběrná místa, kompostárny apod.) s ohledem jak na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany, tak i na finanční náklady obcí vynakládané na odpadové hospodářství. Při dimenzování zařízení k nakládání s odpady je potřeba zvážit a analyzovat, pro jakou spádovou oblast a počet obyvatel je potřeba zařízení dimenzovat. Je potřeba kvalitně zhodnotit a připravit prognózu produkce druhů odpadů, které budou zpracovávány v zařízení (tedy nepředimenzovat kapacitu zařízení). Dále je potřeba brát v úvahu provozní náklady na zařízení tak, aby bylo možno zajistit dlouhodobé financování provozu těchto zařízení. V neposlední řadě je potřeba si předem stanovit podmínky pro meziobecní spolupráci, spolufinancování realizace projektu a provozních nákladů na zařízení a zajistit si partnery pro meziobecní spolupráci a odběratele a dodavatele odpadu.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - vytvořit optimalizační studii odpadového hospodářství, - optimalizovat síť zařízení pro nakládání s odpady pro příslušné spádové oblasti
Název indikátorů k hodnocení cíle	OPTIMALIZAČNÍ STUDIE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 1	Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství
Cíl 1.3	Posílení spolupráce obcí při administrativě spojené s odpadovým hospodářstvím.
Popis cíle	Administrativa spojená s odpadovým hospodářstvím je poměrně náročná, a to především pro představitele menších obcí, kteří tyto činnosti musejí vykonávat sami. V rámci meziobecní spolupráce by bylo vhodné zajistit tuto administrativu centrálně osobami, které mají zkušenosti s těmito činnostmi. Především při zpracovávání žádostí o dotace se jeví spolupráce jako vhodná a v důsledku přispěje ke zkvalitnění předkládaných žádostí. Pro realizaci tohoto cíle by bylo potřeba akceptovat solidární systém se zapojením větších obcí a měst.

Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - zajistit kapacitu pro zpracování evidence a administrativy pro obce v ORP Žamberk, - pravidelně monitorovat, v jaké výši se v ORP, kraji a ČR pohybují jednotkové ceny za jednotlivé služby v odpadovém hospodářství a přijímat adekvátní opatření k zajištění optimalizace nákladů, - společně zpracovávat a předkládat žádosti o dotace na projekty financované z evropských či národních zdrojů, vždy se znalostí budoucích provozních nákladů, vytíženosti pořízených investic a s ohledem na povinnost udržitelnosti projektu
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO VYUŽITÍ SLUŽEB PRO ZPRACOVÁNÍ EVIDENCE ODPADŮ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ A DALŠÍ ADMINISTRATIVY SPOJENÉ S VÝKONEM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 1	Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství
Cíl 1.4	Osvěta a komunikační kampaň směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství.
Popis cíle	<p>Osvěta a komunikační kampaně směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství by měly přispět ke snížení nákladů na odpadové hospodářství především ekologickým chováním všech občanů (třídění odpadů, dodržování stanovených systémů nakládání s odpady apod.).</p> <p>Vhodné je začít s informačními kampaněmi a osvětou už od dětí, kdy lze využít stávajících výukových, výchovných a osvětových programů, kterých existuje celá řada. Mezi ně patří např. Globe, Recyklohraní, Tonda Obal, programy krajských ekologických center apod. Není možné provádět osvětu pouze dětí, protože kupní síla je na straně produktivních obyvatel. Je nutno udělat i finanční osvětu – třídím, obec dostane více peněz apod.</p> <p>Informování občanů o výsledcích nakládání s odpady obce, a to včetně ekonomiky a konkrétních způsobů nakládání s odpady je již připravováno v rámci nového zákona o odpadech jako povinnost obcí.</p> <p>V rámci osvěty bude vhodné spolupracovat i s dalšími subjekty, například s krajským úřadem, společností EKO-KOM, a.s., kolektivními systémy ke zpětnému odběru zařízení (např. elektro, světelné zdroje, baterie), svozovými společnostmi apod.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - připravit a realizovat společnou dlouhodobou informační a vzdělávací kampaň pro širokou veřejnost s využitím vhodných komunikačních nástrojů s cílem správného nakládání s komunálním odpadem a aktivní účasti obyvatel na systému odpadového hospodářství obce, - zajistit pravidelné informování občanů v oblasti nakládání s odpady v jednotlivých obcích, a to včetně informací o ekonomice nakládání s odpady a konkrétních způsobech nakládání s odpady,

	- podpořit ekologickou výchovu na školách s využitím dostupných celostátních programů
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO REALIZACE DLOUHODOBÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 2	Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst
Cíl 2.1	Zajistit optimalizaci sítě sběrných dvorů a sběrných míst
Popis cíle	<p>V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplaty, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti.</p> <p>Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území. Při navrhování nového sběrného dvora je vždy nutné definovat, jaké odpady budou odebírány a za jakých podmínek.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - optimalizovat síť sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany, - doplnit síť sběrných dvorů / sběrných míst s ohledem na rovnoměrnou a dostupnou vzdálenost pro občany - využít sběrných dvorů také pro spádové obce a zajistit spolufinancování (podíl ostatních obcí), - vystavět nový sběrný dvůr po vyhodnocení skutečné potřeby a zajištění nakládání s odpady ze sběrného dvora
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET OBCÍ S DOSTUPNOSTÍ SBĚRNÉHO DVORA NEBO SBĚRNÉHO MÍSTA DO VZDÁLENOSTI 5 KM
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 2	Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst
Cíl 2.2	Realizace společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území.
Popis cíle	<p>Je nutné, aby se obce spojily při realizaci společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území, jejich velikost samozřejmě bude vycházet z individuálních podmínek jednotlivých obcí. Zde je možnost v rámci meziobecní spolupráce využít jak stávající sběrné dvory a sběrná místa (pokud mají dostatečnou kapacitu, příp. místo pro jeho rozšíření) pro odkládání odpadů od občanů okolních obcí. Obce se pak mohou společně podílet na financování provozu sběrného dvora.</p> <p>Zajištění optimální sítě sběrných dvorů a sběrných míst je nutné. Není možné, aby každá z obcí disponovala takovýmto zařízením, a to především z důvodu zajištění budoucího provozu včetně nutnosti zajištění finančních prostředků na tento provoz. Proto bude vhodné, aby spádové nebo sousední obce využívaly buď stávající zařízení nebo společným postupem zajistily vznik nových zařízení, která by byla také společným postupem provozována. Společným sběrem odpadů z dostatečného spádového území dojde k omezení vzniku černých skládek a rozložení financování provozu sběrného dvora nebo sběrného místa, a tím k úsporám finančních prostředků pro jednotlivé obce.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - sjednotit vybavenost sběrných dvorů s ohledem na sbírané komodity a dotřídění odpadů, - společně koordinovat svoz odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost, - společně postupovat při pořízení vybavení sběrných dvorů (velkoobjemové kontejnery, sklady NO, váhy, manipulační technika apod.), - rozšířit počet odebíraných komodit ve sběrných dvorech a sběrných místech a zajistit důsledné roztřídění přijímaných odpadů dle jejich vlastností a složení s ohledem na jejich další využití příp. odstranění, - využít dotačních fondů EU při výstavbě zařízení k nakládání s odpady,
Název indikátorů k hodnocení cíle	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO FINANCOVÁNÍ A PROVOZU SBĚRNÝCH DVORŮ
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 3	Problematika BRO a BRKO
Cíl 3.1	Rozvoj spolupráce obcí při systémovém řešení problematiky biologicky rozložitelných odpadů pro spádová území.
Popis cíle	<p>Tříděním (zavedením separace) dojde ke zvýšení produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) a následně k jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Produkce BRKO má jednoznačně vzrůstající trend. Je to dáno především rozšiřováním sběru biologicky rozložitelného odpadu, kdy je v zájmu jednotlivých obcí minimalizovat množství směsného komunálního odpadu a separovat biologicky rozložitelný odpad a ten pak materiálově nebo energeticky využívat. Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 5,63 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 32,18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Písečná, Žamberk. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP Žamberk. Tento systém je zaveden v obcích Letohrad, Žamberk, Líšnice, Dlouhoňovice, Kunvald, Lukavice, Klášterec nad Orlicí, Jablonné nad Orlicí. Trend produkce biologicky rozložitelného odpadu je mírně stoupající, což svědčí o zapojování dalších obcí do sběru biologicky rozložitelného odpadu. Je zde nutno zmínit legislativní povinnost odděleného sběru bioodpadů od 1.1.2015 v souladu s vyhláškou č. 123/2014 Sb. Větší nárůst množství separovaného biologicky rozložitelného odpadu se zatím neprojevil i vzhledem k typu zástavby na území ORP Žamberk, jelikož se jedná o především venkovskou zástavbu. Dalším důvodem pouze mírného nárůstu je převažující zemědělská produkce, která velkou část biologicky rozložitelného odpadu zpracovává. Kompostárny jsou na území ORP Žamberk pouze v Letohradě a Žamberku a využívají je jen samotné obce popřípadě pouze nejbližší spádové obce, ale ty spíše jen výjimečně. Jako účinný nástroj bude vytvořit celkovou koncepci nakládání s BRO a BRKO pro všechny obce v území.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotit efektivitu a udržitelnost provozu zařízení pro nakládání s bioodpady z hlediska nákladů a stabilního odbytu kompostů a dalších produktů, - zavést a podpořit systém domácího kompostování ve vhodných typech zástavby v obcích,

	<ul style="list-style-type: none"> - zajistit stabilní a ekonomicky dostupné využití vhodných odděleně sbíraných bioodpadů z obcí v dostupném existujícím zařízení (nejlépe ve vazbě na zemědělskou výrobu), - zajistit nebo podpořit vybudování společného zařízení pro zpracování komunálních bioodpadů ve vazbě na stabilní odbyt kompostů a dalších produktů do lokálního zemědělství nebo zahradnictví včetně údržby veřejné zeleně - společně realizovat činnost komunitních a obecních kompostáren, - vytvořit optimální síť zařízení na území většího spádového území (několik ORP společně, území kraje apod.).
Název indikátorů k hodnocení cíle	SPOLEČNÁ ANALÝZA MOŽNOSTI SBĚRU A NÁKLADÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIOODPADY VČETNĚ JEHO FINANCOVÁNÍ
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

Problémový okruh 4	Dopady legislativních změn
Cíl 4.1	Společná strategie obcí a měst v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy.
Popis cíle	Dopady legislativních změn v oblasti odpadového hospodářství se jeví jako velmi rizikové. Z pohledu obcí povedou tyto změny k vynuceným investicím nebo zvýšení nákladů. Samozřejmě je předpoklad, že legislativní změny budou mít vážný dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit se na takovéto změny. Vhodným nástrojem může být společná strategie obcí a měst, a to nejen na území ORP Žamberk, ale v celém širokém území. Snahou bude minimalizovat dopady změn na povinnosti a finanční náklady obcí v oblasti nakládání s odpady.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - připravit společnou strategii k nakládání s odpady (dopravní infrastruktura v závislosti na lokalizaci zařízení k energetickému využití odpadu a zákazu skládkování do r. 2024 (překládací stanice), - společná komunikace s krajem, zjišťování informací o připravovaných koncepcích a změnách v odpadovém hospodářství a nakládání s SKO, aktivní účast na spolupráci při realizaci koncepcí, - připravit systém třídění odpadů s ohledem na schválenou legislativu (minimálně prostřednictvím sběrných dvorů a sběrných míst, vyhlášení sběrových akcí apod.), - zajistit efektivní sběr všech využitelných složek komunálních odpadů povinných dle stávajících a připravovaných právních norem v oblasti odpadového hospodářství,

	- optimalizovat sběrnou síť (nádoby, další sběrné prostředky) s ohledem na plnění zákonných povinností pro využití komunálních odpadů
Název indikátorů k hodnocení cíle	SPOLEČNÁ STRATEGIE PRO BUDOUCÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY S OHLEDEM NA PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY LEGISLATIVY
Správce cíle	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)

5.2.4. Indikátory

Indikátory výsledku

Problémový okruh	Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství		
Číslo indikátoru	1.		
Název indikátoru	NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	Kč/t		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2012	2017	2020
Plán		2000	2000
Skutečnost	2250		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat rozdíl nákladů na 1 t odpadu oproti střední hodnotě vyplývající z každoroční studie Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR v rámci příslušné velikostní kategorie obcí v ORP (Kč)		
Metodika a výpočet:	Náklady na 1 t odpadu .		
Zdroj čerpání dat:	IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR		

Problémový okruh	Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst		
Číslo indikátoru	2.		
Název indikátoru	Množství separovaného sběru odpadů od obcí na území ORP Žamberk		
Měrná jednotka	t/rok		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2012	2017	2020
Plán		2400	2800
Skutečnost	2129		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat množství separovaného sběru odpadů od obcí na území ORP Žamberk. Jedná se o papír (150101, 20101), sklo (150107,200102), plast (150102, 200139), nápojové kartony (150105).		
Metodika a výpočet:	Množství tun separovaného sběru odpadů od obcí na území ORP Žamberk za rok.		
Zdroj čerpání dat:	databáze GROUP ISOH: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/		

Problémový okruh	Problematika BRO a BRKO		
Číslo indikátoru	3.		
Název indikátoru	MATERIÁLOVÉ VYUŽITÍ BRKO		
Měrná jednotka	t/rok		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2500	3500
Skutečnost	1350		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat materiálové využití BRKO (t/rok). Žádoucí je zvýšení.		
Metodika a výpočet:	Materiálové využití BRKO (t/rok).		
Zdroj čerpání dat:	databáze GROUP ISOH: http://isoh.cenia.cz/groupisoh/		

Problémový okruh	Dopady legislativních změn		
Číslo indikátoru	4.		
Název indikátoru	PLOCHA ÚZEMÍ SO ORP ŽAMBERK SE ZPRACOVANOU SPOLEČNOU STRATEGIÍ PRO BUDOUČÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY S OHLEDEM NA PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY LEGISLATIVY		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		0	80
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat plochu území ORP Žamberk se zpracovanou společnou strategií pro budoucí nakládání s odpady.		
Metodika a výpočet:	Plocha území SO ORP Žamberk se zpracovanou společnou strategií pro budoucí nakládání s odpady.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí, mapové podklady.		

Indikátory výstupu

Cíl	Realizace společných postupů k úsporám finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ REALIZUJÍCÍCH SPOLEČNOU POPTÁVKU A NÁKUP SLUŽEB V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	Počet obcí		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí realizujících společnou poptávku a nákupy služeb v oblasti sběru, svozu, přeprav a konečného využití nebo odstranění komunálních odpadů a jejich složek.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí ORP Žamberk realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí		

Cíl	Vytvořit optimalizační studii odpadového hospodářství		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	OPTIMALIZAČNÍ STUDIE ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		NE	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat vytvoření optimalizační studie odpadového hospodářství.		
Metodika a výpočet:	Vytvoření optimalizační studie odpadového hospodářství		
Zdroj čerpání dat:	ORP Žamberk		

Cíl	Posílení spolupráce obcí při administrativě spojené s odpadovým hospodářstvím		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO VYUŽITÍ SLUŽEB PRO ZPRACOVÁNÍ EVIDENCE ODPADŮ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ A DALŠÍ ADMINISTRATIVY SPOJENÉ S VÝKONEM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí zapojených do společného využití služeb pro zpracování evidence odpadů jednotlivých obcí a další administrativy spojené s výkonem odpadového hospodářství.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do společného využití služeb pro zpracování evidence odpadů jednotlivých obcí a další administrativy spojené s výkonem odpadového hospodářství.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí		

Cíl	Osvěta a komunikační kampaň směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství		
Číslo indikátoru	1.4.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO REALIZACE DLOUHODOBÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	27
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí		

Cíl	Zajistit optimalizaci sítě sběrných dvorů a sběrných míst		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ S DOSTUPNOSTÍ SBĚRNÉHO DVORA NEBO SBĚRNÉHO MÍSTA DO VZDÁLENOSTI 5 KM		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		15	27
Skutečnost	10		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí s dostupností sběrného dvora nebo sběrného místa do vzdálenosti 5 km.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí s dostupností sběrného dvora nebo sběrného místa do vzdálenosti 5 km.		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí, mapové podklady.		

Cíl	Realizace společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO SPOLEČNÉHO FINANCOVÁNÍ A PROVOZU SBĚRNÝCH DVORŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat počet obcí, které se zapojí do společného financování a provozu sběrných dvorů. Součástí společných postupů je např. sjednocení vybavenosti sběrných dvorů s ohledem na sbírané komodity a dotřídění odpadů, koordinování svozu odpadů ze sběrných dvorů a sběrných míst s ohledem na jejich aktuální naplněnost, společný postup při pořízení vybavení sběrných dvorů, rozšíření počtu odebíraných komodit ve sběrných dvorech a sběrných místech		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do společného financování a provozu sběrných dvorů		
Zdroj čerpání dat:	Informace od jednotlivých členských obcí		

Cíl	Rozvoj spolupráce obcí při systémovém řešení problematiky BRO a BRKO pro spádová území		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	SPOLEČNÁ ANALÝZA MOŽNOSTI SBĚRU A NÁKLADÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIOODPADY VČETNĚ JEHO FINANCOVÁNÍ		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat vytvoření společné analýzy možnosti sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování.		
Metodika a výpočet:	Vytvoření společné analýzy možnosti sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování.		
Zdroj čerpání dat:	ORP Žamberk		

Cíl	Společná strategie obcí a měst v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy		
Číslo indikátoru	4.1.1		
Název indikátoru	SPOLEČNÁ STRATEGIE PRO BUDOUCÍ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY S OHLEDEM NA PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY LEGISLATIVY.		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Ing. Alena Hovádková (Městský úřad Žamberk)		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor umožňuje sledovat vytvoření společné strategie pro budoucí nakládání s odpady (dopravní infrastruktura v závislosti na lokalizaci zařízení k energetickému využití odpadů a zákazu skládkování do r. 2024).		
Metodika a výpočet:	Vytvoření společné strategie pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy.		
Zdroj čerpání dat:	ORP Žamberk		

5.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění

cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Realizace společných postupů k úsporám finančních prostředků vynakládaných na odpadové hospodářství	Ing. Alena Hovádková
1.2	Vytvořit optimalizační studii odpadového hospodářství	Ing. Alena Hovádková
1.3	Posílení spolupráce obcí při administrativě spojené s odpadovým hospodářstvím	Ing. Alena Hovádková
1.4	Osvěta a komunikační kampaň směrem k občanům v oblasti ekologické výchovy a odpadového hospodářství	Ing. Alena Hovádková
2.1	Zajistit optimalizaci sítě sběrných dvorů a sběrných míst	Ing. Alena Hovádková
2.2	Realizace společných projektů na zajištění efektivního provozu zařízení k nakládání s odpady pro dostatečná spádová území	Ing. Alena Hovádková
2.3	Využití dotačních fondů EU při výstavbě zařízení k nakládání s odpady	Ing. Alena Hovádková
3.1	Rozvoj spolupráce obcí při systémovém řešení problematiky BRO a BRKO pro spádová území	Ing. Alena Hovádková
4.1	Společná strategie obcí a měst v širším území pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy	Ing. Alena Hovádková

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.1	Počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství	Jaroslava Halbrštátová
1.2.1	Optimalizační studie odpadového hospodářství	Jaroslava Halbrštátová
1.3.1	Počet obcí zapojených do společného využití služeb pro zpracování evidence odpadů jednotlivých obcí a další administrativy spojené s výkonem odpadového hospodářství	Jaroslava Halbrštátová
1.4.1	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	Jaroslava Halbrštátová
2.1.1	Počet obcí s dostupností sběrného dvora nebo sběrného místa do vzdálenosti 5 km	Jaroslava Halbrštátová
2.2.1	Počet obcí zapojených do společného financování a provozu sběrných dvorů	Jaroslava Halbrštátová
2.3.1	Počet společně podaných žádostí o dotace pro výstavbu zařízení k nakládání s odpady	Jaroslava Halbrštátová
3.1.1	Společná analýza možnosti sběru a nakládání s komunálními bioodpady včetně jeho financování	Jaroslava Halbrštátová
4.1.1	Společná strategie pro budoucí nakládání s odpady s ohledem na připravované změny legislativy	Jaroslava Halbrštátová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému

cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					

Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace						■								
Vyhodnocení														■

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85% dotace, 15% rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje.

Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Realizačním týmem byla zformulována vize pro oblast odpadového hospodářství „Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz“.

Realizačním týmem byly následně navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odborníků a starostů z ORP Žamberk. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

První problémovou oblastí je „Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství“. Obce a města vynakládají nemalé finanční prostředky na zajištění provozu systémů nakládání s odpady na svém území. Průměrné náklady na sběr, svoz, odstranění/využití směsného komunálního odpadu z obcí (Kč/t) v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 2 548,5 Kč, v Pardubickém kraji 2 351,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 917,- až 2 257,- Kč. Průměrné náklady pro tříděný sběr využitelných odpadů v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 4 678,6 Kč, v Pardubickém kraji 4 286,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 182,- až 3 062,- Kč. Z hlediska struktury nákladů se jedná zejména o náklady za svoz SKO a jeho uložení na skládce, za svoz tříděného/separovaného odpadu, náklady na pořízení či pronájem sběrných nádob (hnízd) a kontejnerů, v některých obcích dále náklady na zřízení a provoz sběrného dvora či sběrného místa a rovněž náklady na zajištění nezbytné administrativy. Příjmy plynoucí obcím z odpadového hospodářství jsou tvořené zejména místními poplatky za odpady od občanů, smluvními odměnami od společnosti EKO-KOM a příjmy z prodeje druhotných surovin. Velký potenciál představuje meziobecní spolupráci v rámci území ORP a řešení společných postupů.

Druhou problémovou oblastí je „Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst“. V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplatu, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti. Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území.

Třetí problémovou oblastí je „Problematika BRKO a BRKO“. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Produkce BRKO má jednoznačně vzrůstající trend. Je to dáno především rozšiřováním sběru biologicky rozložitelného odpadu, kdy je v zájmu jednotlivých obcí minimalizovat množství směsného komunálního odpadu a separovat biologicky rozložitelný odpad a ten pak materiálově nebo energeticky využívat. Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 5,63 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 32,18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích

Písečná, Žamberk. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP Žamberk. Tento systém je zaveden v obcích Letohrad, Žamberk, Líšnice, Dlouhoňovice, Kunvald, Lukavice, Klášterec nad Orlicí, Jablonné nad Orlicí. Trend produkce biologicky rozložitelného odpadu je mírně stoupající, což svědčí o zapojování dalších obcí do sběru biologicky rozložitelného odpadu. Je zde nutno zmínit legislativní povinnost odděleného sběru bioodpadů od 1.1.2015 v souladu s vyhláškou č. 123/2014 Sb. Větší nárůst množství separovaného biologicky rozložitelného odpadu se zatím neprojevil i vzhledem k typu zástavby na území ORP Žamberk, jelikož se jedná o především venkovskou zástavbu. Dalším důvodem pouze mírného nárůstu je převažující zemědělská produkce, která velkou část biologicky rozložitelného odpadu zpracuje. Kompostárny jsou na území ORP Žamberk pouze v Letohradě a Žamberku a využívají je jen samotné obce popřípadě pouze nejbližší spádové obce, ale ty spíše jen výjimečně. Jako účinný nástroj bude vytvořit celkovou koncepci nakládání s BRO a BRKO pro všechny obce v území.

Čtvrtou problémovou oblastí je „Dopady legislativních změn“. Dopady legislativních změn v oblasti odpadového hospodářství se jeví jako velmi rizikové. Z pohledu obcí povedou tyto změny k vynuceným investicím nebo zvýšení nákladů. Samozřejmě je předpoklad, že legislativní změny budou mít vážný dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit se na takovéto změny. Vhodným nástrojem může být společná strategie obcí a měst, a to nejen na území ORP Žamberk, ale v celém širokém území. Příprava společné strategie k nakládání se SKO (dopravní infrastruktura v závislosti na lokalizaci zařízení k energetickému využití odpadu a zákazu skládkování do r. 2024 (překládací stanice). Snahou bude minimalizovat dopady změn na povinnosti a finanční náklady obcí v oblasti nakládání s odpady. Jako vhodná opatření je možno zmínit společnou komunikaci s krajem, zjišťování informací o připravovaných koncepcích a změnách v odpadovém hospodářství a nakládání s SKO, aktivní účast na spolupráci při realizaci koncepcí v oblasti odpadového hospodářství.

Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byly ke každému cíli nastaveny indikátory umožňující monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Zpracování návrhové části bezprostředně navazovalo na zpracování analýzy, která byla provedena v souladu s metodickým doporučením zejména formou terénního šetření v obcích území ORP Žamberk. Práce na návrhové části byly zahájeny v červenci 2014. Hlavním organizátorem a mediátorem zpracování návrhové části byl realizační tým v čele s koordinátorem. Po zpracování návrhové části v její pracovní podobě, a to zejména v části popis problémových okruhů a stanovení cílů k jednotlivým problémovým okruhům došlo k jednání stanovené fokusní skupiny složené ze zástupců odborníků a starostů obcí ORP Žamberk. Po diskusi v rámci fokusní skupiny došlo ke schválení čtyř problémových okruhů, jejich cílů a aktivit vedoucích k naplňování těchto cílů. Takto schválené jádro návrhové části bylo dále dopracováno a doplněno realizačním týmem o stanovení indikátorů výsledků a výstupů. Realizační tým dále navrhnul správce cílů a gestory indikátorů. Na

zpracování a připomínkování návrhové části v oblasti odpadového hospodářství se podílel celý realizační tým.

5.5. Přílohy k tématu 3.: odpadové hospodářství

Seznam zkratk

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

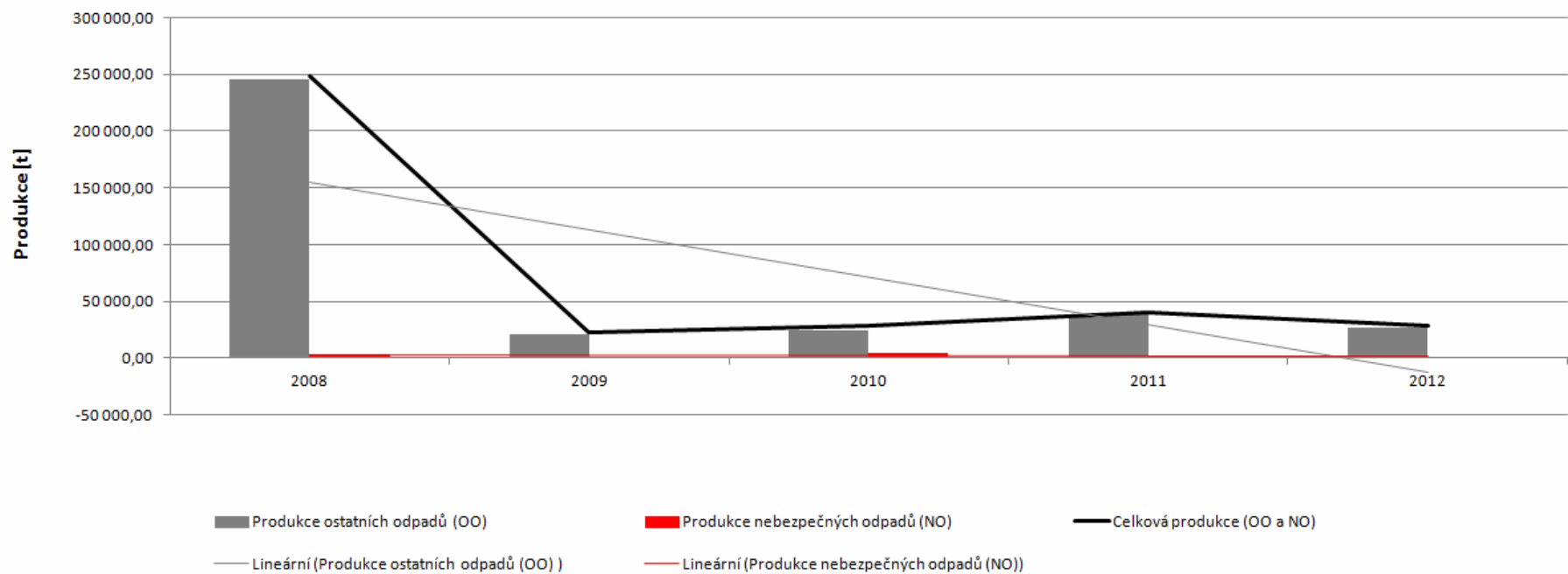
Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkcí odpadů v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevyhovující (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	89 664,04	245 591,92	20 686,74	24 506,94	38 802,89	26 690,78	273,90	23,07	27,33	43,28
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	3 899,69	3 122,49	1 487,41	4 329,05	1 732,42	1 401,22	80,07	38,14	111,01	44,42
Celková produkce (OO a NO)	94 283,41	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00	263,79	23,52	30,58	42,99
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		98,74	93,29	84,99	95,73	95,01				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		1,26	6,71	15,01	4,27	4,99				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		29 331	29 248	29 253	29 305	29 284				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		8 479,57	758,14	985,74	1 383,22	959,30				
Měrná produkce OO		8 373,12	707,29	837,76	1 324,10	911,45				
Měrná produkce NO	300,20	106,46	50,85	147,99	59,12	47,85				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		35,46	16,94	49,30	19,69	15,94				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-64,54	-83,06	-50,70	-80,31	-84,06				

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	284,08	234,96	618,47	551,56	418,13
200102	Sklo	O	145,54	166,29	189,35	196,89	193,57
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	3,65	0,00	0,00	0,02	0,00
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	1,14	0,61	0,41	2,01	5,43
200113*	Rozpouštědla	N	0,00	0,63	0,00	0,00	0,00
200114*	Kyseliny	N	0,10	0,05	0,00	0,10	0,02
200115*	Zásady	N	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
200119*	Pesticidy	N	0,04	0,09	0,00	0,01	0,01
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,48	0,44	0,43	0,74	0,34
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	6,25	25,88	20,96	23,41	4,86
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	11,29	0,91	3,14	2,84	3,54
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,86	0,77	0,65	0,62	0,60
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	11,01	12,80	16,12	13,36	13,82
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,01	0,01	0,00	0,02	0,01
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,65	0,59	0,35	0,68	0,18

200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	1,16	2,74	1,82	0,54	0,26
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,01	0,78	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	8,61	27,30	20,78	50,51	6,42
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	0,65	0,37	0,00	0,00	9,44
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,85	0,00	0,00	0,00	73,29
200139	Plasty	O	135,47	98,25	86,47	93,20	93,61
200140	Kovy	O	376,05	283,24	361,82	1 002,47	1 288,87
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	845,48	1 416,25	1 562,21	1 948,12	1 637,24
200202	Zemina a kameny	O	1 035,12	327,02	353,70	249,25	217,60
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	8 193,33	7 494,87	6 992,72	7 036,84	7 437,45
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	123,63	161,56	170,62	166,32	61,53
200304	Kal ze septiků a žump	O	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	15,34	0,00	0,00	2,88	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	766,54	604,96	1 271,73	787,27	856,93
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	359,60	679,87	1 102,44	987,64	1 361,98
150102	Plastové obaly	O	287,81	276,63	333,00	410,09	446,61
150103	Dřevěné obaly	O	0,00	0,00	0,09	0,00	0,00
150104	Kovové obaly	O	204,95	797,37	269,31	591,17	987,84

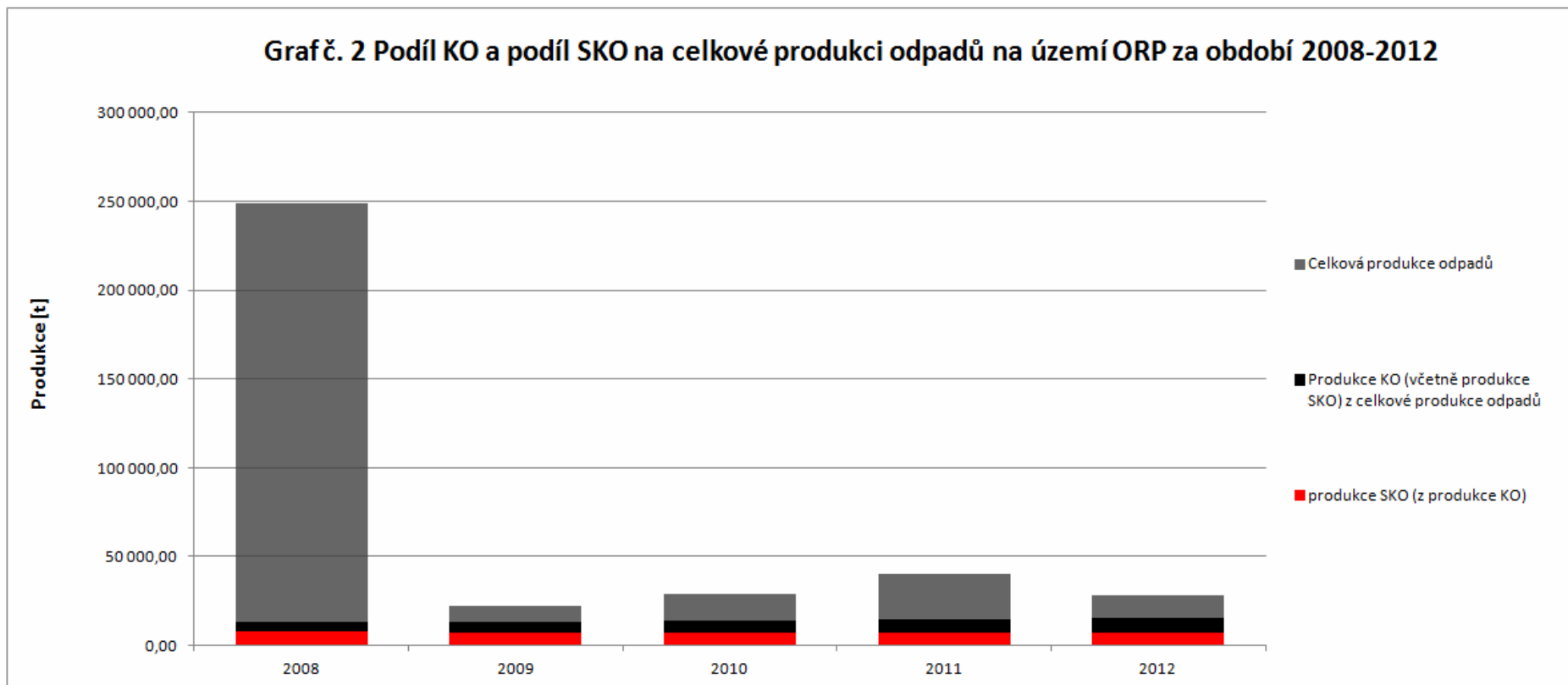
150105	Kompozitní obaly	O	16,38	22,53	28,10	25,29	34,21
150106	Směsné obaly	O	16,21	1,59	7,70	37,43	27,08
150107	Skleněné obaly	O	208,49	211,34	358,54	375,38	385,80
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,77	0,00	0,00	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	10,21	5,18	5,32	14,62	9,77
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,02	0,03	0,05	0,03	0,11
Celková produkce KO			13 136,02	12 856,63	13 776,31	14 571,32	15 576,58
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			10 106,36	9 752,55	10 448,68	10 328,65	10 432,01
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			5 308,96	5 431,60	5 922,15	6 117,91	5 963,32

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP Žamberk (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00	-91,08	30,04	40,57	-30,70
Celková produkce KO	13 136,02	12 856,63	13 776,31	14 571,32	15 576,58	-2,13	7,15	5,77	6,90
Celková produkce SKO	8 193,33	7 494,87	6 992,72	7 036,84	7 437,45	-8,52	-6,70	0,63	5,69
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	5,28		57,98		47,77		35,95		55,45
Podíl SKO na produkci KO	62,37		58,30		50,76		48,29		47,75
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	29 331		29 248		29 253		29 305		29 284
Měrná produkce KO	447,85		439,57		470,94		497,23		531,91
Měrná produkce SKO	279,34		256,25		239,04		240,12		253,98

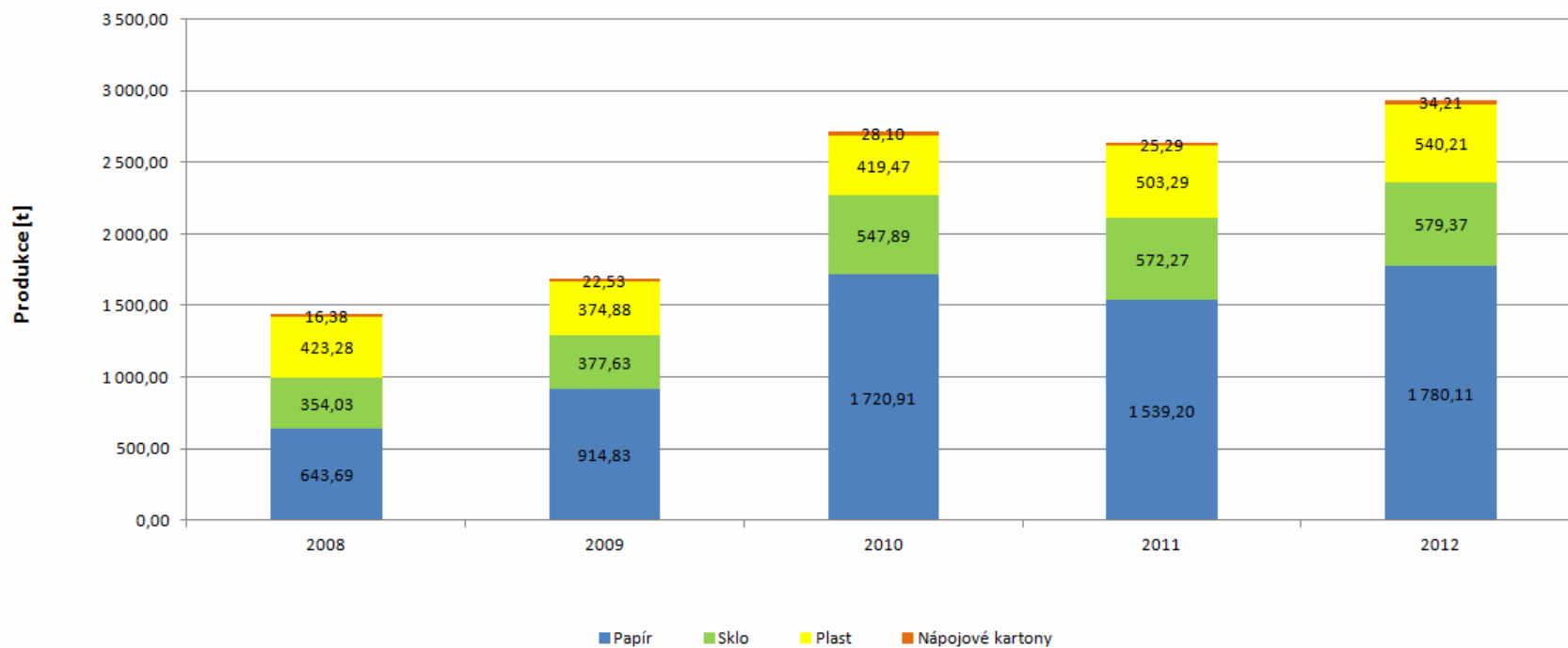
Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	643,69	914,83	1 720,91	1 539,20	1 780,11	42,12	88,11	-10,56	15,65
Sklo	150107, 200102	354,03	377,63	547,89	572,27	579,37	6,67	45,09	4,45	1,24
Plast	150102, 200139	423,28	374,88	419,47	503,29	540,21	-11,43	11,89	19,98	7,34
Nápojové kartony	150105	16,38	22,53	28,10	25,29	34,21	37,54	24,73	-10,01	35,27
Celkem separovaný sběr		1 437,38	1 689,87	2 716,37	2 640,06	2 933,90	17,57	60,74	-2,81	11,13
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		29 331		29 248		29 253		29 305		29 284
Měrná produkce tříděného papíru		21,95		31,28		58,83		52,52		60,79
Měrná produkce tříděného skla		12,07		12,91		18,73		19,53		19,78
Měrná produkce tříděného plastu		14,43		12,82		14,34		17,17		18,45
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,56		0,77		0,96		0,86		1,17
Měrná produkce tříděného odpadu		49,01		57,78		92,86		90,09		100,19

Grafč. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012 podrobně

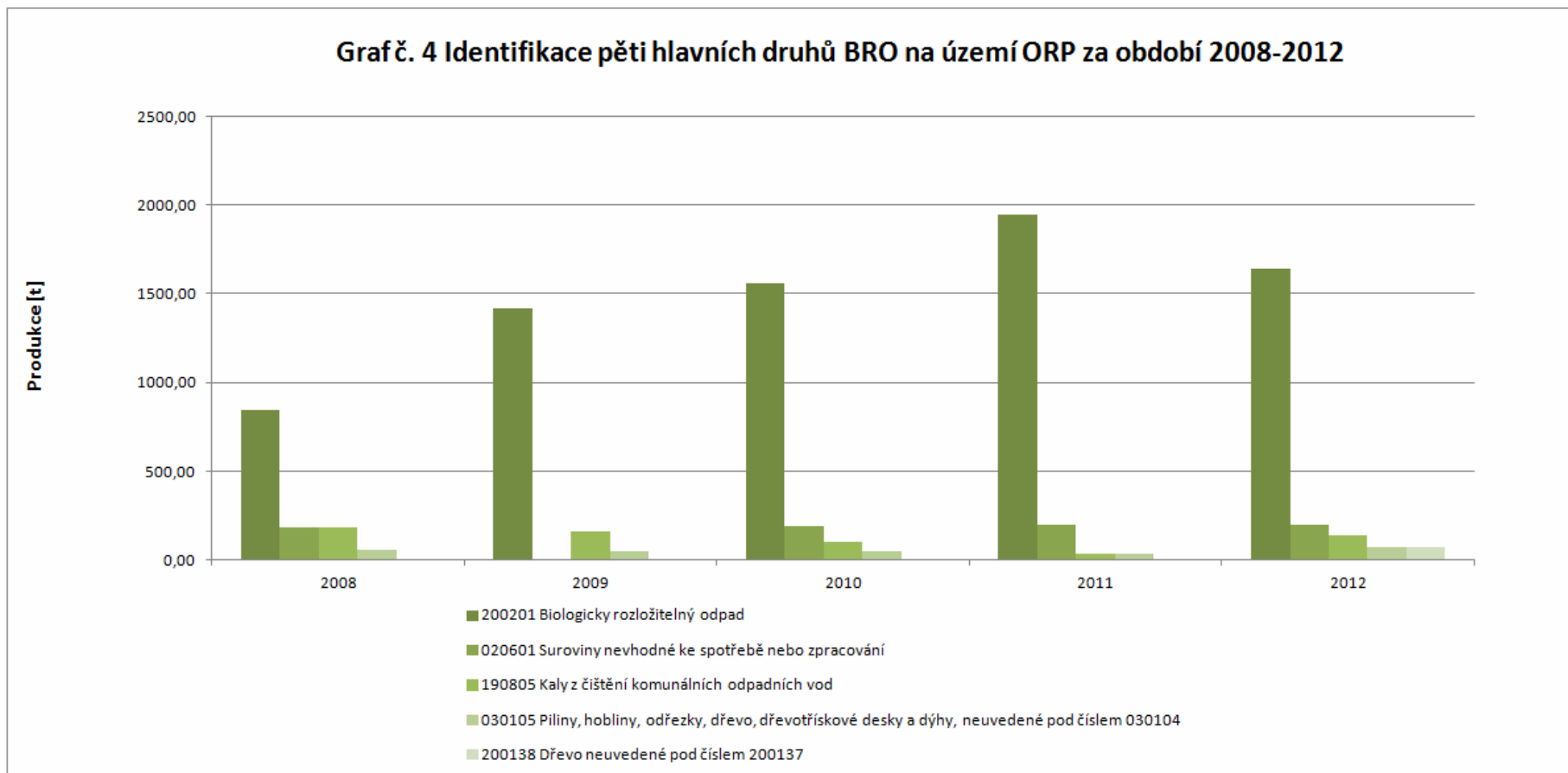
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	96,11	7,20	5,00	56,30	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	28,82	49,69	1,25	1,12	31,68
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,85	8,48	10,44	0,60	7,13
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	107,00	0,00	0,00	0,14	0,02
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	8,29	8,69	16,68	15,91	14,31
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	184,88	0,00	189,63	200,32	200,24
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	54,07	47,85	46,34	31,57	73,66
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvláknování odpadního papíru a lepenky	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	0,99	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klihovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	0,00	0,60	1,55	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	46,20	49,16	32,60	35,47	29,15
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	359,60	679,87	1 102,44	987,64	1 361,98
150103	Dřevěné obaly	O	0,00	0,00	0,09	0,00	0,00
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	1,88	10,96	0,00	0,24	1,26
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	179,28	160,47	100,84	31,59	138,80
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	115,72	44,50	41,94	35,40	48,81
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	0,00	0,00	454,61	0,00

190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	0	0,00	6,00	0,00	5,20	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	0	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	0	2,64	4,75	3,09	0,91	2,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	0	284,08	234,96	618,47	551,56	418,13
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	0	3,65	0,00	0,00	0,02	0,00
200110	Oděvy	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	0	1,14	0,61	0,41	2,01	5,43
200125	Jedlý olej a tuk	0	11,29	0,91	3,14	2,84	3,54
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0	0,85	0,00	0,00	0,00	73,29
200201	Biologicky rozložitelný odpad	0	845,48	1 416,25	1 562,21	1 948,12	1 637,24
200301	Směsný komunální odpad	0	8 193,33	7 494,87	6 992,72	7 036,84	7 437,45
200302	Odpad z tržišť	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	0	65,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	0	766,54	604,96	1 271,73	787,27	856,93
Celková produkce BRO			11 357,69	10 830,79	12 000,57	12 185,67	12 341,04

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

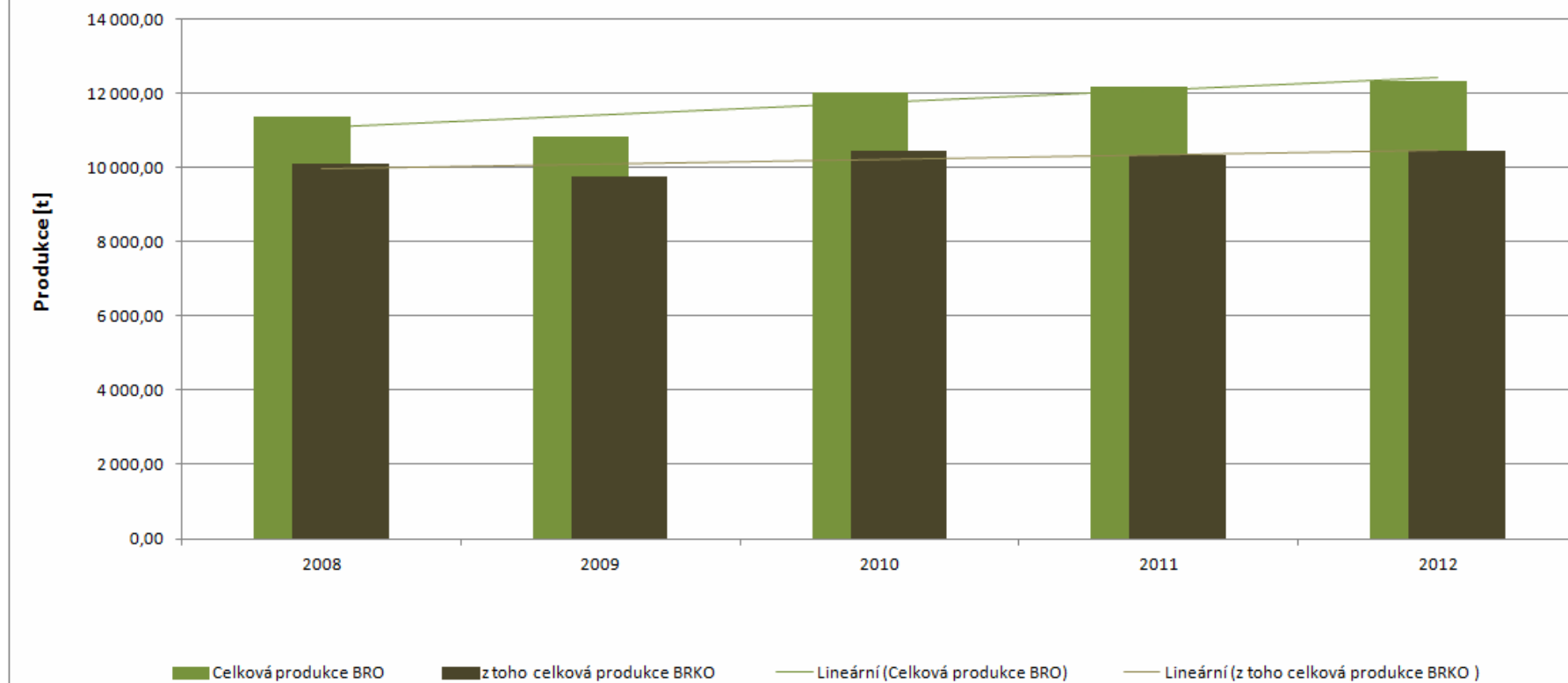
Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	11 357,69	10 830,79	12 000,57	12 185,67	12 341,04	-4,64	10,80	1,54	1,27
z toho celková produkce BRKO	10 106,36	9 752,55	10 448,68	10 328,65	10 432,01	-3,50	7,14	-1,15	1,00
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	88,98		90,04		87,07		84,76		84,53
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	29 331		29 248		29 253		29 305		29 284
Měrná produkce BRO	387,22		370,31		410,23		415,82		421,43
Měrná produkce BRKO	344,56		333,44		357,18		352,45		356,24

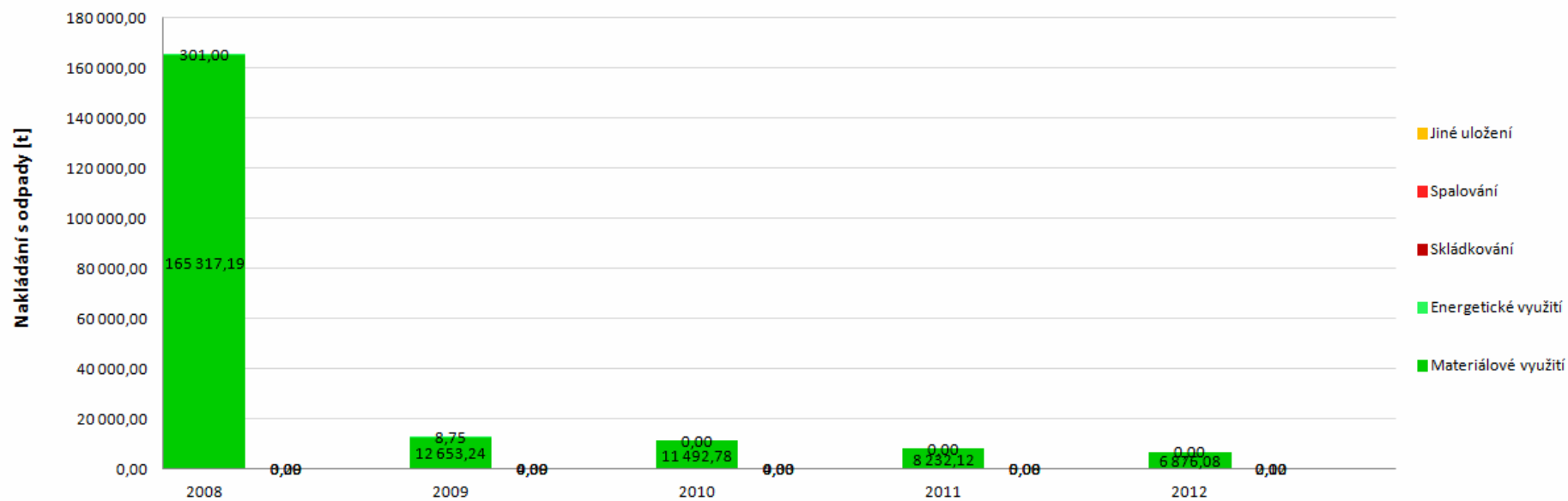
Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - diference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	27 761,86	165 317,19	12 653,24	11 492,78	8 232,12	6 876,08	595,48	45,58	41,40	29,65
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
	Energetické využití	30,27	301,00	8,75	0,00	0,00	0,00	994,35	28,91	0,00	0,00
		Podíl energetického využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
	Celkem vybrané způsoby využití	27 522,79	165 618,19	12 661,99	11 492,78	8 232,12	6 876,08	601,75	46,01	41,76	29,91
		Podíl vyžití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
Celková produkce odpadů		94 283,41	248 714,41	22 174,14	28 835,99	40 535,32	28 092,00				
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování							Meziroční změna [%] ↓			
			3,29	4,39	4,33	5,08	2,12	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění	3,29	4,39	4,33	5,08	2,12	+33,32	-1,32	+17,43	-58,35	

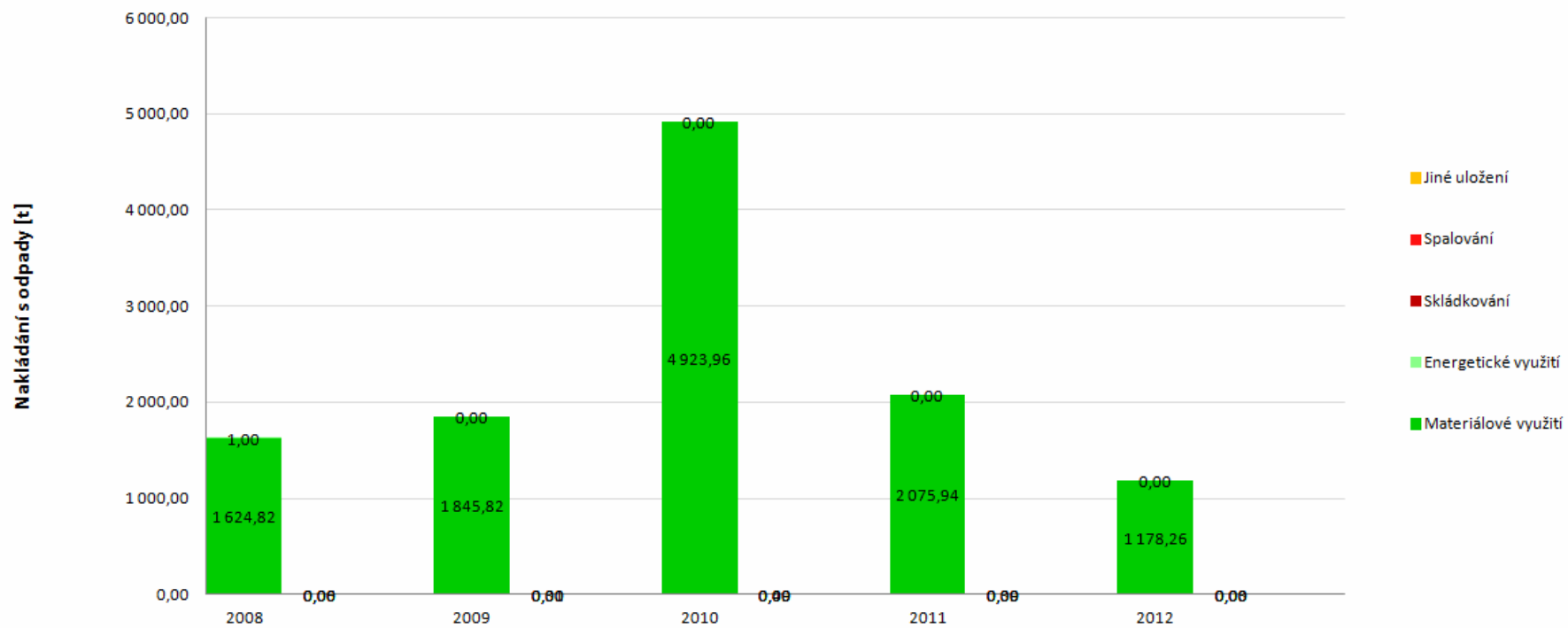
Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - diference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
Nakládání s odpady [t]									2008	2009	2010	2011	
KO	Využití	Materiálové využití	543,14	1 624,82	1 845,82	4 923,96	2 075,94	1 178,26	299,15	339,84	906,58	382,21	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			5,64	12,37	14,36	35,74	14,25	7,56	199,15	239,84	806,58	282,21	
		Energetické využití	0,03	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 619,25	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	499,22	1 625,82	1 845,82	4 923,96	2 075,94	1 178,26	325,67	369,74	986,32	415,83	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Meziroční změna [%] ↓			
		5,19	12,38	14,36	35,74	14,25	7,56						
	Celková produkce KO [t]			9 624,23	13136,02	12856,63	13776,31	14571,32	15576,58	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,06	0,31	0,49	0,39	0,03	442,11	59,55	-20,28	-93,23	
Jiné uložení			0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Celkem vybrané způsoby odstranění			0,06	0,31	0,49	0,39	0,03	442,11	59,55	-20,28	-93,23		
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	2 513,78	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	-99,97	-100,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	2 513,78	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-99,97	-100,00
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00

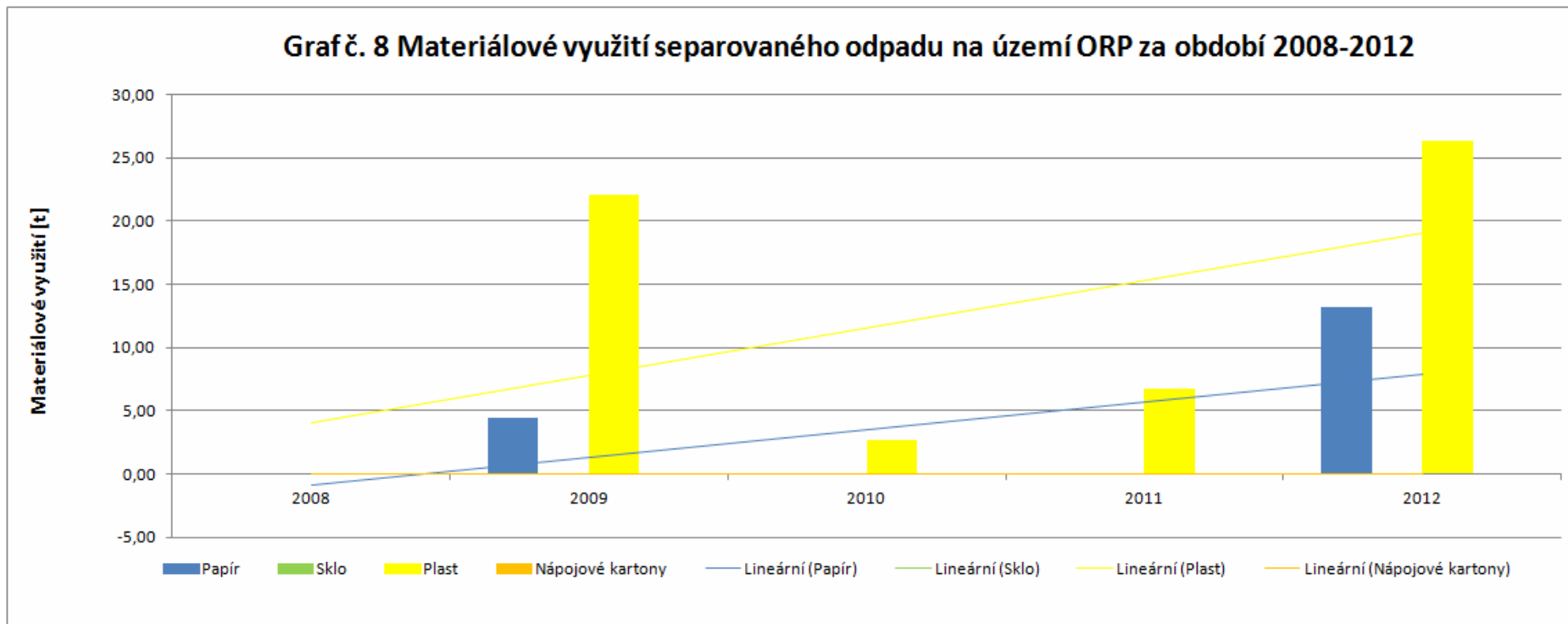
Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	4,47	0,00	0,00	13,19	0,00	-100,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,15	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,30	0,28	0,35	0,01	0,00	-6,04	24,64	-96,70
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	22,00	2,71	6,80	26,37	0,00	-87,68	150,74	288,08
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,06	0,01	0,14	0,04	0,02	-80,70	1136,36	-67,65	-65,68
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

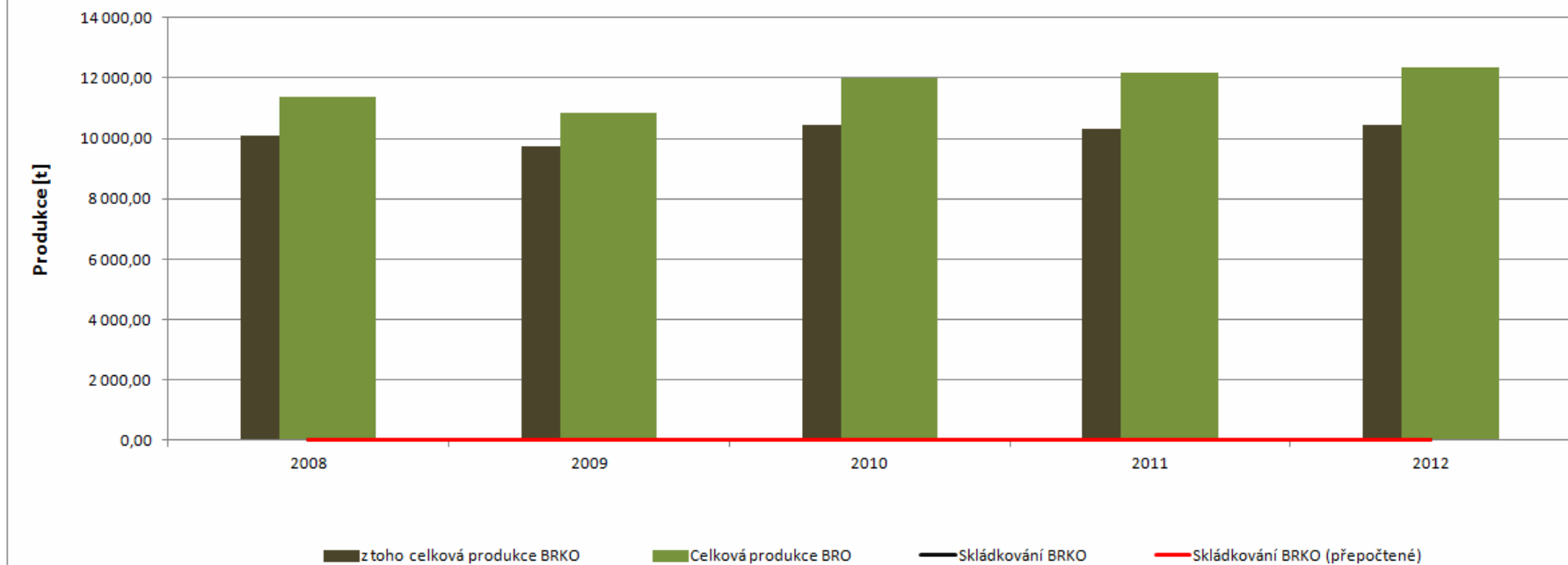

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]													
BRO	Využití	Materiálové využití		737,78	1 361,70	4 476,77	1 529,51	1 349,65	84,57	228,76	-65,83	-11,76	
		Energetické využití		301,00	8,75	0,00	0,00	0,00	-97,09	-100,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,30	0,36	0,49	0,03	0,00	19,80	37,82	-92,91	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
BRKO	Využití	Materiálové využití		581,68	868,75	4 040,89	1 382,37	1 036,84	49,35	365,14	-65,79	-25,00	
		Energetické využití		0,85	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Měrné skládkování -			Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓										

	pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu) v	148,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →						-100,00	-100,00	-100,00	-100,00
								Meziroční změna [%] ↓			
	Spalování	0,00	0,27	0,08	0,00	0,00	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
							0,00	-71,69	-100,00	0,00	
	Jiné uložení	14 735,05	14 244,29	15 919,91	16 281,61	0,00	-3,33	11,76	2,27	-100,00	

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

6. Téma 4.: Servis samosprávám v území

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

V území ORP Žamberk se nachází celkem 27 obcí, z toho 3 města, 1 městys a 23 obcí. K zabezpečení úkolů v samostatné i přenesené působnosti v území působí 3 městské úřady v struktuře odpovídající odbornému zabezpečení všech řešených působností včetně tajemníka městského úřadu zodpovědného za chod úřadu a dále jeden úřad městyse a zbývajících 23 obecních úřadů.

Velikostně (dle počtu obyvatel) se na území ORP Žamberk nachází šest obcí v kategorii do 300 obyvatel, 5 obcí v kategorii od 301 do 500 obyvatel, tři obce v kategorii od 501 do 750 obyvatel, 8 obcí v kategorii od 751 do 1 000 obyvatel (včetně městyse Kunvald) a dvě obce v kategorii od 1 001 – do 1 500 obyvatel.

V rámci řešení tématu „Servis samosprávám „ se nebudeme zabývat analýzou chodu a potřeb tří měst, které se v regionu nacházejí – Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí.

Nejmenší obcí území ORP Žamberk je Studené se 164 obyvateli (údaj k 1. 1. 2013), největší obcí mimo města je obec Bystřec s 1 131 obyvateli (údaj k 1. 1. 2013).

V nejmenší kategorii obcí do 300 obyvatel nepracuje a po roce 1990 nikdy nepracoval uvolněný starosta. V kategorii obcí od 301 do 500 obyvatel jsou již dva starostové z celkem pěti uvolnění. V ostatních kategoriích jsou již všichni starostové uvolnění, s výjimkou Písečné v kategorii 501-750 a Dlouhoňovic v kategorii od 751 do 1 000 obyvatel. Obě tyto výjimkou jsou dány určitou tradicí spojenou s osobami konkrétních starostů zejména v prvních funkčních obdobích po roce 1990, kteří měli zájem při výkonu funkce starosty dále vykonávat svá zaměstnání.

V obcích území ORP Žamberk nepůsobí a od roku 1990 nepůsobil uvolněný místostarosta.

Vliv na kvalitu výkonu veřejné správy v obcích regionu mají také zkušenosti starostů s výkonem jejich funkcí, což je dáno především obdobím stráveným ve funkcích. V 24 obcích působí 9 starostů ve své funkci první období, 5 starostů druhé období. Výjimkou v délce působení ve funkci starosty (před rokem 1990 ve funkci předsedy MNV) a to nejen v území ORP Žamberk je starosta obce Písečná, který je ve funkci jedenácté období !

Důležitou skutečností pro kvalitu práce obcí jsou zaměstnanci obce. Prakticky bez výjimky zaměstnávají obce v území ORTP Žamberk účetní, které zároveň vykonávají administrativní práce a zabezpečují servis pro volené zástupce svých obcí. Ve třech obcích nejsou na úřadech zaměstnány účetní a tyto služby mají dotčené obce

smluvně zajištěny s fyzickými osobami. Z dalších zaměstnanců většina obcí (15 z 24) zaměstnává technické pracovníky, kteří mají většinou v náplni práce péči o obecní majetek.

Dalším faktorem ovlivňující činnost obcí jsou povinnosti obcí plynoucí z příslušných právních norem jako je např. Zákon o obcích a Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Z výše uvedených zákonů vyplývá pro obce řada

povinností, které obec v samostatné i přenesené působnosti musí zabezpečit bez ohledu na velikost obce .

Nezanedbatelnou roli ovlivňující rozsah a s tím spojenou kvalitu činností obcí je velikost majetku a to především nemovitého. Všechny obce v území ORP Žamberk jsou bez výjimky vlastníky místních komunikací a budov obecních úřadů, většina obcí vlastní objekty základních škol, případně školek a obecních bytů. V případě dvou obcí (Kláštevec nad Orlicí a Těchonín) je vlastnictví bytů rozsáhlejšího charakteru (větší desítky až stovky bytů). Část obcí vlastní a dokonce provozuje obecní vodovod a kanalizaci a některé obce vlastní lesní majetek.

Na území ORP Žamberk působí několik svazků obcí, celoplošně však pouze svazek obcí Sdružení obcí Orlicko. Sdružení obcí Orlicko bylo původně založeno již v roce 1992 jako Sdružení obcí a měst Orlice a následně transformováno do současné podoby v roce 2001. Jde zřejmě o nejstarší, aktivně působící svazek obcí na území celé České republiky. Hlavním předmětem činnosti svazku je zejména rozvoj území se zaměřením na cestovní ruch, ochrana životního prostředí a doprava a dopravní obslužnost. Sdružení obcí Orlicko má zkušenosti s realizací řady konkrétních projektů, které byly financovány jak paušální částkou v podobě členských příspěvků členských obcí, tak i podílovým financováním dle rozsahu zapojení jednotlivých obcí do konkrétních projektů. Sdružení obcí Orlicko v uplynulých letech realizovalo řadu projektů spolufinancovaných z dotačních zdrojů EU, ČR a Pardubického kraje a má rozsáhlé zkušenosti nejen s podáváním žádostí, ale i s vyúčtováním a zajištěním udržitelnosti realizovaných projektů. Na základě těchto zkušeností poskytuje Sdružení obcí Orlicko dílčí informace o vyhledávaných dotačních možnostech i svým členům.

Základní údaje o obcích území ORP Žamberk jsou uvedeny v následující tabulce č. 6.1

Základní údaje k tématu "Servis samosprávám"									
Obec	Počet obyvatel k 1.1.2013	Počet členů zastupitelstva	Starosta	Starosta	Místostarosta		Zaměstnanci		Poznámka
			uvolněný	počet období ve funkci	uvolněný	neuvolněný	účetní	technik	
Bystřec	1131	15	1	2	0	1	1	2	
Česká Rybná	398	9	0	2	0	1	1	0	
České Petrovice	148	9	0	4	0	1	1	0	
Dlouhoňovice	794	8	0	1	0	1	1	0	
Hejnice	214	7	0	2	0	1	0	0	
Helvíkovice	459	7	1	1	0	1	1	1	
Jablonné nad Orlicí									MěÚ
Jamně nad Orlicí	700	9	1	3	0	1	1	1	

Kameničná	317	7	0	2	0	1	1	1	
Kláštrec nad Orlicí	887	9	1	3	0	1	2	0	byty
Kunvald	999	11	1	3	0	1	1	1	
Líšnice	747	15	1	5	0	1	1	1	
Letohrad									MěÚ
Lukavice	1101	11	1	4	0	1	1	1	
Mistrovice	615	11	1	1	0	1	1	1	
Nekoř	937	9	1	1	0	1	1	2	
Orlíčky	310	7	0	3	0	1	1	1	
Pastviny	342	7	1	1	0	1	1	1	
Písečná	516	11	0	11	0	1	1	4	
Sobkovice	261	5	0	2	0	1	0	0	
Studené	164	7	0	4	0	1	0	0	
Šedivec	196	7	0	3	0	1	1	2	
Těchonín	599	11	1	1	0	1	1	1	
Verměřovice	711	11	1	1	0	1	1	0	
Záchlumí	741	15	1	1	0	1	1	2	
Žamberk									MěÚ
Žampach	288	7	0	1	0	1	1	0	

Obce do 300 obyvatel

Obce 301 - 500 obyvatel

Obce 501 - 750 obyvatel

Obce 751 - 1000 obyvatel

Zdroje dat : počty obyvatel – ČSÚ, vlastní šetření

Obce 1001-1500

Výše uvedené skutečnosti jsou reálným východiskem pro rozhodnutí starostů obcí území ORP Žamberk řešit zkvalitněný činností svých úřadů v rámci samostatné i přenesené působnosti

rozšířením spolupráce obcí v území ORP Žamberk formou zajištění některých činností společně pro více nebo všechny obce v území. K tomuto rozhodnutí přispívají jak skutečnosti o velikostech obcí, počtu uvolněných starostů, rozsahu jejich zkušeností či údaje o počtech zaměstnanců obcí, tak i reálné zkušenosti starostů obcí území ORP Žamberk se správou svých obcí. Zkušenosti starostů obcí se zabezpečováním povinností obcí byly prezentovány na všech předcházejících setkání starostů v rámci realizace projektu Meziobecní spolupráce.

Důležitou skutečností přispívající k významu řešení problematiky spolupráce obcí při poskytování servisu obcím je dlouholetá aktivní činnost Sdružení obcí Orlicko se stabilní členskou základnou a se zkušenostmi při zapojení jednotlivých obcí do realizací a financování konkrétních projektů v regionu Orlicka.

6.1.1. Popis ve správním obvodu včetně finanční analýzy

Část I. Identifikace obce (města)

Základní identifikace obcí v území ORP Žamberk je uvedena v tabulce č. 6.1. Data byla získána na základě dotazníkového šetření v obcích ORP Žamberk.

Část II. Poptávka po nabízených službách

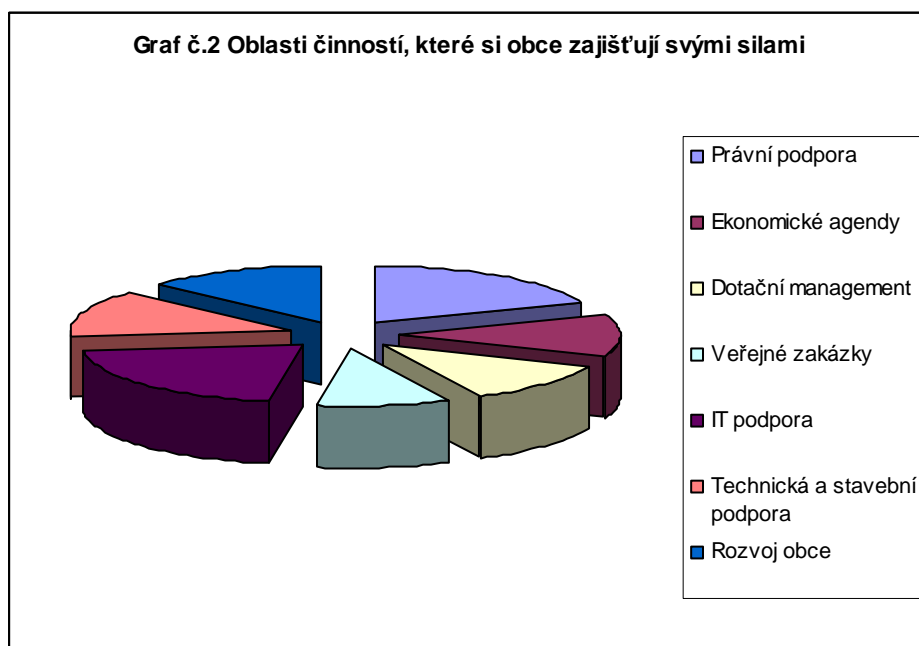
V této části je uvedena specifikace způsobu zajištění činností v přenesené a samostatné působnosti a to od obecného rozlišení na četnost způsobu zajištění činnosti až po podrobná zjištění pro činnosti v jednotlivých vyspecifikovaných oblastech. Zdroj všech dat v této části je dotazníkové šetření v obcích ORP Žamberk.

V následujícím grafu je uvedeno základní zjištění týkající se způsobu práce obcí při řešení zajištění svých působností.

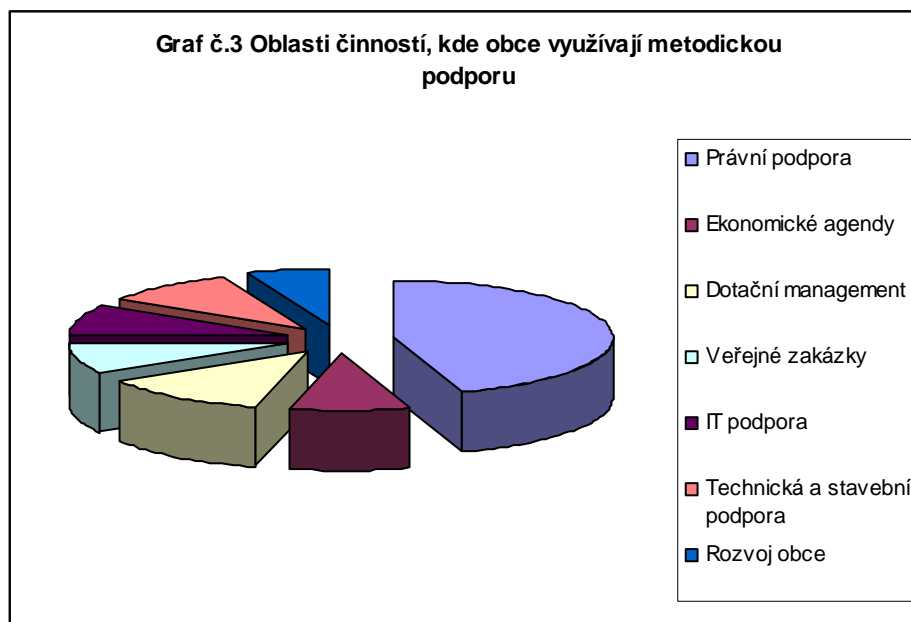
Z grafu vyplývá, že v území ORP Žamberk obce preferují zajištění činností buď vlastními silami nebo placenou službou. Nízké využívání metodické podpory či konzultací odpovídá nižší nabídce, kterou zajišťují pouze městské úřady v území ORP Žamberk.

Další graf poměrově prezentuje oblasti, které si obce zajišťují vlastními silami.

Z grafu č. 2 vyplývá, že nejvíce se vlastními silami obce zajišťují činnosti v oblasti právní podpory a IT podpory. Nejméně pak v oblasti veřejných zakázek.

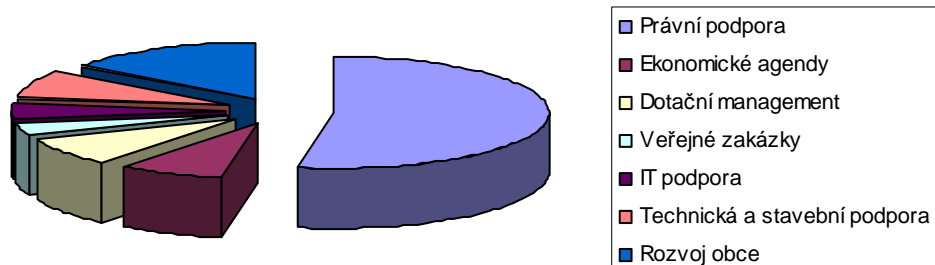
V dalších grafech č. 3-5 jsou uvedeny údaje o způsobech zajišťování činností v daných oblastech.

Metodickou pomoc obce ORP Žamberk nejvíce využívají v oblasti právní podpory, nejméně pak veřejných zakázek.

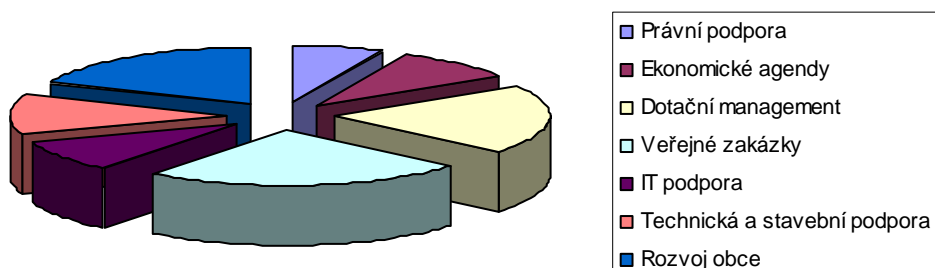

Graf č.4 Oblasti činností, kde obce využívají průběžné konzultace

Také průběžné konzultace obce nejvíce využívají v oblasti právní podpory, nejméně také u veřejných zakázek.

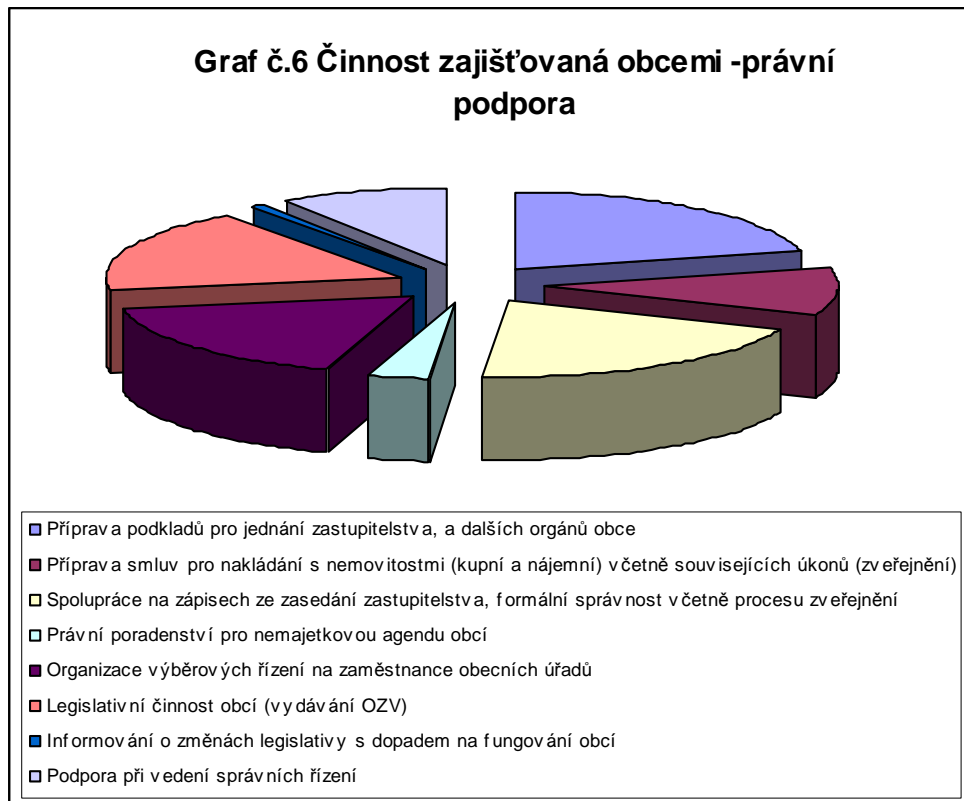
Graf č.5 Oblasti činností, které obce poptávají

Nejvíce obce poptávají služby související s veřejnými zakázkami a s dotačním managementem.

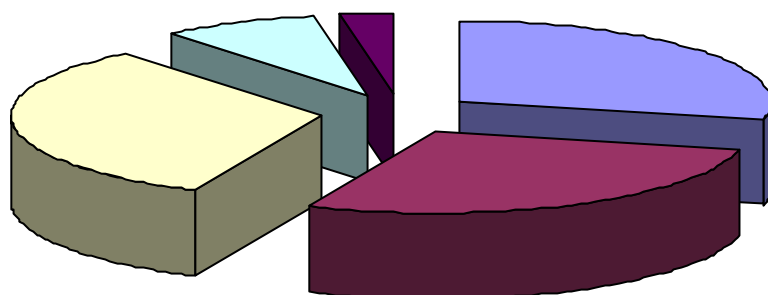
V následujících grafech je provedena analýza způsobu zajištění konkrétních činností v rozdělení podle oblastí.

a) Činnosti, které si obce zajišťují sami :

K činnostem, které si obce nejvíce zajišťují sami v oblasti právní podpory patří zejména příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a spolupráce na zápisech. Nejméně si zajišťují v této oblasti právní poradenství pro nemajetkovou agendu.

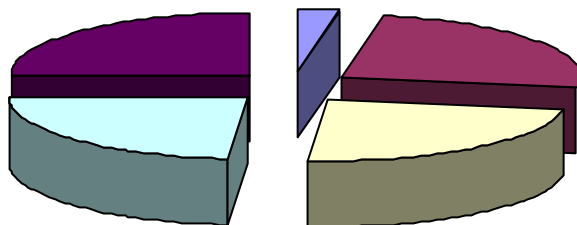
Graf č.7 Činnost zajišťovaná obcemi - ekonomické agendy

- Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)
- Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů
- Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce
- Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem
- Vzdelávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků

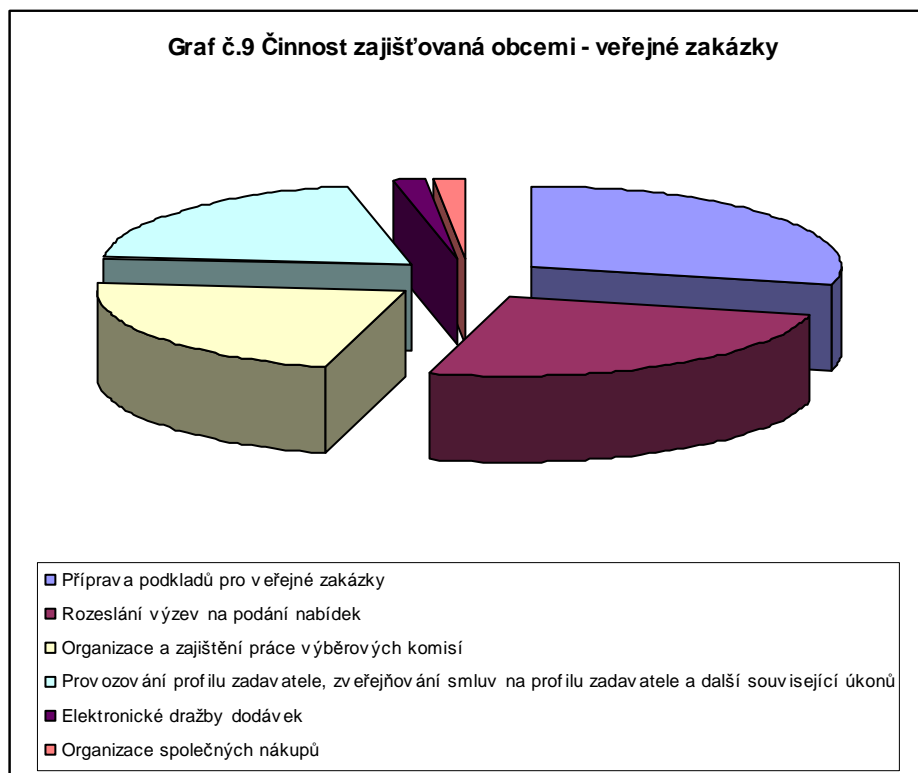
V oblasti ekonomické agendy se obce nejvíce sami zajišťují základní účetní práce a zpracování účetnictví. Nejméně pak vzdělávání.

Graf č.8 Činnost zajišťovaná obcemi - dotační management

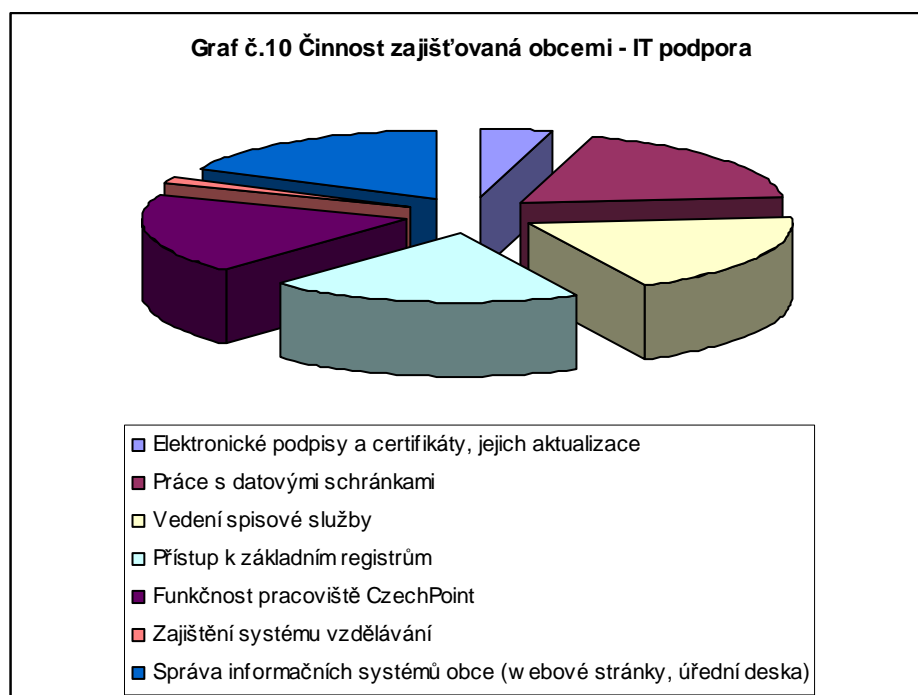

- Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsání výzvě
- Příprava žádosti o dotaci
- Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu
- Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací
- Řízení udržitelnosti projektu

V oblasti dotačního managementu si obce sami zajišťují rovnoměrně všechny činnosti obdobnou mírou, většinou si nezajišťují vlastními silami monitoring dotačních výzev.

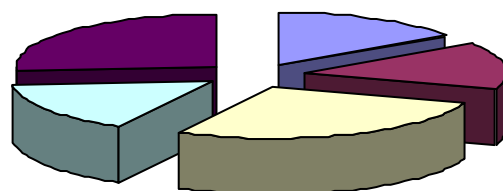

Obce si většinou zajišťují činnosti v oblasti veřejných zakázek sami . Důvodem je, že většinou převažují malé zakázky. Obce v ORP Žamberk sami neřeší elektronické dražby a organizaci společných nákupů .

V oblasti IT podpory obce ORP Žamberk většinou sami neřeší elektronické podpisy a vzdělávání v oblasti IT.

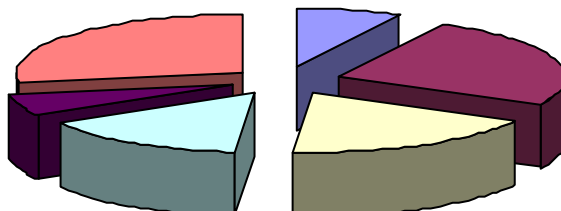
Graf č.11 Činnost zajišťovaná obcemi - technická a stavební podpora

- Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav
- Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb
- Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů
- Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli
- Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce

V oblasti technické a stavební podpory si většina obcí zejména zajišťuje rozhodnutí dle stavebního zákona pro své stavební zakázky.

Graf č.12 Činnost zajišťovaná obcemi - rozvoj obce

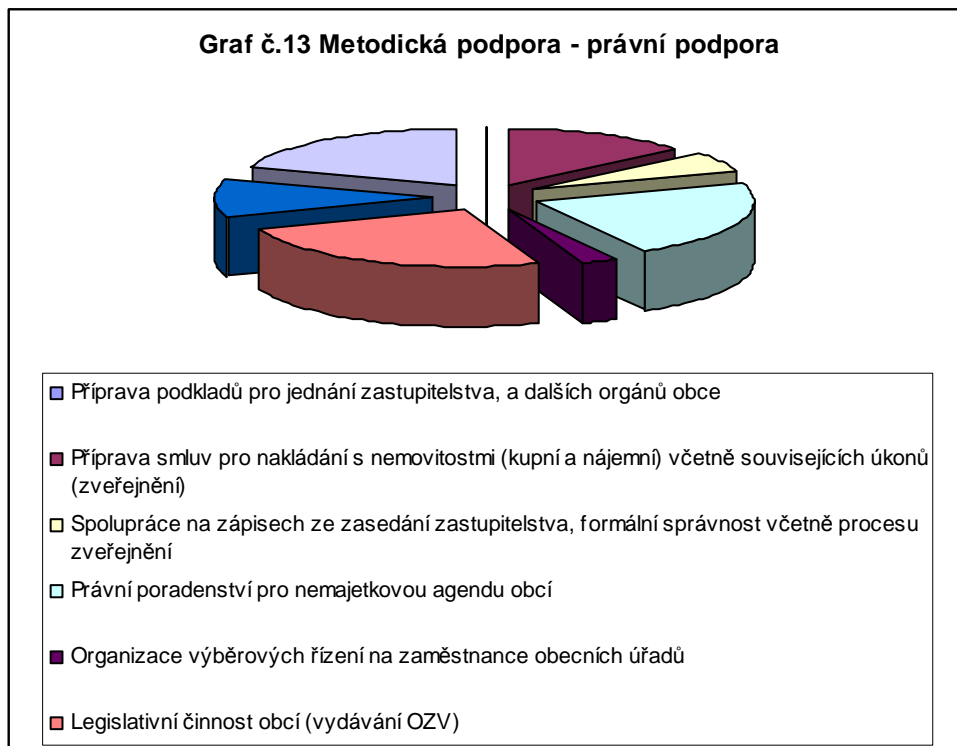

- Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR
- Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou
- Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV
- Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)
- Prosazování společných zájmů

V oblasti rozvoje obcí nejvíce obcí v území OTRP Žamberk řeší vlastními silami prosazování svých zájmů a také údržbu a úklid komunikací a veřejné zeleně.

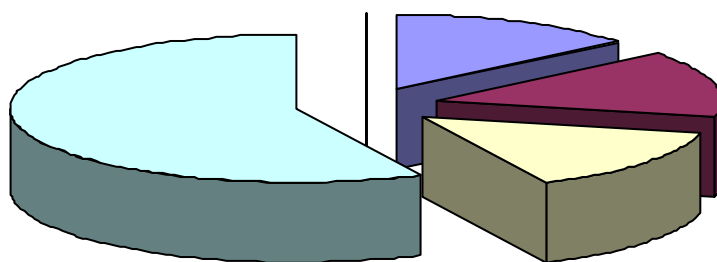
b) Využívání metodické podpory

V následujících grafech jsou prezentovány činnosti, kde obce využívají metodickou pomoc. **Obecně jsou jak metodická pomoc, tak průběžné konzultace využívány v území ORP Žamberk velice málo** a prezentované výsledky jsou pouze vyjádřením poměru mezi jednotlivými činnostmi u dané oblasti podpory.

V oblasti právní podpory hledají obce metodickou podporu především při legislativní činnosti a při přípravě podkladů pro jednání zastupitelstva.

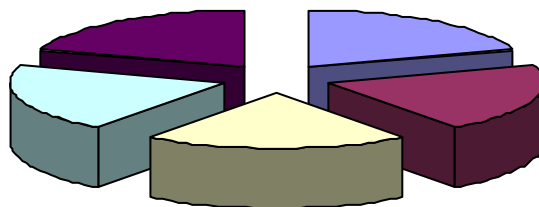
Graf č.14 Metodická podpora - ekonomické agendy

- Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)
- Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů
- Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce
- Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem
- Vzdelávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků

V oblasti ekonomických agend je hledána metodická podpora jednoznačně nejvíce u koordinace servisních zásahů na ekonomickém software, nejméně pak při vzdělávání v ekonomické oblasti.

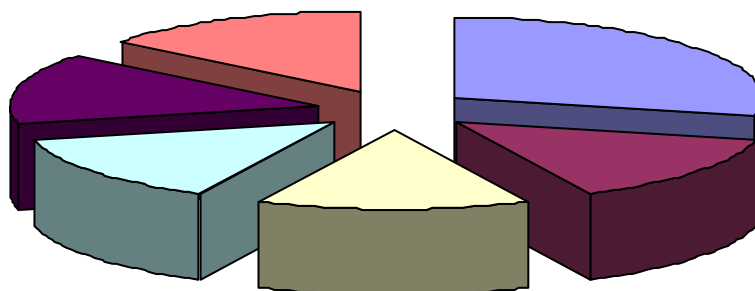
Graf č.15 Metodická podpora - dotační management

- Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsání výzvě
- Příprava žádosti o dotaci
- Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu
- Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací
- Řízení udržitelnosti projektu

V oblasti dotačního managementu je poptávána metodická pomoc u všech činnostech v obdobném rozsahu.

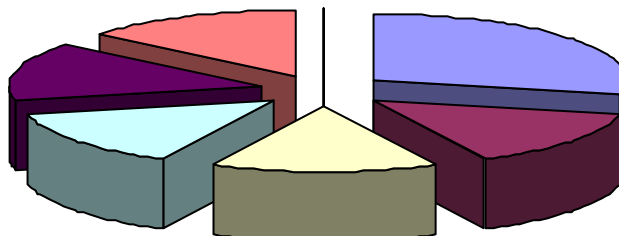
Graf č.16 Metodická podpora - veřejné zakázky

- Příprava podkladů pro veřejné zakázky
- Rozeslání výzev na podání nabídek
- Organizace a zajištění práce výběrových komisí
- Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů
- Elektronické dražby dodávek
- Organizace společných nákupů

V oblasti veřejných zakázek je metodická podpora poptávána zejména u přípravě podkladů pro zadání veřejných zakázek.

Graf č.17 Metodická podpora - IT podpora

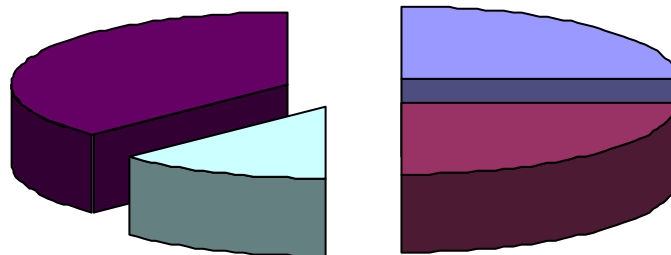

- Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace
- Práce s datovými schránkami
- Vedení spisové služby
- Přístup k základním registrům
- Funkčnost pracoviště CzechPoint
- Zajištění systému vzdělávání
- Správa informačních systémů obce (w ebové stránky, úřední deska)

V oblasti IT podpory využívají obce metodickou podporu při práci s elektronickými podpisy a certifikáty.

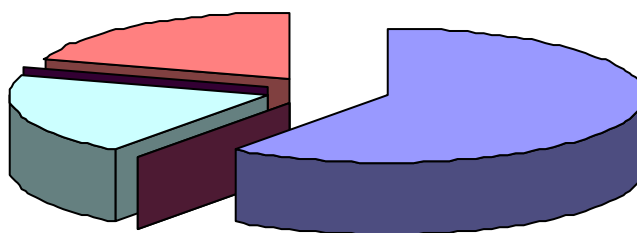
Graf č.18 Metodická podpora - technická a stavební podpora

- Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav
- Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb
- Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů
- Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli
- Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce

V oblasti technické na stavební podpory obce využívají nejvíce metodické podpory při evidenci majetků obcí a zavedení GIS.

Graf č.19 Metodická podpora - rozvoj obce

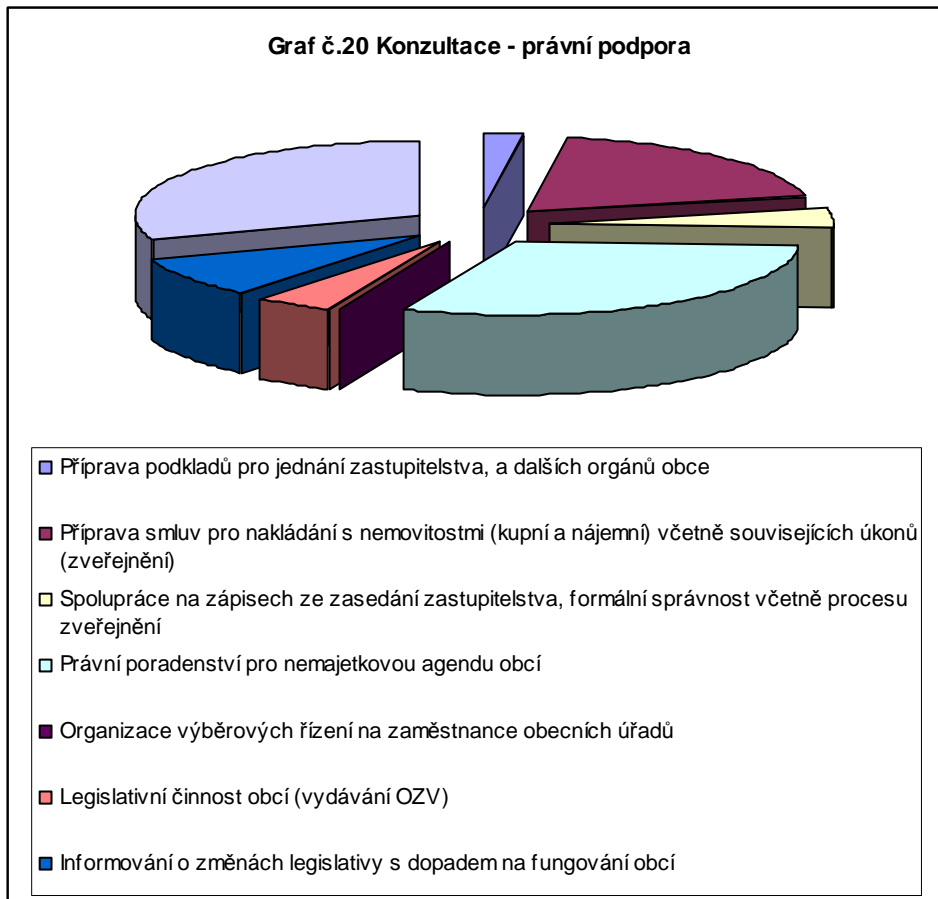

- Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR
- Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou
- Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV
- Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)
- Prosazování společných zájmů

V rámci rozvoje obcí obce poptávají metodickou podporu nejvíce u tvorby rozvojových dokumentů.

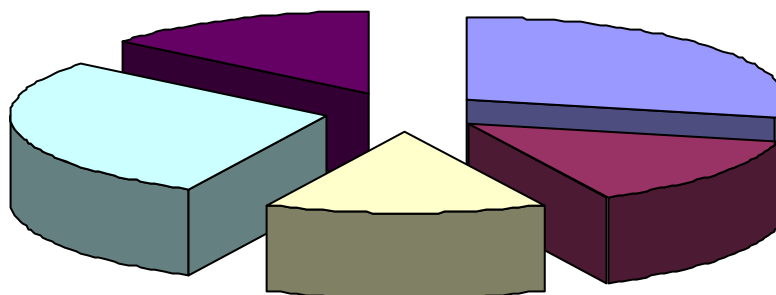
c) Využívání průběžných konzultací

Pro využívání průběžných konzultací platí stejné závěry jako u využívání metodické podpory viz. písm. b).

V obcích území ORP Žamberk jsou nejvíce konzultovány nemajetkové agendy obcí a příprava podkladů pro jednání zastupitelstev obcí.

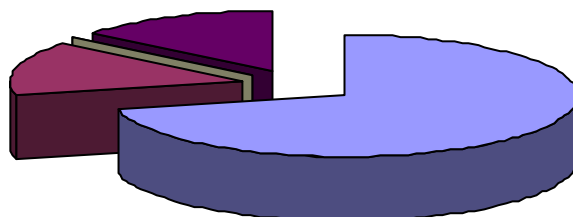
Graf č.21 Konzultace - ekonomické agendy

- Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)
- Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů
- Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce
- Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem
- Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků

Konzultace činností v rámci ekonomických agend je prováděno v obcích území ORP Žamberk rovnoměrně.

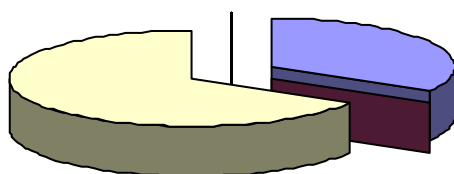
Graf č.22 Konzultace - dotační management

- Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsání výzvě
- Příprava žádosti o dotaci
- Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádosti o platbu
- Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací
- Řízení udržitelnosti projektu

V oblasti dotačního managementu obce nejvíce konzultují možnosti dotačních výzev.

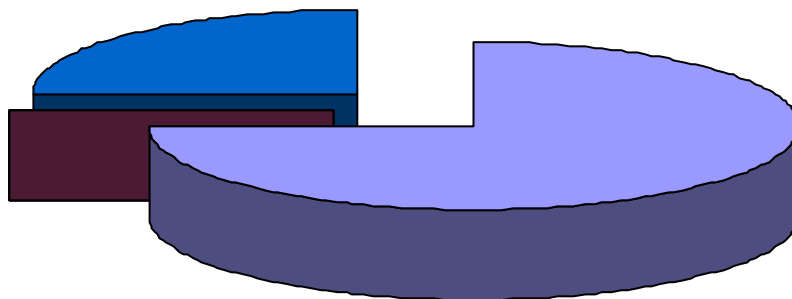
Graf č.23 Konzultace - veřejné zakázky

- Příprava podkladů pro veřejné zakázky
- Rozeslání výzev na podání nabídek
- Organizace a zajištění práce výběrových komisí
- Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů
- Elektronické dražby dodávek

V oblasti veřejných zakázek jsou nejvíce poptávány konzultace k organizaci a k zajištění práce výběrových komisí.

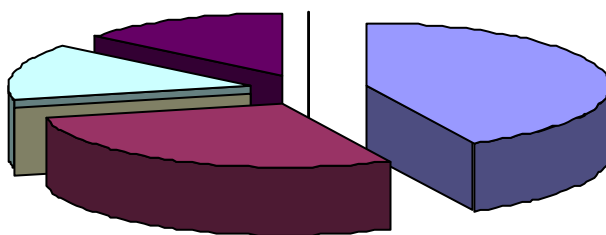
Graf č.24 Konzultace - IT podpora

- Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace
- Práce s datovými schránkami
- Vedení spisové služby
- Přístup k základním registrům
- Funkčnost pracoviště CzechPoint
- Zajištění systému vzdělávání
- Správa informačních systémů obce (w ebové stránky, úřední deska)

Stejně jako u využívání metodické podpory obce využívají průběžné konzultace při zajišťování elektronických podpisů a certifikátů.

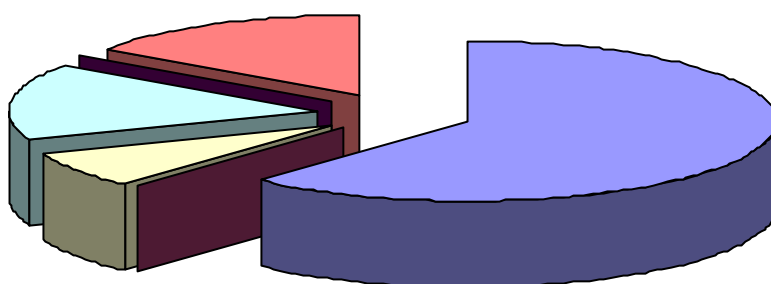
Graf č.25 Konzultace - technická a stavební podpora

- Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav
- Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb
- Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů
- Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli
- Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce
- V jiných oblastech, uveďte v jakých

Obce v území ORP Žamberk nejvíce konzultují přípravu jednoduchých dokumentů a dokumentace pro výběrová řízení.

Graf č.26 Konzultace - rozvoj obce

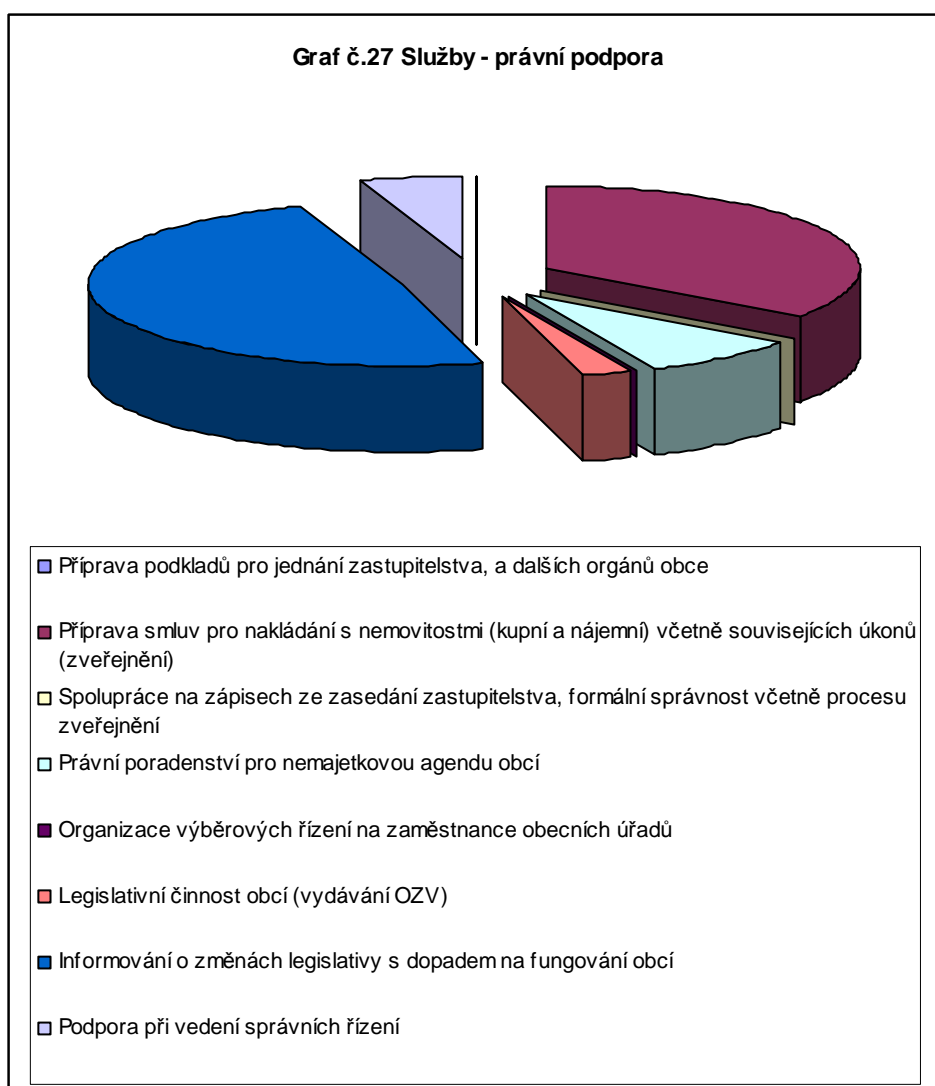

- Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR
- Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou
- Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV
- Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)
- Prosazování společných zájmů

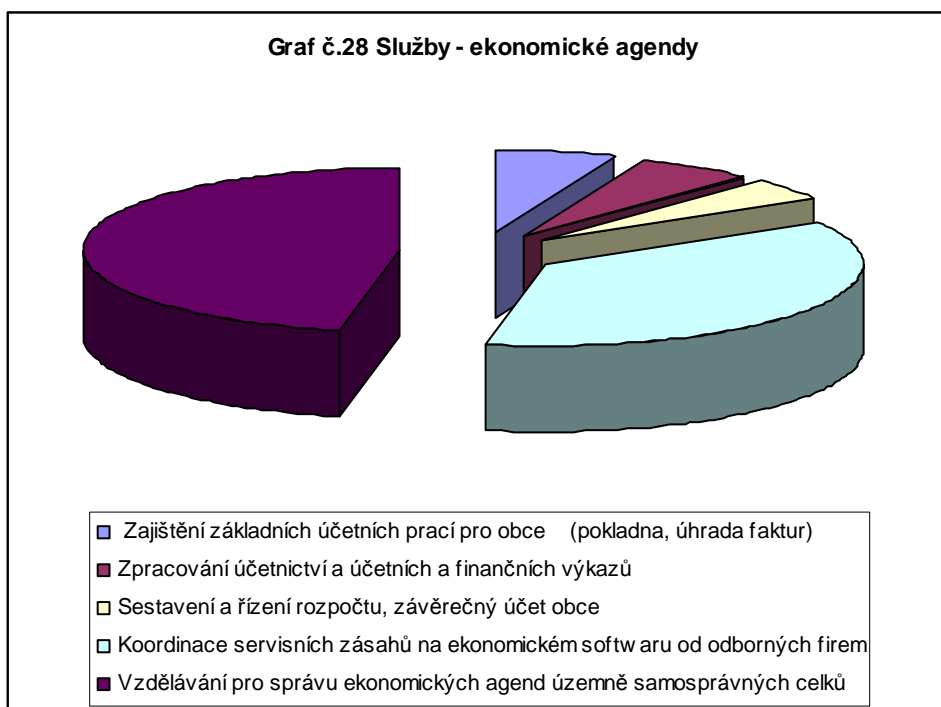
Průběžné konzultace obce nejvíce využívají při tvorbě rozvojových dokumentů svých obcí.

d) Komplexní zajištění služeb

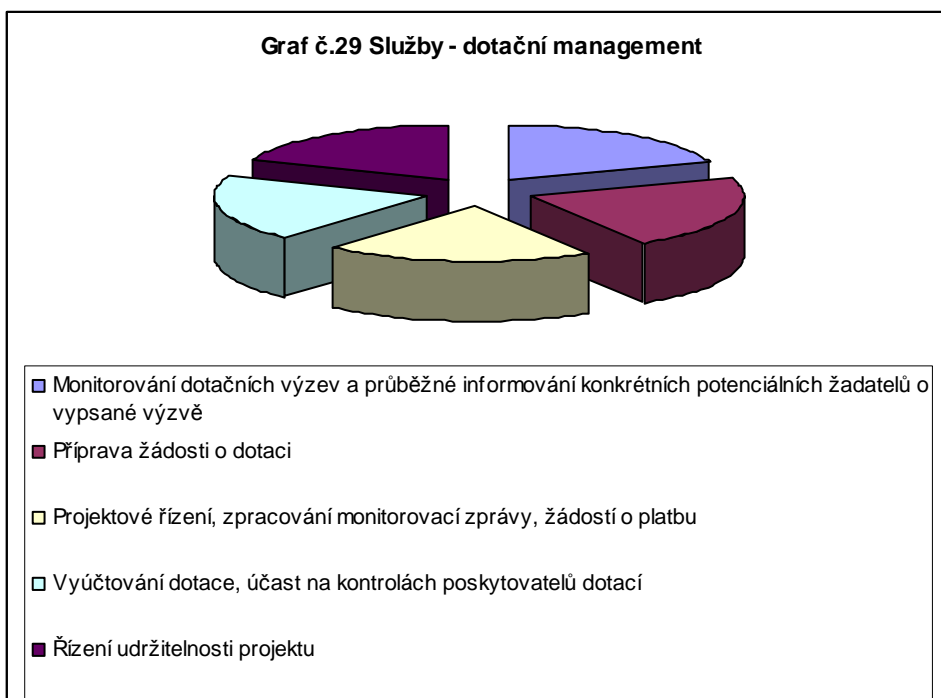
V následujících grafech jsou prezentovány výsledky, které vypovídají o činnostech v daných oblastech, které jsou obcemi komplexně poptávány u třetích subjektů. V obcích území ORP je to vedle zajištění vlastními silami nejčastější způsob práce obcí při zajištění činností v samostatné i přenesené působnosti.

V rámci právní podpory je nejvíce poptávanou službou informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí a dále příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi. Vůbec nejsou poptávány služby při přípravě podkladů pro jednání zastupitelstva obce.

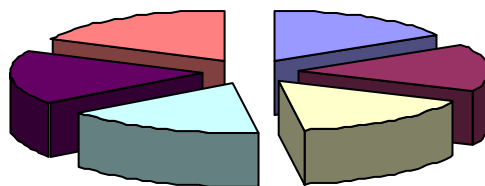

Z ekonomických agend jsou nejvíce poptávány služby vzdělávání pro správu ekonomických agend a dále koordinace servisních zásahů na ekonomickém software.

U dotačního managementu jsou poptávány všechny činnosti související s příjmem a vyúčtováním dotačních prostředků.

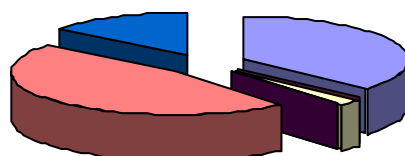
Graf č.30 Služby - veřejné zakázky

- Příprava podkladů pro veřejné zakázky
- Rozeslání výzev na podání nabídek
- Organizace a zajištění práce výběrových komisí
- Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů
- Elektronické dražby dodávek

Také u veřejných zakázek jsou poptávány všechny služby ve spojitosti s organizováním zadávacích řízení pro veřejné zakázky obcí v území ORP Žamberk.

Graf č.31 Služby - IT podpora

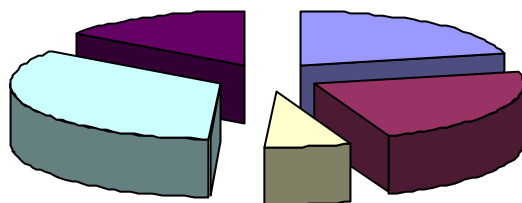

- Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace
- Práce s datovými schránkami
- Vedení spisové služby
- Přístup k základním registrům
- Funkčnost pracoviště CzechPoint
- Zajištění systému vzdělávání
- Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)

U IT podpory jsou nejvíce poptávány vzdělávací služby a dále činnosti okolo elektronických podpisů a certifikátů.

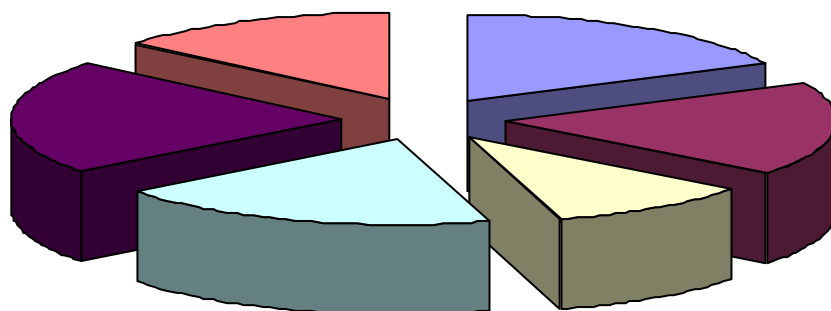
Graf č.32 Služby - technická a stavební podpora

- Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav
- Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb
- Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů
- Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli
- Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce

V oblasti technické a stavební podpory obce nejvíce poptávají a využívají služeb technického dozoru investora.

Graf č.33 Služby - rozvoj obce

- Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR
- Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu
- Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou
- Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV
- Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)
- Prosazování společných zájmů

Služby sloužící k zajištění rozvoje obcí jsou většinou poptávány u třetích subjektů.

Část III. Preferovaný způsob zajištění dané agendy

Tato část je orientována na zjištění zda a v jakých agendách předpokládají obce jejich zajištění formou meziobecní spolupráce . Výsledky jsou rozpracovány po jednotlivých daných oblastech . Údaje uvedené v tabulkách mají pouze poměrovou hodnotu. Zdrojem dat je provedené dotazníkové šetření v obcích území ORP Žamberk.

Tab. 6.2. Oblast právní podpory

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast právní podpory v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Příprava podkladů pro jednání zastupitelstva, a dalších orgánů obce	5,42%	2,92%	0,00%	0,56%	0,00%	0,00%	0,00%
Příprava smluv pro nakládání s nemovitostmi (kupní a nájemní) včetně souvisejících úkonů (zveřejnění)	2,48%	1,25%	0,00%	3,89%	3,15%	4,16%	0,00%
Spolupráce na zápisech ze zasedání zastupitelstva, formální správnost včetně procesu zveřejnění	4,51%	3,75%	0,00%	1,67%	0,00%	0,00%	0,00%
Právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí	0,90%	0,42%	0,00%	10,56%	1,35%	2,08%	2,44%
Organizace výběrových řízení na zaměstnance obecních úřadů	4,74%	0,83%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,76%
Legislativní činnost obcí (vydávání OZV)	4,06%	0,83%	0,00%	7,22%	0,22%	0,46%	51,22%
Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí	0,23%	0,42%	14,84%	12,22%	0,22%	0,23%	2,44%
Podpora při vedení správních řízení	2,48%	0,42%	0,00%	11,67%	0,22%	0,23%	4,88%

Obce v území ORP Žamberk předpokládají zajištění činností formou meziobecní spolupráce (s DSO nebo s partnerskou obcí) **v právní oblasti** především u činnostech při informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí, při podpoře vedení správních řízení a při právním poradenství pro nemajetkovou agendu obcí.

Tab. 6.3. Oblast ekonomických agend

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast ekonomických agend v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Zajištění základních účetních prací pro obce (pokladna, úhrada faktur)	0,00%	9,17%	0,00%	0,56%	0,45%	0,92%	2,44%
Zpracování účetnictví a účetních a finančních výkazů	0,00%	9,17%	0,00%	0,56%	0,22%	0,69%	0,00%
Sestavení a řízení rozpočtu, závěrečný účet obce	5,42%	8,33%	0,00%	0,56%	0,00%	0,46%	2,44%
Koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem	0,23%	1,25%	0,00%	0,56%	3,37%	5,31%	2,44%
Vzdělávání pro správu ekonomických agend územně samosprávných celků	0,00%	0,00%	15,63%	8,89%	2,92%	3,00%	0,00%

V oblasti **ekonomických agend** předpokládají obce zajištění vzdělávacích aktivit pro správu ekonomických agend formou meziobecní spolupráce.

Tab. 6.4. Oblast dotačního managementu

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast dotačního managementu v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právníká osoba	jiný způsob
Monitorování dotačních výzev a průběžné informování konkrétních potenciálních žadatelů o vypsané výzvě	0,45%	0,00%	17,97%	6,67%	1,35%	1,39%	0,00%
Příprava žádosti o dotaci	3,61%	0,42%	0,00%	0,00%	5,39%	5,31%	0,00%
Projektové řízení, zpracování monitorovací zprávy, žádostí o platbu	3,61%	0,42%	0,00%	0,00%	5,39%	5,31%	0,00%
Vyúčtování dotace, účast na kontrolách poskytovatelů dotací	3,61%	0,83%	0,00%	0,00%	5,17%	5,08%	0,00%
Řízení udržitelnosti projektu	3,61%	0,42%	0,00%	0,00%	4,72%	4,62%	0,00%
V jiných oblastech, uveďte v jakých	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,90%	0,92%	0,00%

V oblasti **dotačního managementu** je předpokládána meziobecní spolupráce především při monitorování dotačních výzev a průběžném informování potenciálních žadatelů o vyhlášených výzvách.

Tab. 6.5. Oblast veřejných zakázek

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast veřejných zakázek v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Příprava podkladů pro veřejné zakázky	3,39%	0,83%	0,00%	0,00%	5,17%	4,85%	0,00%
Rozeslání výzev na podání nabídek	2,48%	1,67%	0,00%	0,00%	4,94%	4,62%	0,00%
Organizace a zajištění práce výběrových komisí	2,71%	0,83%	0,00%	0,00%	5,62%	5,31%	0,00%
Provozování profilu zadavatele, zveřejňování smluv na profilu zadavatele a další související úkonů	2,26%	1,25%	0,00%	0,00%	5,39%	5,08%	0,00%
Elektronické dražby dodávek	0,45%	0,00%	7,81%	0,00%	3,82%	3,46%	2,44%
Organizace společných nákupů	0,00%	0,00%	11,72%	0,00%	2,47%	2,31%	2,44%
V jiných oblastech, uveďte v jakých	0,00%	0,00%	1,56%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

V oblasti **veřejných zakázek** je poptáván společný postup obcí především při organizaci společných nákupů a dále při zajištění systému provádění elektronických dražeb. Zejména s organizací společných nákupů má Sdružení obcí Orlicko několikaleté zkušenosti.

Tab. 6.6. Oblast IT podpory

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast IT podpory v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Elektronické podpisy a certifikáty, jejich aktualizace	0,90%	1,25%	0,00%	10,00%	0,45%	0,46%	0,00%
Práce s datovými schránkami	3,84%	7,50%	0,00%	0,56%	0,00%	0,00%	0,00%
Vedení spisové služby	2,71%	7,92%	0,00%	0,56%	0,00%	0,23%	0,00%
Přístup k základním registrům	2,71%	7,92%	0,00%	0,56%	0,00%	0,00%	0,00%
Funkčnost pracoviště CzechPoint	2,48%	8,33%	0,00%	0,56%	0,00%	0,00%	0,00%
Zajištění systému vzdělávání	0,00%	0,42%	16,41%	8,33%	1,80%	1,85%	2,44%
Správa informačních systémů obce (webové stránky, úřední deska)	4,29%	3,33%	0,00%	0,00%	1,57%	1,62%	0,00%
V jiných oblastech, uveďte v jakých	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Meziobecní spolupráce v oblasti **IT podpory** je předpokládána prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko při zajištění systému IT vzdělávání a prostřednictvím dohody s partnerskou obcí (především městem Žamberk) u zajištění elektronických podpisů a jiných certifikátů včetně aktualizací.

Tab. 6.7. Oblast technické a stavební podpory

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast technické a stavební podpory v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Příprava jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav	2,71%	0,83%	0,00%	1,67%	3,15%	3,23%	0,00%
Příprava dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb	2,71%	0,42%	0,00%	1,67%	3,15%	3,23%	0,00%
Zajištění rozhodnutí (povolení) dle stavebního zákona či zvláštních zákonů	4,97%	0,83%	0,00%	0,56%	0,90%	0,92%	0,00%
Zajištění technického dozoru investora (TDI) výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli	2,71%	0,42%	0,00%	0,00%	4,94%	4,62%	0,00%
Evidence (pasporty) majetku obce, zavedení GIS, zajištění vyjádření obce k existenci sítí ve správě obce	3,84%	2,50%	0,78%	0,00%	2,02%	2,31%	2,44%
V jiných oblastech, uveďte v jakých	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

V oblasti **technické a stavební podpory** obce území ORP Žamberk nepředpokládají řešit žádnou ze zkoumaných ani jiných agend v této oblasti formou meziobecní spolupráce.

Tab. 6.8. Oblast rozvoje obce

Předpoklad míry zajištění činností pro oblast rozvoje obce v%							
	Způsob zajištění činností						
	volený zástupce	zaměstnanec obce	DSO	partnerská dohoda s obcí	fyzická osoba	právnícká osoba	jiný způsob
Koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR	1,35%	0,00%	0,00%	6,11%	4,49%	4,39%	0,00%
Údržba a úklid komunikací a veřejné zeleně v intravilánu i extravilánu	1,13%	5,83%	0,00%	0,00%	3,82%	3,46%	0,00%
Správa lesního majetku obcí, společné obchodování s dřevní hmotou	2,03%	3,33%	0,00%	0,00%	1,80%	2,31%	7,32%
Provozování vodovodů, kanalizací a ČOV	1,13%	3,33%	0,00%	0,56%	4,04%	0,69%	2,44%
Dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby)	0,23%	0,42%	0,00%	0,56%	5,39%	4,85%	2,44%
Prosazování společných zájmů	3,61%	0,00%	13,28%	2,78%	0,00%	0,00%	0,00%
V jiných oblastech, uveďte v jakých	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

V rámci podpory **rozvoje obcí** obce území ORP Žamberk očekávají prosazování svých společných zájmů prostřednictvím členství a práce ve Sdružení obcí Orlicko.

Část IV. Způsob financování

Poslední částí dotazníkové šetření na obcích území ORP Žamberk bylo orientační zjištění připravenosti obcí k finanční spoluúčasti při zajištění služeb formou meziobecní spolupráce a dále zjištění preferencí obcí při financování společného postupu při zajištění některých agend v samostatné i přenesené působnosti obcí.

a) Připravenost k finanční spoluúčasti

Obecně jsou obce území ORP Žamberk připraveny k finanční spoluúčasti k zajištění některých společných činností. V rámci zajištění činností prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko preferují obce formu paušálního poplatku pouze u činností, které jsou zajišťovány pro všechny členské obce v obdobném rozsahu. V případě, kdy výsledky zajištění společných činností využívají pouze některé obce, jsou obce připraveny k úhradě poměrné části nákladů.

b) Nastavení jiných forem financování ze strany státu

V této otázce jsou názory obcí území ORP velmi skeptické, přesto z nabízených možností preferují zcela jednoznačně platby státu dobrovolným svazkům obcí za zajištění společných činností.

Finanční analýza

V další části byla provedena finanční analýza a to na základě údajů získaných od většiny obcí (mimo města Letohrad, Jablonné nad Orlicí a Žamberk). Obce provedly rozdělení výdajů dle jednotlivých okruhů spolupráce s dělením na investiční a neinvestiční výdaje. Uvedené údaje mají pouze orientační charakter, protože obce nevidují řadu sledovaných položek s členěním na definované okruhy spolupráce. Ze stejného důvodu a také z důvodu nejednotného a nesystémového přístupu k zajištění a k financování služeb a činností obcí není možné na základě této finanční analýzy posoudit možnosti využití případných úspor pro zajištění těchto služeb cestou meziobecní spolupráce v rámci dobrovolného svazku Sdružení obcí Orlicko

Tab.6.9: Základní finanční analýza

Základní finanční analýza (údaje v tis. Kč)		
Okruh podpory a spolupráce	Neinvestiční (běžné) výdaje	Investiční výdaje
1. Právní podpora	609,01	0
2. Ekonomické agendy	8552,74	0
3. Dotační management	358,61	193,23
4. Veřejné zakázky	51,23	411,11
5. IT podpora	942,08	333,96
6. Technická a stavební podpora	34,73	335,4
7. Rozvoj obce	27923,81	27164,33

Zdroj : podklady obcí ORP Žamberk

V tabulce 6.9. Základní finanční analýza jsou uvedeny souhrnné údaje o investičních a neinvestičních výdajích za většinu obcí území ORP Žamberk v členění podle okruhů možné spolupráce. Největší výdaje vydávají obce ORP Žamberk na Rozvoj obcí, což souvisí zejména se správou a údržbou jejich majetku, další položkou s největšími výdaji jsou výdaje na Ekonomické agendy, což jsou výdaje především na zajištění vedení účetnictví obcí. Nejmenší výdaje jsou identifikovány v oblasti Technické a stavební podpory, když obce nemají prostředky na zajištění těchto služeb třetími subjekty a většinou ani nemají prostředky na realizaci vlastních nových stavebních akcí. Financování služeb a činností v okruzích Právní podpora, Dotační management a Veřejné zakázky je pro každou obec specifické, což dokládají i údaje v další tabulce, kde je podrobněji rozepsáno členění po jednotlivých obcích.

Tab.6.10.: Finanční analýza dle obcí

Finanční analýza dle obcí - volitelné téma Servis samosprávám v ORP Žamberk (údaje za rok 2013 v tis. Kč) -										
Obec	Druh výdaje INV/NEINV	1.Právní podpora	2.Ekonomické agendy	3.Dotační management	4.Veřejné zakázky	5.IT podpora	6.Technická a stavební podpora	7.Rozvoj obce	Obec příjmy 2013	Obec výdaje 2013
Bystřec	INV							5234	13103	12221
	NEINV	106,54	461,63			193,74		2994,14		
Česká Rybná	INV							243	5021	3516
	NEINV	44,8	421,2			29,89		426,38		
České Petrovice	INV								3056	2797
	NEINV		95,56	7,26		13,06		142,27		
Dlouhoňovice	INV							409,4	9039	5386
	NEINV	4,2	624,8		2	48,9		1688,7		
Hejnice	INV								2814	1897
	NEINV		44,65			10		10,82		
Helvíkovice	INV							4406,57	7064	7348
	NEINV		425,25		0,25	41,26	18,15	363,42		
Jamné nad Orlicí	INV			24	61		109	5699	8059	11854
	NEINV	38,6	279			153		2441		
Kameničná	INV							337,84	3523	2880
	NEINV		283,91				11,58	553,91		
Kláštrec nad Orlicí	INV								15825	13370
	NEINV	10,43	774,92	144		1,09		3109,19		
Kunvald	INV							2016,7	12666	10091
	NEINV	58,51	372,93	24,54		79,27		4208,41		
Líšnice	INV			117,23	231,11	333,96			15601	16288
	NEINV	3,52	644,27	12,8		172,28		2801,8		
Lukavice	INV							665,5	12524	12731

	NEINV		437			25		106		
Mistrovice	INV			42	119		57			
	NEINV	8	356,7			31	1	1418,3	7885	10237
Nekoř	INV							397		
	NEINV		759					325	10221	6098
Orličky	INV									
	NEINV								4084	3617
Pastviny	INV									
	NEINV		44,65			10		10,82	5531	11352
Písečná	INV									
	NEINV		1083						8884	8709
Sobkovice	INV									
	NEINV								3948	3936
Studené	INV									
	NEINV	3	40			10			2003	1533
Šedivec	INV							557,85		
	NEINV	234,37						98,73	2848	2806
Těchonín	INV			10			169,4	5143,1		
	NEINV		585,47	113,8	48,98	36,5	4	1548,75	13630	12562
Verměřovice	INV							119,54		
	NEINV	44,38	269,56	22,21		72,6		2194,97	8012	5547
Záchlumí	INV							1463		
	NEINV	7,13	438,74	34		12,48		1847,9	8733	8105
Žampach	INV							471,83		
	NEINV	45,53	110,5			2,01		1633,3	5947	3342

Zdroj : podklady obcí ORP Žamberk

V oblasti Právní podpory je výše výdajů různá a závisí jednak na potřebě právních služeb, jednak na odborných schopnostech volených zástupců obcí. V poměru k celkovým rozpočtovým výdajům obcím jsou obecně v obcích území ORP Žamberk vynakládány velmi malé finance, což může mít i řadu negativních dopadů.

V oblasti Ekonomických agend odpovídají z velké části náklady na tuto oblast nákladům na mzdy účetních, případně na úhradu účetních služeb.

V oblasti Dotačního managementu náklady jednotlivých obcí souvisí s aktivitami obcí při získávání dotačních prostředků, když zejména složitější žádosti a následný projektový management je poptáván u komerčních subjektů. V režii obcí je většinou sepsání jednoduchých žádostí např. do POV Pardubického kraje.

Obdobný stav jako u dotací je u činností v oblasti Veřejných zakázek. Výdaje obcí odpovídají jednak investiční činnosti obcí, která je relativně velmi malá, jednak odbornostem volených zástupců. S přibývajícím tlakem na transparentnost zadávání veřejných zakázek a vzhledem k možným důsledkům (třeba i trestněprávním) je patrný trend k zadávání organizací výběrů i u menších veřejných zakázek odborným subjektům.

V oblasti IT podpory jsou vynakládány finanční prostředky jak na chod, tzv. e-úřadu (registry, Czech Point, spisová služba, atd.), tak na pořízení a aktualizace hardware a software.

U oblasti Technické podpory výdaje opět odpovídají možnostem obcí investovat do nových projektů a odborným schopnostem zejména starostů obcí. Výdaje v této oblasti jsou relativně nízké a často souvisí se snahou obcí šetřit na odborných službách, což může mít opět řadu negativních dopadů jak do financování, do kvality investic.

V oblasti Rozvoje obcí jsou všechny výdaje obcí na správu a péči o majetek. Tyto výdaje jsou většinou přímo úměrné rozsahu majetku u konkrétní obce.

6.1.2. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. 6.11. Analýza cílových (dotčených) skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Neuvolnění starostové (či místostarostové) obcí ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - získání aktuálních informací o změně právních norem týkajících se činnosti obcí - větší odbornost obcí při zajišťování jejich činností v samostatné i přenesené působnosti - snížení chybných rozhodnutí obce - úspora nákladů při společných obchodech (např. nákupy el.energie, zemního plynu) - získání lepších obchodních podmínek při provádění či koordinaci společných postupů při zajištění služeb pro obec - lepší ceny při společném obchodování např. dřeva vlastníků obcí - kvalitnější vzdělávání starostů - lepší a úplnější informovanost o možných dotačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> - obměna osob ve funkcích starostů - nízká odbornost osob vykonávajících funkci starostů - snižující se zájem o výkon veřejných funkcí zejména u neuvolněných starostů - disproporce mezi daňovými příjmy malých obcí a požadavky na výkon jejich působností - neochota uvolnit finanční prostředky na zajištění společných činností - nesystematičnost při poptávce na výkon společných činností závislá na odbornosti starosty nebo členů zastupitelstva - snaha obcí šetřit za každou cenu - neochota ke spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání mezi obcemi - jednání svazku obcí ze starostou nebo v obecním zastupitelstvu - jednání obcí v orgánech dotčeného svazku obcí - jednání obcí v rámci jednání na ORP Žamberk 	<ul style="list-style-type: none"> - jednat s neuvolněnými starosty o jejich potřebách - navrhnout možná řešení zjištění společných aktivity a služeb pro více obcí - řešit způsob financování zajištění společných činností a služeb - průběžně vyhodnocovat faktickou i finanční výhodnost zapojení se do sdílení společných činností a služeb - zlepšení komunikace s obyvateli o činnosti obecních úřadů
Uvolnění starostové obcí ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - získání aktuálních informací o změně právních norem týkajících se činnosti obcí - větší odbornost obcí při zajišťování jejich činností v samostatné i přenesené působnosti - úspora nákladů při společných obchodech (např. nákupy el.energie, zemního plynu) - získání lepších obchodních podmínek při provádění či koordinaci společných postupů při zajištění služeb pro obec - lepší ceny při společném obchodování např. dřeva vlastníků obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - obměna osob ve funkcích starostů - nízká odbornost osob vykonávajících funkci starostů - neochota uvolnit finanční prostředky na zajištění společných činností - nesystematičnost při poptávce na výkon společných činností závislá na odbornosti starosty nebo členů zastupitelstva - snaha obcí šetřit za každou cenu - neochota ke spolupráci 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání mezi obcemi - jednání svazku obcí ze starostou nebo v obecním zastupitelstvu - jednání obcí v orgánech dotčeného svazku obcí - jednání obcí v rámci jednání na ORP Žamberk 	<ul style="list-style-type: none"> - jednat s uvolněnými starosty o jejich potřebách - navrhnout možná řešení zjištění společných aktivity a služeb pro více obcí - řešit způsob financování zajištění společných činností a služeb - průběžně vyhodnocovat faktickou i finanční výhodnost zapojení se do sdílení společných

	<ul style="list-style-type: none"> - kvalitnější vzdělávání starostů - lepší a úplnější informovanost o možných dotačních zdrojích 			činností a služeb
Zaměstnanci obecních úřadů v území ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - získání aktuálních informací o změně právních norem a postupů týkajících se účetnictví a rozpočtování obcí - kvalitnější a úplnější vzdělávání zejména účetních obcí - lepší IT služby na úseku účtování 	<ul style="list-style-type: none"> - neochota k financování společných aktivit - nezájem o zapojení se do systému společného vzdělávání - neochota např. ke změně účetních programů 	<ul style="list-style-type: none"> - jednání se starosty obcí - e-mailová komunikace se svazkem obcí - e-mailová komunikace s odbornými pracovníky ORP Žamberk - společná setkání v rámci ORP Žamberk 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření systému toku informací o změnách v oblasti působnosti zaměstnanců obcí (účetní, bytový fond, ...) - zjištění zájmu o zapojení se do systému vzdělávání zaměstnanců obcí - průzkum využívání účetních programů a komunikací s poskytovateli těchto programů v obcích ORP Žamberk
Obyvatelé obcí území ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - kvalitní odborné řízení obce - spolehlivé služby obce v samostatné i přenesené působnosti - úspory nákladů rozpočtu obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - nezájem o činnost obcí a jejich zastupitelstev - nízké právní vědomí 	<ul style="list-style-type: none"> - přímé jednání na obcích - účast na veřejných jednáních obecních zastupitelstev - informace na úředních deskách - informace na obecních webech - místní rozhlas - obecní tiskoviny 	<ul style="list-style-type: none"> - zlepšení komunikace obcí se svými obyvateli - důraz na komunitní způsob řízení obcí
Zaměstnanci městských úřadů v území ORP Žamberk	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení odbornosti volených zástupců obcí - zvýšení odbornosti zaměstnanců obcí - snížení počtu řešení odvolání proti neodborným rozhodnutím obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - naplnění obav zaměstnanců městských úřadů o neodbornosti zajišťování společných činností a služeb např. prostřednictvím svazku obcí 	<ul style="list-style-type: none"> - osobní jednání s obcemi - pořádání společných setkání - e-mailová komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - metodické zapojení do řešení tématu Servis samosprávám - zlepšení komunikace městských úřadů, zejména MěÚ Žamberk s obcemi např. průběžné informování o změnách dotčených

				právních předpisů atd.
Svazek obcí Sdružení obcí Orlicko	- rozšíření předmětu činnosti o další aktivity žádané členskými obcemi, např. dotační poradenství, zajištění společného vzdělávání, zajištění průběžného předávání informací o změnách předpisů týkajících se obcí, atd.	- nedostatek finančních zdrojů - neochota obcí uvolňovat další finanční prostředky na činnost svazku - neodborné řízení svazku - neodborný výkon při zajišťování konkrétních aktivit a služeb - neprůhledné financování - nezájem obcí o aktivní činnost v Sdružení obcí Orlicko	- přímá jednání svazku s obcemi - jednání obcí v orgánech svazku - pořádání odborných setkání - komunikace prostřednictvím webu Orlicka - e-mailová komunikace	- jednání s obcemi o zajištění možných společných činností a služeb - propočty nákladů a návrhy financování společných činností a služeb - zajištění odbornosti výkonných osob ve svazku - pravidelné vyúčtování poskytnutých finančních prostředků na zajištění společných činností a služeb - průběžná komunikace s členskými obcemi o činnosti Sdružení obcí Orlicko

b) Analýza rizik

Rizika jsou rozdělena do pěti oblastí – finanční rizika (souvisí se způsobem financování obcemi sdílených služeb a činností pro zajištění jejich povinností v přenesené i samostatná působnosti), organizační rizika (týká se např. personálního a odborného zázemí poskytovatelů nebo zprostředkovatelů servisu pro samosprávu), právní rizika (legislativa), technická rizika (např. prostory pro činnost subjektů poskytujících servis samosprávám, vybavení těchto prostor, atd.), věcné (souvisejí věcně s řešeným tématem – např. se týkající odbornosti starostů, jejich obměny, atd.).

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie.

Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) – hodnotí se na škále 1 až 5:

- hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a
- hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost).

Významnost rizika pak bude součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi 1 a 25.

Vlastníci jednotlivých rizik (tj. instituce odpovědné za řízení a monitorování daného rizika – tj. průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikaci reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. 6.12. : Analýza rizik – registr rizik v oblasti Servis samosprávám v území

Finanční riziko	P	D	V=P.D	Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
Nedostatek financí na úhradu podílu společně zajišťovaných činností a služeb	1	5	5	1. Vyčlenit část prostředků při sestavování rozpočtu obce. 2. Komunikace se zastupitelstvy obcí při sestavování rozpočtů obcí.	Obec
Neochota platit paušální částky za zajištění společných činností a služeb	4	5	20	1. Do sdílení společných činností a služeb zapojit pokud možno všechny obce v území ORP Žamberk. 2. Provádění pravidelného vyúčtování poskytovateli společných služeb a činností .	Obec
Neochota platit podíl za společně zajišťované činnosti a služby	3	5	15	1. Nalezení přijatelného klíče k rozúčtování podílů na nákladech. 2. Provádění pravidelného vyúčtování.	Obec
Nedostatek financí na úhradu společně zajišťovaných činností a služeb	3	5	15	1. Vyčlenit část prostředků při sestavování rozpočtu Sdružení obcí Orlicko na nové služby členským obcím ze stávaného rozpočtu. 2. Komunikace se zastupitelstvy obcí při sestavování rozpočtů obcí.	Sdružení obcí Orlicko
Nedostatek financí na úhradu společně zajišťovaných činností a služeb	2	3	6	1. Vyčlenit část prostředků při sestavování rozpočtu příslušného města na zajišťování činností a služeb pro obce území ORP Žamberk. 2. Komunikace se zastupitelstvy obcí při získávání podkladů při sestavování rozpočtů příslušných měst.	Město v území ORP Žamberk poskytující servis
Organizační riziko					
Nedostatečná odborná a personální kapacita	4	4	16	1. Průběžné vzdělání managmentu ve věcech požadovaných obcemi pro zajištění společných služeb 2. Zvýšení personálního obsazení Sdružení obcí Orlicko	Sdružení obcí Orlicko

Neochota Sdružení obcí Orlicko řešit rozšíření předmětu činnosti svazku	1	5	5	1. Komunikace se členy Sdružení obcí Orlicko , vysvětlení problému. 2. Zajištění finančních prostředků na pokrytí nákladů s rozšířením předmětu činnosti.	Sdružení obcí Orlicko
Nedostatečná odborná a personální kapacita	1	4	4	1. Další vzdělávání dotčených pracovníků městských úřadů .	Města území ORP Žamberk
Nejednotnost názorů obcí na způsob zajištění společných činností a služeb	3	4	12	1. Zpracování dostatečných podkladů pro přijetí rozhodnutí obcí včetně vysvětlení přínosů a financování. 2. Komunikace výsledků a návrhů projektu Meziobecní spolupráce s obecními zastupitelstvy.	Obce území ORP Žamberk
Nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	5	10	1. Zpracování dostatečných podkladů pro přijetí rozhodnutí obcí včetně vysvětlení přínosů a financování. 2. Komunikace výsledků a návrhů projektu Meziobecní spolupráce s obecními zastupitelstvy.	Obce území ORP Žamberk
Právní riziko					
Změna v zákoně o Rozpočtovém určení daní s důsledky ve snížení příjmů obcí .	2	4	8	1. Upozornění na dopady změn legislativy. 2. Komunikace s obcemi při vysvětlování rozpočtových priorit.	Obce území ORP Žamberk
Zvýšení legislativních požadavků na výkon některých činností obcí v samostatné a přenesené působnosti s důsledky ve zvýšení nákladů obcí .	2	4	8	1. Upozornění na dopady změn legislativy. 2. Komunikace s obcemi při vysvětlování rozpočtových priorit.	Obce území ORP Žamberk
Technické riziko					
Nedostatečná vybavenost administrativního zázemí Sdružení obcí Orlicko.	4	4	16	1. Vybavit prostory zázemí Sdružení obcí Orlicko odpovídajícím technickým vybavením.	Sdružení obcí Orlicko
Nedostatečné prostory administrativního zázemí Sdružení obcí Orlicko.	4	4	16	1. Pronajmout další prostory odpovídající nárokům na personál při rozšíření předmětu činnosti Sdružení obcí Orlicko.	Sdružení obcí Orlicko
Nedostatečná vybavenost dotčených městských úřadů .	1	2	2	1. Doplnit dotčené městské úřady odpovídajícím technickým vybavením.	Městské úřady v území ORP Žamberk
Nedostatečné prostory městských úřadů pro zajištění společných činností pro obce území ORP Žamberk	1	1	1	1 Případně vyčlenit další prostory k výkonu požadované a schválené činnosti městských úřadu pro servis obcím ve svém území.	Městské úřady v území ORP Žamberk

Věcné riziko					
Obsazení míst starostů osobami s malou odborností.	2	4	8	1. Průběžné vzdělávání starostů obcí.	Obce v území ORP Žamberk
Ukončení činnosti Sdružení obcí Orlicko .	1	4	4	1. Kvalitní a průběžná práce Sdružení obcí Orlicko. 2. Průběžná komunikace s členskými obcemi o významu činnosti svazku obcí.	Sdružení obcí Orlicko
Obměna starostů v rámci volebního období .	1	2	2	1. Průběžné vzdělávání nových starostů obcí.	Obce v území ORP Žamberk
Personální rizika u Sdružení obcí Orlicko	1	4	4	1. Vytvoření podmínek pro stabilizaci odborného personálu Sdružení obcí Orlicko.	Sdružení obcí Orlicko

Z uvedené analýzy rizik vyplývají tato nejvýznamnější rizika pro zpracování návrhů řešení problematiky Servis samosprávám a dále pro realizaci návrhů v praxi :

- 1) **Neochota platit paušální částky za zajištění společných činností a služeb v rámci Finančních rizik.** Provádění paušálních plateb se předpokládá pouze v případech, kdy se do využití společné služby zapojí všechny obce v území ORP Žamberk a využití bude stejného nebo obdobného rozsahu.
- 2) **Nedostatečná odborná a personální kapacita** u Sdružení obcí Orlicko. Orlicko disponuje v současné době manažerem a administrativní pracovníci, která zároveň zpracovává účetnictví Orlicka. Po zpracování návrhové části tématu Servis samosprávám bude muset dojít k rozhodnutí o možném rozšíření předmětu činnosti Sdružení obcí Orlicko a s tím bude souviset potenciální rozšíření personálu Orlicka, případně rozšíření odborností současného personálu.
- 3) **Technická rizika při rozšíření předmětu činnosti u Sdružení obcí Orlicko.** Pokud dojde na základě návrhů v rámci zpracování tématu Servis samosprávám k rozšíření předmětu činnosti, bude zřejmě nutné řešit rozšíření kancelářských prostor a vybavení prostor zázemí Orlicka.
- 4) **Nedostatek financí na úhradu společně zajišťovaných činností a služeb u Sdružení obcí Orlicko .** Vzhledem k rozsahu činností a k objemu finančních prostředků , které jsou na provoz Orlicka každoročně rozpočtovány bude nutné zajistit finanční zdroje na pokrytí zvýšených nákladů se zajištěním společných činností a služeb pro obce území ORP Žamberk.

- 5) **Neochota platit podíl za společně zajišťované činnosti a služby ze strany obcí území ORP Žamberk.** Toto riziko úzce souvisí s přecházejícím rizikem a platí obecně. Nedá se předpokládat, že by v blízké budoucnosti existoval jiný finanční zdroj na pokrytí zvýšených nákladů se zajištěním společných činností a služeb pro obce území ORP Žamberk než jsou rozpočty dotčených obcí.

6.1.3. SWOT analýza oblasti

Tab. 6.13.: SWOT analýza Servis samosprávám

Silné stránky:	Slabé stránky:
<p>1) Zkušenosti se společným řešením některých působností obcí .</p> <p>2) Snaha současných starostů obcí území ORP zlepšit kvalitu některých působností obcí společným sdílením některých služeb a činností.</p> <p>3) Stabilní komunikační prostředí ke sdílení názorů obcí prostřednictvím ORP Žamberk nebo Sdružení obcí Orlicko.</p> <p>4) Existence a činnost Sdružení obcí Orlicko s historií od roku 1992.</p> <p>5) Členství většiny obcí území ORP Žamberk v Sdružení obcí Orlicko.</p> <p>6) Zkušenosti obcí se společným zabezpečením některých svých aktivit prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko – řešení zvyšování potenciálu CR , společné nákupy energií, monitorování dotačních příležitostí, řešení úkolů v ochraně krajiny a přírody,...</p> <p>7) Zkušenosti obcí a Sdružení obcí Orlicko s financováním a vyúčtováním společných aktivit jak v rámci paušálních poplatků, tak i v rámci podílového spolufinancování .</p> <p>8) Odborný potenciál účetních v obcích území ORP Žamberk.</p> <p>9) Pozitivní zkušenosti s metodickou pomocí zejména od zaměstnanců MěÚ Žamberk.</p>	<p>1) Nedostatečná odbornost volených zástupců obcí .</p> <p>2) Nesystematičnost v poskytování informací o změnách právních norem a jiných předpisů týkajících se působností obcí ze strany MěÚ Žamberk.</p> <p>3) Nedostatek finančních prostředků na zajištění provozu a péče o majetek obcí.</p> <p>4) Preference financování jiných činností obcí před zvyšováním odborné kvality volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí.</p> <p>5) Existence 11 obcí (z 27) s neuvolněným starostou.</p> <p>6) Omezené finanční prostředky Sdružení obcí Orlicko k dalšímu rozšiřování jeho aktivit.</p> <p>7) Tři obce- Orličky, Žampach a Verměřovice nejsou členy Sdružení obcí Orlicko.</p>

Příležitosti:	Hrozby:
<p>1) Výsledky projektu Meziobecní spolupráce v rámci řešení volitelného tématu Servis samosprávám .</p> <p>2) Rozšíření předmětu činnosti Sdružení obcí Orlicko v poskytování nebo zprostředkování společných služeb a činností pro své členské obce.</p> <p>3) Motivace starostů obcí území ORP Žamberk příklady dobré praxe k zapojení do sdílených společných činností a služeb.</p> <p>4) Vstup zbývajících obcí území ORP Žamberk do Sdružení obcí Orlicko .</p> <p>5) Zvýšení daňových příjmů obcí.</p> <p>6) Podíl státu na nákladech svazků obcí při poskytování servisu samosprávám.</p> <p>7) Zlepšení veřejného postavení volených zástupců obcí a ochota širší veřejnosti se zapojovat do správy obcí.</p> <p>8. Zlepšení materiálních podmínek starostů obcí, zejména po ukončení jejich mandátů a s tím spojená vyšší ochota obyvatel obcí vykonávat funkce v samosprávě obcí.</p>	<p>1) Snížení daňových příjmů obcí nebo růst výdajů vedoucí ke snižování výdajů na odbornost volených zástupců obcí a zaměstnanců obecních úřadů.</p> <p>2) Snižování odborné kvality a komunikačních schopností volených zástupců obcí.</p> <p>3) Obecná neochota obecních zastupitelstev k meziobecní spolupráci v rámci sdílení služeb a činností s dalšími obcemi v regionu.</p> <p>4) Neochota rozpočtovat výdaje na služby při poskytování servisu obcím v rámci činnosti svazku obcí nebo městské úřadu ORP Žamberk.</p> <p>5) Odchod obcí se svazků obcí v území ORP Žamberk.</p>

6.1.4. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Území ORP Žamberk se nachází v příhraniční, horské a podhorské části Pardubického kraje. V území leží tři města – Žamberk, Letohrad a Jablonné nad Orlicí se svými městskými úřady, jeden městys – Kunvald a 23 obcí různé velikosti, od nejmenší obce Studené s 164 obyvateli až po největší Bystřec s 1 131 obyvateli.

V městech území ORP Žamberk je vykonávána činnost v zajištění samostatné i přenesené působnosti takřka výhradě zaměstnanci příslušných městských úřadů. Výjimkou je město Jablonné nad Orlicí, které si některé činnosti související především s dozorováním staveb a s činnostmi okolo získávání dotací zadává třetím osobám. Z důvodu zajišťování činností zaměstnanci měst v území, nebyla města zahrnuta do analýzy. Jejich předpokládanou rolí v řešení tématu Servis samosprávám bude s velkou pravděpodobností zajišťování činností, které již obcím v území poskytují, tedy zejména metodická, případně správně-právní pomoc.

Zajišťování činností v samostatné a přenesené působnosti obcí území ORP je prováděno relativně obdobně s několika společnými znaky :

- neuvolnění starostové jsou v obcích s menším počtem obyvatel, v kategorii obcí do 300 obyvatel to jsou všichni starostové
- důvodem k tomu, že nejsou starostové uvolněni je především nedostatek finančních prostředků v rozpočtech těchto malých obcí
- v kategoriích obcí nad 500 obyvatel jsou s výjimkou dvou všichni starostové uvolněni, dvě obce s neuvolněnými starosty a příčiny vedoucí k těmto rozhodnutím byly zmíněny v úvodu této analýzy
- většina obcí mimo pěti zaměstnává účetní, které zároveň vykonávají administrativní práce, obce které nezaměstnávají účetní však mají přímý dlouhodobý obchodní vztah s konkrétní fyzickou osobou
- většina obcí má tendenci si řadu i odborných činností jako např. uzavírání smluv na převody majetku řešit vlastními silami
- příčinou snah si řešit řadu činností vlastními i neodbornými silami je jednak nedostatek finančních prostředků v rozpočtech obcí obecně, tlak obecních zastupitelstev na řešení péče o majetek a obecná neochota financovat poskytování zejména poradenských služeb
- v území funguje dobře metodická činnost ORP Žamberk v rámci správních řízení
- v obci nefunguje systémově přenos informací s ORP Žamberk na obci v jeho působnosti
- důležitým znakem zajišťování řady činností obcí zejména v samostatné působnosti jsou konkrétní odborné znalosti starosty, volených zástupců obcí a také jejich rodinných příslušníků

Na základě osobních pohovorů se všemi starosty obcí území ORP Žamberk byly identifikovány následující činnosti, kde převažuje názor, že obce by rády tyto činnosti řešily společně.

1) Informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí.

U této činnosti by se dal očekávat systémový přístup ze strany ORP Žamberk, což se však dle sdělení starostů obcí neděje a získávání informací je náhodné podle konkrétních aktivit starostů nebo zaměstnanců obcí.

2) Vzdělávání ve všech aktivitách , které obce zajišťují (ekonomické a účetní předpisy, IT gramotnost, občanské právo ,...)

ORP Žamberk občas některé činnosti zajistí, většinou však závisí na aktivitách konkrétních obcí . Pozitivním příkladem společné činnosti obcí může být projekt Sdružení obcí Orlicko, které v roce 2007 provedlo zaškolení volených zástupců i zaměstnanců obcí v IT gramotnosti.

3) Právní poradenství

Právní poradenství je činností, kde by se dal očekávat velký zájem o společné zajištění právní poradenství pro většinu obcí v území ORP Žamberk. Skutečností je, že zájem neodpovídá předpokladům, když důvodem je jednak možnost průběžných konzultací a metodické pomoci ze strany právního odboru Městského úřadu v Žamberku, jednak snaha snižovat náklady obcí tím, že k uzavírání řady smluv se využívají vzorové dokumenty umístěné na internetu.

4) Monitorování dotačních výzev

Tato činnost je již částečně řešena v rámci členství ve Sdružení obcí Orlicko, které monitoruje vyhlášení výzev při poskytování dotací z fondů EU, z rozpočtu ČT a z dotačních titulů Pardubického kraje. Aktivita je financována v rámci základních členských příspěvků a je předpokladem, že bude zajišťována i v dalším období s důrazem na systematickosti v podávání informací.

5) Provádění elektronických dražeb

Nákup služeb a zboží prostřednictvím elektronických aukcí je dosud prováděno v některých případech u měst území ORP Žamberk. Vytvoření systému pro společné provádění aukcí nebo využívání společného systému jednotlivými obcemi byl častým požadavkem dotazovaných obcí.

6) Společné nákupy

Společné nákupy je jedno s aktivitou, se kterou mají obce území ORP Žamberk praktické zkušenosti. Většina obcí území, včetně jejich zařízení a NNO se od roku 2012 zapojuje do společných nákupů elektrického proudu a zemního plynu prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko na Českomoravské komoditní burze Kladno. Díky pozitivním zkušenostem mají obce zájem v této společné činnosti pokračovat, případně ji rozšiřovat na další komodity. Metody společného nákupu či provádění elektronických aukcí by se dalo využít i při společném obchodování s dřevem, když řada obcí v území ORP Žamberk vlastní lesní majetky.

7) Hájení společných zájmů

Společný postup při hájení společných zájmů obcí je jednou s činností, která je předmětem náplně práce Sdružení obcí Orlicko. V minulých letech šlo např. o společný postup při protipovodňových opatření nebo při jednání s dopravci při zajišťování dopravní obslužnosti území či při společné podpoře rozvoje cestovního ruchu.

K řešení společných činností k výkonu samostatné a přenesené působnosti v území ORP Žamberk se vedle již prováděné průběžné konzultační a metodické činnosti Městského úřadu v Žamberku nabízí platforma spolupráce v rámci svazku obcí, která je v dotčeném území jednoznačně spojena s dlouholetou činností Sdružení obcí Orlicko. Sdružení obcí Orlicko v regionu působí od roku 1992 a v současné době jsou jeho členy kromě tří obcí všechny další obce ORP Žamberk. Předmětem činnosti Sdružení obcí Orlicko je dosud zejména podpora rozvoje potenciálu cestovního ruchu jako jednoho z hlavních rozvojových odvětví území, společná činnost při ochraně území a hájení oprávněných zájmů jeho členských obcí. Sdružení obcí Orlicko má stabilní členskou základnu, vyhovující organizační uspořádání a roky odzkoušený systém financování jak paušálními poplatky, tak podílovým spolufinancováním.

Sdružení obcí Orlicko má také částečně zkušenosti s poskytováním částečného servisu svým členským obcím, kdy nap. za obce monitoruje vyhlášené dotační výzvě, organizovala společné vzdělávání v IT gramotnosti nebo od roku 2012 organizuje společné nákupy elektrické energie a zemního plynu.

Financování činností, které by se mohly stát předmětem společného poskytování servisu samosprávám v území obcí Orlicko je v každé obci různé, stejně tak, jako je různý názor obcí na zapojení se do sdílení konkrétních činností nebo služeb.

Výdaje obcí na úhradu služeb spojených s právní podporou závisí stejně jako u dalších odvětvích jako je dotační politika nebo výběrová řízení s rozsahem a složitostí konkrétních případů, kdy menší aktivity si obce řeší samy pomocí různých vzorů a příkladů na internetu a na složitější záležitosti si najímají firmy. Jednoznačně samy si pak řeší obce ekonomické agendy a věci týkající se IT podpory, kde se nedá ani očekávat ochota k financování společných činností.

Bohužel neexistuje ani systém, ani jednoznačné pravidlo, dle kterého obce financují konkrétní činnosti a služby a do velké míry vše závisí od odbornosti volených zástupců obcí a od stanovení priorit obcí pro dané volební období.

Závěrem je třeba konstatovat že obce území ORP Žamberk mají obecně zájem na zavedení poskytování servisu pro výkon své samostatné i přenesené působnosti a to zejména prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko. Na stranu druhou tento zájem se týká pouze velmi malého spektra činností obcí. Pozitivním zjištěním je převážně ochota obcí poskytování společného servisu financovat a to jak platbou paušálních částek zejména u činností, kde budou příjemcem všechny obce, tak i podílově. Na základě zjištění prováděných v rámci analýzy obcí v území ORP Žamberk je důležitým závěrem potřeba důsledně otázku servisu samosprávám s obecními zastupitelstvy komunikovat a to zejména v otázkách výhodnosti zapojení se do systému poskytování servisu samosprávám v území ORP Žamberk.

Vzhledem k výše uvedeným závěrům jsou vhodnými tématy pro další zpracování návrhové části zejména tato témata :

- Zajištění průběžné informovanosti o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí .
- Zajištění vzdělávání obcí v potřebných tématech – změny v účetnictví, změny v právních předpisech týkajících se obcí , IT gramotnost atd.
- Průběžné monitorování dotačních možností .
- Vytvoření společné platformy pro provádění elektronických aukcí
- Vytvoření systému pro společné obchodování (nákupy i prodeje).
- Jednotná právní podpora činnosti obecních samospráv.
- Hájení společných zájmů.

Nástin možných variantních návrhů v oblasti servisu samosprávám

I. VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí

I.1 Popis stávající situace a návrh řešení

V obcích ORP Žamberk nebyl dosud zaveden koordinovaný systém ve vzdělávání jak volených zástupců obcí (především starostů a místostarostů), tak zaměstnanců obcí (především účetních).

V každé obci je patrný různý přístup k vzdělávání zástupců obcí a zaměstnanců, většinou však převažuje účast na školeních účetních při změnách příslušném legislativy. Zde obce většinou využívají různých komerčních nabídek a po domluvě účetních z více obcí pak navštěvují příslušná školení. Volení zástupci obcí se vzdělávají minimálně, což je důsledkem jak velmi neucelené a chaotické nabídky, tak i neochoty za vzdělávání starostů platit. Částečně organizuje vzdělávání ORP Žamberk. Jediným příkladem společného postupu při vzdělávání byl projekt Sdružení obcí Orlicko zaměřený jednak na zvýšení IT gramotnost zástupců a zaměstnanců obcí, tak na chování ke klientům.

Společný postup při zavedení systémového vzdělávání volených zástupců obcí i zaměstnanců obcí by mohl být realizován na platformě Sdružení obcí Orlicko. Důvodem jsou jednak zkušenosti svazku obcí a to i s realizací konkrétního vzdělávacího projektu, jednak členství většiny obcí ve Sdružení obcí Orlicko. K realizaci takovéto aktivity by muselo dojít primárně k rozšíření předmětu činnosti Sdružení obcí Orlicko, dále i k personálnímu a finančnímu zajištění této společné činnosti. Předpokladem je, že obsahem činnosti Sdružení obcí Orlicko by bylo monitorování vzdělávacích potřeb obcí, vyhledání příslušných lektorů a školitelů, organizace školení a financování nákladů.

Předpoklad financování této činnosti prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko bude vycházet ze skutečnosti, že příjemcem výsledků této činnosti by měly být všechny obce. Proto se dá předpokládat využití paušální platy za zajištění systému vzdělávání a to navýšením členského příspěvku v Sdružení obcí Orlicko. Za vlastní účast na školení budou zúčastněné obce hradit školící poplatky. V rámci Sdružení obcí Orlicko byl naposledy členský příspěvek zvýšen v roce 2008 na současných 25 Kč na obyvatele členské obce. Pro zvýšení příspěvku bude nutné provést podrobnou kalkulaci nákladů souvisejících s rozšířením předmětu činnosti a následně komunikovat zvýšení členského příspěvku v zastupitelstvech členských obcí.

I.2 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Systémové řešení.	Větší nároky na komunikaci s obcemi, zvýšení provozních nákladů Sdružení obcí Orlicko.
Zvýšení odbornosti volených zástupců obcí.	Zvýšení nákladů na vzdělání zástupců a zaměstnanců obcí.
Zvýšení odbornosti zaměstnanců obcí.	Možné nepochopení ze strany zastupitelstev obcí.
Zlepšení spolupráce obcí.	Větší administrativní náročnost v Sdružení obcí Orlicko.

I.3 Finanční dopady

Nákladem bude úhrada za činnost Sdružení obcí Orlicko jednak při získávání informací o vzdělávacích potřebách, jednak za organizaci vzdělávacích akcí a za zajištění školitelů. Dalším nákladem obcí bude přímá úhrada školících poplatků.

Finanční zdroje :

- rozpočet obcí Sdružení obcí Orlicko
- dotační prostředky z příslušných dotačních titulů EU pro období 2014-2020

I.4 Příklady dobré praxe

Nejsou známy.

VARIANTA MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE: Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí

I.5 Popis stávající situace a návrh řešení

V rámci informovanosti obcí a to zejména se zaměřením na legislativní změny a na dotační možnosti neexistuje v území ORP Žamberk ucelený ani systémový přístup. Obce získávají informace a to většinou bezplatně (školení) řadou cest, když k nejčastějším patří :

- informace zasílané internetem z veřejných i neveřejných zdrojů
- informace získané od komerčních firem v rámci jejich marketingových aktivit
- informace získané z veřejnoprávních i soukromých médií
- informace získané na setkáních s ostatními starosty (společná jednání v rámci OTRP Žamberk, valné hromady Sdružení obcí Orlicko)
- částečné informace od Krajského úřadu Pardubického kraje a od Městského úřadu v Žamberku
- informace od Sdružení obcí Orlicko (zejména o dotačních možnostech)
- informace od poskytovatelů účetních software
- komerční školení k různým tématům (účetnictví , legislativa,...)

Důsledkem tohoto nesystémového přístupu je růst potenciálu možných pochybení (legislativní změny mající vliv na fungování obcí) nebo nevyužití dotačních možností.

Řada starostů si je vědomo možných rizik, které vyplývají z nesystémového přístupu k získávání informací majících vliv na řádné fungování obcí. Řešením je najít subjekt, který bude mít v předmětu činnosti monitorování všech potřebných informací a jejich následné předání dotčeným obcím. Díky zkušenostem Sdružení obcí Orlicko je doporučovaným řešením rozšíření předmětu činnosti tohoto svazku obcí a bod „informovanost členských obcí„. Otázkou bude zajištění financování této činnosti, ke se předpokládá spíše využití paušální platby, zde o navýšení členského příspěvku. V rámci Sdružení obcí Orlicko byl naposledy členský příspěvek zvýšen v roce 2008 na současných 25 Kč na obyvatele členské obce. Dá se předpokládat, že pro zvýšení příspěvku bude zapotřebí provést podrobnou kalkulaci nákladů souvisejících s rozšířením předmětu činnosti a následně komunikovat zvýšení členského příspěvku v zastupitelstvech členských obcí.

I.6 Plusy a mínusy dané varianty

PLUSY	MÍNUSY
Systémové řešení.	Větší nároky na komunikaci s obcemi, zvýšení provozních nákladů Sdružení obcí Orlicko.
Snížení potenciálu možných pochybení obcí.	Zvýšení nákladů na získávání informací ze strany obcí.
Lepší využívání dotačních možností.	Možné nepochopení ze strany zastupitelstev obcí
Zlepšení spolupráce obcí.	Větší počáteční administrativní náročnost.

I.7 Finanční dopady

Nákladem bude úhrada za činnost Sdružení obcí Orlicko jednak při získávání informací, jednak při jejich zpracování a poskytnutí svým členským obcím. Předpokladem je , že náklady spojené s touto činností se budou týkat zvýšení provozních nákladů na úhradu práce výkonných pracovníků Sdružení obcí Orlicko a mohou se pohybovat okolo 100 tis. Kč ročně , což představuje zvýšení členského příspěvku o necelé tři koruny na občana obce.

Finanční zdroje :

- rozpočet obcí Sdružení obcí Orlicko

I.8 Příklady dobré praxe

Nejsou známy.

6.2. Návrhová část pro oblast volitelného tématu

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Servis samosprávám v území“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech dopravy.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusi o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze Servis samosprávám v území.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců místních samospráv z území ORP. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Servis samosprávám v území.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

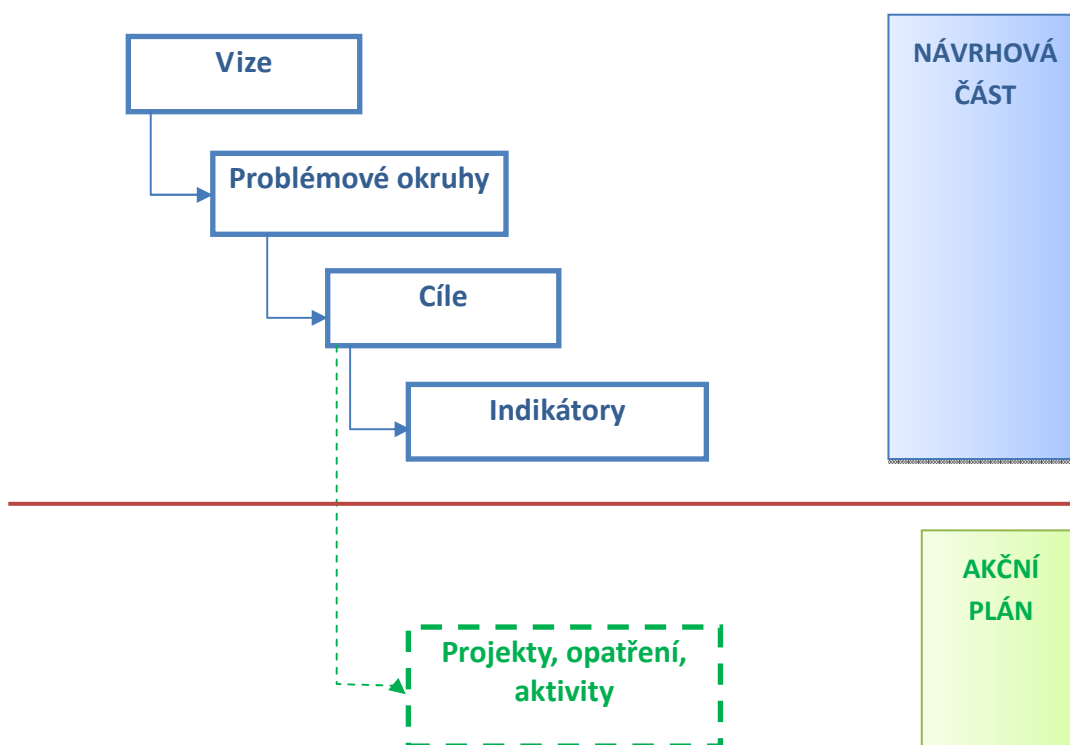
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak

by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma „Servis samosprávám v území“. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Servis samosprávám v území je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce				
Servis samosprávám v území	Problémová oblast 1	Problémová oblast 2	Problémová oblast 3	
		cíl 1.1	cíl 2.1	cíl 3.1

Komentář k bodu:

Bod obsahuje strukturu (vize – oblasti – cíle – indikátory – akční plán) a vizualizaci návrhové části. Formulace vize je nepovinná. Vizualizace slouží pro rychlý přehled – měly by být v rozsahu max. 1 stránky a obsahovat vizi, oblasti, cíle a případně další údaje.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

VIZE		
Vzájemná spolupráce obcím ORP Žamberk přináší efekt. Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu. Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz. Vzdělání je místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP. Do vzdělávání jsou zapojeny i další relevantní subjekty, především firmy. Komunitní plánování sociální péče na celém území ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků.		
OBLASTI		
1. Informovanost obcí	2. Vzdělávání obcí	3. Právní podpora obcí
CÍLE		
1.1 Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí	2.1 Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí	3.1. Zajištění systému poskytování právní podpory obcí
1.2 Společný postup při informování o dotačních možnostech obcí		

Popis problémových oblastí :

Problémová oblast č.1 : Informovanost obcí

V rámci informovanosti obcí a to zejména se zaměřením na legislativní změny a na dotační možnosti neexistuje v území ORP Žamberk ucelený ani systémový přístup. Obce získávají informace a to většinou bezplatně (školení) řadou cest, když k nejčastějším patří :

- informace zasílané internetem z veřejných i neveřejných zdrojů
- informace získané od komerčních firem v rámci jejich marketingových aktivit
- informace získané z veřejnoprávních i soukromých médií
- informace získané na setkáních s ostatními starosty (společná jednání v rámci OTRP Žamberk, valné hromady Sdružení obcí Orlicko)

- částečné informace od Krajského úřadu Pardubického kraje a od Městského úřadu v Žamberku
- informace od Sdružení obcí Orlicko (zejména o dotačních možnostech)
- informace od poskytovatelů účetních software
- komerční školení k různým tématům (účetnictví , legislativa,...)

Důsledkem tohoto nesystémového přístupu je růst potenciálu možných pochybení (legislativní změny mající vliv na fungování obcí) nebo nevyužití dotačních možností.

Řada starostů si je vědomo možných rizik, které vyplývají z nesystémového přístupu k získávání informací majících vliv na řádné fungování obcí. Řešením je najít subjekt, který bude mít v předmětu činnosti monitorování všech potřebných informací a jejich následné předání dotčeným obcím. Díky zkušenostem Sdružení obcí Orlicko je doporučovaným řešením rozšíření předmětu činnosti tohoto svazku obcí a bod „informovanost členských obcí „ . Otázkou bude zajištění financování této činnosti, ke se předpokládá spíše využití paušální platby, zde o navýšení členského příspěvku. V rámci Sdružení obcí Orlicko byl naposledy členský příspěvek zvýšen v roce 2008 na současných 25 Kč na obyvatele členské obce. Dá se předpokládat, že pro zvýšení příspěvku bude zapotřebí provést podrobnou kalkulaci nákladů souvisejících s rozšířením předmětu činnosti a následně komunikovat zvýšení členského příspěvku v zastupitelstvech členských obcí.

Problémová oblast č.2 : Vzdělávání obcí

V obcích ORP Žamberk nebyl dosud zaveden koordinovaný systém ve vzdělávání jak volených zástupců obcí (především starostů a místostarostů), tak zaměstnanců obcí (především účetních) .

V každé obci je patrný různý přístup k vzdělávání zástupců obcí a zaměstnanců, většinou však převažuje účast na školeních účetních při změnách příslušném legislativy. Zde obce většinou využívají různých komerčních nabídek a po domluvě účetních z více obcí pak navštěvují příslušná školení. Volení zástupci obcí se vzdělávají minimálně, což je důsledkem jak velmi neucelené a chaotické nabídky, tak i neochoty za vzdělávání starostů platit. Částečně organizuje vzdělávání ORP Žamberk. Jediným příkladem společného postupu při vzdělávání byl projekt Sdružení obcí Orlicko zaměřený jednak na zvýšení IT gramotnost zástupců a zaměstnanců obcí, tak na chování ke klientům.

Společný postup při zavedení systémového vzdělávání volených zástupců obcí i zaměstnanců obcí by mohl být realizován na platformě Sdružení obcí Orlicko. Důvodem jsou jednak zkušenosti svazku obcí a to i s realizací konkrétního vzdělávacího projektu, jednak členství většiny obcí ve Sdružení obcí Orlicko. K realizaci takovéto aktivity by muselo dojít primárně k rozšíření předmětu činnosti Sdružení obcí Orlicko, dále i k personálnímu a finančnímu zajištění této společné činnosti. Předpokladem je, že obsahem činnosti Sdružení obcí Orlicko by bylo monitorování vzdělávacích potřeb obcí, vyhledání příslušných lektorů a školitelů, organizace školení a financování nákladů.,

Předpoklad financování této činnosti prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko bude vycházet ze skutečnosti, že příjemcem výsledků této činnosti by měly být všechny obce. Proto se dá předpokládat

využití paušální platy za zajištění systému vzdělávání a to navýšením členského příspěvku v Sdružení obcí Orlicko. Za vlastní účast na školení budou zúčastněné obce hradit školící poplatky. V rámci Sdružení obcí Orlicko byl naposledy členský příspěvek zvýšen v roce 2008 na současných 25 Kč na obyvatele členské obce. Pro zvýšení příspěvku bude nutné provést podrobnou kalkulaci nákladů souvisejících s rozšířením předmětu činnosti a následně komunikovat zvýšení členského příspěvku v zastupitelstvech členských obcí.

Problémový okruh č.3 : Právní podpora obcí

V rámci právní podpory je nejvíce poptávanou službou ze strany obcí informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí a dále příprava smluv to zejména smluv pro nakládání s nemovitostmi. Vůbec nejsou poptávány služby při přípravě podkladů pro jednání zastupitelstva obce.

Řešení problematiky právní pomoci je, stejně jako i v dalších oblastech, zcela specifická pro každou jednotlivou obec. Právní pomoc je řešena různými možnými způsoby. K nejvíce převažujícím způsobům patří vyhledání právní pomoci u právního oddělení Městského úřadu v Žamberku, případně na jednotlivých odborech Krajského úřadu Pardubického kraje, přes dílčí spolupráci s komerčními právníky až po situaci, kdy obec právní služby většinou nevyhledává a pracuje např. ze vzory smluv získanými na internetu.

V tomto problémovém okruhu není řešeno poradenství nebo zlepšení informovanosti při změnách legislativy, což je předmětem řešení Problémového okruhu č. 1.

Dosavadní zkušenosti se společným postupem při poskytování právní pomoci nejsou, vyjma obecné možnosti získat pomoc u právního oddělení na MěÚ Žamberk. Protože je právní odbor více zaměřený na problematiku správního práva a souvisejících agend, nelze zde očekávat vznik systémového poskytování právní pomoci např. v oblasti závazkových vztahů.

Obecně se nabízejí dvě základní možnosti řešení právní podpory obcí v ORP Žamberk. První možností je zřídit a průběžně aktualizovat a doplňovat např. na webu města Žamberka nebo Sdružení obcí Orlicko databázi využívaných smluvních vzorů, které budou neustále e aktualizovány a za vedení této databáze bude odpovědný např. právní odbor MěÚ v Žamberku. Druhou možností je vybrat a uzavřít např. rámcovou smlouvu o právní pomoci s komerčním právníkem prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko a obce by tohoto právníka využívalo. Otázkou bude dohodnout systém financování této služby, což je obdobné jako u ostatních problémových okruhů.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Problémový okruh 1	Informovanost obcí
Cíl 1.1	Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí
Popis cíle	Dostatečná a kvalitní informovanost volených zástupců a zaměstnanců obcí má zásadní vliv na výkon veřejné správy obcí jak v samostatné, tak v přenesené působnosti. Zajištění včasné, kvalitní a úplné informovanosti zástupců obcí bude založeno na vzniku společné informační platformy v rámci Sdružení obcí Orlicko v úzké spolupráci s městem Žamberk a se SMO ČR. Platforma bude zaměřena zejména na poskytování informací týkající se legislativy a dále např. na společné postupy při hájení oprávněných zájmů obcí Orlicka a jejich obyvatel.
Hlavní opatření	<p>A 1.1 Dohoda obcí na společném postupu při poskytování informací obcím Orlicka</p> <p>B 1.1 Vyhledání vhodných a aktuálních témat a zajištění lektorů</p> <p>C 1.1 Organizační příprava jednotlivých školení včetně zajištění financování , zpracování infomateriálu</p> <p>D 1.1. Konání vlastních informačních akcí - školení, zaslání infomateriálu, umístění info z odborů MěÚ Žamberk na portálu města Žamberka</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>1.Počet infomačních akcí pro obce regionu Orlicko</i>
Správce cíle	<i>Manažer Sdružení obcí Orlicko</i>

Problémový okruh 1	Informovanost obcí
Cíl 1.2	Společný postup při informování o dotačních možnostech obcí
Popis cíle	Zajištění financování činnosti a rozvoje obcí je jednou z hlavních aktivit volených zástupců každé obce. Vedle obvyklých, zejména daňových příjmů, mohou tvořit část příjmů i dotace na realizaci investičních i neinvestičních projektů. Se vstupem ČR do Evropské unie se značně rozšířily možnosti obcí a jejich organizací získat dotační prostředky nejen z veřejných dotačních zdrojů ČR, ale i z dotačních programů Evropské unie. Zkušenosti z minulého programovacího období ukázaly, že získání, čerpání a následné vyúčtování dotací je u většiny programů značně administrativně náročné, stejně tak získání informací o všech vypisovaných výzvách k podání žádostí o dotace. Pro obce byly zdroje informací o vypisovaných výzvách velmi různorodé a to jak z veřejného sektoru, tak ze sektoru soukromého. Částečně došlo ke sjednocení systému podávání informací o dotačních zdrojích díky činnosti Sdružení obcí Orlicko. Tento postup by se měl v dalším období sjednotit a zdokonalit tak, aby obce dostávaly dostatečné a aktuální informace v celém spektru pro obce vhodných dotačních zdrojů.
Hlavní opatření	<p>A 1.2 Zpracování návrhu systému při poskytování informací o dotačních zdrojích obcím Orlicka.</p> <p>B 1.2 Průběžné vyhledávání vhodných dotačních zdrojů a zajištění aktuální informovanosti obcí prostřednictvím portálu www.orlicko.cz případně prostřednictvím elektronické pošty.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<i>1. Počet informací o vyhlášených výzvách o vhodných dotačních zdrojích</i>
Správce cíle	<i>Manažer Sdružení obcí Orlicko</i>

Problémový okruh 2	Vzdělávání obcí
Cíl 2.1	Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí
Popis cíle	V důsledku neustálých změn v legislativě i v metodikách činností obcí zejména v přenesené působnosti je nutné průběžně zaměstnance obcí, ale i uvolněné volené zástupce obcí vzdělávat tak, aby došlo k zajištění činností i obcí v souladu se všemi platnými právními normami. V současné době neexistuje v území ORP Žamberk systémový přístup, který by snižoval riziko chybného výkonu působností obcí i v důsledku chybějícího nebo nedostatečného vzdělání dotýčných osob. Většina obcí se soustředí zejména na vzdělávání ve vedení účetních agend. Vzdělávání si obce zajišťují prostřednictvím většinou komerčních nabídek vzdělávacích akcí, které jsou různě finančně náročné, s různou kvalitativní úrovní. Společný postup v rámci činnosti Sdružení obcí Orlicko by měl vést jednak ke snížení nákladů, jednak k zajištění kvality a ucelenosti potřebného vzdělávání.
Hlavní opatření	A 2.1. Zpracování vzdělávacího plánu obcí Orlicka vždy pro daný kalendářní rok B 2.1 Organizační a finanční zajištění vzdělávacích akcí C 2.1. Vlastní realizace vzdělávacích akcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	1. <i>Počet účastníků vzdělávacích akcích pro obce území ORP Žamberk</i>
Správce cíle	<i>Manažer Sdružení obcí Orlicko</i>

Problémový okruh 3	Právní podpora obcí
Cíl 3.1	Zajištění systému poskytování právní podpory obcí
Popis cíle	<p>Obce zejména v rámci své samostatné působnosti často vstupují do řady různých závazkových vztahů. Tyto závazkové vztahy většinou souvisejí buď s vlastnictvím majetku nebo s výkonem hospodářské činnosti obcí a se správou obecního majetku. K výkonu těchto činností je většinou nutné uzavřít různé typy závazků – kupní smlouvy, nájemní smlouvy, příkazní smlouvy atd. nebo zřizovat různé typy služebností, objednávat si služby apod. Zástupci obcí jsou na stranu druhou vázáni zákonnými povinnostmi při správě majetku obcí. Z těchto důvodů je nutné, aby všechny právní úkony prováděné zástupci obcí byly nejen v souladu s obecnými právními předpisy, ale i s právními předpisy, které se týkají se obcí. Vzniklý systém poskytování právní podpory by měl snížit riziko možných pochybení obcí a to zejména při nakládání s obecním majetkem .</p>
Hlavní opatření	<p>A 3.1. Zpracování návrhu meziobecního systému poskytování právní podpory obcím v území ORP Žamberk .</p> <p>B 3.1 Realizace webové aplikace využitelných vzorových smluv na portálech města Žamberka a Sdružení obcí Orlicko.</p> <p>C 3.1. Zpracování požadavků a výběr právního poradce pro obce v území ORP Žamberk včetně zajištění financování právního poradenství.</p>
Název indikátorů k hodnocení cíle	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Provozovaná webová aplikace s vhodnými vzorovými smlouvami</i> 2. <i>Nabídka právní podpory prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko</i>
Správce cíle	<i>Předseda Sdružení obcí Orlicko</i>

6.2.4. Indikátory

Indikátory výsledků :

Problémový okruh	Informovanost obcí		
Číslo indikátoru	1		
Název indikátoru	Počet obcí využívajících nabídku společných informačních akcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer Sdružení obcí Orlicko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	15	20
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Na základě odsouhlaseného postupu budou mít obce v území ORP Žamberk možnost využívat nabídku informačních akcí a přijímat společné informace prostřednictvím informací umístěných v informační sekci pro obce na portálu města Žamberka a dále prostřednictvím elektronické pošty včetně informací o aktuálních dotačních výzvách. Info o dotačních výzvách bude zveřejněné na www.orlicko s přístupem po vyplnění přihlašovacích údajů.		
Metodika a výpočet:	Na informačních akcích budou vedeny presence účastníků a zastoupení pozvaných obcí, Sdružení obcí Orlicko bude vést evidenci zaslaných informačních materiálů včetně informací o vyhlášených dotačních výzvách . Město Žamberk bude vést evidenci přístupů do části s odbornými informacemi pro obce v území ORP Žamberk.		
Zdroj čerpání dat:	Presenční listiny z informačních akcí, evidence Sdružení obcí Orlicko o přístupech na www.orlicko.cz a evidence města Žamberk o přístupech do informační sekce na www.zamberk.cz .		

Problémový okruh	Vzdělávání obcí		
Číslo indikátoru	2		
Název indikátoru	Počet obcí využívajících nabídku společných vzdělávacích akcí		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer Sdružení obcí Orlicko		
Roky	2013	2017	2020
Plán	<del> </del>	7	12
Skutečnost	0	<del> </del>	<del> </del>
Popis měřítka:	Na základě odsouhlaseného postupu a odsouhlaseného ročního vzdělávacího plánu budou mít obce v území ORP Žamberk možnost účastnit se společných vzdělávacích akcí věnovaných aktuálním problematikám výkonů působností obcí.		
Metodika a výpočet:	Na vzdělávacích akcích budou vedeny presence účastníků a zastoupení pozvaných obcí.		
Zdroj čerpání dat:	Presenční listiny ze vzdělávacích akcí.		

Problémový okruh	Právní podpora obcí		
Číslo indikátoru	3		
Název indikátoru	Počet obcí v území ORP Žamberk využívající systém právní podpory poskytovaný prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer Sdružení obcí Orlicko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	13
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Právní podpora bude realizovaná prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko, které vybere a uzavře rámcovou smlouvu s komerčním právníkem, jehož služby budou k dispozici za předem daných podmínek vypracovaných pro členské obce Sdružení obcí Orlicko. Každá obec ležící v území ORP Žamberk bude mít možnost využívat nabídku právní podpory za předem stanovených podmínek včetně finanční spoluúčasti za příjem této právní podpory.		
Metodika a výpočet:	O využívané právní podpoře jednotlivými obcemi bude vést Sdružení obcí Orlicko evidenci .		
Zdroj čerpání dat:	Evidenze využívání právní podpory obcemi v území ORP Žamberk.		

Indikátory výstupů :

Problémový okruh 1: Informovanost obcí

Cíl	Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí		
Číslo indikátoru	1.1.		
Název indikátoru	Počet informačních akcí pro obce regionu Orlicko		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer Sdružení obcí Orlicko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		3	5
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Výstupem společného postupu při zlepšení informovanosti obcí jsou jednotlivě pořádané informační akce a to buď školení nebo zpracované infomateriály zasílané zejména elektronickou poštou. Odborní pracovníci MěÚ Žamberk budou umísťovat aktuální informace týkající se obcí na www.zamberk.cz .		
Metodika a výpočet:	Skutečně konané akce , materiály zasílané prostřednictvím el.pošty, provoz informační sekce na www.zanberk.cz .		
Zdroj čerpání dat:	Pozvánky, presenční listiny, zpracovaný info materiál zasílány e-mailem, údaje z evidence přístupu k informacím pro obce na www.zamberk.cz . .		

Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Na portál města Žamberka www.zamberk.cz a Sdružení obcí Orlicko www.orlicko.cz bude v neveřejné části umístěna a pravidelně aktualizována databáze vhodných a obcemi využitelných vzorů smluv.		
Metodika a výpočet:	Po zadání přístupových údajů budou mít obce přístup k vzorovým smlouvám na webu města Žamberka a Sdružení obcí Orlicko.		
Zdroj čerpání dat:	www-zamberk.cz, www.orlicko.cz		

Cíl	Zajištění systému poskytování právní podpory obcí Z		
Číslo indikátoru	3.2.		
Název indikátoru	Nabídka právní podpory prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Manažer Sdružení obcí Orlicko		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Právní podpora bude realizovaná prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko, které vybere a uzavře rámcovou smlouvu s komerčním právníkem, jehož služby budou k dispozici za předem daných podmínek vypracovaných pro členské obce Sdružení obcí Orlicko . Údaje o podmínkách právní podpory budou zveřejněny a aktualizovány na webovém portálu Sdružení obcí Orlicko.		
Metodika a výpočet:	K právní podpoře bude uzavřena smlouva mezi vybraným právníkem a Sdružením obcí Orlicko .Informace o právní podpoře budou zveřejněny na www.orlicko.cz		
Zdroj čerpání dat:	Databáze smluv Sdružení obcí Orlicko, www.orlicko.cz .		

6.3. Pravidla pro řízení strategie (implementační pravidla)

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí	Předseda Sdružení obcí Orlicko
1.2	Společný postup při informování o dotačních možnostech obcí	Předseda Sdružení obcí Orlicko
2.1	Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí	Předseda Sdružení obcí Orlicko
3.1	Zajištění systému poskytování	Předseda Sdružení obcí Orlicko

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1	Počet obcí využívajících nabídku společných informačních akcí	Manažer Sdružení obcí Orlicko
1.1.	Počet informačních akcí pro obce regionu Orlicko	Manažer Sdružení obcí Orlicko
1.2.	Počet informací o vyhlášených výzvách o vhodných dotačních zdrojích	Manažer Sdružení obcí Orlicko
2	Počet obcí využívajících nabídku společných vzdělávacích akcí	Manažer Sdružení obcí Orlicko
2.1.	Počet účastníků vzdělávacích akcích pro obce území ORP Žamberk	Manažer Sdružení obcí Orlicko
3	Počet obcí v území ORP Žamberk využívající systém právní podpory poskytovaný prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko	Manažer Sdružení obcí Orlicko
3.1.	Provozovaná webová aplikace s vhodnými vzorovými smlouvami	Právník města Žamberka
3.2.	Nabídka právní podpory prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko	Manažer Sdružení obcí Orlicko

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3.

		čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému

cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu

(dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85% dotace, 15% rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje.

Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu

výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

„Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu“ Tak zní část vize meziobecní spolupráce v území ORP Žamberk v oblasti Servis samosprávám. K naplnění této vize byly na základě provedené analýzy spočívající především v terénním šetření v obcích území ORP Žamberk definovány celkem 3 problémové oblasti, které by měly být naplňovány prostřednictvím celkem 4 nastavených cílů. První problémovou oblastí je Informovanost obcí. K této problémové oblasti byly definovány dva cíle a to *Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí* a *Společný postup při informování o dotačních možnostech obcí*. Druhou problémovou oblastí je Vzdělávání obcí, ke které byl definován a schválen jeden cíl. Tímto cílem je *Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí*. Třetí problémovou oblastí je Právní podpora obcí s jedním stanoveným cílem, kterým je *Zajištění systému poskytování právní podpory obcí*.

Problémové oblasti a cíle k jejich řešení byly stanoveny s ohledem na reálnost jejich dosažení v rámci meziobecní spolupráce obcí v území ORP Žamberk.

Pro sledování úrovně naplňování výše definovaných cílů byla ke každému z nich nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů. Správcem cílů byl stanoven manažer DSO Sdružení obcí Orlicko. Výjimkou je pouze problémový okruh Právní podpora obcí, kde je správcem cíle stanoven předseda Sdružení obcí Orlicko. Stanovení správcové cílů budou také zodpovědní za průběžnou kontrolu realizace aktivit vedoucích k dosahování určených cílů, budou případně navrhopvat změny či úpravy navržených aktivit a spolu s gestory indikátorů budou každoročně, vždy ke konci roku, připravovat pro řídicí tým prostřednictvím manažera strategie zprávy o plnění akčních plánů v daném roce a zároveň návrhy akčních plánů pro následující období. V rámci navrhovaných změn budou správcové cílů s manažerem strategie analyzovat příčiny vedoucí ke změnám v řešení daných problémových oblastí a tyto příčiny budou analyzovat i vzhledem k definovaným rizikům.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Zpracování návrhové části navazovalo bezprostředně na analytickou část. K zahájení zpracování analytické části ve volitelném tématu došlo po setkání starostů obcí ORP Žamberk v červnu 2014, které vybralo jako volitelné téma Servis samosprávám. Následně byl zajištěn tematický expert, který za celé zpracování volitelného téma zodpovídal po obsahové stránce. Zpracování návrhové části bezprostředně navazovalo na zpracování analýzy, která byla provedena v souladu s metodickým doporučením zejména formou terénního šetření v obcích území ORP Žamberk. Práce na návrhové části byly zahájeny v říjnu 2014. Hlavním organizátorem a mediátorem zpracování návrhové části byl řídicí tým v čele s koordinátorem, za obsah a dodržování osnovy a metodiky postupu odpovídal tematický expert, který úzce spolupracoval s koordinátorem. Po zpracování návrhové části v její pracovní podobě a to zejména v části popis problémových okruhů a stanovení cílů k jednotlivým problémovým okruhům došlo k jednání stanovené fokusní skupiny složené ze zástupců starostů obcí ORP Žamberk. Po diskusi v rámci fokusní skupiny došlo ke schválení tří problémových okruhů, jejich cílů a aktivit vedoucích k naplňování těchto cílů. Takto schválené jádro návrhové části bylo dále dopracováno a doplněno řídicím týmem o stanovení indikátorů výsledků a výstupů. Řídicí tým dále navrhnul správce cílů a gestory indikátorů. Na zpracování a připomínkování návrhové části v oblasti servisu samosprávám se podílelo 6 osob včetně tematického experta a koordinátora.

6.5. Přílohy

V této části nejsou uvedeny přílohy. Veškeré tabulkové údaje jsou zpracovány přímo do textu analytické části volitelného téma Servis samosprávám.

7. Závěr, kontakty

V rámci tohoto dokumentu byly prověřeny možnosti rozvoje meziobecní spolupráce obcí v území ORP Žamberk, a to ve třech hlavních tématech, kterými jsou školství, sociální oblast a odpadové hospodářství a dále v jednom volitelném tématu. Za volitelné téma si představitelé obcí ORP Žamberk vybrali téma Servis samosprávám v území.

Plánování možností dalšího rozvoje meziobecní spolupráce vychází ze standardně zpracované strategie rozvoje území ORP Žamberk, skládající se z analytické části zakončené SWOT analýzami, finančními analýzami a analýzami rizik, dále z návrhové části a z implementační části včetně akčních plánů. Zpracování návrhové části vycházelo jednak z výsledků provedených analýz, jednak se závěrů jednání starostů dotčených obcí v ORP Žamberk a také z dlouholetých zkušeností s meziobecní spoluprací realizovanou prostřednictvím Sdružení obcí Orlicko.

Výsledkem práce na návrhové části bylo definování vize a následně definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů.

Školství:

V souladu s vizí strategie, která definuje vzdělání jako místně dostupné, kvalitní, založené na intenzivní spolupráci škol a školských zařízení při efektivním zajišťování výuky, čerpání dotací a zlepšení přístupu ke vzdělávání žáků se SVP a která dále klade důraz na zapojení i dalších relevantní subjektů, především firem, do procesu vzdělávání se 3 problémové oblasti zaměřují na aktivity, které podpoří udržení škol v obcích a podpoří tak jejich udržení - a to na bázi spolupráce (cíl 1.1.) i díky čerpání dotací (cíl 2.1.).

V oblasti podpory škol při vzdělávání žáků se SVP je strategie v cíli 1.2. specificky zaměřena na podporu škol při vzdělávání integrovaných žáků a přípravu na rostoucí podíl těchto žáků.

Právě menší školy, mají velmi dobrý potenciál provádět vzdělávání se specifickými vzdělávacími potřebami a zdánlivě mínus (nižší počet žáků), tak může představovat i významnou výhodu v procesu kvalitního vzdělávání se zaměřením na individuální potřeby dětí.

Pro posílení spolupráce škol a firem v území jsou navržena opatření k navázání a provázání této spolupráce (3.1.) a opatření k investičními vybavenosti škol pro rozvoj technického a přírodovědného vzdělávání (3.2.) a to v souladu s výstupy této spolupráce.

Právě realizace specifického cíle č. 3 může velmi intenzivně podpořit spolupráci a síťování v území. Nabídnou-li kvalitně vybavené MŠ a ZŠ žákům dostatek podnětů k volbě správného oboru a rodičům dostatek informací o oborech technických a přírodovědných, a budou-li tyto podněty dále rozvíjeny na SŠ a posíleny přímým provázáním odborné praxe, získají právě místní firmy dostatek kvalifikovaných místních zaměstnanců.

Sociální služby:

Vize 2. tématu sociální služby zní: „Komunitní plánování sociální péče na celém území ORP Žamberk odpovídá místním potřebám všech obcí, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje efektivní využívání vynakládaných finančních prostředků“.

Vzájemná spolupráce obcí ORP Žamberk by měla přinést efekt a zajistit vysoký standard sociálních služeb na celém území správního obvodu. Na základě provedené analýzy v obcích území ORP Žamberk byly definovány 4. problémové oblasti, které by měli být naplněny prostřednictvím 4 cílů. První problémovou oblastí je komunitní plánování sociálních služeb nepokrývající celé území ORP k ní

byl definován jeden cíl a to: společné komunitní plánování sociálních služeb více obcemi pokrývající celé území ORP. Druhou problémovou oblastí je nedostatečná nabídka služeb péče o seniory, osoby se zdravotním postižením a osoby s duševním onemocněním. K této oblasti je definován cíl Zajištění dostatečné kapacity terénních a ambulantních služeb sociální péče pro seniory s ohledem na demografický vývoj. Třetí problémovou oblastí je Absence dobrovolnické aktivity. Zde byl definován cíl vybudování dobrovolnického centra a podpora rozvoje dobrovolnictví a vzdělávání dobrovolníků. Poslední problémovou oblastí je nedostatečná kapacita sociálního bydlení (malometrážní byty). Zde byl definován cíl jeden a to: podpora výstavby sociálního bydlení s využitím finančních prostředků z dotačních programů.

Pro sledování úrovně naplňování výše definovaných cílů byla ke každému z nich nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů.

Odpadové hospodářství:

Realizačním týmem byla zformulována vize pro oblast odpadového hospodářství „Společné postupy pomáhají optimalizovat systém odpadového hospodářství obcí a snižují náklady na jeho provoz“.

Realizačním týmem byly následně navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců odborníků a starostů z ORP Žamberk. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

První problémovou oblastí je „Optimalizace nákladů obcí na odpadové hospodářství“. Obce a města vynakládají nemalé finanční prostředky na zajištění provozu systémů nakládání s odpady na svém území. Průměrné náklady na sběr, svoz, odstranění/využití směsného komunálního odpadu z obcí (Kč/t) v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 2 548,5 Kč, v Pardubickém kraji 2 351,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 917,- až 2 257,- Kč. Průměrné náklady pro tříděný sběr využitelných odpadů v r. 2012 (dle studie IURMO, o.p.s. Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)) činily v celé České republice 4 678,6 Kč, v Pardubickém kraji 4 286,- Kč a na území ORP Žamberk v rozmezí 1 182,- až 3 062,- Kč. Z hlediska struktury nákladů se jedná zejména o náklady za svoz SKO a jeho uložení na skládce, za svoz tříděného/separovaného odpadu, náklady na pořízení či pronájem sběrných nádob (hnízd) a kontejnerů, v některých obcích dále náklady na zřízení a provoz sběrného dvora či sběrného místa a rovněž náklady na zajištění nezbytné administrativy. Příjmy plynoucí obcím z odpadového hospodářství jsou tvořené zejména místními poplatky za odpady od občanů, smluvními odměnami od společnosti EKO-KOM a příjmy z prodeje druhotných surovin. Velký potenciál představuje meziobecní spolupráci v rámci území ORP a řešení společných postupů.

Druhou problémovou oblastí je „Optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst“. V rámci území ORP Žamberk jsou sběrné dvory lokalizovány pouze ve městech Žamberk (1), Jablonné nad Orlicí (1) a Letohrad (2). Občané ostatních obcí v těchto sběrných dvorech mohou odkládat odpady pouze za úplaty, v důsledku čehož ztrácí motivaci k odkládání odpadů v těchto zařízeních. Současně ochota občanů k odkládání odpadů na určená místa klesá s rostoucí vzdáleností od cílového místa a tudíž

sběrné dvory či sběrná místa využívají pouze obyvatelé obcí z nejbližší spádové oblasti. Jako vhodný nástroj se jeví optimalizace sítě sběrných dvorů a sběrných míst vždy pro určitá spádová území.

Třetí problémovou oblastí je „Problematika BRO a BRKO“. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Produkce BRKO má jednoznačně vzrůstající trend. Je to dáno především rozšiřováním sběru biologicky rozložitelného odpadu, kdy je v zájmu jednotlivých obcí minimalizovat množství směsného komunálního odpadu a separovat biologicky rozložitelný odpad a ten pak materiálově nebo energeticky využívat. Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP Žamberk o 5,63 kg vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 32,18 kg vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Tento systém je zaveden v obcích Písečná, Žamberk. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP Žamberk. Tento systém je zaveden v obcích Letohrad, Žamberk, Líšnice, Dlouhoňovice, Kunvald, Lukavice, Klášterec nad Orlicí, Jablonné nad Orlicí. Trend produkce biologicky rozložitelného odpadu je mírně stoupající, což svědčí o zapojování dalších obcí do sběru biologicky rozložitelného odpadu. Je zde nutno zmínit legislativní povinnost odděleného sběru bioodpadů od 1.1.2015 v souladu s vyhláškou č. 123/2014 Sb. Větší nárůst množství separovaného biologicky rozložitelného odpadu se zatím neprojevil i vzhledem k typu zástavby na území ORP Žamberk, jelikož se jedná o především venkovskou zástavbu. Dalším důvodem pouze mírného nárůstu je převažující zemědělská produkce, která velkou část biologicky rozložitelného odpadu zpracuje. Kompostárny jsou na území ORP Žamberk pouze v Letohradě a Žamberku a využívají je jen samotné obce popřípadě pouze nejbližší spádové obce, ale ty spíše jen výjimečně. Jako účinný nástroj bude vytvořit celkovou koncepci nakládání s BRO a BRKO pro všechny obce v území.

Čtvrtou problémovou oblastí je „Dopady legislativních změn“. Dopady legislativních změn v oblasti odpadového hospodářství se jeví jako velmi rizikové. Z pohledu obcí povedou tyto změny k vynuceným investicím nebo zvýšení nákladů. Samozřejmě je předpoklad, že legislativní změny budou mít vážný dopad na nastavené způsoby nakládání s odpady, a proto by bylo vhodné připravit se na takovéto změny. Vhodným nástrojem může být společná strategie obcí a měst, a to nejen na území ORP Žamberk, ale v celém širokém území. Příprava společné strategie k nakládání se SKO (dopravní infrastruktura v závislosti na lokalizaci zařízení k energetickému využití odpadu a zákazu skládkování do r. 2024 (překládací stanice). Snahou bude minimalizovat dopady změn na povinnosti a finanční náklady obcí v oblasti nakládání s odpady. Jako vhodná opatření je možno zmínit společnou komunikaci s krajem, zjišťování informací o připravovaných koncepcích a změnách v odpadovém hospodářství a nakládání s SKO, aktivní účast na spolupráci při realizaci koncepcí v oblasti odpadového hospodářství.

Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byly ke každému cíli nastaveny indikátory umožňující monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do

budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů.

Servis samosprávám v území:

„Spolupráce v administrativě zvyšuje efektivitu samosprávných činností a zajišťuje vysoký standard veřejné správy na celém území správního obvodu“ Tak zní část vize meziobecní spolupráce v území ORP Žamberk v oblasti Servis samosprávám. K naplnění této vize byly na základě provedené analýzy spočívající především v terénním šetření v obcích území ORP Žamberk definovány celkem 3 problémové oblasti, které by měly být naplňovány prostřednictvím celkem 4 nastavených cílů. První problémovou oblastí je Informovanost obcí. K této problémové oblasti byly definovány dva cíle a to Společný postup ke zlepšení informovanosti obcí ve věcech, které mají vliv na fungování obcí a Společný postup při informování o dotačních možnostech obcí. Druhou problémovou oblastí je Vzdělávání obcí, ke které byl definován a schválen jeden cíl. Tímto cílem je Společný postup ve vzdělávání volených zástupců obcí a zaměstnanců obcí. Třetí problémovou oblastí je Právní podpora obcí s jedním stanoveným cílem, kterým je Zajištění systému poskytování právní podpory obcí. Problémové oblasti a cíle k jejich řešení byly stanoveny s ohledem na reálnost jejich dosažení v rámci meziobecní spolupráce obcí v území ORP Žamberk.

Pro sledování úrovně naplňování výše definovaných cílů byla ke každému z nich nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku. Správci stanovených cílů, kteří budou v území iniciovat kroky směřující k jejich plnění, budou komunikovat s ostatními relevantními subjekty v území, budou dbát na to, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cílů, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cílů. Správcem cílů byl stanoven manažer DSO Sdružení obcí Orlicko. Výjimkou je pouze problémový okruh Právní podpora obcí, kde je správcem cíle stanoven předseda Sdružení obcí Orlicko. Stanovení správcové cílů budou také zodpovědní za průběžnou kontrolu realizace aktivit vedoucích k dosahování určených cílů, budou případně navrhopvat změny či úpravy navržených aktivit a spolu s gestory indikátorů budou každoročně, vždy ke konci roku, připravovat pro řídicí tým prostřednictvím manažera strategie zprávy o plnění akčních plánů v daném roce a zároveň návrhy akčních plánů pro následující období. V rámci navrhovaných změn budou správcové cílů s manažerem strategie analyzovat příčiny vedoucí ke změnám v řešení daných problémových oblastí a tyto příčiny budou analyzovat i vzhledem k definovaným rizikům.

K vyhodnocování a k měření úspěšnosti realizace strategie prostřednictvím problémových okruhů a cílů byly stanoveny indikátory výstupů a výsledků.

V závěru strategie je zpracována implementační část řešící otázku realizace vlastní strategie v budoucích letech, a to zejména zpracováním akčních plánů na každý kalendářní rok a ustanovením mechanismů řídicího a kontrolního procesu včetně ustanovení manažera strategie a řídicího týmu.

Pozice:	Jméno:	Telefon:	Mail:
Koordinátor	Ing. Bc. Oldřich Jedlička	602 475 329	xjo@seznam.cz
	Bc. Michal Šťovíček	777 941 616	micias@seznam.cz
	Ing. Ivana Vanická	731 506 016	manager@mas.orlicko.cz
Analytik	Ing. Lukáš Bednář	734 318 889	bednar@mas.orlicko.cz
	Ing. Josef Franc	604 535 909	josef.franc@letohrad.eu
Asistent	Simona Dudková	730 514 346	dudkova@redea.cz
	Blanka Kulhava	603 522 793	bkulhava@seznam.cz
Tématický expert	RNDr. Antonín Fiala	603 874 843	fiala@redea.cz
Motivující starosta	Jiří Dytrt	775 709 001	starosta@muzbk.cz
Motivující starosta	Miloš Roušar	737 569 431	ceske.petrovice@tiscali.cz

8. Přílohy

Seznam tabulek, grafů a obrázků

Tab. 1.1: Základní informace o strategii

Tab. 1.2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

Tab. 1.3: Relevantní významné strategické dokumenty

Mapa č. 2.1: Administrativní členění správního obvodu

Tab. 2.1: Charakteristika území ORP Žamberk

Tab. 2.2: Demografický vývoj obyvatel v území ORP Žamberk

Graf 2.1: Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Tab. 2.3: Stručná charakteristika školství v území ORP Žamberk

Tab. 2.4: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP Žamberk

Tab. 2.5: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP Žamberk

Tab. 2.6: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP Žamberk

Tab. 2.7: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Tab. 2.8: Charakteristika domácností

Tab. 2.9: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP Žamberk

Tab. 2.10: Charakteristika trhu práce v území ORP

Tab. 2.11: Územní a strategické plánování

Tab. 2.12: Popis klíčových aktérů

Tab. 2.13: SWOT analýza

Tab. 3.1: Počet ZŠ, MŠ v ORP Žamberk - dle velikostních kategorií obcí

Tab. 3.2: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Tab. 3.3: Počty SOUKROMÝCH škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Tab. 3.4: Pracovníci ve školství ORP Žamberk ve školách a zařízeních zřizovanými obcemi

Graf 3.1 Pracovníci v MŠ a ZŠ v zařízeních zřizovanými obcemi v ORP Žamberk

Tab. 3.5: Počet ZŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.6: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Tab. 3.7: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI, popřípadě krajem

Tab. 3.8: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Žamberk

Tab. 3.9: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP Žamberk

Tab. 3.10: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.11: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Žamberk

Tab. 3.12: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Žamberk

Tab. 3.13: Počet škol a žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Žamberk

Tab. 3.14: Počet absolventů ZŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.15: Přehled škol pro žáky se speciálním vzdělávacími potřebami v ORP Žamberk

Tab. 3.16: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1 i 2 stupeň ZŠ) v obcích ORP Žamberk

Tab. 3.17: Popis ZŠ v ORP Žamberk za školní rok 2012/2013

Tab. 3.18: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP Žamberk

Tab. 3.19: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP Žamberk

Graf 3.2 Počty dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Žamberk

Tab. 3.20: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ

Tab. 3.21: MŠ ZŘIZOVANÉ OBCEMI

Tab. 3.22: Popis MŠ v ORP Žamberk v školním roce 2012/2013

Tab. 3.23: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.24: Počet zařízení v ORP Žamberk pro péči o děti do 3 let (zařízení jeslového typu a další formy)

Tab. 3.25: Školní družiny a školní kluby v ORP Žamberk

Tab. 3.26: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP Žamberk

Tab. 3.27: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP Žamberk

Tab. 3.28: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP Žamberk

Tab. 3.29: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP Žamberk

Tab. 3.30: SVČ zřizované obcemi v ORP Žamberk

Tab. 3.31: Údaje o pracovnících SVČ v ORP Žamberk

Tab. 3.32: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Žamberk

Tab. 3.33: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP Žamberk

Tab. 3.34: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi

Tab. 3.35: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Žamberk v Kč

Tab. 3.36: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Žamberk

Tab. 3.37: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP Žamberk v roce 2013

Tab. 3.38: Nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Žamberk týkající se ZŠ do roku 2023

Tab. 3.39: Analýza cílových (dotčených) skupin oblasti základního a předškolního vzdělávání

Tab. 3.40: Analýza rizik – registr rizik v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Tab. 3.41: SWOT analýza školství

Tab. 4.1: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Žamberk

Tab. 4.2a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Žamberk (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP Žamberk)

Tab. 4.2b: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo ORP Žamberk působících v rámci ORP Žamberk

Tab. 4.3: Počet jednotlivých typů sociálních služeb

Tab. 4.4: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Žamberk (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP Žamberk)

Tab. 4.5: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk dle zřizovatele

Tab. 4.6: Počet sociálních služeb v ORP Žamberk dle zřizovatele

Tab. 4.7: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk v roce 2012

Tab. 4.8: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Žamberk

Tab. 4.9: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

Tab. 4.10: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Tab. 4.11: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Žamberk v roce 2012

Tab. 4.12: Počet nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Tab. 4.13: Analýza výdajů obcí ORP Žamberk na sociální oblast v letech 2008 - 2012

Tab. 4.14: Analýza cílových (dotčených) skupin v oblasti sociálních služeb

Tab. 4.15: Analýza rizik – registr rizik v oblasti sociálních služeb

Tab. 4.16: SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Graf č. 4.1 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Graf č. 4.2 Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Graf č. 4.3 Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

Graf č. 4.4 Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP

Graf č. 4.5 Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

Graf č. 4.6 Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

Graf č. 4.7 Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 4.8 Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 4.9 Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

Tab. 5.1: Sběrné dvory na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.2: Sběrná místa na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.3: Výkupny odpadů na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.4: Třídící linky na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.5: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Tab. 5.6: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Tab. 5.7: Zařízení pro nakládání s BRO na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.8: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.9: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Tab. 5.10: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů na území ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.11: Koncová zařízení (spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného území ORP), současný stav

Tab. 5.12: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.13: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Tab. 5.14: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP Žamberk a v blízkosti územní ORP Žamberk, současný stav

Tab. 5.15: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Tab. 5.15a: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Tab. 5.16: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.17: Celková produkce KO na území ORP Žamberk za období 2008-2012 – 5 nejvíce množstevně zastoupených KO

Tab. 5.18: Celková produkce odpadů na území ORP Žamberk (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Tab. 5.18a: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Tab. 5.19: Separovaný sběr odpadů na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.19a: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Tab. 5.19b: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Tab. 5.19c: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Tab. 5.20: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.21: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.21a: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Tab. 5.22: Nakládání s odpady celkově na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.23: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.24: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.25: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Tab. 5.26: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP Žamberk

Tab. 5.27: Vybrané příjmy z odpadového hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP Žamberk

Tab. 5.28: Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. 5.29: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Tab. 5.30: SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

Příloha č. 1 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 2 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Příloha č. 3 - Celková produkce odpadů na území ORP Žamberk (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 4 - Separovaný sběr odpadů na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 5 - Celková produkce BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012 podrobně

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 6 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 7 - Nakládání s odpady celkově na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

Příloha č. 8 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

Příloha č. 9 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 10 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP Žamberk za období 2008-2012

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

Tab. 6.1 Základní údaje o obcích území ORP Žamberk

Graf č. 1 Obecný způsob řešení výkonu působnosti obcí

Graf č. 2 Oblast činností, které si obce zajišťují svými silami

Graf č. 3 Oblasti činností, kde obce využívají metodickou podporu

Graf č. 4 Oblasti činností, kde obce využívají průběžné konzultace

Graf č. 5 Oblasti činností, které obce poptávají

Graf č. 6 Činnost zajišťovaná obcemi – právní podpora

Graf č. 7 Činnost zajišťovaná obcemi – ekonomické agendy

Graf č. 8 Činnost zajišťovaná obcemi – dotační management

Graf č. 9 Činnost zajišťovaná obcemi – veřejné zakázky

Graf č. 10 Činnost zajišťovaná obcemi – IT podpora

Graf č. 11 Činnost zajišťovaná obcemi – technická a stavební podpora

Graf č. 12 Činnost zajišťovaná obcemi – rozvoj obce

Graf č. 13 Metodická podpora – právní podpora
Graf č. 14 Metodická podpora – ekonomické agendy
Graf č. 15 Metodická podpora – dotační management
Graf č. 16 Metodická podpora – veřejné zakázky
Graf č. 17 Metodická podpora – IT podpora
Graf č. 18 Metodická podpora – technická a stavební podpora
Graf č. 19 Metodická podpora – rozvoj obce
Graf č. 20 Konzultace – právní podpora
Graf č. 21 Konzultace – ekonomické agendy
Graf č. 22 Konzultace – dotační management
Graf č. 23 Konzultace – veřejné zakázky
Graf č. 24 Konzultace – IT podpora
Graf č. 25 Konzultace – technická a stavební podpora
Graf č. 26 Konzultace – rozvoj obce
Graf č. 27 Služby – právní podpora
Graf č. 28 Služby – ekonomické agendy
Graf č. 29 Služby – dotační management
Graf č. 30 Služby – veřejné zakázky
Graf č. 31 Služby – IT podpora
Graf č. 32 Služby – technická a stavební podpora
Graf č. 33 Služby – rozvoj obce
Tab. 6.2. Oblast právní podpory
Tab. 6.3. Oblast ekonomických agend
Tab. 6.4. Oblast dotačního managementu
Tab. 6.5. Oblast veřejných zakázek
Tab. 6.6. Oblast IT podpory
Tab. 6.7. Oblast technické a stavební podpory
Tab. 6.8. Oblast rozvoje obce
Tab.6.9: Základní finanční analýza
Tab.6.10.: Finanční analýza dle obcí
Tab. 6.11. Analýza cílových (dotčených) skupin
Tab. 6.12. : Analýza rizik – registr rizik v oblasti Servis samosprávám v území
Tab. 6.13.: SWOT analýza Servis samosprávám